

แนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES ON THE REMOVAL OF BILLIARDS SPORTS FROM LIST B UNDER THE
GAMBLING ACT B.E. 2478 (1935)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Common Course
FACULTY OF LAW
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตาม

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

โดย

น.ส.นภัสสรุณช์ ไชยวรุศย์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พันตำรวจโท ดร.ศักดิ์วุฒิ วิบูลสมัย)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นภัสรัญชน์ ไชยวรุตย์ : แนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตาม
พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478. (GUIDELINES ON THE
REMOVAL OF BILLIARDS SPORTS FROM LIST B UNDER THE GAMBLING ACT
B.E. 2478 (1935)) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม

บิลเลียดเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะต้องอาศัยการฝึกฝน ความแม่นยำ สมาธิ รวมถึง
ความสามารถทางกายภาพเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์เป็นสำคัญ การบัญญัติให้บิลเลียดเป็นการพนันใน
บัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นผลผลิตจากแนวคิดเรื่องความสงบ
เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนในอดีตที่มองว่าเป็นการเล่นที่สร้างความเสียหายต่อสังคม
เพาะนิสัยให้เพลิดเพลินฝึกฝนในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียน บั่นทอนความ
เจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลเวลาและสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป
บิลเลียดถูกมองว่าเป็นกีฬามากกว่าสร้างปัญหาให้แก่สังคม บิลเลียดได้รับการยอมรับใน
ระดับประเทศและนานาชาติ แต่การที่กฎหมายยังคงควบคุมบิลเลียดและการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียง
กันส่งผลกระทบต่อบิลเลียดในฐานะกีฬาซึ่งขัดต่อหลักพื้นฐานเรื่อง การกำหนดความรับผิดชอบ
อาญาและหลักในเรื่องการลงโทษตามกฎหมายอาญา เป็นการจำกัดเสรีภาพในการเข้าถึงบิลเลียด
ในประเทศไทย ในขณะที่ต่างประเทศนั้นมุ่งจะเอาผิดแก่ผู้ฝ่าฝืนประกอบกิจการบิลเลียดโดยไม่ได้
รับอนุญาตโดยเป็นความผิดทางปกครอง การควบคุมกีฬาบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน
พุทธศักราช 2478 จึงไม่เหมาะสม

วิทยานิพนธ์นี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข.
ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยมุ่งศึกษาถึงสาเหตุและผลกระทบของ
พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ต่อบิลเลียดและการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันใน
ประเทศไทย นอกจากนี้ยังศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบิลเลียดใน
ต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและเสนอแนวทางในการนำกีฬาบิลเลียดออกจาก
บัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6280131534 : MAJOR LAWS

KEYWORD: BILLIARDS SPORTS, GAMBLING

Napatsaran Chaivarut : GUIDELINES ON THE REMOVAL OF BILLIARDS SPORTS FROM LIST B UNDER THE GAMBLING ACT B.E. 2478 (1935). Advisor: Pramote Sermilatham, Ph.D.

Billiards, which has to be practiced, accurate, and needs concentration and in addition, physical ability is also essential in setting a consequence. The reasons that made Billiards legislated as gambling in List B in Gambling Act, B.E. 2478, is the public order and morals. Previously, Billiards was perceived by Thai people as a harmful sport because the teenagers were very addicted to playing Billiards as gambling. It caused their habit to be more interested in gambling which made them unable to focus on working and studying, and also diminished national and economic improvement. However, as the time goes by, the social conditions, concepts and attitudes have changed. Billiards and similar games are lately perceived as sports rather than gambling. Billiards is accepted both in domestic and international, but the law still controls Billiards and similar games that causes an effect on these kinds of sports and also goes against fundamentals and principles of criminal punishment. For these reasons, the freedom of playing Billiards in Thailand is restricted; in contrast, in other countries only prosecutes the one who tries to host Billiards without license as an administrative offense. Therefore, the Gambling Act, B.E. 2478 is not appropriate.

This research aims to study the process in repealing Billiards from List B in Gambling Act, B.E. 2478 by researching the cause and effect of Gambling Act, B.E. 2478 to Billiard and similar games in Thailand. Moreover, this thesis also comparatively studies between the offense and law to analyze, compare and suggest the process in repealing Billiards from List B in Gambling Act, B.E. 2478.

Field of Study: Laws

Student's Signature .....

Academic Year: 2020

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ไม่อาจสำเร็จล่วงไปได้ หากปราศจากความอนุเคราะห์และความเมตตาจากคณาจารย์ทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม ที่ได้สละเวลาอันมีค่ากรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กับผู้วิจัย ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ทั้งยังกรุณาสละเวลาเพื่อตรวจทานและแก้ไขวิทยานิพนธ์โดยละเอียดให้กับผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สามารถนำเสนอผลการศึกษาได้อย่างเป็นระบบและสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชพล ไชยพร ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณพันตำรวจโท ดร.ศักดิ์วุฒิ วิบูลย์สมัย ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ทั้งสองท่านได้ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่งสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนได้รับความเมตตาและคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอในการทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณมากที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย คือ บิดามารดาของผู้วิจัย นายศักดิ์ไชยไชยวรุฒย์ และนางณัฐธยาน์ ไชยวรุฒย์ ที่ได้มอบชีวิต มอบโอกาส คอยเป็นกำลังใจและคอยให้การสนับสนุนในทุกการตัดสินใจของผู้วิจัยตลอดมา รวมถึงขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยเป็นกำลังใจอันสำคัญและคอยช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยเสมอมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณทางคณะกรรมการกฤษฎีกา สมาคมกึ่งพิลาเลียตแห่งประเทศไทย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คอยอำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยจนสามารถสำเร็จล่วงออกมาเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ และพี่ ๆ ในหมวดวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้คำปรึกษาตลอดการเรียนปริญญาโทของผู้วิจัย อีกทั้งยังมอบมิตรภาพที่ดีให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ และบุคคลทุกคนในชีวิตของผู้วิจัยซึ่งมิได้ระบุนามไว้ข้างต้นที่ทุกท่านได้คอยมอบความรัก กำลังใจแก่ผู้วิจัยในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ และบุคคลสุดท้ายที่ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายฐากูล โล้วรพงศ์ ผู้ซึ่งคอยช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ ตลอดจนรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่านและเป็นประโยชน์แก่สังคมนววงการกฎหมาย และวงการกีฬา หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณประโยชน์ประการใด ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีทั้งหมดนั้นแก่บุคคลที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทุกท่าน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ ที่นี้และขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นภัสรัญชน์ ไชยวรุฒย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	11
1.3 สมมติฐาน.....	11
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	11
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 2.....	17
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อพัฒนากีฬาบิลเลียดในประเทศไทย.....	17
2.1 แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดกับการพนัน.....	17
2.1.1 ประวัติและลักษณะของกีฬาบิลเลียด.....	18
2.1.2 แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย.....	20
2.1.3 แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดกับการพนัน.....	23

2.2 ความแตกต่างระหว่างการพนันและการเล่นกีฬา	31
2.2.1 หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทการพนัน ความหมายของการพนัน รูปแบบของการพนัน	32
2.2.1.1 หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทการพนัน.....	32
2.2.1.2 ความหมายของการพนัน	36
2.2.1.3 รูปแบบของการพนัน	41
2.2.2 ความหมายของกีฬา รูปแบบของการกีฬา ประโยชน์และความสำคัญของกีฬา	42
2.2.3 ความแตกต่างระหว่างการพนันและกีฬา.....	44
2.3 แนวคิดการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดทางอาญา.....	46
2.3.1 แนวคิดการควบคุมการพนัน.....	47
2.3.2 อาชญาวិทยาและประวัติศาสตร์ของกฎหมายกับการพนัน (Criminology and the history of law).....	48
2.3.3 การพนันในสังคมไทย	52
บทที่ 3	56
มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย	56
3.1 ทฤษฎีทางกฎหมายอาญา.....	56
3.1.1 แนวคิดในการลงโทษตามกฎหมายอาญา.....	57
3.1.2 แนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญา	60
3.1.3 แนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization).....	67
3.2 กีฬาบิลเลียดและความผิดเกี่ยวกับกฎหมายการพนันในประเทศไทย	72
3.2.1 วิวัฒนาการการควบคุมบิลเลียดช่วงเวลาก่อนมีพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ใช้บังคับ	72
3.2.2 วิวัฒนาการการควบคุมบิลเลียดช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ใช้บังคับ	77
3.2.3 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียด	83

3.3 ปัญหาที่เกิดจากการที่กำหนดให้การเล่นกีฬาบิลเลียดอยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน	
พุทธศักราช 2478	91
3.3.1 ปัญหาการควบคุมกีฬาบิลเลียดตามกฎหมายการพนันที่ไม่ได้ประสิทธิภาพ.....	91
3.3.2 ปัญหาการขัดกันของกฎหมายการพนันและกฎหมายฉบับอื่น.....	96
3.3.2.1 พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558.....	97
3.3.2.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556.....	100
บทที่ 4	103
มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศ.....	103
4.1 ประเทศอังกฤษ.....	104
4.1.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในประเทศอังกฤษ	104
4.1.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศอังกฤษ	105
4.2 สหรัฐอเมริกา.....	113
4.2.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในสหรัฐอเมริกา	113
4.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในสหรัฐอเมริกา	115
4.2.2.1 มลรัฐนิวยอร์ก (New York).....	115
4.2.2.2 มลรัฐอลาบามา (Alabama).....	119
4.2.2.3 มลรัฐเวอร์จิเนีย (Virginia).....	126
4.3 ประเทศฟิลิปปินส์.....	131
4.3.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในประเทศฟิลิปปินส์	131
4.3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศฟิลิปปินส์.....	132
4.4 เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	140
4.4.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน	
.....	140
4.4.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐ	
ประชาชนจีน.....	141

บทที่ 5	148
วิเคราะห์ความเหมาะสมของการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	148
5.1 วิเคราะห์ความสอดคล้องของการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กับทฤษฎีการพนัน	148
5.2 วิเคราะห์ความจำเป็นของการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	155
5.2.1 เหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	155
5.2.2 วิเคราะห์แนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization)	163
5.2.3 เหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมกีฬาบิลเลียดตามกฎหมายอื่นนอกจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	166
5.3 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียด	172
5.3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการควบคุมบิลเลียดในต่างประเทศ	172
5.3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการควบคุมบิลเลียดที่เสนอในประเทศไทย	181
บทที่ 6	187
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	187
6.1 บทสรุป	187
6.2 ข้อเสนอแนะ	197
ภาคผนวก	202
บรรณานุกรม	249
ประวัติผู้เขียน	259

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความแตกต่างของการเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of Chance) และการเล่นที่ต้องใช้ทักษะ (Game of skill).....	35
ตารางที่ 2 ตารางแสดงความแตกต่างของการเล่น (Play) เกม (Game) และกีฬา (Sport).....	46
ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานการควบคุมการเล่นบิลเลียดของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	147
ตารางที่ 4 ตารางสรุปการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายที่ต่อหาบิลเลียดตามกฎหมายต่างประเทศ.....	180
ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียมาตรการควบคุมบิลเลียดที่เสนอในประเทศไทย	186

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กีฬาเป็นสิ่งมีคุณค่าและประโยชน์ต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติอย่างมากโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพชีวิต กีฬาคือเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 71 วรรคแรก ที่บัญญัติว่า “รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง **รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน**” และในแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พุทธศักราช 2560-2564) ที่ได้มุ่งหวังให้การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตและส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีน้ำใจนักกีฬาและคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ประกอบกับมีองค์ความรู้ด้านกีฬานั้นจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล นำมาซึ่งความภาคภูมิใจและสร้างความสามัคคีแก่คนในชาติ สามารถสร้างอาชีพและรายได้ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ การกีฬาจึงถือเป็นการเตรียมพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศชาติให้มีศักยภาพและคุณภาพในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ในโลก

บิลเลียด (Billiards) เป็นกีฬาในร่มที่เล่นกันเป็นเวลาช้านาน มีต้นกำเนิดย้อนกลับไปถึงศตวรรษที่ 16 และมีวิวัฒนาการมาจากกียากกลางแจ้งที่ใช้ไม้และลูกเล่นกันในสนามหญ้า¹ ต่อมาพัฒนาเป็นการเล่นในรูปแบบของอิงลิช บิลเลียด (English Billiard) ในสมัยนั้นเป็นที่รู้จักในชื่อของ “กีฬาสุภาพบุรุษ” เนื่องจากเป็นการเล่นที่นิยมเล่นในหมู่เชื้อพระวงศ์และชนชั้นสูงในตอนเหนือของทวีปยุโรป² แต่เนื่องจากบิลเลียดเป็นกีฬาที่เล่นกันสำหรับสองคน จึงได้มีการคิดค้นกีฬาพูล (Life Pool และ Pyramid Pool) ขึ้นมาเพื่อที่จะได้เพิ่มจำนวนผู้เล่นมากขึ้น และต่อมาในสมัยศตวรรษที่ 19 บิลเลียดและพูลกลายเป็นกีฬาที่นิยมเล่นกันในกองทัพอังกฤษที่ประจำอยู่ในประเทศอินเดียจึงได้มี

¹ Victor Stein and Paul Rubino, The Billiard Encyclopedia: An Illustrated History of the Sport, 2nd ed. (New York: Blue Book Publications, 1996), p. 5.

² Mohammed Abou Elmagd, "Is Billiards Considered a Sport?," International Journal of Physical Education, Sports and Health 2017; 4(3)(2017): 248-251.

การประยุกต์กลายเป็นกีฬาสนุกเกอร์ในที่สุด³ กีฬาบิลเลียด กีฬาพูล และกีฬาสนุกเกอร์ถ้ามองเพียงผิวเผินอาจมีหลายอย่างเหมือนกัน เช่น การใช้โต๊ะบิลเลียด อุปกรณ์ไม้คิว และอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่แท้จริงแล้วมีลักษณะการเล่นที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นกฎกติกาที่แตกต่างกัน ขนาดของโต๊ะ โต๊ะบิลเลียดและโต๊ะสนุกเกอร์จะมีขนาดเท่ากัน แต่โต๊ะพูลนั้นมีขนาดเล็กกว่า หรือการวางลูกในจุดต่าง ๆ ทำให้วิธีการเล่นและการนับแต้มต่างกันไปอีกด้วย การเล่นสนุกเกอร์ต้องมีความแม่นยำมากเนื่องด้วยขนาดโต๊ะที่ใหญ่และหลุมที่มีขนาดเล็กและแคบมากกว่า ดังนั้น กีฬาสนุกเกอร์จึงได้รับความนิยมและเป็นสากลมากกว่ากีฬาบิลเลียดและกีฬาพูล มีการแข่งขันในระดับนานาชาติปีละหลายครั้งจนได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุน⁴

บิลเลียดและการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น กีฬาพูลและกีฬาสนุกเกอร์ ถือได้ว่าเป็นการเล่นต้องออกแรงทางกายภาพสูง ต้องออกแรงกดหน้าอก หลังขาและแขนเป็นจำนวนมาก แม้แต่ผู้เล่นมืออาชีพในบางครั้งก็ต้องมีการทำกายภาพบำบัดหลังและคอเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในแต่ละนัด เนื่องจากใช้พลังงานของกล้ามเนื้อตอบสนองและเผาผลาญพลังงานจำนวนมากในการเล่นแต่ละครั้ง นอกจากนี้ ยังต้องใช้ทักษะความแม่นยำและสมาธิเป็นอย่างมาก ต้องใช้ความสามารถทางกายภาพเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ ดังนั้น บิลเลียดรวมไปถึงการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจึงถือว่าเป็นกีฬาประเภทหนึ่ง⁵ ได้ยกระดับเป็นกีฬามาตรฐานในระดับนานาชาติที่มีการแข่งขันในเกือบทุกรายการและทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับในประเทศไทยมีการแข่งขันทั้งกีฬานักเรียน กีฬายาวชนแห่งชาติ เป็นต้น ในระดับนานาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งสนุกเกอร์เป็นกีฬาที่ได้รับการยอมรับและจัดให้มีการแข่งขันเกือบทุกรายการของกีฬาสมัครเล่น⁶ เช่น ซีเกมส์และเอเชียนเกมส์ ส่วนโอลิมปิกเกมส์กำลังผลักดันให้สนุกเกอร์เป็นชนิดกีฬาหนึ่งที่ทำการแข่งขันอย่างเป็นทางการ ในส่วนของกีฬาอาชีพนั้น สนุกเกอร์ถือว่าเป็นกีฬาอาชีพระดับต้น ๆ ของประเทศและของโลก มีเงินรางวัลจากการแข่งขันเป็นจำนวนมากไม่เป็นรองกีฬาชนิดอื่น ๆ

³ อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบุลย์, บิลเลียด-สนุกเกอร์ (ปทุมธานี: รัน ทู วิชั่นส์, 2555), หน้า 88.

⁴ Central Inspirer, "สนุกเกอร์ พูล และบิลเลียดต่างกันอย่างไร," [Online] Accessed: 15 December 2020. Available from: [HTTPS://WWW.CENTRAL.CO.TH/E-SHOPPING/SNOOKER-POOL-BILLIARDS/](https://www.central.co.th/e-shopping/snooker-pool-billiards/)

⁵ Abou Elmagd, M., "Is Billiards Considered a Sport?," International Journal of Physical Education, Sports and Health.

⁶ อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบุลย์, บิลเลียด-สนุกเกอร์, หน้า 23.

ในประเทศไทยบิลเลียดได้เข้ามาเป็นเวลานานับร้อยกว่าปีแล้วเช่นกัน แม้จะไม่ทราบว่ามีการแพร่หลายเข้ามาได้อย่างไร⁷ แต่บิลเลียดจัดเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่เด็ก เยาวชนและประชาชนในประเทศเล่นกันอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ สนุกเกอร์เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ที่เล่นจากการเล่นเพื่อนันทนาการ สนุกสนาน และเพลิดเพลินในสถานบันเทิง หรือการเล่นเพื่อความบันเทิงเพื่อการแข่งขันซึ่งเป็นฐานในการเข้าสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ แม้ว่าก่อนหน้านี้ภาพลักษณ์ของสนุกเกอร์จะไม่เป็นที่ไว้วางใจ เนื่องจากสถานที่ในการเล่นสนุกเกอร์มักจะมีความเกี่ยวข้องกับโคจรอันนำไปสู่อบายมุข จึงทำการการเล่นบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและโรงเรียนมากนัก อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังบิลเลียดและสนุกเกอร์ในประเทศไทยประสบความสำเร็จในฐานะกีฬาอย่างมาก นักกีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์ของประเทศไทยสามารถก้าวเข้าสู่ระดับโลกได้มากขึ้นเรื่อย ๆ มีนักกีฬาที่ไปเข้าร่วมการแข่งขันหรือชนะเลิศการแข่งขันทั้งในระดับทวีปและระดับโลกในทุกปี⁸ จึงทำให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการแข่งขันมากยิ่งขึ้นและถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง⁹ บิลเลียดเป็นกีฬาที่อยู่ในแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ แผนพัฒนากีฬาอาชีพของประเทศไทย¹⁰ ต่อมาได้มีการระบุให้บิลเลียดเป็น 1 ใน 80 กว่าชนิดกีฬาที่การกีฬาแห่งประเทศไทยให้การรับรองให้มีการจัดการแข่งขันตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และเป็น 1 ใน 13 กีฬาอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 และเป็นหนึ่งในชนิดกีฬาที่สมาคมบิลเลียดแห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับการกีฬาแห่งประเทศไทยเพื่อร่วมกันผลักดันให้ไปสู่กีฬาอาชีพอย่างเต็มรูปแบบ

อย่างไรก็ตาม กีฬาบิลเลียดรวมไปถึงการเล่นอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น กีฬาพูลหรือกีฬาสนุกเกอร์ ในประเทศไทยนั้นไม่สามารถเล่นได้อย่างเสรี แต่ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาว่าบิลเลียดเป็นการพนันปรากฏในหนังสือพิมพ์เดลิเมล์ ฉบับวันพุธที่ 21 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2471 เรื่อง อธิบดีกรมอัยการพิจารณาปัญหาบิลเลียดหลุมว่าเข้าลักษณะอาญาและเป็นการพนันประเภทที่ 2 ตามกฎหมายสำหรับอากรการพนันในมณฑล

⁷ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, "ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 29 กันยายน. แหล่งที่มา: http://www.thaيلandsnooker.org/bsat_history.ph

⁸ อภิวิชญ์ สิ้นสุวรรณเมธี กรมการบริหารสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย (30 ตุลาคม 2563).

⁹ อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบูลย์, บิลเลียด-สนุกเกอร์, หน้า 7.

¹⁰ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, "ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย" [ออนไลน์].

กรุงเทพมหานคร มหาอำมาตย์ตรีพระยามานรราชเสวี อธิบดีกรมอัยการได้วินิจฉัยว่าบิลเลียดหลุมหรือที่รู้จักในอีกชื่อหนึ่งคือบิลเลียดรูและบิลเลียดโต๊ะเล็ก เป็นเกมกีฬาสามัญชนที่ทำการดัดแปลงมาจากบิลเลียดซึ่งกีฬาชนิดนิยมในหมู่ชนชั้นสูงในรัชสมัยรัชกาลที่ 6¹¹ ณ สมัยนั้นการเล่นบิลเลียดหลุมเป็นการเล่นชนิดเสี่ยงโชคหรือเป็นการเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of chance) เท่านั้น หากต้องใช้ฝีมือหรือทักษะในการเล่น (Game of skill) ประกอบกับเห็นว่าการเล่นบิลเลียดหลุมนั้นเป็นทางยั่วใจนักเลงให้เกิดโลกและหลงหมกมุ่นเล่นไปโดยไม่คิดได้คิดเสีย จึงต้องมีการควบคุมโดยมีการเทียบเคียงกับการเล่นสี่เหลงลักอันเป็นการเล่นที่เข้าลักษณะอาญาและเป็นการพนันประเภทที่ 2 ตามกฎเสนาบดีสำหรับอากรการพนันในมณฑลกรุงเทพมหานคร โดยนัยดังกล่าวนี้จึงเห็นว่าบิลเลียดหลุมเป็นการพนันนับเข้าในประเภทที่ 2 แห่งกฎเสนาบดี¹² เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 จึงได้มีการแยกการเล่นบิลเลียดหลุมและการเล่นบิลเลียด นำบิลเลียดหลุมหรือบิลเลียดรูไปบัญญัติในบัญชีหมายเลข 1 เนื่องจากเป็นการเล่นที่ไม่ต้องอาศัยทักษะหรือฝีมือในการเล่นแต่อย่างใด แต่เป็นการเล่นที่อาศัยโชคชะตาเป็นสำคัญ ได้เสียกันรวดเร็วจึงต้องมีการควบคุมอย่างเด็ดขาด และเพิ่มบิลเลียดเข้าไปในบัญชีหมายเลข 2 อันเป็นการเล่นที่ไม่ต้องห้ามเด็ดขาดแต่เป็นการเล่นที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะสามารถจัดให้เป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต¹³ ทั้งนี้ เนื่องจากการเล่นบิลเลียดนั้นมีการเล่นในการเล่นชัดเจน ต้องใช้ทักษะและฝีมือเป็นสำคัญ หาได้พึ่งพาแต่โชคชะตา แต่ถึงกระนั้นการเล่นบิลเลียดหรือสถานที่ในการเล่นบิลเลียดซึ่งเป็นที่รุ่มกึ่งเป็นแหล่งอโคจรสำหรับรวมตัวของบุคคล และมักมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้องจึงต้องมีการควบคุมการเล่นดังกล่าว¹⁴ และเมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ขึ้นใช้บังคับแทน การเล่นบิลเลียดก็ยังคงเป็นการเล่นในบัญชี ข. ถูกควบคุม

¹¹ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ม.ร.6น/248 บิลเลียดรู (5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2471 - 30 ธันวาคม พุทธศักราช 2471).

¹² "ร่างพรบ. การพนัน พุทธศักราช 2473 ร่างกฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 13 แห่งพรบ. การพนัน พุทธศักราช 2473 (เกี่ยวกับใบอนุญาต)," ใน [เลขเสรีจที่ 0013/2473-0014/2473](#), คณะกรรมการกฤษฎีกา.(เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

¹³ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติว่า "...การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในการเล่นอันระบุไว้ในวรรค ๒ ข้างต้นนั้นจะพนันกันได้เฉพาะเมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต.."

¹⁴ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, "ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย" [ออนไลน์].

โดยเงื่อนไขดังกล่าวจวบจนปัจจุบัน (พุทธศักราช 2564) หลังจากนั้นกระทรวงมหาดไทยได้มีนโยบายการห้ามออกใบอนุญาตบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มีหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 15477/2504 ลงวันที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2504 ห้ามออกใบอนุญาตในกิจการดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2505 เป็นต้นมา

บิลเลียดมีกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 คือกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ที่กำหนดให้สามารถมีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตได้เฉพาะ 2 กรณีเท่านั้น คือ

1. การเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเล่นในบริเวณเคสสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง มีรั้วรอบมิดชิด จำนวนไม่เกิน 1 โถ้ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านมิได้จัดให้มีการเรียกรับผลประโยชน์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น

2. การเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกิน 5 โถ้ะ และสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ตามสมควร และมีการจัดให้เล่นได้ในวันปฏิบัติราชการระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น ทั้งนี้โดยมิให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นและมีให้จัดให้มีการเล่นการพนันอย่างอื่นในสมาคมด้วย

ถ้าหากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขการเล่นบิลเลียดดังกล่าวข้างต้นก็就会有ความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือตามกฎหมายอื่น เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2478 เป็นต้น¹⁵ แม้ว่าการห้ามบิลเลียดจะได้รับความนิยมและเล่นกันอย่างกว้างขวางอย่างมากในประเทศไทย และภาพลักษณ์หรือทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดก็ได้ถูกปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีเพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องจากบิลเลียดยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีข้อบกพร่องขาดความชัดเจนและไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ จึงทำให้พบปัญหาหลายประการตามมาดังต่อไปนี้

¹⁵ งานสมาคม กรมการปกครอง, "สรุปข้อกฎหมายและความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโต๊ะสนุกเกอร์และการจัดระเบียบสังคม" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2563. แหล่งที่มา: <http://www.sao-mouangmoo.net/images/ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร/ประจำปีงบประมาณ%2063/สรุปข้อกฎหมายและความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโต๊ะสนุกเกอร์.pdf>.

ประการแรก พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการพนันของประเทศไทยถูกตราขึ้นใช้บังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2478 และตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2505 ที่มีได้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว จึงทำให้บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมีความล้าหลังและไม่ชัดเจนอยู่หลายประการ มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันไม่เหมาะสมกับสถานการณ์¹⁶ กล่าวคือ ประเภทการพนันที่ระบุในบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติมีความล้าสมัย การกำหนดชื่อของการพนันเอาไว้ทำให้การพนันเหล่านั้นมีลักษณะไม่ยืดหยุ่น ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร วิธีการเล่นการพนันก็มีการพัฒนาโดยอาศัยเทคโนโลยีเหล่านั้นพัฒนารูปแบบการเล่นการพนันให้มีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น และมีการเล่นหลายประเภทที่ไม่ควรควบคุมและกำหนดให้เป็นการพนัน นอกจากนี้ ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติกฎหมายการพนันของประเทศไทยไม่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติและบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศจนเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการเล่นกีฬา เช่น กีฬาบิลเลียด กีฬาสนุกเกอร์ เป็นต้น

ปัญหาความไม่ชัดเจนในการนิยามคำว่าการเล่น แม้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะเป็นบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญา แต่กฎหมายดังกล่าวไม่มีการให้นิยามของคำว่า “การเล่น” เอาไว้ เพียงแต่กำหนดรูปแบบและวิธีการเล่นการพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนันเท่านั้น การพิจารณาว่าการกระทำที่เป็นการเล่นพนันอื่น ๆ ที่มีความผิดจึงต้องพิจารณาจากเนื้อหาของบทบัญญัติมาตรา 4 ทวิ¹⁷ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้อุดช่องว่างสำหรับการพนันรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ในกรณีเป็นการเล่นไม่มีการระบุความผิดเกี่ยวกับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างชัดเจน ในทางปฏิบัติหากเจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญหรือความรอบคอบมากเพียงพอ เช่น เจ้าพนักงานบางรายอาจตั้งข้อหาว่าเป็นความผิดที่คล้ายคลึงกับการเล่นตามบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดในมาตรา 4 หรือเจ้าหน้าที่บางรายอาจตั้งข้อหาว่าเป็นการเล่นอื่นใดนอกจากการเล่นในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ตามมาตรา 4 ทวิ ซึ่งการกำหนดความผิดในลักษณะที่แตกต่างไปคนละฐานความผิด ย่อมก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในการบังคับใช้

¹⁶ ชาญรัฐภูมิ สารรักษ์, "ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการพนันในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478," วารสารวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ 6, ฉบับที่ 1 (มกราคม- มิถุนายน 2561).

¹⁷ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 ทวิ บัญญัติว่า “ในการเล่นอื่นใดที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกัน หรือจะจัดให้มี เพื่อพนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อ และเงื่อนไขเอาไว้ในกฎกระทรวง

และส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้กระทำความผิดเนื่องจากโทษทางอาญาของบทบัญญัติในมาตรา 4 และมาตรา 4 ทวินั้นมีความแตกต่างกัน¹⁸ และส่งผลให้การควบคุมและการปราบปรามการเล่นที่ฝ่าฝืนกฎหมายไม่มีมาตรฐานและไม่ได้ประสิทธิภาพ

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กำหนดว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรง หรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลงหรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือ กฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาตผู้ซึ่งมีความผิด” กฎหมายเอาโทษกับผู้จัดให้มีการเล่นพนัน ซึ่งได้รับอนุญาตแล้วจะผิดแต่เฉพาะในกรณีที่เล่นพลิกแพลงเท่านั้น ส่วนการเล่นผิดกฎกระทรวงหรือ ข้อความในใบอนุญาตก็ตีคดีเฉพาะผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันเท่านั้น ผู้จัดให้มีการเล่นหาผิดด้วยไม่¹⁹ การไม่เอาโทษแก่ผู้จัดให้มีการเล่นที่ฝ่าฝืนกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตนั้นถือได้ว่าเป็นข้อด้อย เพราะ โดยหลักแล้วผู้เล่นจะไม่สามารถจัดให้มีการเล่นที่ปราศจากกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตได้หาก ปราศจากผู้จัดให้มีการเล่น และการไม่เอาโทษแก่ผู้จัดให้มีการเล่นอาจถือได้ว่าเป็นการปล่อยปละละเลย ไม่ได้มีการควบคุมหรือปราบปรามการเล่นการพนันจากผู้เล่นได้ ประกอบกับบทลงโทษตาม พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นบทลงโทษที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาเมื่อ เปรียบเทียบกับความรุนแรงของการกระทำความผิด ผลตอบแทนของการพนันของผู้ที่เป็นเจ้ามือราย ใหญ่หรืออัตราค่าครองชีพที่ปรับเปลี่ยนตามสภาพสังคม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้กระทำความผิด ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ส่งผลให้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการลงโทษตามกฎหมายที่ต้องการป้องกัน และปราบปราม

การควบคุม ตรวจสอบและการกำกับดูแลผู้ที่ได้รับอนุญาตขาดความชัดเจน เนื่องจากไม่มี บทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ทำให้การขอออก ใบอนุญาตไม่มีความชัดเจนหรือไม่มีมาตรฐานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการเล่นบางประเภท แม้กฎหมายจะระบุให้ขอออกใบอนุญาตได้ แต่ในทางปฏิบัติได้มีกฎกระทรวงหรือดุลยพินิจของเจ้า พนักงานมีอนุญาตให้มีการขอออกใบอนุญาต ในส่วนของบิลเลียดแม้ตามกฎหมายจะระบุว่าเป็นการเล่นที่ขออนุญาตได้ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่กระทรวงมหาดไทยได้มี

¹⁸ นันทวัฒน์ บรมานันท์, โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย” (กรุงเทพมหานคร: 2554), หน้า 24.

¹⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 563/2490

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่15477/2504 ลงวันที่25 กันยายน พุทธศักราช 2504 ห้ามออกใบอนุญาตในกิจการดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2505 เป็นต้นไป ยกเว้นเป็นการเล่นกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ที่กำหนดให้มีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน 2 กรณีเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถขอกใบอนุญาตเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้ เปรียบเสมือนการเล่นที่ห้ามเล่นเด็ดขาดไปโดยปริยายและก่อความสับสนแก่ประชาชนที่ต้องการขออนุญาตเล่นบิลเลียด

นอกจากนี้ ยังขาดมาตรการควบคุมการลักลอบเล่นการพนัน ไม่มีมาตรการจัดการเพียงพอกับผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน เจ้าของบ่อน เจ้าของสถานที่ที่มีส่วนรู้เห็น ผู้สนับสนุน และส่งผลให้การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับการเล่นการพนันผิดกฎหมายยังเป็นปัญหาสำคัญ ตลอดจนมีปัญหาเรื่องการปรับใช้ การตีความ การออกกฎหมายล่าช้ารับรอง ขั้นตอนการใช้ดุลยพินิจตามบทบัญญัติในบางมาตราในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังไม่เป็นไปในทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยเจ้าพนักงานตำรวจที่กำกับดูแลอาจมีนโยบายการควบคุมการเล่นและจับกุมที่แตกต่างกัน

ประการที่สอง กีฬาทุกประเภทจะมีผลแพ้ชนะหรือเสมอ ดังนั้น จึงเป็นโอกาสที่ผู้เล่นหรือคนดูจะนำกีฬาไปเป็นเครื่องมือในการเล่นพนันขั้นต่อ การถือคนละข้างและยึดผลของการแข่งขันเป็นตัวชี้ขาด ดังนั้น การเดิมพันกีฬา (Betting) ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย หากพิจารณาว่าบิลเลียดเป็นกีฬาประเภทหนึ่ง การเดิมพันหรือการทายผลบิลเลียดก็ถือว่าเป็นการเล่นพนันหรือการทายผลการแข่งขันหรือผลกีฬานชนิดหนึ่ง ในโลกยุคที่เทคโนโลยีได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การเดิมพันกีฬาก็ได้มีการพัฒนารูปแบบมีการพนันผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต การทายผลกีฬาที่เป็นที่นิยมมากที่สุดก็คือ การทายผลกีฬาฟุตบอล แต่กลับยังไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาและการลงโทษเป็นการเฉพาะ และหาได้มีมาตรการควบคุมการเล่นฟุตบอลอย่างใดไม่ แต่ในขณะที่บิลเลียดแม้จะมีผู้เข้าร่วมในการทายผลการเล่นไม่มากเท่าฟุตบอลแต่กลับถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นการควบคุมที่การเล่นบิลเลียดมิใช่การทายผลหรือการเดิมพันการเล่น การควบคุมที่การเล่นบิลเลียดเลยนั้น แม้จะสามารถควบคุมมิให้มีการเล่นการพนันได้แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เล่นบิลเลียดอย่างการพนัน กระทบต่อการเล่นบิลเลียดอย่างกีฬาที่ไม่สามารถสร้างหรือพัฒนานักกีฬาได้เท่าที่ควร

ประการที่สาม การเล่นกีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์ในระดับเยาวชน แม้จะมีการจัดการแข่งขันสนุกเกอร์สมัครเล่นทั้งในระดับนักเรียนและเยาวชน แต่เนื่องจากข้อจำกัดในการที่ไม่สามารถขออนุญาตใบอนุญาตการเล่นบิลเลียดได้ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ระบุกรณีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งไม่ต้องขอใบอนุญาตนั้นไม่สามารถให้บุคคลผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่น ทำให้เด็กหรือเยาวชนที่สนใจในกีฬาบิลเลียดมีข้อจำกัดยิ่งกว่าผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แม้จะมีรายการแข่งขันสนุกเกอร์นักเรียนชิงแชมป์ประเทศไทยร่วมมือกับกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการจัดการแข่งขันสนุกเกอร์ชิงแชมป์ประเทศไทยจากภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ แล้วมาแข่งขันชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย เพื่อให้เด็กและเยาวชนหัดเล่นตั้งแต่ระดับเยาวชนอย่างถูกวิธี ณ โครงการศูนย์พัฒนากีฬาบิลเลียดอาชีพ เป็นการร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับสมาคมบิลเลียดแห่งประเทศไทยก็ตาม²⁰ แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้กีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์เข้าถึงเด็กและเยาวชนได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากสถานที่ฝึกซ้อมและจำนวนเยาวชนที่สามารถรับฝึกสอนได้มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้เด็กหรือเยาวชนที่ต้องการเรียนรู้อย่างถูกวิธีต้องมีการตั้งโต๊ะบิลเลียดในเคสสถานและว่าจ้างผู้ฝึกสอนมาเป็นการส่วนตัวในเคสสถาน²¹ การเข้าถึงกีฬาชนิดนี้สำหรับเด็กและเยาวชนจึงมีความยากลำบากและต้องเสียค่าใช้จ่ายถือว่าเป็นอุปสรรคให้การสร้างและพัฒนานักกีฬาระดับเยาวชนอีกด้วย

ประการที่สี่ ทศนคติของประชาชนที่มีต่อกีฬาบิลเลียด แม้ว่ากีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์จะได้รับการยอมรับในฐานะกีฬามากกว่าการพนันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่เมื่อบิลเลียดยังคงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกีฬาชนิดนี้ถูกสังคมบางส่วนมองว่าจะต้องมีการเกี่ยวข้องกับอบายมุขอื่น ๆ ด้วย เช่น การพนัน สุรา ยาเสพติด และไม่สามารถก้าวผ่านมองกีฬาบิลเลียดเหมือนกีฬาชนิดอื่น ๆ ได้ แม้นักกีฬาบิลเลียดของประเทศไทยจะมีผลงานที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ในระดับนานาชาติ แต่ด้วยภาพลักษณ์ของกีฬาที่มีด้านลบทำให้ไม่มีกลุ่มทุนเข้ามาสนับสนุนมากมายเหมือนดั่งกีฬาประเภทอื่น ๆ เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล หรือแบดมินตัน เป็นต้น²²

²⁰ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, "ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย" [ออนไลน์].

²¹ อภิวิชญ์ สิ้นสุวรรณเมธี กรรมการบริหารสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย.

²² ณัฐนนท์ จันทร์ขวาง, "มั้งค์ สระบุรี: แชมป์โลก 6 แดงหญิงวัย 19 ปีที่อยากให้สังคมเห็นอีกมุมของกีฬาสนุกเกอร์" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://www.mainstand.co.th/catalog/2-Converse/945-มั้งค์+สระบุรี+%3A+รองแชมป์โลกหญิงวัย+19+ปี+ที่อยาก+ให้สังคม+เห็นอีกมุมของกีฬาสนุกเกอร์?fbclid=IwAR3hPPSh0MYaN7zqfY-iv6-UtSGxcwMYsDCbxURxkLpi2cert84ul8HB5Q>.

ถือเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นักกีฬาขาดการสนับสนุนทั้งทางด้านโอกาสและค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกีฬาบิลเลียด ทำให้เด็กหรือเยาวชนบางส่วนขาดการสนับสนุนจากครอบครัว เนื่องจากผู้ปกครองบางท่านอาจมองว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นยังอ่อนวุฒิภาวะอาจถูกชักจูงให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกาพนันหรืออบายมุข หรือเข้าสู่แหล่งมั่วสุมต่าง ๆ ได้

ประการที่ห้า ปัญหาการทับซ้อนในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากบิลเลียดยังอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 บัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ ลำดับที่ 23 ถ้าหากมีผู้กระทำฝ่าฝืนอันไม่ได้เข้าข้อยกเว้นที่กฎหมายกำหนดไว้ก็สามารถถูกดำเนินคดีและรับโทษทางอาญาได้ แต่ในขณะเดียวกันการจัดการแข่งขันหรือรับรองกีฬาบิลเลียดนั้นอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 อันเป็นการทับซ้อนคาบเกี่ยวกันระหว่าง 3 พระราชบัญญัติซึ่งมีความขัดแย้งกัน ก่อปัญหาและความสับสนในการอนุญาตและบังคับใช้กฎหมาย และมีความแตกต่างจากกีฬาชนิดอื่นที่สามารถเล่นกันได้อย่างอิสระ

จากผลกระทบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าบิลเลียดจะได้รับการยอมรับจากสมาพันธ์กีฬาต่าง ๆ ในโลกว่าเป็นกีฬาประเภทหนึ่งซึ่งจัดให้มีการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค หรือระดับโลก ประกอบกับพัฒนาการความสำเร็จของกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยที่มีมาอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่เนื่องจากบิลเลียดรวมไปถึงการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันยังเป็นการเล่นที่ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ระบบการควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแลผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการจัดให้มีการเล่นที่ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติยังไม่มี ความชัดเจน ทำให้ส่งผลกระทบต่อ การสร้างและพัฒนานักกีฬาบิลเลียดของประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเยาวชน เมื่อเป็นเช่นนี้จึงควรจะมีการศึกษาความเหมาะสมของการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาและการตั้งเงื่อนไขในการเล่นบิลเลียดและการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องว่ายังคงมีความเหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ยังสามารถควบคุมการเล่นบิลเลียดควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนานักกีฬาบิลเลียดและการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ต่อ กีฬาบิลเลียดในประเทศไทย

1.2.2 เพื่อแสวงหาความเหมาะสมของการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและมาตรการที่ใช้ควบคุมกีฬาบิลเลียดของประเทศไทยกับต่างประเทศ

1.2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

1.3 สมมติฐาน

เนื่องจากบิลเลียดยังเป็นการเล่นที่ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งมาตรการควบคุมดังกล่าวมีความไม่เหมาะสมกับสถานการณ์และส่งผลกระทบต่อ การสร้างและพัฒนานักกีฬาบิลเลียดของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเยาวชน ดังนั้น หากมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยการนำบิลเลียดออกจากการถูกจัดให้เป็น การพนันในบัญชี ข. ลำดับที่ 23 รวมถึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการควบคุมบิลเลียดมาใช้ระบบขออนุญาตเฉพาะกรณีที่ต้องตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อประกอบธุรกิจเท่านั้น โดยมีมาตรการทางปกครองที่เหมาะสมและชัดเจนที่ยังสามารถควบคุมการเล่นบิลเลียดควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนา กีฬาบิลเลียดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเอกสารจากห้องสมุดต่าง ๆ หนังสือ บทความ วารสาร คำพิพากษาของศาลฎีกา วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ด้วบทกฎหมายทั้งของไทยและของต่างประเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดอันได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับกฎหมายไทย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

- 1.5.1. ศึกษาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย
- 1.5.2. ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายการพนัน อันได้แก่ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คำพิพากษาศาลฎีกา รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายการพนันของต่างประเทศ
- 1.5.3. ศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายการพนันต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย
- 1.5.4. ศึกษาผลกระทบอันเกิดจากการกฎหมายการพนันต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย
- 1.5.5. ศึกษามาตรการทางกฎหมายและวิธีการในการควบคุมกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1. ทำให้ทราบสาเหตุและผลกระทบของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย
- 1.6.2. ทำให้ค้นพบความเหมาะสมของการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย
- 1.6.3. ทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายและมาตรการควบคุมบิลเลียดของประเทศไทยและต่างประเทศ
- 1.6.4. สามารถเสนอแนะแนวทางการเพื่อเสนอแนวทางการยกเลิกกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อการพัฒนากีฬาบิลเลียดในประเทศไทย แล้วพบว่า มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียด ทั้งมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลนักกีฬาอาชีพและบุคคลกรทางการกีฬาในสมาคมการกีฬา หรือการพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะกล่าวถึงบิลเลียดในเชิงการควบคุมตาม

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพราะเป็นเรื่องที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี จึงจำเป็นต้องมีปราบปรามให้หมดไปจากสังคม หรือมีการควบคุมโดยมีการผ่อนปรนเงื่อนไขการเล่นในบางกรณีเท่านั้น ในส่วนวรรณกรรมเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาบิลเลียด มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพของไทย ทั้งนักกีฬา บุคลากร สมาคม มิใช่มาตรการในทางกฎหมายอาญาและไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการเล่นพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เช่นนี้จึงจากรวรรณกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น บิลเลียดยังคงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อยู่ ทำให้ปัญหาตามวิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงยังไม่ถูกศึกษาและยังไม่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเหมาะสมของการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน ต่อไปจะเป็นการกล่าวถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางอาญาที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และมาตรการทางกฎหมายอื่น ๆ ที่กำกับดูแลกีฬาบิลเลียด ผลการศึกษาและประเด็นซึ่งยังไม่อาจหาคำตอบจากการศึกษาเหล่านั้นได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นายณัฐกร ศิริม่วงแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478”²³ มีขอบเขตการศึกษาและวิเคราะห์มาตรการในการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เพื่อหามาตรการในการควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันและสามารถควบคุมการแก้ปัญหาการเล่นการพนันในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ และได้ศึกษารูปแบบการควบคุมการเล่นการพนันตามกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับ การควบคุมการเล่นการพนันในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าการเล่นการพนันมีการพัฒนาไม่หยุดยั้ง ด้วยวิธีการเล่นรูปแบบใหม่ ๆ อาศัยความทันสมัยที่เรียกว่าเทคโนโลยี ทำให้ผู้เล่นเข้าถึงการเล่นการพนันในรูปแบบต่าง ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้นและสามารถเล่นได้ตลอดเวลาไม่มีข้อจำกัด พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มีปัญหาข้อกฎหมายอยู่หลายประการทั้งความไม่ชัดเจนของตัวบทกฎหมาย ระบบควบคุม ตรวจสอบหรือการกำกับดูแล ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการการเล่นการพนันตามกฎหมาย ยังไม่ครอบคลุมในทางปฏิบัติ การใช้นโยบายของรัฐมาควบคุมก็มีความหละหลวม ไม่มีประสิทธิภาพ และรูปแบบและวิธีการเล่นในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการเล่นการพนันที่เกิดขึ้นในสังคม การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตยังไม่มี ความชัดเจน ขาดดุลยพินิจตามหลักกฎหมายปกครองที่แน่นอน เช่นนี้วรรณกรรมเล่มนี้ยังคงเห็นว่าการ

²³ ณัฐกร ศิริม่วงแก้ว, "มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478" (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2557).

เล่นบิลเลียดยังคงควรเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพียงแต่เห็นควรให้มีการขออนุญาต การควบคุม ตรวจสอบและการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์การพนันในประเทศไทยให้มากยิ่งขึ้น จึงมิได้พิจารณาความเหมาะสมของการกำหนดให้บิลเลียดเป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่อย่างใด

ศ.ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์ ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการวิจัย ‘กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย’”²⁴ มีขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการพนันในประเทศไทย ตั้งแต่ช่วงเวลาก่อนการมีกฎหมายเกี่ยวกับการพนันบังคับใช้ และช่วงเวลาเมื่อมีพระราชบัญญัติการพนันบังคับใช้แล้ว รวมถึงศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เช่น ปัญหา นิยามของคำว่า การพนัน ความไม่ชัดเจนของตัวบทกฎหมาย การกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า ประการแรก ผู้วิจัยเห็นควรให้สร้างความชัดเจนให้กับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กับรูปแบบการพนันที่เกิดขึ้นมาใหม่มากยิ่งขึ้นโดยการออกกฎกระทรวงเพิ่มเติมฐานความผิดที่เป็นรูปแบบของการเล่นพนันประเภทใหม่ ๆ ประการที่สอง ทำให้คำนิยามของคำว่า การพนันโดยแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนคำนิยามของลักษณะการเล่นการพนันให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และ ประการสุดท้าย เรื่องอัตราโทษ ควรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโทษให้มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในส่วนของผู้เล่นการพนันควรปรับปรุงแก้ไขให้เป็นโทษปรับที่สูง และในส่วนโทษของผู้จัดให้มีการเล่นพนัน ควรแก้ไขโทษปรับให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้นเช่นเดียวกันเพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกันผู้เล่นการพนันให้มีความยับยั้งชั่งใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นควรให้มีมาตรการอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว หลาบจำมากยิ่งขึ้น เช่น การลงโทษเกี่ยวกับบริการสังคมมาเสริม นอกจากประโยชน์ต่อสังคมแล้ว ยังทำให้ผู้กระทำความผิดต้องแสดงตัวต่อสังคมอันอาจทำให้เกิดความอับอายและไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก เช่นนี้วรรณกรรมเล่มนี้ยังคงเห็นว่าการเล่นบิลเลียดยังคงควรเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพียงแต่ควรให้มีการปรับปรุงฐานความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ให้มีความสอดคล้องกับการเล่นการพนันมากยิ่งขึ้น กำหนดนิยามของคำว่า การพนันให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น กำหนดอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น และควรมีมาตรการลงโทษเสริมมาปราบปรามไม่ให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำ เช่นนี้การศึกษาตามวรรณกรรมนี้จึงมิได้พิจารณาความเหมาะสมของการกำหนดให้บิลเลียดเป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่อย่างใด

²⁴ นันทวัฒน์ บรมานันท์, โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”, หน้า 31-34.

นางสาวพรนภา ทัพเสน ได้ศึกษาเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลนักกีฬาอาชีพและบุคลากรทางการกีฬาในสมาคมกีฬา”²⁵ มีขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านการกีฬาอาชีพของไทย อันได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 พระราชบัญญัติกีฬามวย พุทธศักราช 2542 และกฎหมายการส่งเสริมด้านการกีฬาอาชีพของต่างประเทศ เพื่อนำมาเปรียบเทียบการส่งเสริมด้านการกีฬาอาชีพของไทย ผลการศึกษาพบว่า นักกีฬาอาชีพและบุคลากรทางการกีฬายังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมและกำกับดูแลเพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลให้เป็นมาตรฐานสากล มีเพียงพระราชบัญญัติกีฬามวย พุทธศักราช 2542 และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 ไม่เพียงพอ เช่นนี้วรรณกรรมเล่มนี้เพียงแต่เสนอแนะให้มีการออกกฎหมายในรูปแบบของพระราชบัญญัติเพื่อกำหนดแนวทางในการกำกับดูแลนักกีฬาอาชีพและบุคลากรทางการกีฬาในสมาคมกีฬานั้น ไม่ได้กล่าวถึงการดำเนินการของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยที่ดำเนินการจัดการแข่งขัน หรือส่งเสริมกำกับดูแลนักกีฬาและบุคลากรภายใต้พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 ควบคู่ไปพร้อมกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่อย่างใด จึงมิได้พิจารณาปัญหาการทับซ้อนในการบังคับใช้กฎหมายของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528

นางสาวเบญจวรรณ ธรรมรัตน์และรศ.ดร.สุมาลี วงษ์วิจิต ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ”²⁶ มีขอบเขตการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพของไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ และศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพของคนไทย ผลการวิจัยพบว่ากีฬาอาชีพของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 คณะกรรมการกีฬาอาชีพตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 และคณะกรรมการกีฬามวยตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พุทธศักราช 2542 ปัญหาทาง

²⁵ พรนภา ทัพเสน, "มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลนักกีฬาอาชีพและบุคลากรทางการกีฬาในสมาคมกีฬา" (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2555), หน้า 4.

²⁶ เบญจวรรณ ธรรมรัตน์ และสุมาลี วงษ์วิจิต, "การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ," วารสารโครงการปรัชญาดุสิตบัณฑิตยสถาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับที่ 2, ปีที่ 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559): 1-2.

กฎหมายในการกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพของประเทศไทยพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับคำนิยามของ นักกีฬาอาชีพไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและก่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมาย การกำกับดูแล สัญญา เกี่ยวกับกีฬาอาชีพ หรือกระบวนการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกีฬาอาชีพที่ยังขาดความเหมาะสมกับ บริบทของการกีฬา เช่นนี้วรรณกรรมเล่มนี้เพียงแต่เสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมายกำกับดูแล กีฬาอาชีพ และแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามนักกีฬาอาชีพใหม่ กำหนดมาตรฐานรูปแบบสัญญาจ้างให้ ชัดเจนมีองค์กรหรือหน่วยงานที่ระงับข้อพิพาทกีฬาอาชีพ และจัดตั้งสภากีฬาอาชีพให้เป็นผู้มีหน้าที่ กำกับและส่งเสริมกีฬาอาชีพมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในการกำกับของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และแนวทางการพัฒนากฎหมายส่งเสริมกีฬาอาชีพโดยแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่กองทุนส่งเสริมกีฬา อาชีพ เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับสวัสดิการนักกีฬาอาชีพและบุคลากรเพื่อจูงใจและพัฒนากีฬาอาชีพ พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้เอื้อต่อการสนับสนุนกีฬาอาชีพขององค์กรเอกชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น จึงมิได้พิจารณาปัญหาการทับซ้อนในการบังคับใช้กฎหมายของ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 แต่อย่างใด

บทที่ 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อพัฒนากีฬาบิลเลียดในประเทศไทย

เมื่อได้ทราบถึงลักษณะของปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่มีต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยแล้ว ต่อไปจะเป็นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาปัญหาดังกล่าว เนื่องด้วยในการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาใด ๆ หากมิได้มีความรู้ในทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วย่อมไม่อาจทำการวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหานั้นได้อย่างถูกต้อง ในบทนี้จึงจะเป็นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาแนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 **ในหัวข้อแรก** จะศึกษาถึงแนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดกับการพนัน ลักษณะของกีฬาบิลเลียด กีฬาบิลเลียดในประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างกีฬาบิลเลียดและการพนัน ในที่นี้จะได้พิจารณาการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับบิลเลียดด้วย **ในหัวข้อที่สอง** ความแตกต่างระหว่างการพนันและกีฬา จะศึกษาถึงความหมายและองค์ประกอบของการพนัน แนวคิดการจำแนกประเภทของการพนัน รวมถึงแนวคิดเรื่องการจำแนกประเภทพนันในประเทศไทย ความหมายและลักษณะของกีฬา การกีฬาในประเทศไทย และ**ในหัวข้อสุดท้าย** ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพนัน ไม่ว่าจะ เป็นแนวคิดการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดอาญา แนวคิดทางอาชญาวิทยาเกี่ยวกับการพนัน แนวคิดเรื่องการพนันและการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดทางอาญาในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ลักษณะและจุดมุ่งหมายของกีฬาบิลเลียดว่าเข้าเกณฑ์การเป็นการพนันอันควรเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายหรือไม่ และรายละเอียดการศึกษาในหัวข้อต่าง ๆ เป็นไปดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดกับการพนัน

การกีฬาขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงยังมีเทคโนโลยีติดต่อสื่อสารในยุคไร้พรมแดนมารองรับยิ่งทำให้กิจกรรมกีฬาแผ่ขยายไปทั่วโลก ก่อให้เกิดสินค้าและบริการในรูปแบบต่าง ๆ ธุรกิจและอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องมาจากการกีฬามีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงมาก และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการกีฬาอย่างหนึ่งก็คือการพนัน กีฬาและการพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมานานแล้ว เนื่องจากมีลักษณะการเล่นที่ใกล้เคียงกันมีพัฒนาการควบคู่กันมาโดยตลอด การหลีกเลี่ยง

หรือปราบปรามจึงเป็นไปได้ยาก²⁷ ดังนั้น จึงเห็นสมควรศึกษาลักษณะของบิลเลียดและการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อนำมาใช้พิจารณาว่าเข้าลักษณะของการเล่นอันถือว่าเป็นการพนันหรือไม่

2.1.1 ประวัติและลักษณะของกีฬาบิลเลียด²⁸

บิลเลียด (Billiard) เป็นกีฬาชนิดหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน แต่เมื่อพูดถึงแหล่งกำเนิดหรือที่มาที่ชัดเจนนั้นไม่สามารถระบุเป็นรูปธรรมได้ ทราบแต่เพียงว่าบิลเลียดน่าจะพัฒนามาจากกีฬาที่เล่นกันในกลางแจ้งหรือบนสนามหญ้า (Lawn Games) อุปกรณ์การเล่นสำคัญประกอบด้วยลูกบอล (Billiard balls) และไม้คิว (Cues) ในสมัยแรกการออกแบบไม้คิวเรียกว่าเมซซ์ (Mace) มีลักษณะคล้ายกับไม้กอล์ฟ เมซซ์จะทำหน้าที่ช่วยขับเคลื่อนลูกบอลบนสนามหญ้าให้กลิ้งไปกลิ้งมา ในปีคริสต์ศักราช 1492 ชื่อของกีฬาบิลเลียดเริ่มปรากฏขึ้นครั้งแรกในโลกเมื่อเจ้าของโรงรับจำนำในประเทศอังกฤษ ชื่อว่า วิลเลียม คิว ได้นำโลหะสัมฤทธิ์มีลักษณะคล้ายกับลูกบอลกลม ๆ มาวางไว้บนพื้นแล้วใช้ไม้หลายตีให้เคลื่อนไหว วิลเลียม คิว เรียกลูกโลหะสัมฤทธิ์นี้ว่า “บิลยาร์ด”

ตำนานของบิลเลียดได้ถูกกล่าวขานอีกครั้ง ในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 11 (Louis XI of France) และรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ของฝรั่งเศส (Louis XIV of France) ทั้งสองพระองค์ต่างชื่นชอบเกมกีฬาบิลเลียด พระเจ้าหลุยส์ที่ 11 ได้เปลี่ยนเกมการเล่นบิลเลียดจากที่เล่นกลางแจ้งมาเล่นในที่ร่ม เนื่องจากในขณะนั้นกีฬาบิลเลียดเป็นที่นิยมเล่นของชนชั้นสูงและเหล่าขุนนางรวมทั้งกษัตริย์การเล่นในกลางแจ้งดูจะไม่เหมาะสม ต่อมาในรัชสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 กีฬาบิลเลียดได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นและมีการเผยแพร่และขยายการเล่นไปยังหัวเมืองต่าง ๆ ของฝรั่งเศส ในอีกแง่มุมหนึ่ง บิลเลียดได้ปรากฏในประวัติศาสตร์ของสกอตแลนด์ เมื่อพระนางแมรีแห่งสกอตแลนด์ (Mary, Queen of Scots) ในยุคสมเด็จพระราชินีนาถอลิซาเบธที่ 1 (Elizabeth I) ได้ใช้เวลาว่างจากการถูกขังไว้ที่ปราสาทฟอเทอริงเกย์ (Fotheringhay) ด้วยการเล่นกีฬาบิลเลียด ด้วยเหตุนี้กีฬาบิลเลียดจึงได้เฟื่องฟูในสหราชอาณาจักรในเวลาต่อมา

ในประเทศอังกฤษ มีโรงบิลเลียดที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการโรงแรกก็คือ โควেন্টการ์เดน (Covent garden) ตั้งอยู่ที่เมืองเปียซซา (Piazza) โรงบิลเลียดนี้ได้เริ่มเปิดในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 หลักจากนั้นโรงบิลเลียดหลายโรงก็ได้ถือกำเนิดตามขึ้นมาเป็นระยะ คนเริ่มนิยมเล่นกันมากขึ้น

²⁷ สังคีต พิริยะรังสรรค์, บ่อนการพนันในสังคมไทย ใน เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเชิงนโยบาย (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2546), หน้า 338-339.

²⁸ อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบูลย์, บิลเลียด-สนุกเกอร์, หน้า 28-29.

จนกระทั่งถึงปลายศตวรรษ การเล่นบิลเลียดหรือลีลาของการเล่นได้กลายเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง และในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของทศวรรษได้มีการพิมพ์หนังสือออกมาบ่งบอกถึงลักษณะการเล่นทั่วไป โดยเฉพาะมุมหรือเหลี่ยมต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นหลักของการเล่น บิลเลียดโด่งดังอยู่ยาวนานตลอด 25 ปีของศตวรรษที่ 20 จนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สถานการณ์ก็ได้เปลี่ยนแปลงไป สนุกเกอร์ได้พัฒนากลายเป็นกีฬาที่มีคนเล่นมากเป็นอันดับหนึ่ง มีบิลเลียดรองลงมา

กีฬาบิลเลียดเป็นการเล่นที่เล่นบนโต๊ะ ผู้เล่นจะแทงลูกบิลเลียดด้วยไม้คิว ลูกบิลเลียดจะเคลื่อนที่ไปบนผิวสักหลาดบนโต๊ะบิลเลียด มีการเล่นเดียวกับฝ่ายตรงข้ามบ้างเล่นเป็นคู่หรือทีม บิลเลียดมีลูกสำหรับใช้เล่น คือมีลูกที่ใช้เล่นเพียง 3 ลูกเท่านั้น รวมลูกขาวซึ่งเป็นคิวบอล ลูกแดงเป็นลูกเป้าหมาย และผู้เล่นแต่ละคนจะมีคิวบอลเป็นของตัวเอง คนหนึ่งใช้ลูกขาว อีกคนหนึ่งใช้ลูกขาวจุด ระหว่างการเล่นถ้าไม่ใช้ช่วงเวลาของผู้เล่น ลูกที่ผู้เล่นใช้แทงจะกลายเป็นลูกเป้าหมายทันที กล่าวคือผู้เล่นอีกคนจะสามารถแทงลงได้ถ้าลูกยังคงอยู่บนโต๊ะ แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่เป็เอกลักษณ์ของบิลเลียดคือ การแคนอน คือการที่ลูกคิวบอลของผู้เล่นไปกระทบลูกเป้าหมายทั้ง 2 ลูก และการฟาวล์ ภายหลังการฟาวล์ในบิลเลียดผู้เล่นที่ไม่ได้เป็นคนแทงมีสิทธิเลือกได้คือจะเลือกเล่นตรงที่ลูกหยุดหรือเล่นลูกในครึ่งวงกลม การฟาวล์ทุกชนิดมีค่า 2 แต้ม เกมอาจสิ้นสุดได้ใน 2 กรณีคือ ภายในเวลาที่กำหนดหรือเมื่อถึงแต้มที่กำหนดกันว่าเกมที่ทำไหว อาจกล่าวได้ว่าบิลเลียดเป็นเกมกีฬาที่ใช้สมองในการคิดวิเคราะห์และวางแผน ผู้เล่นต้องการเป็นนักกีฬาบิลเลียดจะต้องรู้วิธีการแทงลูกหรือในอีกกรณีหนึ่ง จะต้องรู้ทิศทางและน้ำหนักที่ลูกคิวบอลและลูกเป้าหมายในทุก ๆ การแทงเพื่อจะได้แทงในครั้งต่อไปได้ดี และที่สำคัญต้องพยายามไม่ให้โอกาสคู่ต่อสู้ทำคะแนน²⁹

เนื่องจากกีฬาบิลเลียดเป็นการเล่นที่สามารถเล่นได้เพียงสองคนประกอบกับมีจำนวนลูกบนโต๊ะน้อยทำให้การเล่นบิลเลียดจึงไม่มีความหลากหลายและท้าทายมาก ดังนั้น จึงมีการดัดแปลงกีฬาบิลเลียดให้มีความน่าสนใจและมีความท้าทายมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นการเล่นปรับเปลี่ยนกฎกติกา จำนวนลูกบิลเลียดที่ใช้เล่น ขนาดของโต๊ะบิลเลียด หรือการนับแต้มการแข่งขัน เป็นต้น บิลเลียดจึงเป็นต้นกำเนิดของการเล่นอื่น ๆ ตามมา เช่น กีฬาสนุกเกอร์ กีฬาพูล เป็นต้น ถ้ามองเพียงผิวเผิน ๆ อาจมีหลายอย่างเหมือนกันจนเข้าใจได้ว่าเป็นกีฬาชนิดเดียวกัน แต่ในรายละเอียดของการเล่นนั้นจะมีความแตกต่างกัน การเล่นสนุกเกอร์ก็ยังคงเป็นเกมที่เล่นบนโต๊ะบิลเลียด ลูกที่ใช้จะต้องแทงลูกคิวให้ไปกระทบลูกสีต่าง ๆ เพื่อให้ลงหลุมหนึ่งในจำนวนทั้งสิ้นหกหลุม แทะสลักกับลูกแดง (1 แต้ม) เมื่อลง

²⁹ เรื่องเดียวกัน.

หลุมแล้ว ลูกแดงจะยังคงอยู่ในหลุมในขณะที่ลูกสีอื่น ๆ จะนำไปวาง ณ จุดที่เริ่มเล่นจนกว่าจะแทงลูกแดงจนหมด จากนั้น จึงไล่แทงลูกสีต่าง ๆ ลงหลุมตามลำดับ คือ สีเหลือง (2 แต้ม) สีเขียว (3 แต้ม) สีน้ำตาล (4 แต้ม) สีน้ำเงิน (5 แต้ม) สีชมพู (6 แต้ม) และสีดำ (7 แต้ม) การแทงลูกลงหลุมต่อเนื่องเรียกว่า เบรก แต้มสูงสุดในการเบรกหนึ่งครั้งคือ 147 แต้ม (ฝ่ายตรงข้ามต้องไม่ทำพาวล์ไว้ก่อน) เฟรมหนึ่งจะยุติลงเมื่อแทงลูกลงหลุมจนหมด หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมแพ้ จากลักษณะของการเล่น บิลเลียดและสนุกเกอร์ดังกล่าว จะพบว่าภาพรวมหรือลักษณะการเล่นจะเหมือนกัน ใช้ลูกแคนนอนและลูกคิวบอลหรือลูกขาวเหมือนกัน และเล่นบนโต๊ะสีเหลี่ยมเหมือนกันแต่ต่างกันที่จำนวนลูกแคนนอนและคะแนนหรือแต้ม³⁰ กีฬาพูลต่างกันก็คือขนาดของโต๊ะ โต๊ะบิลเลียดและโต๊ะสนุกเกอร์จะมีขนาดเท่ากัน แต่โต๊ะพูลนั้นมีขนาดเล็กกว่า การวางลูกในจุดต่าง ๆ ทำให้วิธีการเล่นและการนับแต้มของการเล่นสนุกเกอร์ต้องมีความแม่นยำมากกว่า ด้วยขนาดโต๊ะที่ใหญ่และหลุมที่มีขนาดเล็กและแคบมากกว่ากีฬาพูลผู้ที่เล่นกีฬาสนุกเกอร์ชำนาญจะกลายเป็นผู้ที่มีฝีมือทันทีในเรื่องของความแม่นยำเมื่อมาเล่นกีฬาพูล ดังนั้น ความนิยมและเป็นสากลมากกว่าคือกีฬาสนุกเกอร์ เพราะมีการแข่งขันในระดับนานาชาติปีละหลายครั้งจนได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุนและเป็นที่รู้จักมากกว่ากีฬาพูลและกีฬาบิลเลียด³¹ จึงกล่าวได้ว่ากีฬาบิลเลียด กีฬาพูลและกีฬาสนุกเกอร์เป็นกีฬาประเภทเดียวกันแต่มีการแบ่งลักษณะชนิดกีฬา กีฬาที่หนึ่งคือบิลเลียดที่ยังคงรักษาความเป็นกีฬาบิลเลียดไว้เหมือนดังเช่นอดีต ส่วนการเล่นอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น สนุกเกอร์หรือพูล คือกีฬาที่มีการพัฒนามากจากบิลเลียดให้มีความน่าสนใจ เข้มข้น ชวนติดตาม ถือว่าเป็นการพัฒนาของวงการกีฬา

2.1.2 แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย³²

กีฬาในประเทศไทยมีมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งกีฬาที่นับเป็นกีฬาพื้นบ้านและยุคที่กีฬาสากลเริ่มเข้ามามีบทบาท บิลเลียดปรากฏเล่นประเทศไทยมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 กล่าวคือเมื่อครั้งที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 และเจ้าคุณจอมมารดาเปี่ยมยังทรงพระเยาว์เป็นวัยรุ่นพระชันษาราว 14-17 ปี เริ่มรับราชการใกล้ชิดพระเชษฐาคือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดกีฬาบิลเลียดมาก และในช่วงปลายประชณม์ชีพเมื่อประทับที่วังเทวะเวสม์ก็ยังคงมีการสร้างห้องเล่นบิลเลียดสำหรับรองรับอาคันตุกะที่วังแห่งนี้ด้วย

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 88-90.

³¹ Inspirer, C., "สนุกเกอร์ พูล และบิลเลียดต่างกันอย่างไร."

³² อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบูลย์, บิลเลียด-สนุกเกอร์, หน้า 23-26.

และในสมัยนั้นบ้านของขุนนางผู้มีฐานะหลายท่านก็มีห้องเล่นบิลเลียดไว้ทั้งเล่นเองและรับรองแขกด้วย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 มีการจัดการแข่งขันบิลเลียดหลายต่อหลายครั้ง หนึ่งในรางวัลที่แจกนอกจากจะเป็นถ้วยรางวัลแล้ว ยังมีเหรียญรางวัลที่เรียกกันว่ารางวัลแทงแม่นอีกด้วย³³

ในปีพุทธศักราช 2500 ได้มีการจัดการแข่งขันสนุกเกอร์ชิงชนะเลิศประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรกที่สมาคมพ่อกำไทย และได้มีการจัดการแข่งขันเรื่อยมาจนถึงปีพุทธศักราช 2513 หลักจากนั้นก็กีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์ก็ได้เงียบหายไป กระทั่งปีพุทธศักราช 2525 นายมอริส เคอร์ อดีตกรรมการบริหารราชกรีฑาสโมสรชาวอังกฤษได้ริเริ่มให้มีการจัดการแข่งขันสนุกเกอร์ชิงแชมป์ประเทศไทยขึ้นอีกครั้งหนึ่งในบริเวณราชตฤณมัยสมาคม (สนามม้านางเลิ้ง) และได้ก่อตั้งสมาคมสนุกเกอร์แห่งประเทศไทยขึ้นมาในปีเดียวกันนั่นเอง สมาคมสนุกเกอร์แห่งประเทศไทยก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ มีการชักชวนประเทศในแถบอาเซียน (ASEAN) เข้ามาเป็นสมาชิก ต่อมาในปีพุทธศักราช 2526 จึงได้มีการจัดการแข่งขันสนุกเกอร์ชิงแชมป์อาเซียนขึ้นที่ประเทศสิงคโปร์³⁴

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2527 นายมอริส เคอร์ก็ได้ก่อตั้งสหพันธ์สนุกเกอร์แห่งเอเชียขึ้นมาโดยนายมอริส เคอร์ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานสหพันธ์สนุกเกอร์แห่งเอเชียเป็นคนแรก กำหนดให้มีการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันสนุกเกอร์ชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย (ACBS Asian Snooker Championship) อย่างต่อเนื่องและได้มีการรวมกีฬาบิลเลียด พูล แครอมเข้าไปเป็นกีฬาบิลเลียดและเปลี่ยนชื่อเป็นสหพันธ์กีฬาบิลเลียดแห่งเอเชีย (Asian Confederation of Billiard Sports)³⁵ และเนื่องด้วยกีฬาสนุกเกอร์ เป็นเพียงหนึ่งในกีฬาคิวสปอร์ต มีทั้ง อิงลิช บิลเลียด พูล และแครอม สมาคมสนุกเกอร์แห่งประเทศไทยจึงได้ทำการเปลี่ยนชื่อสมาคมเป็นสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยอย่างเป็นทางการ³⁶

การแข่งขันสนุกเกอร์อาชีพ³⁷ เริ่มจากการกีฬาแห่งประเทศไทยได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณกับสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยมาตั้งแต่เริ่มแรก เพื่อดำเนินการจัดการแข่งขัน

³³ สมาคมเหรียญที่ระลึกไทย, 100 ปี เหรียญกีฬาไทย (กรุงเทพมหานคร: สมาคมเหรียญที่ระลึกไทย, 2557), หน้า 144-145.

³⁴ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, "ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย" [ออนไลน์].

³⁵ เรื่องเดียวกัน.

³⁶ เรื่องเดียวกัน.

³⁷ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, "ประวัติและความเป็นมาการแข่งขันสนุกเกอร์อาชีพและเก็บสะสมคะแนน" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: http://www.thaيلandsnooker.org/thailand_ranking_circuit_story.php.

สนุกเกอร์เก็บคะแนนสะสมเพื่อพัฒนาไปสู่นักกีฬาอาชีพ (Thailand Ranking Circuit) มีวัตถุประสงค์เริ่มต้นเพื่อพัฒนากีฬาสนุกเกอร์ภายในประเทศให้ก้าวไปสู่ระดับอาชีพ การจะพัฒนาไปสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ จำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและการแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับสากลก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักกีฬาสามารถสังสรรค์และฝีมือในการเล่น การได้แข่งขันกับคู่ต่อสู้ที่มีประสบการณ์และระดับฝีมือที่แตกต่างกันไปการได้เห็นเทคนิคการเล่นของนักกีฬาอื่น ๆ การแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากสถานที่ฝึกซ้อมตามปกติแล้วแต่มีส่วนช่วยให้นักกีฬานำประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับปรุงข้อดีข้อเสีย นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างรายได้เลี้ยงชีพให้กับนักกีฬาด้วย สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยได้จัดการแข่งขันสนุกเกอร์อาชีพเก็บสะสมคะแนนมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2545 เปิดโอกาสให้นักกีฬาสนุกเกอร์รุ่นใหม่ได้ฝึกฝีมือ รวมทั้งสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยสามารถเฟ้นหานักกีฬาที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยในอนาคต และเพื่อให้นักกีฬาไทยได้พัฒนาฝีมือและสังสรรค์ประสบการณ์ในการแข่งขันกับนักกีฬาต่างชาติอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้นักสนุกเกอร์ไทยประสบความสำเร็จอย่างมากในการแข่งขันระดับนานาชาติ

บิลเลียด-สนุกเกอร์ เป็นกีฬาที่อยู่ในแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ แผนพัฒนากีฬาอาชีพของประเทศไทย³⁸ ต่อมาได้มีการระบุให้สนุกเกอร์เป็น 1 ในชนิดกีฬาที่การกีฬาแห่งประเทศไทยให้การรับรองให้มีการจัดการแข่งขัน ตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และเป็น 1 ในกีฬาอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 และเป็นหนึ่งในชนิดกีฬาที่สมาคมบิลเลียดแห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อร่วมกันผลักดันให้ไปสู่กีฬาอาชีพอย่างเต็มรูปแบบ ด้วยเหตุนี้กีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์จึงได้ยกระดับเป็นกีฬามาตรฐานในระดับนานาชาติที่มีการแข่งขันในทุกรายการและทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในประเทศมีการแข่งขันทั้งกีฬานักเรียน กีฬายาวชนแห่งชาติ ในระดับนานาชาติ กีฬาสนุกเกอร์ก็เป็นกีฬาที่ได้รับการยอมรับและจัดให้มีการแข่งขันเกือบทุกรายการของกีฬาสมัครเล่น เช่น ซีเกมส์และเอเชียนเกมส์ ส่วนโอลิมปิกเกมส์กำลังผลักดันให้สนุกเกอร์เป็นชนิดกีฬาหนึ่งที่ทำการแข่งขันอย่างเป็นทางการ ในส่วนของกีฬาอาชีพนั้น สนุกเกอร์ถือว่าเป็นกีฬาอาชีพในระดับต้น ๆ ของประเทศและของโลก

³⁸ เรื่องเดียวกัน.

2.1.3 แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดกับการพนัน

บิลเลียดเป็นเกมฝึกทักษะที่หลากหลาย การที่จะเล่นให้ดีนั้นต้องมีขั้นตอนของการเริ่มต้น และฝึกหัดและเป็นไปตามวิธีการ ต้องเรียนรู้ท่าทางในการยืนแท่ง การใช้อุปกรณ์กีฬา การเล็งแท่งตบ ลูกนั้น การแทงลูกในระยะไกลให้ได้ความแม่นยำและแน่นอน ต้องใช้ทักษะอย่างสูง³⁹ บิลเลียดยังเป็น กีฬาที่บุคคลที่เป็นนักกีฬาต้องต่อสู้กับตนเอง ก็คือ การต่อสู้กับอารมณ์ ความคิดที่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา และมีผลจากการคิดประเมินสถานะที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กีฬาบิลเลียดจึงนับว่าเป็น Mental Game หรือเกมทางจิตใจที่ความสามารถทางจิตมีปฏิสัมพันธ์กับความสามารถทางกาย⁴⁰ ดังนั้น การเล่นบิลเลียดจึงเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ จัดอยู่ใน ประเภทกีฬาซึ่งได้รับการรับรองจากสมาพันธ์กีฬาต่าง ๆ ให้มีการจัดการแข่งขันทั้งรายการสมัครเล่น และการแข่งขันระดับอาชีพ ถึงกระนั้น การทายผลกีฬานักกีฬาคนไหนหรือทีมใดจะชนะการแข่งขัน ของกีฬาประเภทต่าง ๆ เป็นการใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability) เป็นเกณฑ์⁴¹ ในกรณีการทาย ผลการแข่งขันบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ผู้เล่นสามารถจะทายผลได้ว่า ผู้แข่งขันรายใดจะเป็นผู้ชนะ ผู้ แข่งขันรายใดจะสามารถทำคะแนนได้สูงสุดใน 1 เฟรม (Maximum break) หรือผู้เข้าแข่งขันคนใด จะสามารถผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ ดังนั้น การทายผลการแข่งขันบิลเลียดหรือสนุกเกอร์เป็นการคาดเดา คาดการณ์โดยไม่ต้องใช้ทักษะในทางด้านการคำนวณ การวางกลยุทธ์หรือทักษะทางกายหรือทาง จิตใจแต่อย่างใดไม่มีลักษณะเป็นการพนันอันควรต้องห้ามตามกฎหมาย

นอกจากนี้ เนื่องจากบิลเลียดเป็นกีฬาประเภทในร่ม และพื้นที่ในการเล่นมักเป็นห้องหรือโถง มีรั้วรอบมิดชิด ผู้คนมักจะมาพักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มบุคคล จึงมี แนวโน้มสูงที่อาจก่อให้เกิดกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือผิดกฎหมายในห้องหรือโถงบิลเลียดนั้นได้ กิจกรรมการเล่นการพนัน เนื่องจากบิลเลียดเป็นการเล่นที่มีผลแพ้-ชนะกันได้ จึงเป็นโอกาสที่ถูกนำมา เป็นเครื่องมือในการเล่นการพนัน ดังนั้น ในหลายประเทศจึงมีการควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการ เปิดโรงบิลเลียดหรือห้องบิลเลียด ตัวอย่างเช่น ในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ หรือเขตบริหารพิเศษฮ่องกง แม้แต่ในประเทศไทย แม้ว่าบิลเลียดจะเป็นการเล่นที่คนไทย เล่นกันมาอย่างช้านาน แต่สาเหตุที่ว่ามีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้องประกอบกับกระทรวงมหาดไทยเห็น

³⁹ ประสาน ศักดิ์สุภา, สนุกเกอร์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2543), หน้า 1-3.

⁴⁰ กีฬาแห่งประเทศไทย, วิทยาศาสตร์การกีฬาสำหรับเทนนิส (กรุงเทพมหานคร: กองสมรรถภาพการกีฬาฝ่ายวิทยาศาสตร์ การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2548), หน้า 376.

⁴¹ สังคีต พิริยะรังสรรค์, บ่อนการพนันในสังคมไทย ใน เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเชิงนโยบาย, หน้า 297-306.

ว่าสถานที่เล่นบิลเลียดที่ได้รับอนุญาตโดยทั่วไปประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าเล่นการพนันกันเป็นจำนวนมากเป็นการเพาะนิสัยให้เพลิดเพลินฝึกฝึกลงในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียนเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤติมิชอบ⁴² เพื่อขจัดความเสื่อมโทรมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยโดยกรมตำรวจจึงจัดเอาบิลเลียดไว้ในการเล่นตามบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อันเป็นการเล่นที่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้เล่นโดยมิต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเสียก่อน การควบคุมดังกล่าวนี้ได้ควบคุมการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น กีฬาพูลหรือกีฬาสนุกเกอร์ด้วย

จากข้อพิจารณาข้างต้นในหลายประเทศมีนโยบายการควบคุมการเปิดสถานที่เล่นบิลเลียดโดยใช้ระบบการขออนุญาตไม่ว่าจะเป็นการได้รับอนุญาตจากศาลหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจโดยทั่วไปแล้วมาตรการของรัฐแต่ละประเทศที่นำมาเพื่อใช้ควบคุมการประกอบกิจการ หรือการประกอบอาชีพ หรือการดำเนินการในเรื่องอื่นใดนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามระบบกฎหมายและระบอบราชการของประเทศนั้น ๆ ระบบอนุญาตนั้น เป็นมาตรการที่หลายประเทศนิยมนำมาใช้เพื่อควบคุมการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพของบุคคล⁴³ เนื่องจากระบบใบอนุญาต การอนุญาต และการอนุมัติเป็นระบบที่เข้มงวดที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นระบบที่ก่อภาระให้แก่เอกชน เนื่องจากการออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาตเป็นการดำเนินการในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ การใช้ระบบอนุญาตเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลขั้นสูงโดยการห้ามมิให้กระทำการที่ต้องขออนุญาตนั้นจนกว่าจะได้รับอนุญาต จึงเป็นการใช้ระบบการควบคุม กำกับดูแล หรือการที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรม การดำเนินชีวิตหรือการประกอบธุรกิจของประชาชนโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ รวมทั้งความคุ้มค่าของการเข้าไปควบคุมหรือกำกับดูแลนั้นอาจไม่ได้สัดส่วนกับการดำเนินการที่เข้าไปควบคุม จึงเกิดปัญหาการใช้ระบบอนุญาตโดยไม่จำเป็นประกอบกับการสร้างภาระแก่ประชาชนจนเกินสมควร⁴⁴ ดังนั้นในหลายประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ หรือในบางมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ยกเลิกระบบการขออนุญาตการเปิดสถานที่เล่นบิลเลียด

⁴² หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0210/ ว 1937 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2534 เรื่อง ให้กวดขันการอนุญาตจัดตั้งและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสมาคม.

⁴³ สรุปลจากปาฐกถาในหัวข้อพิเศษ “ทำไมประเทศไทยต้องทบทวนการอนุญาต” โดยศ.ดร.วิชฌุ เครื่องงาม “โครงการทบทวนการอนุญาต Thailand’s Smart & Simple License” วันพุธที่ 14 พฤศจิกายน 2561 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน.

เนื่องจากเล็งเห็นว่าห้องบิลเลียดหรือโรงบิลเลียดมิได้เป็นอันตรายต่อสุขอนามัยและสวัสดิภาพของประชาชนดังเช่นในอดีต ประกอบกับความนิยมและการยอมรับบิลเลียดในฐานะกีฬาเพิ่มมากขึ้น แต่ในบางประเทศ เช่นประเทศสหรัฐอเมริกาในบางมลรัฐ ประเทศฟิลิปปินส์ หรือเขตบริหารพิเศษฮ่องกงก็ยังคงควบคุมห้องบิลเลียดหรือโรงบิลเลียดไว้ ทั้งนี้ มีทั้งการควบคุมระบบใบอนุญาตและการควบคุมโดยไม่มีกรออกใบอนุญาต หรือแม้แต่ในประเทศไทยที่กำหนดให้บิลเลียดเป็นการพนันอาศัยระบบอนุญาตเช่นเดียวกัน แต่เมื่อมีนโยบายห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันส่งผลให้นักกีฬาบิลเลียดรวมถึงนักกีฬาสนุกเกอร์หรือนักกีฬาพูลขาดการสนับสนุนจากทางครอบครัวและจากหน่วยงานภาครัฐในด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่าง

นายรัชพล ภูโอบอ้อม หรือต้อง ศิษย์ฉ่อย อดีตนักสนุกเกอร์มือวางอันดับ 3 ของโลก ได้เคยให้สัมภาษณ์แก่นายอลงกต เตือนคล้าย⁴⁵ ไว้ถึงเส้นทางการเป็นนักกีฬาสนุกเกอร์ไว้ว่า สนุกเกอร์น่าจะเป็นกีฬานิดสุดท้ายที่ฝึกเล่น เพราะคุณแม่ของนายรัชพลทำกิจการเปิดโต๊ะสนุกเกอร์จึงได้เติบโตมาภายใต้บรรยากาศในโต๊ะสนุกเกอร์ นายรัชพลได้กล่าวว่าหากคุณแม่ไม่ได้เปิดกิจการโต๊ะสนุกเกอร์คงไม่มีทางได้เล่นกีฬานิดนี้เป็นแน่ จากการที่ครอบครัวของนายรัชพลประกอบกิจการโต๊ะสนุกเกอร์ จึงทำให้นายรัชพลมีโอกาสได้เริ่มเล่นสนุกเกอร์ตั้งแต่อายุ 13 ปี นอกจากนี้ นายรัชพลยังให้ข้อมูลว่าสมัยที่เข้าไปแข่งในราชตฤณมัยสโมสร ต้องให้ผู้ปกครองเซ็นรับรองให้เนื่องจากว่ายังไม่ถึง 18 ปี อย่างไรก็ตาม นายรัชพลก็ยอมรับว่าเมื่อ 30 กว่าปีก่อน กีฬาสนุกเกอร์ยังมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ที่ผ่านมานักสนุกเกอร์ไทยสามารถสร้างชื่อเสียงได้ระดับโลกมากมาย ได้แชมป์เอเชียหลายสมัยเป็นข้อพิสูจน์แล้วว่านักสนุกเกอร์ไทยมีศักยภาพเทียบเท่ากับนักสนุกเกอร์จากต่างชาติ แต่กีฬาสนุกเกอร์กลับไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเท่าที่ควร ทั้งนี้ นายรัชพลเชื่อว่าสิ่งหนึ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทย คือพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ปิดกั้นไม่ให้นักกีฬาสนุกเกอร์รุ่นใหม่เกิดขึ้นมาเพราะกฎหมายห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าใช้บริการ นายรัชพลเห็นว่าควรเปิดเสรีให้เด็กสามารถเข้าไปเล่นได้ เนื่องจากสนุกเกอร์เป็นกีฬาไม่ใช่การพนัน การปิดกั้นโอกาสแก่เด็กและเยาวชน จะไม่สามารถทำให้เกิดนักสนุกเกอร์ที่เก่งได้ ถ้าหากไม่ได้เรียนรู้รองอายุ 19 ปีค่อยมาเรียนรู้ว่าจะถึงเวลานั้นอาจจะสายเกินไปแล้ว ในขณะที่ประเทศอื่น เช่นประเทศอังกฤษ เด็กสามารถฝึกเล่นสนุกเกอร์กันตั้งแต่อายุ 4 ขวบ หรือในประเทศจีนมีผู้ฝึกกีฬาสนุกเกอร์กว่า 20

⁴⁵ อลงกต เตือนคล้าย, "สำรวจความคิดในวัย 48 ปี ต้อง ศิษย์ฉ่อย "เอาผมไปยิงให้ตาย ผมก็รักสนุกเกอร์" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.mainstand.co.th/catalog/1-FEATURE/162>

ล้านคน นายรัชพลเชื่อว่านักกีฬาจากประเทศไทยมีฝีมือไม่เป็นรอง แต่สิ่งที่เป็นห่วงคือเรื่องสวัสดิการจากรัฐ นอกจากนี้ นายรัชพลยังเห็นว่าสื่อภาพยนตร์หรือละครยังสร้างภาพลักษณ์ด้านลบโดยการฉายภาพการทะเลาะเบาะแว้ง ยาเสพติดไปในบริเวณโต๊ะสนุกเกอร์ ทำให้โต๊ะสนุกเกอร์เป็นแหล่งมั่วสุมและภาพลักษณ์ของกีฬาสนุกเกอร์มากขึ้น นายรัชพลเห็นว่ากรมั่วสุมแท้จริงแล้วสามารถเกิดที่ใดก็ได้ และท้ายที่สุด นายรัชพลเห็นว่ากีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์กำลังจะได้บรรจุในการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ถ้าวันที่กีฬาสนุกเกอร์ได้บรรจุลงในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ขณะที่ประเทศอื่น ๆ เขายอมรับเป็นกีฬาทั้งหมดแล้ว แต่ในประเทศไทยยังไม่ผ่านพระราชบัญญัติการพนันจะเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมมาก

นางสาวณัชชารัตน์ วงศ์หลุทัย หรือมิ่งค์ สระบุรี รองแชมป์โลกกีฬาสนุกเกอร์หญิงและแชมป์กีฬาสนุกเกอร์ระดับเยาวชนโลกอีกหลายครั้ง ได้เคยให้สัมภาษณ์กับนายณัฐนนท์ จันท์ขวาง⁴⁶ ว่านางสาวณัชชารัตน์ได้เริ่มเล่นสนุกเกอร์ตั้งแต่อายุ 10 ปี เนื่องจากคุณแม่ทำงานที่โต๊ะสนุกเกอร์ ณ ขณะนั้นเห็นว่ากีฬาสนุกเกอร์ยังไม่เปิดกว้างและยังไม่คิดว่าจะเป็นอาชีพได้ เพราะกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทยยังไม่เปิดกว้างสำหรับผู้หญิง นางสาวณัชชารัตน์กล่าวว่ากีฬาสนุกเกอร์ให้อะไรเยอะมาก รายได้ เพื่อนที่ดี สังคมที่ดี ประสบการณ์ที่ดี ได้เดินทางไปต่างประเทศ นอกจากนี้กีฬาสนุกเกอร์สามารถเป็นอาชีพ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เลี้ยงครอบครัวได้เหมือนกีฬาชนิดอื่น ๆ นางสาวณัชชารัตน์ยังเห็นว่านักกีฬาสนุกเกอร์ไทยก็มีศักยภาพไม่แพ้ประเทศไหน แต่นักกีฬาสนุกเกอร์หลายคนยังขาดการสนับสนุนต่อยอด มีฝีมือแต่ขาดโอกาสสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่าย ไม่มีโอกาสได้ไปแข่งต่างประเทศ ทำให้ฝีมือไม่พัฒนา ในต่างประเทศเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงกีฬาสนุกเกอร์ได้มากกว่าต่างประเทศมีมุมมองที่ดีต่อกีฬาสนุกเกอร์ สนับสนุนให้เด็กเล่นกีฬาชนิดนี้ นักกีฬาสนุกเกอร์ระดับเยาวชนจากประเทศจีนมีความสามารถและมีฝีมือมาก เนื่องจากประเทศจีนผลักดันให้คนในชาติเล่นกีฬาอย่างเต็มที่ แตกต่างจากกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทยที่แม้ว่านักสนุกเกอร์หลายคนจะทำผลงานได้ดีในเวทีระดับนานาชาติ แต่การสนับสนุนจากผู้ให้การสนับสนุนยังถูกจำกัดอยู่เพียงแค่นักในวงการ ไม่มีกลุ่มทุนเข้ามาสนับสนุนมากมายเหมือนกีฬาประเภทอื่น นางสาวณัชชารัตน์ยังคงเชื่อว่านักกีฬาสนุกเกอร์มีศักยภาพมากเพียงพอ และสามารถพัฒนาต่อยอดไปได้ ภาพลักษณ์ของกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทยถูกมองว่าเป็นแหล่งมั่วสุม สื่อละครก็ฉายภาพซ้ำเหล่านี้ว่าโต๊ะสนุกเกอร์มีแต่คนไม่ดีเข้าไปอยู่ซึ่งมิใช่ความจริง นางสาวณัชชารัตน์กล่าวว่าได้พบเจอบุคคลหลายคนเข้ามาเล่นสนุกเกอร์เพื่อความผ่อนคลาย เพื่อความสนุกดังเช่นกีฬาชนิดอื่น ๆ จึงอยากให้สื่อนำเสนอแง่มุมดี ๆ ของกีฬาสนุกเกอร์

⁴⁶ ณัฐนนท์ จันท์ขวาง, "มิ่งค์ สระบุรี: แชมป์โลก 6 แดงหญิงวัย 19 ปีที่อยากให้สังคมเห็นอีกมุมของกีฬาสนุกเกอร์" [ออนไลน์].

เช่นเรื่องความสำเร็จของนักกีฬาเพื่อให้ประชาชนคนทั่วไปเห็นว่ากีฬานี้มีข้อดีและจะทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองสนับสนุนบุตรหลานให้มาเล่น พอมีภาพลักษณ์ที่ดีก็จะมีคนสนใจและมีกลุ่มทุนเข้ามาสนับสนุนมากขึ้น เพื่อให้วงการกีฬาสนุกเกอร์ไทยพัฒนาขึ้นไปอีก นางสาวณัชชารัตน์ได้กล่าวว่าความฝันของเธอคือต้องการเห็นกีฬาสนุกเกอร์ได้รับการยอมรับในสังคมไทย

นายกัมปนาท ยะแสง นักกีฬาสนุกเกอร์ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย⁴⁷ ว่านายกัมปนาทเริ่มเล่นกีฬาสนุกเกอร์เมื่ออายุ 18 ปี จึงทำให้นายกัมปนาทไม่ประสบผลกระทบบนด้านการฝึกซ้อมแต่อย่างใด เนื่องจากสามารถเข้าถึงสถานที่ที่เปิดให้บริการมากมาย อย่างไรก็ตาม นายกัมปนาทเห็นว่าในประเทศไทยยังไม่ก้าวหน้าเรื่องการแข่งขันและการส่งเสริมสนับสนุนในการแข่งขันสักเท่าใดนอกจากนักกีฬาที่มีสังกัด นายกัมปนาทเห็นว่าทัศนคติเกี่ยวกับกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทยนั้นแตกต่างออกไปมากมาย หลายคนมองว่าเป็นการพนัน แต่หลายคนก็เข้าใจและเล่นกีฬานี้ก็มองว่าเป็นกีฬา ที่หาเงินให้กับตัวเองได้ อย่างไรก็ตาม นายกัมปนาทก็ได้ให้ความเห็นว่าในประเทศไทยเองยังไม่ได้สนับสนุนนักกีฬาสนุกเกอร์ไทยมากนัก เนื่องจากยังเห็นว่าเป็นการพนัน ต่างจากประเทศจีนที่ส่งนักกีฬาเด็กจำนวนมากเข้าแข่งกันการชิงแชมป์โลก จึงเห็นควรให้ยกเลิกกีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์ออกจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อจะได้มีการเข้ามาช่วยเหลือจากภาครัฐมากยิ่งขึ้น ในเรื่องการแข่งขันและนักกีฬาของจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ได้จัดแข่งขันเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อที่จะให้ภาครัฐและกลุ่มทุนเข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมไปแข่งขันในต่างประเทศ เพราะนายกัมปนาทได้ให้ข้อมูลว่านักกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ต้องออกเงินทุนสนับสนุนตัวเอง เพิ่งจะไม่กี่ปีที่ผ่านมาที่เริ่มมีกลุ่มทุนเข้ามาสนับสนุนบ้างเล็กน้อย

จากปัญหาและอุปสรรคสำหรับนักกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทยประสบไปข้างต้นพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของกีฬาสนุกเกอร์ที่เป็นความหวังของประเทศไทย⁴⁸ ที่พบว่าในด้านปัจจัยการสนับสนุนจากรัฐบาลหรือการกีฬาแห่งประเทศไทยสมาคมได้รับค่อนข้างน้อย ส่วนมากจะได้รับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ในด้านการค้นหาคัดเลือกนักกีฬา พบว่าสมาคมมีปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือครอบครัว เพราะยังมีความเห็นว่าเป็นการพนันและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกีฬานี้ เนื่องจากยังเห็นว่าเป็นแหล่งมั่วสุม และสมาคมก็ไม่มีศูนย์ฝึกกีฬา

⁴⁷ กัมปนาท ยะแสง นักกีฬาสนุกเกอร์, (13 เมษายน 2564).

⁴⁸ สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์, การศึกษาปัจจัยความสำเร็จของกีฬาสนุกเกอร์ที่เป็นความหวังของประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552), หน้า 6-7.

บิลเลียดหรือสนุกเกอร์ในจังหวัดหรือภูมิภาคต่าง ๆ นอกจากนี้ การที่กีฬาบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ยังคงอยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทำให้สมาคมหรือองค์กรเอกชนไม่สามารถนำนักกีฬาที่มีอายุน้อยมาฝึก รวมถึงผู้ปกครองก็ไม่สนับสนุน ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ศูนย์การฝึกซ้อมค่อนข้างกระจุกกระจายในแต่ละภูมิภาค นักกีฬาและผู้ฝึกสอนต่างคนต่างซ้อม ความรู้พื้นฐานของนักกีฬาและผู้ฝึกสอนจึงไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะศูนย์ฝึกซ้อมในภูมิภาค ต้องการผู้ฝึกสอนที่มีพื้นฐานดีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ประจำ นอกจากนี้ ศูนย์ฝึกที่มีต้องอาศัยโต๊ะสนุกเกอร์ของเอกชนซึ่งไม่สะดวก และผู้ฝึกสอนไม่มีงบประมาณที่จะปฏิบัติหน้าที่ดูแลนักกีฬาได้อย่างเต็มที่ งานวิจัยชิ้นนี้ยังได้ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของนักกีฬาสนุกเกอร์ในประเทศไทย คือ รายการแข่งขันในประเทศมีน้อย การไปแข่งต่างประเทศจะเป็นโอกาสมากกว่า แต่จะมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายสูงและมีปัญหาเรื่องการอยู่อาศัยในต่างประเทศ ตัวเหลือนักกีฬามีน้อย สังคมยังมองว่าเป็นกีฬาที่คนส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับ นักกีฬาที่มีฐานะยากจนยังขาดการสนับสนุนทำให้เข้าไม่ถึงโอกาส และสถานที่ฝึกมีน้อย ผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความสามารถมีน้อย ไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ การผลิตนักกีฬามีน้อยและต้องใช้เวลา การเสียสละและการสนับสนุนจากสังคม สมาคม และท้ายที่สุดอุปกรณ์สำหรับการเล่นกีฬาสนุกเกอร์มีราคาแพง

งานวิจัยข้างต้นดร.สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์ได้มีข้อเสนอ และข้อคิดเห็นบางส่วนจากการวิจัยครั้งนี้คือเห็นว่าพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทำให้กีฬาบิลเลียดหรือสนุกเกอร์มีปัญหาในการเสาะแสวงหานักกีฬาเพื่อนำมาฝึกฝนให้เกิดความชำนาญตั้งแต่เยาว์วัย เพราะผู้ปกครองยังมีความระแวงและไม่ให้การสนับสนุนมากเท่าที่ควร จึงเห็นควรมีการยกเลิกหรือปลดกีฬานี้ออกจากบัญชีการพนัน นอกจากนี้ ยังเห็นควรให้มีศูนย์ฝึกซ้อมกีฬานี้นี้เป็นการเฉพาะ ขณะเดียวกันทางศูนย์ฝึกซ้อมควรทำหน้าที่ในการผลิตผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายไปทำหน้าที่สอนและฝึกนักกีฬาในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งปรับและพัฒนาในระดับความสามารถของผู้ฝึกสอนให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับมาตรฐานของนักกีฬาให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด รวมถึงต้องมีกองทุนส่งเสริมและพัฒนากีฬามืออาชีพในการเข้ามาช่วยสนับสนุนเพื่อช่วยนักกีฬาและผู้ฝึกสอนมีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันมากขึ้น และช่วยพัฒนาขีดความสามารถรวมทั้งประสบการณ์ของนักกีฬาและผู้ฝึกสอนให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ ดร.สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์ยังเห็นควรคัดเลือกนักกีฬาที่มีแว้วว่าจะเก่ง หากสามารถเริ่มได้ตั้งแต่อายุน้อย ๆ เช่น 10 ปีหรือน้อยกว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมาก กีฬานี้นี้ต้องการความละเอียดรอบคอบและประสบการณ์สูงมาก รวมทั้งไหวพริบปฏิภาณ การวางแผนในการเล่นและการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ ปัจจัยทางด้านครอบครัวหรือผู้ปกครองซึ่งถือว่ามีความสำคัญอย่างมากเพราะจะต้องเป็นผู้

ผลักดันสนับสนุนนักกีฬาและให้กำลังใจ หากผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือก็อาจจะเป็นผลให้นักกีฬาเกิดความท้อถอยส่งผลกระทบต่อความสามารถของนักกีฬา

โดยสภาพแม้ว่ากีฬาบิลเลียดหรือสนุกเกอร์จะไม่ใช่งานพนัน แต่เมื่อกีฬาบิลเลียดรวมไปถึงการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันถูกจัดให้เป็นงานพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงทำให้เกิดอุปสรรคในการสร้างและพัฒนา นักกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยเป็นอย่างมาก สถานที่เล่นบิลเลียดหรือสนุกเกอร์คลับแท้จริงแล้วคือสนามกีฬาซึ่งไม่ต่างกับสนามกีฬาชนิดอื่นแม้แต่น้อย ตัวอย่างเช่น

กีฬาโบว์ลิ่งและกีฬาสเก็ต ครั้งหนึ่งเคยประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสถานที่เล่นโบว์ลิ่งว่าเป็นแหล่งมั่วสุมหรือแหล่งอาชญากรรมเช่นเดียวกัน จนกระทั่งปีพุทธศักราช 2515 ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 45 ที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า สถานที่โบว์ลิ่ง สถานที่เล่นสเก็ต ร้านอาหารหรือเครื่องดื่มได้เปิดให้ประชาชนเข้าเล่นหรือเปิดจำหน่ายแก่ประชาชนได้จนค้ำคินดึกดื่นเป็นการบั่นทอนสุขภาพและไม่ประหยัด ทั้งปรากฏว่ามีพวกมิจฉาชีพถือโอกาสใช้สถานที่เหล่านี้เป็นแหล่งนัดพบและมั่วสุมชุมนุมกันประกอบอาชญากรรม สมควรจำกัดเวลาสำหรับการเล่นและการจำหน่ายในสถานที่ดังกล่าว เพื่อให้เกิดการประหยัดและรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชนและเพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรืออุปกรณ์ที่จัดไว้สำหรับประชาชนเล่นโบว์ลิ่ง ยินยอมให้ผู้ใดเล่นโบว์ลิ่งในสถานที่ดังกล่าว ไม่ว่าจะเสียค่าตอบแทนการเล่นหรือค่าบริการอย่างอื่นหรือไม่ก็ตาม นอกจากเวลาดังต่อไปนี้

(ก) วันปฏิบัติราชการตามปกติ ตั้งแต่ 12.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา

(ข) วันหยุดราชการ ตั้งแต่ 09.00 นาฬิกา ถึง 24.00 นาฬิกา

ข้อ 2 ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรืออุปกรณ์ที่จัดไว้สำหรับประชาชนเล่นสเก็ต ยินยอมให้ผู้ใดเล่นสเก็ตในสถานที่ดังกล่าว ไม่ว่าจะเสียค่าตอบแทนการเล่นหรือค่าบริการอย่างอื่นหรือไม่ก็ตาม นอกจากเวลาดังต่อไปนี้

(ก) วันปฏิบัติราชการตามปกติ ตั้งแต่ 12.00 นาฬิกา ถึง 22.00 นาฬิกา

(ข) วันหยุดราชการ ตั้งแต่ 09.00 นาฬิกา ถึง 22.00 นาฬิกา

ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พุทธศักราช 2558 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ การที่กฎหมายหลายฉบับตราขึ้นเพื่อใช้บังคับในสถานการณ์ที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามและการฟื้นฟูประเทศหลังภาวะสงคราม ขณะที่กฎหมายหลายฉบับหมดความจำเป็นและไม่มีการบังคับใช้ในสภาวะการณ์ เนื่องจากกฎหมายอื่นที่ตราขึ้นใช้บังคับในภายหลังมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากกว่า สมควรยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือที่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นเหล่านี้ และได้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 45 ไปด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม กีฬาโบว์ลิ่งและกีฬาสเก็ตถูกควบคุมถือเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นเรื่องหนึ่งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 หมวด 7 ที่จะต้องมีการกำกับดูแลการประกอบกิจการ ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับการดูแล สภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการ มีการควบคุมปัญหามลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการของตน และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

กีฬาอีสปอร์ต (E-sport) เป็นหนึ่งในกีฬาที่มองว่าอาจจะมีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง เนื่องจากเห็นว่าอาจจะทำให้เด็กและเยาวชนติดเกมส์เพิ่มขึ้น ทำยที่สุดการกีฬาแห่งประเทศไทยมองในมุมของกีฬานักกีฬาอีสปอร์ตถือว่าเป็นคนละส่วนกับปัญหาเด็กติดเกมส์ เปรียบเทียบย้อนไปถึงการรับรองสนุกเกอร์เป็นกีฬาที่กังวลว่าการรับรองจะทำให้เด็ก ๆ ไปมั่วสุมตามโต๊ะสนุกเกอร์มากขึ้น แต่เมื่อรับรองแล้วก็มีการจัดระเบียบโต๊ะสนุกเกอร์ต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบและชี้ชัดว่านักกีฬาสนุกเกอร์ไม่ได้ไปมั่วสุมตามที่เข้าใจกัน เพราะเป็นนักกีฬาคนละส่วน การกีฬาแห่งประเทศไทยมองในแง่ของตัวกีฬาอีสปอร์ตเป็นกีฬาตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 คือมีสหพันธ์กีฬานานาชาติรับรอง มีการจัดการแข่งขันในระดับนานาชาติ มีจัดแข่งขันในมหกรรมกีฬา และแม้จะไม่ได้ได้รับการรับรอง อีสปอร์ตก็ยังมีจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง⁴⁹

กีฬาบางชนิดที่ประสบปัญหาถูกมองว่าอาจกลายเป็นปัญหาสังคมก็ได้ถูกควบคุมเคร่งครัดเท่ากีฬาบิลเลียด และหากเปรียบเทียบกับกีฬาชนิดอื่นในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แล้ว เช่น ชกมวยหรือแข่งม้าจะพบว่าการพนันมวยไทยมีวงเงินพนันหมุนเวียนปีละประมาณ 40,000 ถึง 50,000 ล้านบาท ส่วนหนึ่งเป็นการพนันมวยแบบถูกกฎหมาย คือเล่นพนันในสนามมวยมาตรฐาน

⁴⁹ คมชัดลึก, "บอร์ด กทท.รับ "อี-สปอร์ต" เป็นกีฬา" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.komchadluek.net/news/sport/289583>

หรือสนามมวยชั่วคราวที่ทางราชการอนุญาตให้จัดชกและอนุญาตให้เล่นการพนันได้ อีกส่วนหนึ่งเป็นการพนันมวยผิดกฎหมาย คนในวงการมวยหลายท่านให้ข้อมูลตรงกันว่า การพนันเป็นตัวหล่อเลี้ยงอุตสาหกรรมมวย เนื่องจากผู้ชมประมาณร้อยละ 90 เข้าไปสนามมวยเพื่อเล่นพนันมวย การแข่งขันมวยแต่ละรายการจะมีวงเงินพนันหมุนเวียนไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท จากการวิจัยพบว่าการพนันมวยมีพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อควบคุมการขออนุญาตเล่นการพนันให้อยู่ในระบบที่รัฐสามารถควบคุมและจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้และกีฬามวยมีพระราชบัญญัติกีฬามวย พุทธศักราช 2542 ที่เป็นกฎหมายควบคุมชัดเจน⁵⁰ หรือในการแข่งม้ามีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพนันแข่งม้า พุทธศักราช 2524 จากการศึกษาพบว่าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ละนัดแข่งจะมีเงินหมุนเวียนอยู่ระหว่าง 80-100 ล้านบาท หากรอบหนึ่งปีมีจำนวนการแข่งขัน 24 นัดจะมีเงินการพนันหมุนเวียนประมาณ 1,900-2,400 ล้านบาท หากมี 48 นัดจะมีเงินการพนันหมุนเวียน 3,800-4,800 ล้านบาท ส่วนต่างจังหวัดเงินหมุนเวียนอาจจะไม่มาก เนื่องจากจำนวนคนเข้าสนามมีค่อนข้างน้อย 1,500 -2,000 คนต่อนัดแข่งเท่านั้น ทำให้ผู้จัดการแข่งม้าบางสนามจึงไม่ได้เก็บค่าเข้าชม รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ลูกค้าโดยการถ่ายทอดสดการแข่งขันจากสนามแข่งมายังโรงแรมที่พัก ผู้มีประสบการณ์ประเมินว่ายอดเงินหมุนเวียนจากการพนันแข่งม้าในต่างจังหวัด 5 สนามเฉลี่ยต่อนัดเป็นเงิน 5-10 ล้านบาท หากรอบหนึ่งปีมีจำนวนการแข่งขัน 24 นัดจะมีเงินการพนันหมุนเวียนประมาณ 600-1,200 ล้านบาท⁵¹ แตกต่างจากกีฬาบิลเลียดเนื่องจากการชกมวยและการแข่งม้า นั้นเป็นอุตสาหกรรมพนันขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ในสนามมวย สนามม้าและผู้ประกอบธุรกิจ ขณะเดียวกันยังทำให้เม็ดเงินไหลกลับเข้าสู่ระบบกฎหมายจนสามารถนำไปพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของวงการมวยไทยและแข่งม้าได้อีกมาก ในขณะที่กีฬาประเภทอื่นไม่มีกฎหมายควบคุมบุคคลในวงการกีฬาที่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการพนัน แสดงให้เห็นว่ากฎหมายกีฬานั้นต้องมีประสิทธิภาพมากพอถึงสามารถอนุญาตให้เล่นการพนันได้ในสถานที่รัฐอนุญาตและควบคุมเท่านั้น

2.2 ความแตกต่างระหว่างการพนันและการเล่นกีฬา

กีฬากับการพนันไม่ใช่สิ่งที่เกิดมาคู่กัน กีฬาเป็นเพียงกิจกรรมเพื่อสุขภาพ สร้างความผ่อนคลาย ความสนุกสนาน ความบันเทิง ส่วนการพนันอาจถือเป็นภัยคุกคามที่อาจนำมาซึ่งความเครียด

⁵⁰ รัตพงษ์ สอนสุภาพ, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ "โครงสร้างและพฤติกรรมกรรมการพนันมวยไทย" (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2560), หน้า 115.

⁵¹ รัตพงษ์ สอนสุภาพ, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ "การพนันแข่งม้าในประเทศไทย" (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2557), หน้า 62-66.

สุขภาพย่ำแย่ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง บางคนอาจเป็นปัญหารุนแรงถึงขนาด “ติดการพนัน” (pathological gambling) แต่กีฬาและการพนันขึ้นต่อมักจะมากำกันเสมอ เนื่องด้วยลักษณะของการแข่งขันกีฬามีผลการแพ้หรือชนะเสมอ จึงเป็นช่องทางในการใช้กีฬาเป็นสื่อกลางในการนำกีฬามาเล่นกันอย่างไร้การพนันหรือนำกีฬามาเป็นสื่อกลางในการเล่นการพนันโดยการทายผลการแข่งขันได้ อย่างไรก็ตาม กีฬาและการพนันมิใช่สิ่งเดียวกัน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาลักษณะของกีฬาและลักษณะของการพนัน เพื่อพิจารณาความแตกต่างของกีฬาและการพนัน และสร้างเส้นแบ่งระหว่างกีฬากับการพนันให้ชัดเจน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทการพนัน ความหมายของการพนัน รูปแบบของการพนัน

เมื่อกล่าวถึงเรื่องการพนันข้อโต้เถียงที่ใหญ่ที่สุดเรื่องหนึ่งคือการเล่นใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการพนัน เนื่องจากการเล่นบางประเภทถือว่าเป็นการเล่นที่ถูกกฎหมาย แต่การเล่นอื่นที่มีความใกล้เคียงกันกลับถูกห้ามโดยกฎหมาย เส้นแบ่งระหว่างการเล่นที่ใช้โอกาสและการเล่นที่ใช้ทักษะมีความใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง และส่งผลให้การจัดประเภทการเล่นว่าการเล่นใดควรให้ถูกกฎหมายและการเล่นใดควรผิดกฎหมายมีความยาก⁵² ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทการพนัน

2.2.1.1 หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทการพนัน

หลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทการเล่นคือการพิจารณาว่าการเล่นใดเป็นการเล่นหนึ่งเป็นการเล่นที่ใช้โอกาส (Game of chance) และการเล่นใดเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะ (Game of Skill)⁵³

การเล่นที่ใช้โอกาส (Game of chance) คือ การเล่นที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัล ผู้ชนะจะต้องอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกันหรือเป็นผลที่อาจจะเกิดในอนาคตที่ไม่ส่งผลครอบงำหรือมีอิทธิพลต่อการเล่นของผู้เล่น และอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องเสียเงินเดิมพันที่ลงไป (stake)⁵⁴ การเล่นที่การคิด การวางแผน หรือการวางกลยุทธ์จะไม่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์การเล่นแต่ละครั้งจะเป็นการสุ่มหรือคาดเดาไม่ได้โดยสิ้นเชิง แต่ละตัวเลือกที่ผู้เล่นตัดสินใจจะไม่ส่งผลต่อโอกาสที่จะชนะ รวมถึงการตัดสินใจได้ว่าจะวางเดิมพันเท่าใด การเสนออัตราต่อรองที่แตกต่างกัน

⁵² Marcel Dreef, Peter Borm, and Ben van der Genugten, "Measuring Skill in Games: Several Approaches Discussed," *Mathematical Methods of Operations Research*, 59 (2004).

⁵³ Matthew Stevens and Martin Young, "Who Plays What? Participation Profile in Chance Versus Skill-Based Gambling," *J Gamble stud* (2010).

⁵⁴ "ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ....", ใน *เลขเสรีจที่ 169/2559*, คณะกรรมการกฤษฎีกา (2559). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

เหล่านี้ไม่มีสิ่งใดในฐานะผู้เล่นสามารถทำได้เพื่อส่งผลต่อผลลัพธ์ การเล่นที่ใช้โอกาส เช่น สลากกินแบ่ง สล็อตแมชชีน บาคารา เป็นต้น

การเล่นที่ใช้ทักษะ (Game of skill) คือ การเล่นที่แม้ผู้เล่นจะไม่สามารถคาดหวังว่าจะชนะได้อย่างแน่นอนแต่ผู้เล่นก็มีส่วนในการตัดสินใจเพื่อผลลัพธ์ที่ออกมา การเล่นที่ใช้ทักษะผู้เล่นสามารถเพิ่มโอกาสในการชนะได้โดยการเรียนรู้จากการเล่นหรือพัฒนาทักษะในฐานะผู้เล่น อย่างไรก็ตาม แม้จะมีเรื่องโชคมาเกี่ยวข้องในเรื่องความได้เปรียบอยู่บ้าง แต่ถ้าหากเปรียบเทียบกับอัตราส่วนการตัดสินใจที่ต้องอาศัยความชาญฉลาดของผู้เล่นประกอบกับทักษะที่จำเป็น เช่น การทำตามกลยุทธ์หรือการคำนวณทางคณิตศาสตร์แล้ว ถ้าหากมีการฝึกฝนทักษะเหล่านี้มามากเพียงพอก็สามารถมีโอกาชนะได้อย่างมากขึ้น นอกจากนี้ การเล่นที่ต้องใช้ทักษะมักจะมีอิทธิพลของจิตใต้สำนึกเพื่อที่จะแสดงความปรารถนาที่จะแสดงความสามารถ ความรู้สึกให้สำเร็จ การเล่นที่ใช้ทักษะ เช่น โป๊กเกอร์ แบล็กแจ็ก หรือการเล่นกีฬา เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างการเล่นที่ใช้โอกาสและการเล่นที่ใช้ทักษะ คือ หากบุคคลใดสามารถพิสูจน์ได้ว่าการเล่นใดการเล่นหนึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะ เช่น กลยุทธ์ทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ไม่ว่าจะมีปัจจัยของโชคหรือโอกาสประกอบด้วย การเล่นนั้นจะถือว่าเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะและจะถูกจัดอยู่ในประเภทที่อนุญาตให้เล่นได้ไม่ถือว่าเป็นการพนัน ในมุมมองของกฎหมาย การเล่นที่ใช้โอกาสและการเล่นที่ใช้ทักษะมีความแตกต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น และความแตกต่างนี้จะเป็นตัวตัดสินว่าการเล่นใดควรได้รับอนุญาตหรือไม่ได้รับอนุญาต ตัวอย่างเช่น โป๊กเกอร์ ถือว่าเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะแม้ว่าจะไม่ใช่กีฬาก็ตาม เนื่องจากผลลัพธ์ของการเล่นโป๊กเกอร์ขึ้นอยู่กับทักษะของตัวผู้เล่นเป็นหลัก แม้โชคหรือโอกาสมีบทบาทอยู่บ้างเพราะผู้เล่นที่มีความเชี่ยวชาญมากแต่ก็ไม่ได้รับประกันว่าจะชนะเสมอไป ด้วยเหตุนี้จึงสามารถกล่าวได้ว่าโป๊กเกอร์แม้มีองค์ประกอบของโอกาส แต่เนื่องจากเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะเป็นหลักจึงถือว่าเป็นเกมแห่งทักษะ⁵⁵ อย่างไรก็ตาม ยังคงเป็นที่ถกเถียงอย่างกว้างขวางว่าโป๊กเกอร์เป็นการเล่นที่ใช้ทักษะจริงหรือไม่ เพราะในหลาย ๆ กรณีการเล่นโป๊กเกอร์ออนไลน์ถือว่าเป็นผิดกฎหมาย เจ้าของธุรกิจการพนันออนไลน์ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้ปรับเปลี่ยนการเล่นเพื่อให้ใช้ทักษะมากขึ้น เช่น บางแห่งได้กำจัดองค์ประกอบของการจับสลากเพื่อให้ทักษะของผู้เล่นจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดผู้ชนะของการเล่น เว็บไซต์การพนันออนไลน์จึงจะได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตาม

⁵⁵ Gerhard and others Meyer, "Is Poker a Game of Skill or Chance? A Quasi-Experimental Study," *Journal of gambling studies* 29(August 2012).

กฎหมายให้ดำเนินการเช่นนั้นได้ ในทางกลับกันในบางรัฐของสหรัฐอเมริกาแม้จะเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะก็ยังคงถือว่าเป็นการต้องห้าม⁵⁶

ถึงกระนั้น การควบคุมการพนันในแต่ละประเทศและแต่ละยุคสมัยย่อมมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ เศรษฐศาสตร์ หรือการเมือง เป็นต้น ในบางประเทศอาจมองว่าการพนันเป็นปัญหาสังคม⁵⁷ จึงต้องมีการห้ามและการควบคุมอย่างเด็ดขาด หรือในบางประเทศอาจมองว่าการพนันเป็นกิจกรรมยามว่าง⁵⁸ จึงอาจได้รับการยอมรับจากสังคมและได้รับสถานภาพทางกฎหมาย และถือเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในทางเศรษฐกิจ แต่ทั้งนี้ในประเทศที่ยอมรับสถานะของการพนันก็มักจะมีการตรากฎหมายควบคุมเงื่อนไขและขอบเขตของการพนันเอาไว้ เช่น ในประเทศอังกฤษ เป็นต้น ส่วนมากประเภทของการเล่นที่ต้องห้ามตามกฎหมายและมีการควบคุมอย่างเด็ดขาด คือ การเล่นประเภทที่ใช้โอกาส (Game of chance) เนื่องจากการพนันคือ โอกาสอันเป็นผลจากการสุ่ม การที่ไม่สามารถคาดเดาได้และเป็นอิสระจากระดับความสามารถของผู้เล่น⁵⁹ ดังนั้น การเล่นที่ต้องใช้ทักษะ (Game of skill) จึงไม่นิยมถูกจัดเป็นประเภทหนึ่งของการพนันแล้ว เนื่องจากผลลัพธ์จากการเล่นขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้เล่นเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางกายภาพ การตัดสินใจ การฝึกฝนเตรียมตัวของผู้เล่น ไม่มีองค์ประกอบของการสุ่มหรือการคาดเดาไม่ได้ในลักษณะที่เป็นอิสระจากความสามารถของผู้เล่น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการจำแนกประเภทของการพนันว่าการเล่นใดที่เป็นการเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of Chance) และการเล่นที่ต้องใช้ทักษะ (Game of skill) แล้ว แต่ถึงกระนั้นก็ยังไม่เพียงพอที่จะตัดสินว่าเป็นการพนัน เนื่องจากการพนัน คือ กิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการใช้ของมีค่า ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งมีค่าอื่น ๆ ไปในกิจกรรมที่มีความเสี่ยงหรือในสถานการณ์ที่มีผลลัพธ์ไม่แน่นอน ผู้เล่นมีความหวังว่าจะได้สิ่งตอบแทนกลับมาในฐานะรางวัลที่เอาชนะความเสี่ยงได้ ฉะนั้น องค์ประกอบของสิ่งที่เรียกว่าการเล่นพนัน จึงมี 3 องค์ประกอบ คือ **หนึ่ง** มีรางวัลล่อใจ

⁵⁶ Lewis Roca Rothgerber, "A Practice Guide for Offering Online Contests and Promotions," [Online]. Available from:

https://www.lrrc.com/files/Uploads/Documents/CO%20%20Practical%20Guide%20Online%20Gaming_080614.pdf.

⁵⁷ สังคีต พิริยะรังสรรค์, บ่อนการพนันในสังคมไทย ใน เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเชิงนโยบาย, หน้า 7-8.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13-18.

⁵⁹ United States Patent Samberg, PROCESS FOR REMOVING ELEMENT OF CHANCE FROM GAMES OF SKILL

สอง กิจกรรมมีความเสี่ยงแพ้ชนะ **สาม** ผู้เล่นต้องตัดสินใจวางเดิมพัน สาธารณคดีที่เป็นองค์ประกอบของการเล่นที่ใช้โอกาส คือ เงินเดิมพัน (Stake) มีการเสี่ยง (Chance) และจะต้องมีการได้หรือเสียผลประโยชน์หรือเงินที่นำมาลงเล่นอันเป็นผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน (Coincidence) หรืออาจเป็นผลที่เกิดขึ้นในอนาคต (Future Event) ที่ไม่ส่งผลครอบงำหรือมีอิทธิพลต่อการเล่นของผู้เล่นหรือไม่ใช้ความรู้ความสามารถของผู้เล่นแต่อย่างใด การเล่นเช่นนี้ถือว่าเป็นการเล่นที่เข้าข่ายการเป็นการพนันอันต้องถูกควบคุมโดยกฎหมายอาญา⁶⁰ ในส่วนของการเล่นที่ใช้ทักษะ แม้ว่าโดยสภาพแล้วการเล่ดังกล่าวอาจจะไม่ใช่การเล่นที่จะใช้โอกาสเป็นสำคัญอันจะเข้าลักษณะของการเสี่ยงโชคก็ตาม แต่ว่าก็อาจจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเดิมพันหรือนำมาเป็นสื่อกลางในการเล่นการพนันได้ เช่น การทายผลกีฬาหรือผลการแข่งขัน เป็นต้น ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of Chance) หรือการเล่นที่ต้องใช้ทักษะ (Game of skill) หากมีองค์ประกอบของการพนันครบถ้วนจึงจะถือว่าเป็นการพนันได้เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความแตกต่างของการเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of Chance) และการเล่นที่ต้องใช้ทักษะ (Game of skill)

การเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of Chance)	การเล่นที่ต้องใช้ทักษะ (Game of skill)
องค์ประกอบเกี่ยวกับโชค โอกาส หรือเหตุการณ์ไม่แน่นอน	องค์ประกอบเกี่ยวกับทักษะ
การคิดหรือการวางแผนหรือการวางกลยุทธ์จะไม่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์	การคิดหรือการวางแผนหรือการวางกลยุทธ์จะส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์
การตัดสินใจจะไม่ส่งผลต่อโอกาสที่จะชนะ	การตัดสินใจจะส่งผลต่อโอกาสที่จะชนะ
ไม่มีสิ่งใดในฐานะผู้เล่นสามารถทำได้เพื่อส่งผลต่อผลลัพธ์	ผู้เล่นสามารถเพิ่มโอกาสในการชนะได้โดยการเรียนรู้จากการเล่น หรือพัฒนาทักษะในฐานะผู้เล่น

⁶⁰ "ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ....".

2.2.1.2 ความหมายของการพนัน

ในประเทศไทย นิยามของการพนันไม่ได้มีกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งให้นิยามไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาจากกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และจากแนวคำพิพากษาของศาล ความเห็นของนักวิชาการ และพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อหานิยามที่แท้จริงว่าการพนันหมายความว่าอย่างไร สามารถอธิบายความหมายของการพนันได้ดังนี้

(1) นิยามของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่ได้บัญญัติให้ความหมายคำว่า “การพนัน” ไว้โดยตรง แต่มีการบัญญัติถึงนิยามของการพนันโดยอ้อมไว้ในมาตรา 4 ทวิ วรรคสองว่า “คำว่า “การเล่น” ให้หมายความรวมถึงตลอดการทายหรือการทำนายด้วย”⁶¹ ดังนั้น การพิจารณาความหมายคำว่า “การพนัน” ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 ทวิ วรรคสอง สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นคำจำกัดความของคำว่า “ขันต่อ” มากกว่า⁶² อย่างไรก็ตาม การพนันและขันต่อไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในทางกฎหมายแต่อย่างใด⁶³ นอกจากนี้ และในมาตรา 5⁶⁴ บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน” หรือมาตรา 9⁶⁵ บัญญัติว่า “การเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่น” แสดงความหมายของการพนันว่าจะต้องมีการเล่นที่มีลักษณะได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สินกันในตัว⁶⁶

⁶¹ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 ทวิ บัญญัติว่า “ในการเล่นอื่นใดที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกัน หรือจะจัดให้มี เพื่อพนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อ และเงื่อนไขเอาไว้ในกฎกระทรวง

คำว่า การเล่น ในวรรคก่อน ให้หมายความรวมถึงตลอดการทายและการทำนายด้วย”

⁶² อธิคม อินทภูติ, "กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย," วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 12, 2 (เมษายน 2524): 82.

⁶³ กองทะเบียนกรมตำรวจ, "การพนันชนิดต่าง ๆ" ใน เอกสารโครงการการฝึกอบรมความรู้ ตามพ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478(19-20 มกราคม 2536). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

⁶⁴ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมพนันเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น”

⁶⁵ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 9 บัญญัติว่า “สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ และสรีบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนหนึ่งคนใดนั้น ต้องส่งสลากให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประทับตราเสียก่อนจึงนำออกจำหน่ายได้”

⁶⁶ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, "การควบคุมและความหมายของการพนัน" [ออนไลน์] วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554. แหล่งที่มา: <https://www.thaihealth.or.th/Content/20944-การควบคุมและความหมายของการพนัน.html>

(2) นิยามของการพนันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการพนันและชั้นต่อบัญญัติไว้ในบรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 18 ในมาตรา 853 มาตรา 854 และมาตรา 855 แต่ก็มีได้ในนิยามของคำว่า “การพนัน” ไว้เช่นเดียวกัน เพียงแต่กล่าวถึง ผลของสัญญาที่เกิดจากพนันและชั้นต่อเป็นหนี้ที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีซึ่งกันและกันได้ เนื่องจากเป็นหนี้ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ถูกนิยามว่าเป็นการพนันเหมือนกันอาจส่งผลในทางแพ่งที่แตกต่างกันได้ การพนันหรือชั้นต่อทั้งประเภทที่ห้ามเล่นเด็ดขาดหรือประเภทที่ไม่ห้ามเล่นเด็ดขาดตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 รวมทั้งการพนันที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ห้ามไว้ก็นับว่าเป็นการพนันหรือชั้นต่อตามความหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 853 จึงหาได้ก่อให้เกิดหนี้ต่อกันไม่ สิ่งใดที่ให้กันไปในการพนันหรือชั้นต่อก็จะทวงคืนไม่ได้ แต่ถ้าหากเป็นการพนันหรือชั้นต่อประเภทที่กฎหมายยอมให้เล่นการพนันได้ เช่น สลากกินแบ่ง และสลากกินรวบ ตามความในมาตรา 854 ดังนั้นถือว่ากฎหมายให้ผูกพันมีหนี้ต่อกัน⁶⁷

(3) นิยามของการพนันตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา

นิยามของการพนันนั้น ศาลฎีกาวางหลักว่าการเล่นที่เป็นการพนันจะต้องมีลักษณะที่ผู้เล่นเสี่ยงต่อการได้และเสีย⁶⁸ แต่ถ้าหากจุดมุ่งหมายของผู้เล่นไม่ได้เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ทางทรัพย์สินเงินทอง แต่เล่นเพื่อความสนุกสนานระหว่างเพื่อนฝูงก็ไม่ถือว่าเป็นการเล่นการพนันอันเป็นความผิดแต่อย่างใด⁶⁹ มีตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินเป็นบรรทัดฐานดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 453-460/2501 คดีฟ้องเรียกร้องเงินค่าเล่นแชร์กันเป็นแพ่ง จำเลยตัดฟ้องว่าเป็นการพนันชั้นต่อ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยข้อตัดฟ้องว่า การเล่นแชร์เปียหอยจะจัดเข้าอยู่ในลักษณะการพนันชั้นต่อตามกฎหมายหรือไม่ เห็นว่าตามวิธีการของการเล่นแชร์เปียหอยตามที่กล่าวในฟ้อง และนำสืบไม่เข้าอยู่ในลักษณะของการพนันชั้นต่อ เพราะไม่มีการแพ้ชนะด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

⁶⁷ สุปิ่น พูนพัฒน์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ยืม ผากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอมยอมความ การพนันและชั้นต่อ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียงเจริญ, 2515).

⁶⁸ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, "การควบคุมและความหมายของการพนัน" [ออนไลน์].

⁶⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1133/2500

ดังนั้น จึงถือได้ว่าการเสี่ยงโชคถือเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเล่นการพนัน ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นแพ่งหรืออาญา ก็ถือหลักเช่นเดียวกันนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 394/2504 ถ้าจำเลยเขียนสลากกินรวบไว้สำหรับขาย แต่ยังไม่ทันลงมือขายก็ถูกตำรวจจับเสียก่อน ดังนี้ ถือว่ายังไม่ได้ลงมือกระทำผิดฐานเล่นการพนันสลากกินรวบ จึงไม่ผิดฐานพยายามขายสลากกินรวบ

ในกรณีข้างต้น หากเป็นการพนันอย่างอื่นก็เช่นเดียวกัน ถ้าเพียงแต่เอาเสื้อมาปู เอาไฟส่องสามสำหรับมาวางกองไว้แต่ผู้เล่นยังมากันไม่ครบ อย่างนี้ถือเป็นเพียงขั้นเตรียมการเล่นการพนันเท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นพยายามกระทำผิดฐานเล่นการพนัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2473/2515 ถ้าเอายางรัดของที่มีมูลค่าน้อยและเจ้าของทิ้งแล้วมาเล่นพนันโยงยาง ยางรัดของนี้ไม่พอถือว่าเป็นสินพนัน การเล่นดังกล่าวจึงยังไม่พอถือว่าเป็นเล่นพนันเอาทรัพย์สินกัน

อันเป็นข้อสำคัญแสดงให้เห็นว่าสินพนันถือเป็นสาระสำคัญในการพิจารณาว่าการเล่นใดที่ถือว่าเป็นการพนัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 470/2508 การพนันสลากกินรวบต้องมีผู้เล่นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของมือ ฝ่ายหนึ่งเป็นลูกค้าผู้เข้าพนัน แต่ตำรวจได้ปลอมตัวไปล่อซื้อสลากกินรวบโดยไม่มีเจตนาเล่นด้วย จำเลยยอมเล่นสลากกินรวบแต่ฝ่ายเดียวไม่ได้ เป็นการแสดงเจตนาข้างเดียวจำเลยจึงไม่มีความผิด

จากคำพิพากษาข้างต้นเป็นกรณีที่ประชาชนไม่มีเจตนากระทำความผิดแต่อย่างใด หากประชาชนผู้นั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดอยู่แล้ว แม้เจ้าพนักงานตำรวจจะทำการล่อซื้อก็ตาม การกระทำของจำเลยก็ไม่เป็นเหตุอ้างให้พ้นผิดไปได้⁷⁰

นอกจากคำพิพากษาของศาลฎีกาแล้วสิ่งหนึ่งที่สามารถใช้เป็นแนวในการตีความกฎหมายได้ก็คือ แนววินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมการร่างกฎหมายกองที่ 3 ได้ให้ความเห็นถึง

⁷⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 470/2508

ลักษณะของการพนันเอาไว้สรุปความได้ว่า จะถือว่าเป็นการพนันได้ผู้เล่นจะต้องเสี่ยงต่อการเสียประโยชน์⁷¹

(4) นิยามของการพนันตามความเห็นของนักวิชาการ

เนื่องจากการพนันนั้นไม่มีการให้นิยามไว้ในกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น นิยามของการพนันนั้นถูกให้ความเห็นไว้โดยนักวิชาการทางด้านนิติศาสตร์หลายท่าน ดังนี้

รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์⁷² ให้นิยาม “การพนัน คือ สัญญาที่ก่อให้เกิดการเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ขาด”

พลตำรวจเอกชุมพล โลหะชาละ⁷³ ให้นิยาม “การพนัน คือ การเข้าเล่นเสี่ยงโชค ซึ่งต้องใช้ไหวพริบและฝีมือมาพนันเอาทรัพย์สินกันโดยชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เช่น การเล่นไพ่ตอง บิลเลียดรู และตีผี เป็นต้น”

ศาสตราจารย์ ดร.จิต เศรษฐบุตร⁷⁴ ให้นิยามการพนันว่า “การพนันเป็นเอกเทศสัญญาที่คู่สัญญาได้ให้คำมั่นซึ่งกันและกัน ฝ่ายหนึ่งจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สินแก่อีกฝ่ายหนึ่งแล้วแต่ว่าเหตุการณ์ที่คู่สัญญายังไม่รู้แน่นอนอันหนึ่งจะได้ปรากฏแก่คู่สัญญาว่าแน่นอนทางใด เมื่อปรากฏเหตุการณ์ออกมาแน่นอนในทางใดแล้ว คู่สัญญาที่จ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำมั่นนั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้แพ้ส่วนคู่สัญญาที่รับเงินหรือทรัพย์สินตามคำมั่นได้ชื่อว่าเป็นผู้ชนะ”

หลวงวิเทศจรยารักษ์⁷⁵ ให้นิยามการพนันว่า “คู่พนันและชั้นต่อต่างมีความเห็นตรงข้ามในสิ่งภายนอกอันไม่แน่นอนและจะแน่นอนได้ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว ซึ่งตรงกับความเห็นของผู้พนันฝ่ายใด ฝ่ายนั้นก็จะเป็นฝ่ายชนะ”

⁷¹ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, "การควบคุมและความหมายของการพนัน" [ออนไลน์].

⁷² เรื่องเดียวกัน.

⁷³ เรื่องเดียวกัน.

⁷⁴ จิต เศรษฐบุตร, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ผูกทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอม การพนันชั้นต่อ (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2492), หน้า 171-172.

⁷⁵ หลวงวิเทศจรยารักษ์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ผูกทรัพย์ (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2495), หน้า 87-88.

จากนิยามของนักวิชาการข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่าการพนันมีลักษณะคล้ายนิติกรรม เพราะมีลักษณะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสิทธิระหว่างบุคคล กล่าวคือ มีการตกลงกันระหว่างบุคคลสองฝ่ายว่าจะพนันกันเรื่องอะไร วิธีการอย่างไร และมีการได้หรือเสียผลประโยชน์เป็นสิ่งที่ได้ ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดก็ได้⁷⁶

(5) นิยามของการพนันตามพจนานุกรม

นิยามของการพนัน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542⁷⁷ นิยามคำว่า “การพนัน” หมายถึงการเล่นเอาเงิน หรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือรวมทั้งโชคด้วย

นิยามของการพนัน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554⁷⁸ นิยามคำว่า “พนัน” ว่า หากเป็นคำกริยา หมายความว่า เล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบ และฝีมือ รวมทั้งโชคด้วย ส่วนถ้าหากเป็นคำนาม หมายความว่า การเล่นดัง เช่นนั้นที่กล่าวไปข้างต้น เรียกว่า การพนัน นอกจากนี้ได้ให้ความหมายของคำว่า “พนันขันต่อ” ว่า หากเป็นคำนามการพนันซึ่งได้เสียกันโดยวิธีต่อรอง

ส่วนนิยามของการพนัน ตามสารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน⁷⁹ ให้ความหมายว่า การเล่นที่จัดเป็นการพนัน จะต้องเป็นผู้เล่นอย่างน้อยสองฝ่าย แต่ละฝ่ายจะมีจำนวนเท่าใดสุดแต่ชนิดของการพนันนั้น ๆ ผู้เล่นจะเข้าทำการเสี่ยงโดยตกลงกันว่า ฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายทำนายได้ถูกต้องของกฎการณ ที่จะมีขึ้นอย่างแน่นอนในอนาคตอันใกล้ แต่ขณะที่ตกลงกันนั้น ยังไม่บังเกิดผลเป็นประจักษ์ การตกลงกันดังกล่าว จะต้องมีการเสี่ยงด้วยกันทุกฝ่าย กล่าวคือ จะต้องมีโอกาสที่จะได้และโอกาสที่จะเสียทุกฝ่าย ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่มีทางได้ ก็หาใช่การพนันไม่

จึงอาจกล่าวได้โดยสรุปว่า การพนัน คือ การเข้าเล่นเสี่ยงโชค ซึ่งต้องใช้ไหวพริบและฝีมือเอาทรัพย์สินกัน จะโดยชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม ส่วนขันต่อ คือการเล่นตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีความเห็นตรงกันข้ามในเหตุการณ์ในเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่แน่นอนอันจะเกิดขึ้นในอนาคต

⁷⁶ นันทวัฒน์ บรมานันท์, โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”, หน้า 8.

⁷⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2546).

⁷⁸ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, 2556).

⁷⁹ วิรัช ธีรพันธุ์เมธี, "การพนัน สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน,"(2528-2529).

และทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันว่า ถ้าเหตุการณ์นั้น ได้เป็นไปตามที่คาดคิดของฝ่ายใด ฝ่ายนั้นเป็นผู้ชนะ ซึ่งฝ่ายแพ้จะต้องเสียเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้ชนะตามที่ได้ตกลงกันไว้⁸⁰ ดังนั้น การพิจารณาความหมายคำว่าเกมพนัน นอกจากจะพิจารณาจากตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วจำเป็นต้องพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกา ความเห็นของนักวิชาการ รวมถึงนิยามที่ให้ไว้ในพจนานุกรมประกอบทำความเข้าใจรวมอยู่ด้วย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ประมวลกฎหมายในการพิจารณาคดีที่พิพาทกันต้องใช้บทบัญญัติกฎหมายที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้น ในการใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรต้องพยายามใช้อย่างกว้างขวางให้ครอบคลุมถึงทุกกรณี⁸¹ เพื่อให้ผลของกฎหมายใช้บังคับได้แก่กรณีนั้น

2.2.1.3 รูปแบบของการพนัน

รูปแบบของการพนัน⁸² สามารถแบ่งออกได้เป็นสามประเภท คือ

ประเภทแรก การพนันกลุ่มเกมหรือเกมพนัน (gaming) ได้แก่ การพนันที่ถูกกำหนดกฎกติกาการเล่น การแพ้ชนะและอื่น ๆ เกมพนันทั่วไป เช่น ไฮโล ไพ่พนัน เกมพนันอื่น ๆ ในบ่อน/คาสีโน เครื่องเล่นเกมพนัน เช่น สล็อตแมชชีน ปาจิงโกะ หรืออื่น ๆ และการพนันที่อยู่ในรูปเกมทางคอมพิวเตอร์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ

ประเภทที่สอง พนันทายผลการแข่งขัน (Betting) ได้แก่ การทายผลเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป เช่น ฝนจะตก ใครจะมา เด็กจะคลอดหรืออื่น ๆ สุดแท้แต่จะหยิบยกมาเป็นหัวข้อในการทำทาย แต่กลุ่มที่สำคัญ ได้แก่ การทายผลการแข่งขันต่าง ๆ ทั้งการแข่งขันกีฬาหรือการละเล่นพื้นบ้านหรือการแข่งขันกีฬาสากล เช่น พนันฟุตบอล พนันมวย พนันไก่ชน พนันกีฬาอื่น ๆ เล่นพนันแบบอัตราจางคงที่ (bookmaking) หรืออัตราจ่ายผันแปรตามจำนวนเงินพนันรวม (totalizator)

ประเภทที่สาม การพนันกลุ่มทายเลขหรือสัญลักษณ์หรือสลาก/ลอตเตอรี่ (Lottery) เช่น สลากกินแบ่ง ลอตโต้ สลากขูด สลากรู้ผลทันที สลากกีฬา (toto) หวยใต้ดิน หวยลาว หวยหุ้น หวยสัตว์ เป็นต้น

⁸⁰ วิโรจน์ สัตถาวร, คำอธิบายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 (กรุงเทพมหานคร: กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2538), หน้า 3.

⁸¹ ปรีดี เกษมทรัพย์, วิชากฎหมายแพ่ง : ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2534), หน้า 112.

⁸² ทิววัลย์ รามรัง, คู่มือการให้คำปรึกษาโดยชุมชนเพื่อลดปัญหาและผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงในชุมชน, ธนากร คมกฤษ, บรรณาธิการ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2563), หน้า 60.

นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ทางวิชาการในการพิจารณาว่าการพนันใดมีความเข้ม-อ่อนอย่างไร
พอจะจำแนกให้ได้⁸³ ดังนี้

การพนันอย่างอ่อน (Soft Gambling) ได้แก่ การพนันที่มีวงเงินเดิมพันน้อย มีโอกาสในการ
การเล่นไม่บ่อยครั้ง มีช่วงเวลานานกว่าจะได้เงินจากการชนะพนัน

การพนันอย่างเข้ม (Hard Gambling) ได้แก่ การพนันที่มีวงเงินพนันสูง วัสดุแพ้-ชนะเร็ว
สร้างความรู้สึกเกือบชนะอยู่เรื่อย ๆ สามารถเล่นซ้ำเพื่อไล่ล่าเอาเงินที่เสียไปคืนได้ทันที

ช่องทางการเล่นการพนัน⁸⁴ สามารถจำแนกได้เป็น 2 ช่องทาง คือ ช่องทางการเข้าเล่นดั้งเดิม
เช่น การเล่นพนันโดยตรงกับเจ้ามือหรือคนกลางที่เห็นหน้าเห็นตา รัฐสถานที่ และช่องทางการเข้าเล่น
ออนไลน์ ผ่านเครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ด้วยระบบออนไลน์

2.2.2 ความหมายของกีฬา รูปแบบของการกีฬา ประโยชน์และความสำคัญของกีฬา

กีฬา ตามนิยามของราชบัณฑิตยสถาน⁸⁵ หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่นที่มีกฎกติกาที่กำหนด
เพื่อความสนุกเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียด หรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง และอาจใช้เป็น
การแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล ว่ายน้ำ หมากรุก ปิงปอง ล่าสัตว์ เป็นต้น และอีกนัยหนึ่ง
กีฬา คือ กิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เล่นเพื่อความสนุกสนานและเพื่อแสดงออกซึ่งความสามารถ
และความสวยงามด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกายในเวลาว่างและให้เป็นไปตามกฎกติกาหรือระเบียบ
ที่ได้วางไว้โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างอื่นนอกเหนือจากผลที่เกิดขึ้นจากตัวของมันเองเท่านั้น จาก
นิยามข้างต้นอาจสรุปได้ว่ากีฬาเป็นกิจกรรมหรือการเล่น เพื่อการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง เกิด
ความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือผ่อนคลายความตึงเครียด

การออกกำลังกายขยับร่างกายเป็นสิ่งที่ใช้กันมาตั้งแต่เกิดมวลมนุษยชาติแล้ว กล่าวคือสิ่งที่ต่อมา
พัฒนามาเป็นกีฬาเกิดพร้อมกับมนุษย์ก็ว่าได้ เพราะนับตั้งแต่มนุษย์เริ่มใช้เท้าเป็นเพื่อเดินหรือวิ่งได้จน
คล่องตัวกัน มนุษย์ก็รู้จักใช้มือหยิบจับและหากต้องการแข่งขันอาหาร มนุษย์ก็รู้จักใช้มือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอาหาร จากนั้นก็พัฒนาการใช้เท้าเพื่อป้องกันตัวและเพื่อทำผู้อื่นเสียสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งของ
จากเรื่องสามัญเมื่อป้องกันตัวแล้ว เมื่อความรู้และความเข้าใจจากในอดีตจวบจนยุคที่ย่างเข้ามาถึงยุค

⁸³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 63.

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 60.

⁸⁵ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน
โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554.

ที่มีความศิวิไลซ์ มนุษย์ยังสามารถใช้ความสามัคคีนั้นพัฒนาเป็นกีฬาและศิลปะ ประกอบกับเมื่อมนุษย์อยู่กันเป็นกลุ่มก้อน เป็นชุมชน เป็นเมือง มนุษย์ย่อมรู้จักการพักผ่อน เรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและการพักผ่อนคือการอยู่ร่วมกันและได้สนทนากัน กิจกรรมเพื่อการพักผ่อนเริ่มแรกหลังจากพัฒนาการโยนหินยิงนก เมื่อได้พักก็เกิดการหาวิธีแข่งขันแย่งชิงสิ่งที่ยากได้กัน จากการณ์นั้นหลังจากที่พัฒนามาอย่างยาวนาน กีฬาจึงกลายเป็นสิ่งที่สร้างความสนุกสนาน เป็นกีฬาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ กีฬาล้วนพัฒนามาจากการใช้ชีวิตของบุคคลทั่วไป⁸⁶

กีฬาเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ เนื่องจากกีฬาส่งเสริมการเคลื่อนไหว ความคล่องตัว อันเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญของมนุษย์และมีผลต่อการเจริญเติบโต ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อและระบบต่าง ๆ กระดูกก็จะได้รับการพัฒนาขึ้นไปด้วย และถ้ามีการออกกำลังกายสม่ำเสมอด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกาย ผู้นั้นก็จะเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ⁸⁷ นอกจากนี้ความสำคัญทางด้านร่างกาย กีฬายังเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจและเป็นกิจกรรมที่มีโครงสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงหลากหลายและเกิดการรวมตัวกันของกลุ่มคนหรือองค์กรที่มีอุดมการณ์เหมือนกันจนกลายเป็นองค์กรกีฬา เช่น ทีมชมรม สโมสร สมาคม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายกลุ่มทั้งในระดับกีฬาพื้นฐาน ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้ย่อมต้องอาศัยประชากรที่มีคุณภาพสูงเพื่อพัฒนาประเทศ ประชากรคุณภาพสูงก็คือประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่จะต้องมีความสุขพอนามัยที่ดี⁸⁸ กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศจนถึงกีฬาเพื่ออาชีพ แต่ละกลุ่มอาจมีจำนวนผู้เข้าร่วมมากน้อยที่ต่างกันออกไป อันเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ คือ กีฬาสามารถทำให้ผู้ที่เข้าร่วมเกิดความสุขสนุกสนานและใช้ทักษะในการเล่นภายใต้กฎระเบียบที่ทุกคนยอมรับ และสามารถเข้าร่วมได้ทุกคนโดยไม่มีการแบ่งชนชั้นวรรณะ ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่มีองค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมรับผิดชอบและดำเนินการกลายเป็นโครงสร้าง มีเครือข่ายเชื่อมโยงกับกับองค์กรอื่นทั่วโลก ทั้งนี้ เพื่อเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินงาน คือ การพัฒนามนุษย์ในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา⁸⁹

⁸⁶ สมาคมเหรียญที่ระลึกไทย, 100 ปี เหรียญกีฬาไทย, หน้า 9.

⁸⁷ พระพงษ์ บุญศิริ, สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย (วิทยาศาสตร์การกีฬา), พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526), หน้า 2.

⁸⁸ สมปราชญ์ อัมมะพันธ์, กีฬาพื้นเมืองภาคใต้ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2548), หน้า 25.

⁸⁹ นพพร ศรณรินทร์, แนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2535-2545) ของศูนย์กีฬาโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535).

2.2.3 ความแตกต่างระหว่างการพนันและกีฬา

การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการพนันและกีฬา เมื่อพิจารณาคำว่ากีฬา (Sport) จะมีความคาบเกี่ยวและเกี่ยวพันกับคำว่าเกม (Game) และคำว่าการเล่น (Play) ซึ่งยากที่คนทั่วไปจะแยกแยะออก หากพิจารณาตามรากศัพท์แล้วคำว่ากีฬา ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Sport” มีรากศัพท์มาจากคำว่า “desporto” หมายถึง ทำให้ลืมหิว ทำให้หลงระเรีง⁹⁰ กล่าวคือ ขณะเล่นกีฬาจะทำให้มีความสุข สนุกสนาน เป็นช่วงที่ลืมหิวไปจากชีวิตประจำวันในช่วงเวลาที่เล่นกีฬานั้นเอง แต่ถ้าหากพูดถึงความหมายในเชิงพัฒนาการแล้วอาจกล่าวได้ว่า กีฬาคือพัฒนาการของเกม และการพัฒนาการของการเล่น กล่าวคือ การเล่น (Play) เป็นกิจกรรมอิสระที่อยู่นอกขอบเขตของชีวิตประจำวัน ไม่จริงจัง ไม่เคร่งเครียด ไม่สนใจเรื่องอื่น ไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ เล่นภายในสถานที่และเวลาที่ตนเองและกลุ่มกำหนดขึ้น⁹¹ ส่วนคำว่าเกม (Game) มีข้อแตกต่างจากการเล่นอยู่หลายเรื่อง แต่พื้นฐานของเกมจะมาจากการเล่นที่มีพัฒนาการสูงขึ้น มีเงื่อนไข มีองค์ประกอบต่าง ๆ มากขึ้นจนกลายมาเป็นเกม คำจำกัดความของคำว่าเกมเป็นกิจกรรมที่มีความเด่นชัดในการใช้ความพยายามทางด้านร่างกายหรือจิตใจ ควบคุมโดยกฎระเบียบทั้งเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ⁹² ผลชนะหรือแพ้จะขึ้นอยู่กับทักษะหรือโชค หรือทั้งสองอย่างรวมกัน⁹³

กีฬา (Sport) จะมีลักษณะที่แตกต่างกับเกม แต่พื้นฐานของกีฬาจะมาจากการเล่นที่พัฒนา มาเป็นเกม และมีพัฒนาการสูงขึ้น และมีเงื่อนไขและองค์ประกอบที่มากขึ้น ชัดเจนขึ้น จนกลายเป็นกีฬา คำว่ากีฬาหมายถึงกิจกรรมที่เต็มไปด้วยประวัติความเป็นมาและประเพณี เน้นการใช้ความพยายามทางกาย ผ่านทางการแข่งขันที่มีกฎกติกาอย่างเป็นทางการทำหน้าที่ควบคุมบทบาทและฐานะของผู้เล่น ดำเนินการภายใต้การจัดการขององค์กรที่เป็นทางการ มีจุดประสงค์อยู่ที่การเอาชนะฝ่ายตรงข้าม⁹⁴ โดยสรุป กีฬาหมายถึงกิจกรรมการเล่นและเกมที่ใช้ทักษะทางกาย (Physical Activity) อย่างกระตือรือร้นใช้ความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายที่ซับซ้อนเป็นกิจกรรมการ แข่งขันที่มีแบบแผน มีวิธีการเล่นที่เป็นระเบียบ มีกฎกติกาควบคุมชัดเจนและผู้เล่นมักคำนึงถึง

⁹⁰ W.M. Leonard, *A Sociological Perspective of Sport* (Minnesota: Burger P.C., 1984).

⁹¹ Edward H., *Sociology of Sport* (Homewood, Ill: Dordey, 1973), p. 49.

⁹² Ibid., p.55.

⁹³ J. T. Talamini and C.H. Page, *Sport and Society: An Anthology* (Boston: Little, Brown, 1973), p. 43.

⁹⁴ H., E., *Sociology of Sport*, pp. 43-45.

ผลประโยชน์จากการเล่นทั้งประโยชน์ภายในอันได้แก่ ความสนุกสนาน ความสุข ความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ หรือประโยชน์จากภายนอก เช่น ชัยชนะ ชื่อเสียง รายได้และค่าตอบแทน⁹⁵

เมื่อการพนันการพนันคือ โอกาสอันเป็นผลจากการสุ่ม การที่ไม่สามารถคาดเดาได้และเป็นอิสระจากระดับความสามารถของผู้เล่น การพนันจึงอยู่ในระดับของการเล่น (Play) และเกม (Game) เท่านั้น กล่าวคือ เป็นเพียงกิจกรรมอิสระ ไม่สลับซับซ้อน แม้บางกิจกรรมจะต้องอาศัยความสามารถทางกายหรือจิตใจเป็นองค์ประกอบก็ตาม แต่ผลของการแพ้หรือชนะยังคงต้องพึ่งโอกาสหรือโชคเป็นหลัก อันเข้าลักษณะของการเล่นที่ต้องใช้โอกาสเป็นสำคัญ (Game of chance) ในขณะที่กีฬาเป็นพัฒนาการของการเล่นและเกมขั้นสูงขึ้นไป จะเน้นการใช้ความพยายามทางกาย ผ่านทางการแข่งขันที่มีกฎกติกาอย่างเป็นทางการ จึงอาจกล่าวได้ว่าการเล่นกีฬาแต่ละชนิดถือได้ว่าเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะ (Game of skill) เนื่องจากผู้เล่นต้องใช้ความสามารถ การฝึกฝน ฝึกซ้อม การวางแผนเป็นสำคัญ แต่กีฬาทุกประเภทจะมีผลแพ้ชนะหรือเสมอ ดังนั้น จึงมักเป็นโอกาสที่ผู้เล่นหรือคนดูจะนำกีฬาไปเป็นเครื่องมือในการเล่นพนันขั้นต่อ การถือคนละข้างและยึดผลของการแข่งขันเป็นตัวชี้ขาด ดังนั้น การเดิมพันกีฬา (Betting) ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เพราะในการเดิมพันผู้เข้าร่วมวางเดิมพันในเหตุการณ์กับเจ้ามือ ดังนั้น จึงถูกจัดให้อยู่ในประเภทของการเล่นที่ใช้โอกาส ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถเดิมพันการแข่งขันกีฬาประเภทใด ๆ ได้อย่างถูกกฎหมาย⁹⁶

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹⁵ ชัชชัย โกมารทัต, กีฬาพื้นเมืองภาคใต้ (กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊ค, 2549), หน้า 18.

⁹⁶ David Klein, "U.S. Attorney: Sports Betting Is a Game of Skill," [Online]. Available from: <https://kleinmoynihn.com/u-s-attorney-sports-betting-is-a-game-of-skill/>.

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความแตกต่างของการเล่น (Play) เกม (Game) และกีฬา (Sport)

	การเล่น (Play)	เกม (Game)	กีฬา (Sport)
ลักษณะ	กิจกรรมอิสระที่อยู่นอกขอบเขตของชีวิตประจำวัน ไม่จริงจัง ไม่เคร่งเครียด ไม่สนใจเรื่องอื่น ไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ เล่นภายในสถานที่และเวลาที่ตนเองและกลุ่มกำหนดขึ้น	กิจกรรมที่มีความเด่นชัดในการใช้ความพยายามทางด้านร่างกายหรือจิตใจ ควบคุมโดยกฎระเบียบทั้งเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ	กิจกรรมที่ใช้ความพยายามทางกายผ่านทางการแข่งขันที่มีกฎกติกาอย่างเป็นทางการ โดยมีจุดประสงค์อยู่ที่การเอาชนะฝ่ายตรงข้าม
ทักษะ	ใช้ทักษะทางด้านร่างกายและจิตใจเพียงเล็กน้อย	ใช้ทักษะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ	ใช้ทักษะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ แต่จะใช้ทักษะทางร่างกายเป็นหลัก
โอกาส	ใช้โอกาสในการเล่นเป็นสำคัญ	ใช้โอกาสในการเล่นเป็นสำคัญ	ไม่ใช้โอกาสในการเล่น

2.3 แนวคิดการกำหนดให้การพนันเป็นความผิดทางอาญา⁹⁷

การพนันเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมทางด้านความเสี่ยงมีรากฐานทางวัฒนธรรม จากหลักฐานทางโบราณคดีและทางประวัติศาสตร์พบว่าการพนันปรากฏอยู่ในทุกอารยธรรม ในทุกชนชั้นและในทุกสังคม รวมถึงการศึกษาของนักมานุษยวิทยาพบว่าการพนันหลายชนิดที่นิยมเล่นกันคือการพนันที่มนุษย์ยุคดึกดำบรรพ์เคยเล่นกันมาแล้วในอดีต จนมีคำกล่าวว่า การพนันเป็นมรดกของมวลมนุษยชาติ⁹⁸ แม้ว่าจะไม่พบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าการพนันเกิดขึ้นเมื่อใดเพียงแต่ทราบว่าเกิดขึ้นก่อนคริสต์ศักราชหลายศตวรรษ มีหลักฐานปรากฏอยู่ในหลายวัฒนธรรม เช่น อารยธรรมจีน กรีก โรมัน อินเดีย หรือบาบิโลนเป็นต้นสืบทอดตามยุคสมัยและได้

⁹⁷ สติธร ธนานิธิโชติ, "การพนันในมิติทางสังคม เศรษฐกิจและกฎหมาย," วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ (2554): 102-105.

⁹⁸ อธิคม อินทภูติ, "กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย," วารสารนิติศาสตร์: 119.

แพร่หลายไปทั่วโลก⁹⁹ แม้การพนันจะอยู่คู่กับมวลมนุษยชาติมาเป็นเวลานาน และอาจถือว่าเป็นที่นิยมและยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป แต่ในขณะเดียวกันในทางตรงกันข้ามเห็นว่าการพนันเป็นเรื่องที่ต้องถูกตำหนิ ควบคุม และต้องถูกปราบปรามให้ออกไปจากสังคม แนวความคิดดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดแนวคิดการควบคุมและปราบปรามการพนัน เพื่อมุ่งที่จะกำจัดการพนันหรือนำการพนันเข้าสู่ระบบที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่สังคม และป้องกันมิให้การพนันเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาการกระทำความผิดอาญาประเภทอื่น ๆ ตามมา

2.3.1 แนวคิดการควบคุมการพนัน

ในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สองการศึกษาเรื่องการพนันเป็นแขนงหนึ่งของวิชาสังคมศาสตร์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา นักเศรษฐศาสตร์และนักอาชญาวิทยาต่างก็ให้ความสนใจศึกษาปัญหาการพนัน เป็นมุมมองของทฤษฎีการพนันแบบดั้งเดิม (Conventional Views) เป็นการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการพนันและสังคมอันประกอบด้วยมุมมองต่าง ๆ ดังต่อไปนี้¹⁰⁰

1. มุมมองในด้านลบ: การพนันเป็นปัญหาสังคม (Gambling as a social problem) มีพื้นฐานความคิดมาจากการพนันเป็นความพยายามของนักพนันในการหาเงินมาอย่างง่าย การพนันจึงเป็นการปฏิเสธจริยธรรมการทำงานและคุณภาพการผลิต นอกจากนี้ยังมองว่าการพนันเป็นพฤติกรรมที่ทำร้ายตัวเองอย่างไม่มีเหตุผล นำไปสู่ปัญหาทางการเงินระดับบุคคลและระดับสังคม สอดคล้องกับแนวคิดทางสังคมศาสตร์ที่ถือว่าการพนันเป็นตัวทำลายการเป็นมนุษย์และสังคม และแนวคิดทางจิตวิทยาที่ว่า การพนันทำให้บุคคลประสบความยุ่งเหยิง ทำความเสียหายต่อบุคคล ครอบครัวและหน้าที่การงาน การพนันโดยการศึกษาทางสังคมวิทยาแสดงให้เห็นว่าการพนันเป็นความเป็ยงเบนหรืออาชญากรรม

2. มุมมองในด้านบวก: การพนันเป็นกิจกรรมยามว่าง (Gambling as a leisure) เป็นการวิเคราะห์การพนันของนักสังคมวิทยาแนวเสรีนิยม มีมุมมองเชิงบวกยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการพนันว่าเป็นกิจกรรมยามว่างที่ถูกกฎหมาย การพนันเริ่มไม่ถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมที่นำไปสู่ความเสื่อมทาง

⁹⁹ หลวงประเสริฐมบุญกิจ, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอม การพนันขั้นต่อ (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2477), หน้า 64.

¹⁰⁰ สังคีต พิริยะรังสรรค์, บ่อนการพนันในสังคมไทย ใน เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเงินโยบาย, หน้า 7-29.

ศีลธรรมและอาชญากรรมอีกต่อไป แต่การพนันถูกมองว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายทางเศรษฐกิจและเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำราญ

3. มุมมองในด้านบวก: การบริการสังคม (Social Administration) เป็นการขยายขอบเขตการศึกษาจากหัวข้อทางวัฒนธรรมและจิตวิทยาของผู้เล่นออกไปอย่างกว้างขวาง มีความพยายามจะยืนยันว่าการพนันเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การศึกษาความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดจากผลกระทบจากการพนันที่ถูกกฎหมาย หรือการพนันมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร นอกจากนี้ การพนันยังมีผลโดยตรงในเรื่องสิทธิและอำนาจในสังคมอีกด้วย เนื่องจากการพนันถูกกำหนดโดยรัฐและกฎหมายว่าการพนันประเภทใดจะได้รับอนุญาตหรือไม่ได้

4. มุมมองนโยบายการพนัน (Gambling and policy analysis) ในช่วงทศวรรษที่ 1970 ลอตเตอรี่รัฐบาลได้ที่ถูกต้องตามกฎหมายในหลายประเทศและคาสิโนเริ่มมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ จึงเกิดการยอมรับทางสังคมภายใต้ระเบียบการควบคุมใหม่ และถือว่าเป็นยุคทองของการพนัน ก่อให้เกิดแนวโน้มของการนำการพนันเข้าสู่ระบบที่ถูกกฎหมายและการพาณิชย์ แต่การพนันยังคงถือเป็นปัญหาอาชญากรรมยังคงต้องการการแทรกแซงของรัฐอยู่บ้าง จึงเริ่มมีการศึกษาปัญหา นโยบาย เกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ การบริหารองค์กรการพนัน และหน่วยงานควบคุมการพนัน

5. มุมมองของทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ เป็นมุมมองที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดทางการเมืองที่เป็นเสรีนิยมและการพัฒนาเศรษฐกิจ ทฤษฎีนี้มีอิทธิพลต่อการพนันคาสิโนในสหรัฐอเมริกา ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะอธิบายการตัดสินใจทางการเมืองที่เชื่อมโยงกับการขยายตัวของการพนันถูกกฎหมาย และชี้ให้เห็นถึงนโยบายการพนันในแง่มุมมองของความจำเป็นทางเศรษฐศาสตร์ภาครัฐ โดยทั่วไป ผู้สนับสนุนทฤษฎีทางเลือกสาธารณะมองการแทรกแซงของรัฐว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อตลาด แต่สามารถเข้ากันได้

2.3.2 อาชญวิทยาและประวัติศาสตร์ของกฎหมายกับการพนัน (Criminology and the history of law)

แนวคิดอาชญวิทยาที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดและปรัชญาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน คือ สำนักดั้งเดิม (Classical School) และถือเป็นรากฐานของทฤษฎีอาชญวิทยาทั้งหลาย สำนักอาชญวิทยาดั้งเดิมเป็นแนวคิดที่ถือกำเนิดขึ้นในศตวรรษที่ 18 เพื่อต่อต้านกับความ

ป่าเถื่อนและความไม่แน่นอนของระบบกฎหมาย¹⁰¹ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวความคิดการปฏิรูปการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำผิดเพราะถือว่าทุกคนทำอะไรลงไปโดยเจตจำนงอิสระ¹⁰² นักคิดที่สำคัญคนหนึ่งของสำนักนี้คือซีซาร์ แบคคาเรีย ผู้เขียนหนังสือ *On Crimes and Punishment* ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดสัญญาประชาคม (Social Contract) ทฤษฎีสัญญาประชาคมจะทำให้เราสามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่างกฎหมายที่ดี (Good law) และกฎหมายที่เลว (Bad law) สามารถทำให้แบ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ว่าอย่างไรถือว่าเป็นอาชญากรรมและอย่างไรไม่ใช่อาชญากรรมหรือเป็นอาชญากรรมที่ไม่ร้ายแรงเพื่อที่จะได้กำหนดความหนักเบาของโทษแตกต่างกันไป¹⁰³ จากแนวคิดดังกล่าวได้ส่งผลต่อการแบ่งประเภทความผิดออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ¹⁰⁴ คือ ความผิดในตัวเอง (Mala in se) และความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิด (Mala prohibita)

การศึกษาเกี่ยวกับการพนันโดยอาศัยแนวคิดของสำนักดั้งเดิม (Classical School) จึงเป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมการพนันกับลักษณะการกระทำผิด เห็นว่าการพนันไม่ใช่สิ่งที่ชั่วร้ายในตัวเอง (inherently evil) หรือ Mala in se¹⁰⁵ เพราะความผิดแบบ Mala in se คือการกระทำ ความผิดที่เห็นได้ชัด มีผลกระทบกระเทือนต่อชีวิตและความปลอดภัยในทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ฆ่าคนตาย¹⁰⁶ หากมีบุคคลใดมาทำการละเมิดต่อข้อห้ามนี้ เมื่อกระทำขึ้นก็จะเป็นความผิดเกิดขึ้นทุกคนจะมีจิตใจที่รู้สึกว่าการกระทำดังกล่าวไม่ถูกต้องทันที¹⁰⁷ แตกต่างจากการพนัน ดังเห็นได้จากผลการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาทบทวนนโยบายการพนันแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา เมื่อปีคริสต์ศักราช 1976 พบว่าร้อยละ 80 ของชาวสหรัฐอเมริกาเห็นชอบกับการทำให้การพนันเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมาย¹⁰⁸ เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้แนวทางการศึกษาเกี่ยวกับการ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁰¹ ปกรณ์ มณีปกรณ์, *ทฤษฎีอาชญาวิทยา* (กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเทรค, 2555), หน้า 16.

¹⁰² ศิริชัย จันทร์สว่าง, *การสร้างเครือข่ายครอบครัวบำบัดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในชุมชนด้วยอิสลาม* (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545), หน้า 5.

¹⁰³ Cesare Beccaria, *On Crimes and Punishments and Other Writings*, trans. R. Bellamy Ed. & R. Davies (New York: Cambridge University Press, 1995).

¹⁰⁴ Herschel Prins, *Criminal Behaviour*, 2nd ed. (London: Tavistock Publications, 1982), p. 4.

¹⁰⁵ "Encyclopedia of Crime and Justice," ed. Stanford H. Kadish (New York: The Free Press, A Division of Macmillan, 1983), p. 799.

¹⁰⁶ โสภา ขปิลมณีน, *อาชญากรรม: ปัญหาที่ควรแก้ไขในปัจจุบัน* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2537), หน้า 8.

¹⁰⁷ ทะนงศักดิ์ ถิ่นศรีนวล, "กฎหมายเกี่ยวกับการพนัน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529), หน้า 35.

¹⁰⁸ Roger Dunstan, *Gambling in California* (California: California Research Bureau, 1997).

พนันในสหรัฐอเมริกาต่อมาอยู่ภายใต้สมมติฐานเบื้องต้นที่เห็นพ้องต้องตรงกันว่า การพนันเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมอเมริกายอมรับว่าไม่ใช่สิ่งชั่วร้ายในตัวเอง¹⁰⁹ หรืองานวิจัยหลายชิ้นในประเทศไทยเองก็มีข้อสรุปว่าคนไทยจำนวนมากไม่ได้มีทัศนคติเชิงลบต่อการพนัน เช่น งานวิจัยของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้บริโภคจำนวนมากมองว่าการพนันโดยตัวมันเองไม่ใช่ความผิดแต่เป็นความผิดเพราะกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้บริโภคจำนวนหนึ่งไม่ได้ตระหนักถึงโทษของการพนันแต่กลับมองไปถึงเรื่องของโอกาส เสียทรัพย์ หนี้สิน การถูกคุกคามเฉพาะกรณีไม่ชำระหนี้พนันมากกว่า จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริโภคไทยจำนวนมากไม่ได้มีทัศนคติเชิงลบต่อการพนันและไม่ได้ตระหนักว่าการพนันสามารถเป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาสำคัญ¹¹⁰ เมื่อทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อการพนันแตกต่างกันออกไป ในบางสังคมหรือในบางยุคสมัยการพนันอาจเป็นเพียงความสนุกสนาน หรือความบันเทิงรัฐจึงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ แต่ทั้งนี้เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป สภาพของสังคมหรือชุมชนเปลี่ยนแปลงไป การพนันอาจกลายเป็นสิ่งผิดหรือต้องห้าม ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงเพื่อรักษาความสงบสุขของสังคมไว้ ด้วยเหตุนี้การพนันจึงถูกจัดอยู่ในความผิดประเภท Mala Prohibita กล่าวคือ การพนันถือเป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด

นอกจากนี้ ความเห็นของนักนิติศาสตร์ไทย เช่น พลตำรวจเอกชุมพล โลหะชาละ กล่าวไว้ในคำบรรยายเรื่องการพนันชนิดต่าง ๆ ที่ขึ้นสู่ศาล (2524) ว่า “การพนันเป็นอาชญากรรมพิเศษซึ่งเรียกในภาษาอังกฤษว่า Technical Crime คือการกระทำที่มีกฎหมายห้ามไว้¹¹¹ ตรงกับความเห็นของนักอาชญาวิทยาส่วนใหญ่ Technical Crime ถือได้ว่าเป็นความผิดประเภท Mala Prohibita กล่าวคือเป็นการกระทำความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด” เช่น การฝ่าฝืนกฎจราจร การหลีกเลี่ยงภาษี การละเมิดกฎหมายแรงงาน เป็นต้น¹¹² และการพนัน ถ้าหากกฎหมายอนุญาตให้มีการเล่นได้ ในประเทศไทยแต่เดิมรัฐอนุญาตให้เล่นโดยมีการเก็บค่าธรรมเนียมผ่านนายอากรบ่อนเบี้ยหรือขุนบาลห่วย ต่อมารัฐอนุญาตให้เล่นโดยเก็บค่าธรรมเนียมเอง เช่น สลากกินแบ่ง (Lottery) เป็นต้น หรือในงานมหรพรม งานประจำปี รัฐก็อนุญาตให้เล่นได้ หรือในวันธรรมดาตามสมาคม ภัตตาคาร

¹⁰⁹ United States Commission on the Review of the National Policy toward Gambling, Gambling in America: Final Report of the Commission on the Review of the National Policy toward Gambling (Washington: Commission on the Review of the National Policy toward Gambling, 1976).

¹¹⁰ มนฤดี กิริติพรานนท์ กมลทิพย์ อาร์ชอส และวิชฌ วงษ์สินศิริกุล, "ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน" [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.gamblingstudy-th.org/document_research/121/2/4/

¹¹¹ ชุมพล โลหะชาละ, คำอธิบายเรื่องการพนันชนิดต่าง ๆ ที่ขึ้นสู่ศาล (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2524).

¹¹² โสภกา ขปิลมันน์, อาชญากรรม: ปัญหาที่ควรแก้ไขในปัจจุบัน, หน้า 8.

ร้านค้า สโมสร ฯลฯ สามารถขออนุญาตเล่นการพนันได้ โดยเก็บค่าธรรมเนียมเป็นภาษีอากร¹¹³ ดังนั้น การพนันจึงจัดอยู่ในประเภทอาชญากรรมพิเศษมากกว่าอาชญากรรมร้ายแรงที่ต้องขจัดให้หมดสิ้นไปจากสังคม

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2543)¹¹⁴ ได้ศึกษาเรื่อง การพนันกับนโยบายสาธารณะ เห็นว่าการพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เนื่องจากรัฐบาลพิจารณาเห็นว่าเป็นสิ่งเลวร้ายและส่งผลกระทบต่อสังคม แนวคิดของรัฐบาลอาจจะไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนในสังคมส่วนใหญ่ หากพิจารณาในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ควบคุมและปราบปรามการพนันในประเทศไทยพบว่า มุมมองการพนันในประเทศไทยมิได้ลงโทษการพนันว่าเป็นสิ่งที่เลวร้ายทั้งหมด จึงมีการอนุญาตให้มีการพนันบางประเภทภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด แต่กฎหมายก็มีการลงโทษคนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎและถือว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นอาชญากร อย่างไรก็ตาม กฎหมายการพนันของประเทศไทยไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นจริงและไม่สามารถบังคับได้ ส่งผลให้มีการเล่นการพนันกันอย่างกว้างขวางและมีการติดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐเพราะอัตราโทษน้อย รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองก็มีส่วนพัวพันในเครือข่ายธุรกิจการพนันและให้การคุ้มครองจึงเป็นการยากที่จะบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างจากรัฐบาลในบางประเทศที่ยอมรับเรื่องการพนันและทำให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายสามารถกำหนด ควบคุม และสร้างรายได้

อาจกล่าวได้ว่าในมุมมองเชิงกฎหมายและอาชญาวิทยา การพนันมิใช่สิ่งชั่วร้ายจนสังคมมีอาจยอมรับได้เสียทีเดียว เพราะผู้กระทำผิดมิได้มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรและผลของการกระทำผิดเกี่ยวกับการพนันนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้กระทำเองแต่อาจกระทบกระเทือนต่อสังคมในทางอ้อมอยู่บ้าง ถึงกระนั้นสังคมก็ไม่ได้รับผลกระทบอย่างทันตาเห็น ในทางตรงกันข้ามสังคมอาจได้รับผลประโยชน์จากการพนันนั้นก็ได้ การพนันจะถูกหรือจะผิดขึ้นอยู่กับกฎหมายที่แต่ละสังคมบัญญัติไว้แตกต่างกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพนันให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมจึงมิได้ขึ้นอยู่กับการบัญญัติตัวบทกฎหมายที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยกลไกการบังคับให้เป็นไปตามกรอบกติกาที่วางไว้อย่างถูกต้อง

¹¹³ ชุมพล โลหะชาละ, คำอธิบายเรื่องการพนันชนิดต่าง ๆ ที่ขึ้นสู่ศาล.

¹¹⁴ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยะรังสรรค์ และนวนลน้อย ตริรัตน์, ห่วย ช่อง บ่อน ยาบ้า เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะ (เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ตรีสวี (ซิลค์เวอร์มบุคส์), 2543), หน้า.

เป็นธรรมและเคร่งครัดด้วย¹¹⁵ ในอดีตการพนันถูกมองว่าเป็นปัจจัยในการทำลายสังคม วัฒนธรรม ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เมื่อระยะเวลาและสังคมเปลี่ยนแปลงแนวคิดและทัศนคติของคนในสังคมก็เปลี่ยนไปด้วย การพนันถูกมองว่าเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ อยู่ในกรอบของสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ได้รับการยอมรับมากขึ้น มีส่วนในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย และการพนันที่ถูกกฎหมายก็สามารถทำให้รัฐสามารถจำกัดกลุ่มบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกาพนันได้¹¹⁶

2.3.3 การพนันในสังคมไทย

การพนันเป็นวัฒนธรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นในแทบทุกวัฒนธรรม แต่ทุกวัฒนธรรมล้วนแล้วแต่มีการเปลี่ยนแปลง การหิบบิ่บ หรือเลือกสรรจากวัฒนธรรมของสังคมอื่นหรือชนชาติอื่นด้วย ด้วยเหตุนี้การพนันของแต่ละสังคมจึงมิได้มีเพียงการพนันที่เป็นของท้องถิ่นเท่านั้น ในทางกลับกันอาจได้รับอิทธิพลหรือหิบบิ่บจากชนชาติอื่นมาด้วย ในอดีตคนไทยนิยมเล่นการพนันโดยนำเอาสัตว์มาเป็นเครื่องมือ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่าน่าจะเข้ามาตั้งแต่ในสมัยสุโขทัย การเล่นพนันแบบไทยนั้นมักเป็นการพนันโดยใช้สัตว์เป็นเครื่องมือ เช่น การตีไก่ การหัดปลากัด และการชนวัว เป็นต้น ในสมัยอยุธยาการพนันที่เป็นที่นิยมของคนไทยอย่างมากและยังนิยมเล่น เช่น การชนไก่ การชนโค เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในอดีตชาวไทยได้รับอิทธิพลการเล่นการพนันส่วนใหญ่มาจากสังคมจีนและอินเดีย เช่น การเล่น ถั่ว โป โฟ หวย สกา เป็นต้น ทางประเทศอินเดียมาพร้อมกับคัมภีร์ทางศาสนาหรือชาดก ทางประเทศจีนมาพร้อมกับการค้าขายและการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีด้านเครื่องปั้นดินเผาสังคโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพนันประเภท ถั่ว โป หวย หรือที่ชาวจีนเรียกกันว่า ฮวยหวย¹¹⁷

ในสมัยกรุงธนบุรีไม่มีข้อห้ามคนไทยเล่นเบี้ย เพราะตลอดรัชสมัยมีแต่สงครามปราบปรามก๊กต่าง ๆ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจึงทรงบำรุงขวัญเหล่าทหารด้วยการให้เล่นการพนันกันแต่พอสมควร ในวันนักขัตฤกษ์ เช่น วันตรุษไทย วันตรุษจีน หรือวันสงกรานต์ เป็นต้น รวมทั้งทรงอนุญาตให้ราษฎรโดยทั่วไปเล่นการพนันได้ด้วย จนกระทั่งในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา

¹¹⁵ ศรีณยพงศ์ เทียงธรรม, "การก้ากับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค," (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ โดยแผนงานการขับเคลื่อนสังคมและนโยบายสาธารณะเพื่อลดผลกระทบจากการพนัน สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

¹¹⁶ นิชาชล สิริตนากร, "พฤติกรรมการเล่นการพนันในสังคมไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 8.

¹¹⁷ อภิการัตน์ นิยมไทย, "กฎหมายการพนัน," จุลนิติ (กันยายน-ตุลาคม 2557).

โลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ทรงไม่พอพระราชหฤทัยที่มีการเล่นเบี้ยเหมือนในสมัยกรุงธนบุรี แต่ยังคงให้มีบ่อนเบี้ยเนื่องจากทรงเห็นว่าเงินอากรบ่อนเบี้ยเป็นผลประโยชน์แก่ประเทศเป็นอันมากหากให้มีการเลิกบ่อนเบี้ยเสียทีเดียวก็จะขาดเงินบำรุงประเทศ นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดเล่นการพนันไก่อ้น ห้ามมิให้ผู้ใดเล่นการพนันเตีตปลี แหว่ง และกอบข้าวสาร ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 รัฐเก็บอากรบ่อนเบี้ยได้น้อยกว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยาเนื่องจากสภาพบ้านเมืองยังไม่บริบูรณ์ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงโปรดให้ตั้งโรงหวยขึ้นเพื่อให้ประชาชนเอาเงินออกมาหมุนเวียนแทนที่จะฝังดินเอาไว้เพราะทำให้เกิดการขาดแคลนเงินตราที่ใช้หมุนเวียน จึงเกิดโรงหวยและอากรหวยในปี พุทธศักราช 2374 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ประเทศไทยได้ทำสัญญาผูกพันกับต่างประเทศ ต้องยกเลิกภาษีผูกขาดหลายรายการเป็นเหตุให้รายได้ของแผ่นดินลดลง รัฐจึงต้องปรับปรุงภาษีอากรหลายประเภท และได้กำหนดให้มีภาษีการพนันเพิ่มขึ้นจากอากรบ่อนเบี้ยอีกประเภทหนึ่ง ผลจากการปรับปรุงในครั้งนั้นทำให้รัฐเก็บภาษีอากรจากบ่อนเบี้ยจากเดิมได้เพิ่มมากขึ้น แต่ผลเสียของการอนุญาตให้มีการเล่นพนันในรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์มีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนมัวเมาอยู่แต่การเล่นพนันแต่เพียงอย่างเดียว ไม่สนใจประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว บ้านเมืองมีแต่อาชญากรรม ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงมีการยกเลิกบ่อนการพนัน โดยยกเลิกไปเป็นขั้น ๆ เป็นการเปลี่ยนนโยบายเกี่ยวกับการพนันจากการหาประโยชน์เป็นการควบคุมและปราบปรามแทน และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้มีประกาศปิดบ่อนการพนันทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2460 และประกาศปิดโรงหวยเมื่อวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2495¹¹⁸

ต่อมา ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ขึ้นใช้บังคับเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพนันฉบับแรก เนื้อหาของกฎหมายดังกล่าวเป็นการรวบรวมกฎหมายการพนันต่าง ๆ มาไว้ในที่เดียวกัน เนื่องจากก่อนหน้านี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันจะเป็นลักษณะเฉพาะเรื่อง เช่น กฎหมายห้ามมิให้เล่นการพนัน คือ เตีตปลี แหว่ง ทายอึ่ง ทายปลาไหล รูดไม้พัตลม เสือนอนกิน ประกาศเรื่องผลนำจับผู้ลักลอบเล่นหวยจับยี่กี พระราชบัญญัติอากรการพนัน กฎเสนาบดีการพนันไพ่ป็อก เป็นต้น¹¹⁹ เมื่อ

¹¹⁸ เรื่องเดียวกัน.

¹¹⁹ เรื่องเดียวกัน.

กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับไปได้ระยะหนึ่งก็ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการพนันให้มีความทันสมัย รวมทั้งยังได้เพิ่มเติมประเภทของการพนันเข้าไปเพื่อให้ครอบคลุมการเล่นพนันประเภทต่าง ๆ กฎหมายฉบับนี้ยังคงใช้บังคับมาจึงได้มีการจำแนกประเภทการเล่นออกเป็นสองประเภทคือ

1) การพนันตามประเภทบัญชี ก. เป็นประเภทห้ามขาดไม่ให้เล่น ยกเว้นแต่จะเล่นในสถานที่ที่รัฐบาลกำหนดให้เล่นได้ จะต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

2) การพนันประเภทตามบัญชี ข. เป็นประเภทที่ขออนุญาตให้เล่นได้ตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 17 พุทธศักราช 2503

การพนันประเภท ก. เป็นการพนันที่รัฐไม่อนุญาตให้เล่นเด็ดขาดก็ได้กลับกลายเป็นการพนันยอดนิยมของนักพนัน หรือแม้ว่าการพนันประเภท ข. จะเล่นได้เมื่อขออนุญาตจากเจ้าพนักงานของรัฐ แต่ก็ยังปรากฏว่ามีผู้ที่ลักลอบเล่นโดยไม่ขออนุญาต หรือขออนุญาตแล้วแต่เล่นการพนันผิดประเภทจากที่ขออนุญาตอยู่เป็นการทั่วไป ทั้งนี้ เนื่องจากว่ามีคนจำนวนมากต้องการเล่นการพนันประเภทที่กฎหมายไม่อนุญาต ดังนั้น สภาพที่เป็นอยู่จริงในสังคมไทยคือโดยหลักแล้วถือว่าการพนันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่กฎหมายก็ได้มีการกำหนดให้มีการขออนุญาตเล่นการพนันได้บางประเภท บางประเภทห้ามมิให้มีการอนุญาตจัดให้เล่น แม้บางประเภทที่ขออนุญาตเล่นได้แต่ก็จะมีกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด จนผู้คนหลีกเลี่ยงและหาทางออกโดยทำผิดกฎหมายเป็นทางเลือก เช่น การจ่ายค่าคุ้มครองให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจ จึงทำให้ในทางปฏิบัติมีผู้เล่นการพนันผิดกฎหมายอย่างกว้างขวาง เนื่องจากธุรกิจการพนันที่ผิดกฎหมายนั้นสร้างรายได้มหาศาล¹²⁰

นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพนันไม่มีประสิทธิภาพ เพราะการพนันเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทย แม้จะมีบทลงโทษทางกฎหมายแต่ยังมีการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายทั้งที่เป็นการชั่วคราวและถาวรจำนวนมากดำรงอยู่ บ่อนเหล่านี้มักมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลเนื่องจากเป็นฐานอำนาจทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ส่งผลไปถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน นอกเหนือจากเรื่องความเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลแล้ว การที่กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็เกิดจากเรื่องทัศนคติของประชาชนที่ว่า การพนันมิใช่อาชญากรรมร้ายแรง เนื่องจากมิได้มองปัญหาการพนันในแง่ลบของกฎหมายและ

¹²⁰ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต ทิริยะรังสรรค์ และนวนลน้อย ตรีรัตน์, *ทวย ช่อง บ่อน ยาบ้า เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณสุข*, หน้า.

ศีลธรรมมากนัก การบังคับใช้กฎหมายการพนันไม่มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นตอนแรกคือการจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ชั้นพนักงานอัยการและชั้นศาล เป็นกระบวนการที่ใช้ระยะเวลานาน เพราะจำนวนคดีที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมนั้นมีจำนวนมาก¹²¹

กล่าวโดยสรุป แท้จริงแล้วการเล่นบิลเลียดโดยสภาพไม่อาจถือว่าเป็นการพนันได้ เพราะลักษณะและวัตถุประสงค์ของบิลเลียดนั้นมิใช่เพื่อการพนัน การเล่นบิลเลียดนั้นต้องอาศัยทักษะ ความชำนาญ การฝึกฝนจึงสามารถแสดงผลงานออกมาได้ดี หาได้พึ่งพาแต่โอกาสหรือโชคชะตาอย่างเดียวไม่ หากแต่มีผู้ใช้บิลเลียดเป็นสื่อกลางในการเล่นพนันโดยการทายผลการแข่งขัน อันถือว่าเข้าลักษณะของการพนัน และเนื่องจากในอดีตสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียดนั้นมักเกี่ยวข้องกับที่อโคจร ซึ่งอาจนำไปสู่กิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือผิดกฎหมาย จึงทำให้ในหลายประเทศต้องออกกฎหมายหรือมาตรการในการควบคุมบิลเลียดขึ้นมา การที่รัฐไทยบัญญัติให้การเล่นบิลเลียดเป็นการพนันจึงเป็นการที่รัฐใช้อำนาจนอกขอบเขตและผิดวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาอันเป็นการละเมิดเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การเล่นบิลเลียดจึงมิใช่การเล่นการพนันอันควรเป็นความผิดทางอาญา หากนำบิลเลียดออกจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะทำให้มีผู้หันมาสนใจเล่นบิลเลียดในฐานะที่เป็นกีฬามากขึ้น และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และแนวคิดเรื่องการกีฬาของชาติให้คนในชาติสนใจเล่นกีฬาและออกกำลังกายได้ และอาจเป็นการสร้างอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน สร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติได้อีกทางหนึ่ง

เมื่อได้พิจารณาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอันเป็นหลักในการพิจารณาแนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แล้ว ต่อไปจะเป็นการศึกษาข้อเท็จจริงและกฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียด เพื่อที่จะนำมาปรับใช้กับการพิจารณาในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีในบทต่อไป

¹²¹ เรื่องเดียวกัน

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย

ในบทนี้จะศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยประกอบด้วย **ในหัวข้อที่หนึ่ง** จะศึกษาถึงหลักเกณฑ์และวัตถุประสงค์ในการลงโทษตามกฎหมายอาญา เพื่อพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายของการลงโทษแต่ละประเภทสอดคล้องกับการกระทำที่ถูกบัญญัติว่าเป็นความผิดอาญานั้นหรือไม่และวิธีการลงโทษนั้นมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรมหรือไม่ นอกจากนี้จะได้ศึกษาทฤษฎีการกำหนดความผิดทางอาญา โดยทั่วไปแล้วลักษณะการกระทำที่ควรถูกบัญญัติให้เป็นความผิด ขอบเขตของการบัญญัติกฎหมายอาญา หลักการพิจารณาผลการบังคับใช้กฎหมาย การพิจารณาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบที่เกินความจำเป็น แนวคิดเรื่องการลดทอนความผิดเป็นอาชญากรรม เพื่อที่จะใช้ตรวจสอบความเหมาะสมของการกำหนดความผิดอาญาให้มีความชอบธรรม **ในหัวข้อที่สอง** ศึกษาถึงกีฬาบิลเลียดและความผิดเกี่ยวกับกฎหมายการพนันในประเทศไทย ประกอบไปด้วย วิวัฒนาการการควบคุมบิลเลียดตามกฎหมายการพนันในประเทศไทย การพิจารณาลักษณะการเล่นตามบัญชี ข. ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 พิจารณาฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นบิลเลียด ศึกษาองค์ประกอบและบทลงโทษการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่เกี่ยวกับการเล่นบิลเลียด และ**ในหัวข้อที่สาม** ศึกษาปัญหาที่เกิดจากการที่กำหนดให้การเล่นกีฬาบิลเลียดอยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน ไม่ว่าจะเป็ผลกระทบบกพร่องและล้ำสมัยของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ส่งผลกระทบต่อกีฬาบิลเลียด ผลกระทบบของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ส่งผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 การศึกษาใบบทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในการบังคับใช้ ผลกระทบบของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่มีต่อกฎหมายฉบับอื่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ทฤษฎีทางกฎหมายอาญา

จากแนวคิดในการควบคุมการพนัน ประเทศไทยได้เลือกกำหนดให้การพนันเป็นความผิดทางอาญาปรากฏตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ส่งผลให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายอาญาเข้ามาควบคุมจนเกิดปัญหาการขาดความยืดหยุ่นจนนำไปสู่ผลกระทบถึงการบังคับใช้กฎหมาย และเกิดปัญหาความเหมาะสมในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาต่อการควบคุมการเล่นการพนันบางประเภท จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาทฤษฎีทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาดังกล่าว

3.1.1 แนวคิดในการลงโทษตามกฎหมายอาญา

การลงโทษทางอาญาเป็นการปฏิบัติอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติของสังคมได้รับการลงโทษ เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมถึงขนาดที่รัฐต้องเข้ามาดำเนินการป้องกันและปราบปราม¹²² ความเห็นของนักวิชาการด้านกฎหมาย ศาสตราจารย์ H.L.A. Hart¹²³ ศาสตราจารย์ S.I. Benn¹²⁴ และศาสตราจารย์ A. Flew¹²⁵ ได้อธิบายลักษณะของโทษตามกฎหมายอาญาจะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ อันประกอบด้วย

1. โทษจะต้องก่อให้เกิดความทุกข์ หมายถึง ผู้ได้รับโทษจะต้องได้รับความทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพทางร่างกาย การได้รับความเจ็บปวดทางกาย หรือการสูญเสียทรัพย์สิน เป็นต้น
2. โทษจะต้องใช้ต่อผู้กระทำความผิดกฎหมาย หมายถึง ผู้กระทำความผิดกฎหมายเท่านั้นที่จะต้องถูกลงโทษ จะนำบุคคลอื่นที่ไม่ได้กระทำความผิดมารับโทษมิได้
3. โทษจะต้องมีขึ้นเมื่อมีการกระทำความผิดกฎหมาย หมายถึง ต้องมีการกระทำความผิดกฎหมายเสียก่อนจึงจะลงโทษได้ หากไม่มีการกระทำความผิดกฎหมายก็ลงโทษไม่ได้
4. โทษจะต้องเป็นวิธีการซึ่งคนใดคนหนึ่งนอกจากตัวผู้กระทำความผิดนำมาใช้ผู้กระทำความผิดนั้น หากผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลนั้นเองไม่นับเป็นโทษทางอาญา
5. โทษจะต้องเกิดจากผู้มีอำนาจที่จะกระทำให้เกิดผลร้ายนั้นขึ้นมาได้ หมายถึง โทษนั้นต้องผ่านกระบวนการตามกฎหมาย และผู้มีอำนาจตามกฎหมายจึงจะเป็นผู้ให้ผลร้ายได้

¹²² จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 (กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2536), หน้า 882.

¹²³ H.L.A. Hart, Punishment and Responsibility (London: Oxford University Press, 1982), pp. 4-5. อ้างถึงใน สหชนรัตน์ไพจิตร, "ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527).

¹²⁴ S.I. Benn, An Approach to the Punishment in Freedom and Responsibility (California: Stanford University Press, 1961), p. 517. อ้างถึงใน สหชนรัตน์ไพจิตร, "ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา."

¹²⁵ A. Flew, Definition of Punishment in Contemporary Punishment (Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1972), pp. 31-37. อ้างถึงใน สหชนรัตน์ไพจิตร, "ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา."

การลงโทษตามนัยแห่งกฎหมายอาญา ปรากฏอยู่ในมาตรา 2 บัญญัติว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการ อันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” และได้กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ 5 สถาน คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน¹²⁶ แนวคิดทฤษฎีการลงโทษที่ได้รับการยอมรับทั่วไปเป็นของ Stanley E. Grupp¹²⁷ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

1. **ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน** มีมาตั้งแต่ในสมัยดึกดำบรรพ์ ในสมัยเริ่มแรกถ้าใครถูกทำร้ายก็จะมีการตอบแทนแก้แค้น ในสมัยก่อนนั้นถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัวไม่เกี่ยวกับรัฐ ต่อมาเมื่อรัฐเริ่มมีบทบาทในสังคมมากขึ้น การกระทำความผิดถือว่าเป็นเรื่องส่วนรวมมิใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไป รวมถึงการลงโทษก็ต้องกระทำภายใต้กฎหมาย มีแนวคิดการลงโทษว่าผู้กระทำความผิดมีเจตจำนงเสรี (Free will) ในการคิดตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตัวเอง เมื่อตัดสินใจกระทำการสิ่งใดลงไปจึงต้องรับผลในการกระทำของตน¹²⁸ ประกอบกับสืบเนื่องมาจากระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา และระบบสังคมในสมัยอดีตที่มีอำนาจปกครองจะใช้วิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะตาต่อตา ฟันต่อฟัน มีวิธีการลงโทษที่รุนแรง เพื่อให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำลงไป เช่น การประหารชีวิต การลงโทษต่อเนื่องต่อร่างกาย การทรมานรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดยอมรับสารภาพ และเพื่อให้สำนึกถึงความผิดในการกระทำของตน

2. **ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง** มีแนวคิดว่าการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในสังคมเมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่สามารถย้อนเวลากลับไปไม่ให้กระทำการนั้นไม่ได้ ดังนั้น จึงควรวางวิธีป้องกันเพื่อมิให้การกระทำความผิดในลักษณะนั้นเกิดขึ้นมาอีก การลงโทษนั้นสามารถข่มขู่ยับยั้งตัวผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษและทำให้บุคคลอื่นที่เห็นตัวอย่างเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดอีก นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการลงโทษเพื่อป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม เนื่องจากการลงโทษดังกล่าวมีประโยชน์ต่อสังคมในด้านการลดอาชญากรรมและส่งเสริมให้คนทั่วไปเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย

¹²⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 วรรคแรก บัญญัติว่า “โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ (1) ประหารชีวิต (2) จำคุก (3) กักขัง (4) ปรับ (5) ริบทรัพย์สิน”

¹²⁷ Stanley E. Grupp, *Theories of Punishment* (Bloomington: Indiana University Press, 1971), pp. 5-10.

¹²⁸ ญัตติวุฒันต์ สุทธิโยธิน, *ทฤษฎีอาชญาวิทยาใน แนวการศึกษาพฤกษศาสตร์ กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง* หน่วยที่ 5 สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, บรรณานุกรม, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554), หน้า 3.

3. **ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด** มีแนวคิดที่ว่าผู้กระทำความผิดไม่ได้มีเจตนากระทำความผิดกฎหมาย ดังนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดตามโทษที่กฎหมายกำหนดจึงเป็นการไม่ถูกต้อง แต่ควรเน้นศึกษาที่ตัวผู้กระทำความผิดและสภาพแวดล้อมของตัวผู้กระทำความผิดเพื่อจะค้นหาสาเหตุว่าเพราะเหตุใดจึงกระทำความผิดกฎหมาย¹²⁹ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี สามารถกลับเข้าคืนสู่สังคมได้ตามปกติและไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก และเมื่อผู้กระทำความผิดแก้ไขได้ดีดังเดิมก็ให้หยุดการลงโทษ มาตรการที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นมาตรการเพื่อการบำบัดรักษาเพื่อให้พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ได้รับความสุข มีสุขภาพดีและมีความพอใจต่อการบำบัดนั้น ทั้งจะต้องมีผลเพื่อป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมด้วย¹³⁰

4. **ทฤษฎีที่มีจุดมุ่งหมายรวม** มีแนวคิดที่ว่าทฤษฎีการลงโทษทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งควรจะมีจุดมุ่งหมายหลายอย่าง ทั้งการแก้แค้นทดแทนให้แก่สังคม การช่มชู้ยังผู้กระทำความผิดและคนในสังคม การป้องกันอาชญากรรม หรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด อันเป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริงต่อการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด และเป็นสิ่งที่เบ็ดเสร็จเป็นผลมากที่สุดสำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิด¹³¹ การลงโทษผู้กระทำความผิดสามารถกระทำได้หลายรูปแบบไม่ควรจะมีกฎเกณฑ์การลงโทษที่ตายตัว ผู้กระทำความผิดแต่ละคนไม่จำเป็นต้องได้รับโทษเหมือนกัน เพราะบุคลิกและสภาพแวดล้อมของผู้กระทำความผิดแต่ละคนไม่เหมือนกัน นอกจากการลงโทษประเพณีนี้ยังเป็นผลประโยชน์ต่อผู้กระทำความผิดแล้ว ยังเป็นทางไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงกว่าคือความสงบเรียบร้อยของสังคมอีกด้วย¹³²

การศึกษาทฤษฎีการลงโทษนั้นจะช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้โดยเฉพาะอาชญากรรมอันเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกสังคม ทำให้เราสามารถเข้าใจการเกิดอาชญากรรมและสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาอาชญากรรมเหล่านั้นได้¹³³ นอกจากนี้ การพิจารณาถึงเรื่องการลงโทษทางอาญาประกอบด้วยเสมอจะทำให้ทราบว่า การกระทำใดควรบัญญัติให้เป็นความผิดทาง

¹²⁹ Sue Titus Reid, *Crime and Criminology* (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1982), p. 90.

¹³⁰ Richard Quinney, *Crime and Justice in Society* (Boston: Little, Brown and Company, 1969), pp. 449-450.

¹³¹ Grupp, S. E., *Theories of Punishment*, p. 9.

¹³² Robert G. Caldwell, in *ibid.* p.9.

¹³³ Fred N. Kerlinger, *Foundations of Behavioral Research* (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964), p. 11.

อาญาและเพื่อพิจารณาความชอบธรรมของการลงโทษ เนื่องจากจะต้องพิจารณาว่าการกำหนดความผิดอาญานั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ รวมถึงต้องพิจารณาว่าการลงโทษนั้นได้สัดส่วนกับความผิดที่ได้บัญญัติไว้หรือไม่ หากนโยบายการควบคุมหรือปราบปรามอย่างรุนแรงมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายอาญาอย่างเข้มงวด ไม่เปิดช่องทางให้ศาลมีโอกาสได้ใช้ดุลยพินิจในการลงโทษที่เหมาะสมแก่ตัวผู้กระทำความผิด อาจก่อให้เกิดปัญหาคดีล้นศาลและผู้ต้องหาล้นเรือนจำ และไม่อาจแก้ปัญหาความผิดดังกล่าวได้อย่างแท้จริง แต่ถ้าวินิจฉัยการกำหนดความผิดอาญาโดยใช้หลักเกณฑ์ตามทฤษฎีการลงโทษต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และป้องกันมิให้ใช้กฎหมายอาญาเพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และยิ่งช่วยป้องกันภาระการกำหนดความผิดอาญาเกินความจำเป็น จึงควรมีการทบทวนความเหมาะสมของการกำหนดความผิดทางอาญาและวัตถุประสงค์ของการลงโทษทางอาญาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายที่ใช้บังคับมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปมากที่สุดและเพื่อเป็นการประกันการใช้อำนาจของรัฐไม่ให้รุกรานเสรีภาพของประชาชนอีกด้วย

3.1.2 แนวคิดในการกำหนดความผิดทางอาญา

อาชญากรรม (crime) เป็นปรากฏการณ์ของสังคมที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและอยู่คู่กับทุกสังคมตลอดเวลา จึงต้องมีกฎหมายอาญาที่กำหนดหรือควบคุมพฤติกรรมหรือการกระทำ ถ้าหากมีการกระทำผิดหรือกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจจับตัวบุคคลนั้นมาลงโทษหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิด และกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ด้วย¹³⁴ เนื่องด้วยวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญา คือ มุ่งคุ้มครองส่วนได้เสียของสังคมให้พ้นจากการประทุษร้ายต่าง ๆ เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน¹³⁵ รวมถึงเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคล¹³⁶ อย่างไรก็ตามขอบเขตของกฎหมายอาญานั้นไม่ใช่มาตรการควบคุมทางสังคมที่รัฐจะสามารถนำมาใช้เป็นลำดับแรก หากแต่จะต้องนำมาใช้เฉพาะกรณีของรัฐไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดบังคับได้อีกแล้วในฐานะที่เป็นที่พึ่งสุดท้าย¹³⁷ เนื่องจากกฎหมายอาญามีสภาพบังคับที่รุนแรง มีลักษณะที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและ

¹³⁴ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร, 2551), หน้า 1.

¹³⁵ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาขั้นสูง = Advance Criminal Laws and Criminology (นันทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554-2555), หน้า 1-17.

¹³⁶ คณิต ธิ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2560), หน้า 63.

¹³⁷ Andrew Ashworth, Principles of Criminal Law, 5th ed. (New York: Oxford University Press, 2006), p. 1.

เสรีภาพของบุคคลทั้งชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สิน¹³⁸ ดังนั้น การกำหนดความผิดอาญาเป็นจำนวนมากไม่ใช่ว่าจะเป็นผลดีเสมอไปเพราะยังมีกฎหมายที่มีเป็นความผิดทางอาญามากเท่าใด สิทธิและเสรีภาพของบุคคลก็ถูกจำกัดให้แคบลงเท่านั้น

ดังนั้น การที่รัฐจะใช้อำนาจในการบัญญัติกฎหมายอาญาที่จะใช้เพื่อป้องกันสังคมจากภัยอันตรายต่าง ๆ เพื่อให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย แต่ก็มีข้อหมายความว่ารัฐจะสามารถออกกฎหมายอาญาได้ตามอำเภอใจ การที่รัฐจะกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญานั้น จะต้องคำนึงถึงศีลธรรม จารีตประเพณี หรือความคิดเห็นของสังคมโดยรวม อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งการใช้ศีลธรรมหรือจารีตประเพณีในการกำหนดความผิดทางอาญาอย่างเดียวนั้นย่อมไม่เพียงพอ เพราะในบางการกระทำแม้จะผิดศีลธรรมหรือจารีตประเพณีมากมายเพียงใดก็ไม่ควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดอาญา รวมถึงความผิดบางประการแม้ไม่ได้ผิดศีลธรรมแต่เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคมจึงควรบัญญัติให้เป็นความผิดอาญา ดังนั้น จึงต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดความรับผิดทางอาญาให้มีความเหมาะสมและไม่ให้มีกฎหมายอาญามากเกินความจำเป็นจนเกิดเป็นภาวะ “กฎหมายอาญาเฟ้อ” (over-criminalization) มีแนวคิดที่สำคัญที่สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. แนวคิดการกำหนดความรับผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer

Herbert L. Packer จึงได้มีการวางหลักในการกำหนดความผิดอาญาไว้ 6 ประการ¹³⁹ ดังนี้

1. การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดในหมู่ชนส่วนมากว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมและหมู่ชนส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น
2. ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้วจะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการต่าง ๆ
3. การปราบปรามการกระทำเช่นนั้น กล่าวคือ การถือว่าการนั้นเป็นความผิดทางอาญาจะไม่ผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป
4. หากเป็นความผิดอาญาแล้ว จะมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

¹³⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, หน้า 16.

¹³⁹ Herbert L. Packer, *The Limits of Criminal Sanction* (California: Stanford University, 1968), p. 296.

5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ

6. ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ทั้ง 6 ประการของ Herbert L. Packer ข้างต้น พบว่าในการกำหนดความผิดอาญา การกระทำนั้นต้องเป็นความผิดอาญาที่แท้จริง กล่าวคือ เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (Fundamental values) หรืออาจเป็นอันตรายต่อสังคม¹⁴⁰ ดังนั้น แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer เป็นการกำหนดความผิดอาญาประเภทความผิดในตัวเอง (Mala in se) เช่น การฆ่าคนตาย การปล้นทรัพย์ การข่มขืน เป็นต้น ที่เป็นความผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเองหรือเห็นได้ในตัวเอง¹⁴¹

2. แนวคิดทางศีลธรรมสังคมนิยม (Legal Moralism) และแนวคิดหลักกฎหมายพ่อปกครองลูก (Legal Paternalism)

แนวคิดทางศีลธรรมสังคมนิยม (Legal Moralism) เป็นแนวความคิดดั้งเดิมที่ใช้ความเห็นรวมของคนในชาติที่มีพื้นฐานและลักษณะมาจากศีลธรรมหรือศาสนาในการกำหนดว่าพฤติกรรมใดควรเป็นความผิดทางอาญาโดยใช้ศีลธรรมเป็นมาตรฐานในการกำหนด กล่าวคือ การกระทำใดที่เป็นการผิดศีลธรรม การกระทำนั้นคือการกระทำที่ผิดกฎหมายและสมควรถูกลงโทษเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานทางศีลธรรมของสังคม¹⁴² มองว่าศีลธรรมและกฎหมายอาญาเป็นเรื่องเดียวกัน¹⁴³ และถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมายที่มีความสำคัญในการกำหนดความผิดอาญา แนวคิดทางศีลธรรมสังคมนิยมมีหลักพิจารณา 4 ประการ¹⁴⁴ ความผิดอาญาต้องไม่เป็นมาตรฐานทางศีลธรรมส่วน

¹⁴⁰ อานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์, "ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์," หลักสูตร "ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น" รุ่นที่ 13. หน้า 13. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

¹⁴¹ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง = Advance Criminal Laws and Criminology, หน้า 2-19.

¹⁴² Baron Patrick Devlin, The Enforcement of Morals (Oxford: Oxford University Press, 1965).

¹⁴³ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาชั้นสูง, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561), หน้า 2.

¹⁴⁴ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, "เอกสารกรอบแนวทางการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์จากโทษทางอาญาที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายอันเป็นการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้อง

บุคคลแต่ต้องเป็นฉันทามติของสังคม¹⁴⁵ ความผิดอาญาต้องเป็นการกระทำที่สมควรได้รับการตำหนิ¹⁴⁶ หรือสมควรได้รับการประณามเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและมีความยุติธรรม¹⁴⁷ และต้องเป็นไปตามหลักความชั่ว¹⁴⁸ การกำหนดความผิดอาญาตามแนวทางศีลธรรมสังคมจะทำให้รัฐสามารถใช้วิธีการและมาตรการต่าง ๆ เพื่อจำกัดหรือห้ามการกระทำที่คนในรัฐเห็นพ้องต้องตรงกันว่าเป็นความผิด หรือสร้างความเสียหาย หรือขัดกับศีลธรรมอันดีงามของชาติและสังคม

อย่างไรก็ตาม ในบางการครั้งการกำหนดความผิดอาญาศีลธรรมส่วนรวมของมหาชนนั้นอาจเป็นการกระทบต่อเสรีภาพส่วนบุคคลได้ หากพิจารณาตามหลัก “Harm Principle” ของ John Stuart Mill จะพบว่าเสรีภาพคือสิ่งมีค่าสูงสุดไม่อาจถูกรบกวนได้ด้วยอำนาจใด ๆ จากรัฐ เว้นแต่ในกรณีการใช้เสรีภาพนั้นสร้างความเสียหายจึงมีความชอบธรรมที่จะจำกัดเสรีภาพนั้น เพื่อไม่ให้สร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือบุคคลที่สาม¹⁴⁹ (Prevent harm to others) ดังนั้น การกำหนดความผิดอาญาโดยใช้ศีลธรรมส่วนรวมของมหาชนเพื่อปราบปรามสิ่งขัดกับศีลธรรมนั้นจะอ้างขึ้นได้ก็ต่อเมื่อแทรกแซงเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลเท่านั้น

แนวคิดหลักกฎหมายพ่อปกครองลูก (Legal Paternalism) คือ แนวคิดทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ประกอบกับหลักภัยอันตรายของการกระทำ (Harm Principle) ที่ให้อำนาจรัฐจำกัดสิทธิและเสรีภาพแก่บุคคลไม่เพียงเพื่อป้องปรามการกระทำที่สร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่นเท่านั้น แต่เพื่อไม่ให้สร้างความเสียหายแก่ตนเองด้วย¹⁵⁰ (Harm to self) เปรียบรัฐเป็นเสมือนพ่อที่มีหน้าที่ปกป้องลูก ให้รัฐมีหน้าที่ปกป้องพลเมืองทั้งด้านความปลอดภัยและเพื่อเป็นการจัดระเบียบสังคมในขณะเดียวกัน จึงต้องมีการบัญญัติกฎหมายอาญาเพื่อป้องกันมิให้พลเมืองกระทำหรือไม่กระทำอย่างไรอย่างหนึ่งซึ่งรัฐเห็นว่าเป็นภัยอันตรายแก่ตัวบุคคลผู้กระทำนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดหลักกฎหมายพ่อปกครองลูกมีข้อโต้แย้งว่าเป็นหลักการที่ให้อำนาจรัฐแทรกแซงเสรีภาพมากเกินไป เนื่องจากการที่รัฐออกกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้บุคคลสร้างความ

กับมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย," ed. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 12 มกราคม 2561).

¹⁴⁵ S. H. Kadish, "The Crisis of Overcriminalization," *American Criminal Law Quarterly* 7, 24 (1968): 24.

¹⁴⁶ A. Ashworth, "Conceptions of Overcriminalization," *Ohio State Journal of Criminal Law* 5, 407 (2008): 411.

¹⁴⁷ *Ibid.*, p.410.

¹⁴⁸ *Ibid.*, p.411-413.

¹⁴⁹ John Stuart Mill, *On Liberty*, 2nd ed. (Boston: Ticknor and Fields, 1863), p. 23.

¹⁵⁰ Joel Feinberg, "Legal Paternalism," *Canadian Journal of Philosophy* 1(September 1971): 105.

เสียหายแก่ตนเอง ทำให้บุคคลสูญเสียอำนาจและความสามารถในการตัดสินใจ เป็นการลิดรอนสิทธิ การเลือกทางแก่บุคคลนั้น เห็นว่ารัฐจำเป็นต้องแทรกแซงเฉพาะภัยที่ร้ายแรงเท่านั้นที่รัฐควรจะไปยุ่งเกี่ยวเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบในสิ่งที่เป็นภัยแก่ตนเอง¹⁵¹ เช่น ความยินยอมของผู้เสียหายใน กฎหมายอาญาไม่เป็นข้อยกเว้นกรณีฆ่าหรือทำร้ายร่างกาย การเอาคนลงเป็นทาส เป็นต้น

3. แนวคิดการกำหนดความผิดอาญาของ Douglas Husak

Douglas Husak ศาสตราจารย์ด้านกฎหมาย ผู้ซึ่งได้ตระหนักถึงปัญหาการกำหนดความผิดทางอาญาเกินความจำเป็น (Overcriminalization) ได้นำเสนอทฤษฎีขอบเขตของโทษทางอาญา (Theory of the limits of the penal sanction) มาใช้เพื่อให้กฎหมายอาญามีความถูกต้องชอบธรรมและเพื่อจัดให้มีหลักเกณฑ์ว่าควรจะมีบัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นเพิ่มเติมหรือไม่¹⁵² ทฤษฎีการกำหนดความผิดทางอาญาของ Douglas Husak ประกอบไปด้วยหลักการทั่วไปหรือข้อจำกัดทั้งสิ้น 7 ประการ¹⁵³ ประกอบด้วย

ข้อจำกัดภายใน เป็นข้อจำกัดที่มาจากกฎหมายอาญาเอง สามารถพบในทฤษฎีทางอาญาได้ โดยทั่วไป การกำหนดความผิดทางอาญาไม่ว่าความผิดใดก็ตามควรประกอบด้วยข้อจำกัดทั้ง 4 ประการ อันได้แก่

1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับอันตรายและความชั่วร้ายที่สำคัญ (the nontrivial harm or evil constraint)
2. ข้อจำกัดเกี่ยวกับความไม่ชอบด้วยกฎหมาย (the wrongfulness constraint)
3. ข้อจำกัดการลงโทษตามที่ผู้กระทำความผิดสมควรได้รับ (the desert constraint)
4. ข้อจำกัดเกี่ยวกับภาระการพิสูจน์ (the burden of proof constraint)

¹⁵¹ วิภาพร เนติจิรโชติ, "การบัญญัติความผิดลหุโทษให้เป็นความผิดอาญาทั่วไป: ศึกษาเฉพาะความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2548), หน้า 40.

¹⁵² Douglas Husak, *Overcriminalization: The Limits of the Criminal Law* (New York: Oxford University Press, 2008), p. xxxi.

¹⁵³ *Ibid.*, p.66.

ข้อจำกัดภายนอก เป็นข้อจำกัดที่มีที่มานอกกฎหมายอาญา อาจมาจากทฤษฎีทางการเมือง แต่ควรนำมาคำนึงถึงเมื่อมีการบัญญัติความผิดทางอาญา จำนวนทั้งสิ้น 3 ประการ อันได้แก่

1. การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์อันสำคัญของรัฐ
2. การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์โดยตรงของรัฐ
3. การบัญญัติกฎหมายอาญาจะต้องไม่เกินกว่าความจำเป็นในการบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญา

แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาโดย Douglas Husak เปรียบเสมือนการสะท้อนปัญหาว่านโยบายการควบคุมหรือปราบปรามอย่างรุนแรงมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายอาญาอย่างเข้มงวดในมิติของกฎหมายและการบังคับใช้นั้นว่าหากบัญญัติกฎหมายที่มีบทลงโทษทางอาญาไม่ได้สัดส่วนกับการทำความผิดหรือมากเกินไป นอกจากจะไม่ช่วยแก้ปัญหาให้ลดลงแล้ว ยังอาจเป็นการสร้างปัญหาให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงจะต้องเข้าใจสภาพความเป็นจริงและผลกระทบในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งทางด้านบวกและด้านลบในการนำมาตราการทางอาญามาใช้และจะทำให้เห็นแนวทางในการกำหนดความผิดทางอาญาได้ดีขึ้น

4. แนวคิดตามหลักนิติเศรษฐศาสตร์ (Economic Analysis of Law)

นิติเศรษฐศาสตร์ (Economic Analysis of Law) เป็นแนวคิดใหม่ที่น่าหลักพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายกฎหมาย หากรัฐจะกำหนดความผิดอาญารัฐจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สังคม (social benefits) และต้นทุนของสังคม (social costs) เป็นสำคัญ กล่าวคือ การกระทำใดที่ได้ประโยชน์แก่สังคมมากกว่าสร้างความเสียหายแก่สังคม การกระทำนั้นไม่ควรเป็นความผิดทางอาญา ดังนั้น แนวคิดนี้จะให้รัฐกำหนดความผิดทางอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างต้นทุนให้มากกว่าประโยชน์สังคม และรัฐจะไม่กำหนดความผิดอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่าต้นทุน¹⁵⁴ ในส่วนตัวผู้กระทำผิดทางอาญาเองก็สามารถนำมาคำนวณได้เช่นเดียวกัน หากราคาที่ผู้กระทำต้องจ่าย คือ การถูกลงโทษนั้นสูงกว่าประโยชน์ที่ได้จากการทำความผิด บุคคลย่อมไม่ทำความผิด¹⁵⁵ กฎหมายอาญาที่ดีจึงต้องพยายามเพิ่มต้นทุนค่าเสียหายที่ใช้ในการกระทำ

¹⁵⁴ Steven Shavell, "Criminal Law and the Optimal Use of Nonmonetary Sanctions as a Deterrent," in Law and Economics, Volume 1, ed. Jules Coleman and Jeffrey Lange (Aldershot: Dartmouth, 1992), p. 472.

¹⁵⁵ Richard A. Posner, "An Economic Theory of the Criminal Law," Columbia Law Review 85(1985).

ความผิดก็คือการลงโทษทางอาญา หากการลงโทษทางอาญามีความรุนแรงอยู่ในระดับที่เหมาะสมก็จะสามารถขัดขวางมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นได้¹⁵⁶ ในการกำหนดความผิดอาญาตามหลักนิติเศรษฐศาสตร์ต้องคำนึงถึงการเลือกทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดว่าจะใช้อย่างไรให้คุ้มค่าที่สุด เพราะเมื่อนำทรัพยากรไปใช้ในกิจกรรมก็ย่อมเสียโอกาสที่จะนำทรัพยากรไปใช้ทำกิจกรรมอย่างอื่น¹⁵⁷ หรือเรียกว่าภาวะได้อย่าง-เสียอย่าง (Trades off) ดังนั้น นิติเศรษฐศาสตร์ในมุมมองของกฎหมายอาญาจึงทำให้รัฐพิจารณาอย่างรอบคอบในการกำหนดความผิดอาญาเพื่อให้ความเหมาะสม เพราะหากกำหนดความผิดอาญามากเกินไป รัฐจะต้องแบกรับภาระในการดำเนินคดีมากจนไม่สามารถดำเนินกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สามารถยับยั้งการกระทำความผิดได้¹⁵⁸

เมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญาข้างต้นแล้วพบว่า การกำหนดความผิดอาญาฐานใดฐานหนึ่งนอกจากจะต้องคำนึงถึงสภาพสังคม จารีตประเพณี ศาสนาศิลปธรรมและจริยธรรมในสังคมแล้ว รัฐหรือผู้ทำหน้าที่ออกกฎหมายจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญาประกอบด้วย เพราะหากรัฐมุ่งแต่จะออกกฎหมายอาญาโดยไม่คำนึงถึงทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญาก็จะทำให้มีกฎหมายอาญามากเกินความจำเป็นหรือภาวะกฎหมายอาญาเฟ้อ อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์และเป็นภาระแก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อไป ความความผิดอาญาที่ได้ถูกบัญญัติขึ้นและบังคับใช้มาเป็นเวลานาน แต่ก็มีได้หมายความว่าความผิดอาญาเช่นนั้นสมควรถูกบังคับใช้ต่อเสมอไป ในทางกลับกัน ต้องมีการทบทวนและตรวจสอบความเหมาะสมของการยังคงมีอยู่เสมอ จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการกำหนดความผิดอาญาส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์การควบคุมการกระทำที่กระทบต่อส่วนรวมและเป็นการกระทำที่ร้ายแรง ก่อความเสียหายต่อบุคคลอื่นและสังคม รวมถึงการกระทำที่เป็นการชั่วร้าย อย่างไรก็ตาม การบัญญัติความผิดอาญาขึ้นใหม่นั้นจะต้องไม่มีมาตรการอื่นที่มีความรุนแรงน้อยกว่าที่จะสามารถใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำเช่นนั้น เพราะการกำหนดความผิดอาญามีลักษณะเป็นการรุกรานเสรีภาพประการหนึ่งของประชาชน

¹⁵⁶ Talia Fisher, "Economic Analysis of Criminal Law [Online]," [Online] Accessed: 15 September. Available from: https://www.law.utoronto.ca/utfl_file/count/users/mdubber/fisher.pdf

¹⁵⁷ ปกป้อง จันวิทย์, "ความรู้เบื้องต้นว่าด้วยนิติเศรษฐศาสตร์: ตัวอย่างของการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่ออธิบายศาสตร์อื่น" [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 17 กันยายน 2563. แหล่งที่มา:

http://xa.yimg.com/kq/groups/18955247/919736825/name/intro_lawandecon_draft.doc

¹⁵⁸ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคนอื่น ๆ, รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1 เรื่อง "นิติเศรษฐศาสตร์ของระบบยุติธรรมทางอาญาของไทย" (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2554), หน้า 5.

3.1.3 แนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization)

ในระยะหลังสังคมไทยได้มีการตื่นตัวต่อปัญหาการพึ่งพากระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขหรือควบคุมสรรพปัญหาที่มากเกินไป (Overcriminalization) จนอาจเรียกได้ว่า “เสพติดกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการลงโทษ”¹⁵⁹ การควบคุมปัญหาต่าง ๆ โดยใช้มาตรการทางกฎหมายอาญาเป็นผลให้เกิดปัญหา “ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ” ไม่ได้พิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิดและความเหมาะสมแก่ตัวผู้กระทำความผิด หากบทบัญญัติที่มีบทลงโทษทางอาญาไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดหรือมากเกินไป นอกจากจะไม่ช่วยแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นแล้วยังเป็นการเพิ่มปัญหาสังคมให้ยิ่งขึ้นกว่าเดิม จึงได้มีการนำเสนอทฤษฎีทางเลือกอื่นของการกำหนดความผิดทางอาญา¹⁶⁰ ซึ่งได้แก่¹⁶¹

1. การทำให้ความผิดอาญาไม่ผิดกฎหมาย (Legalization) คือ การทำให้ความผิดอาญาไม่มีความผิดตามกฎหมายอีกต่อไป โดยการยกเลิกโทษทางอาญาและโทษทางปกครองที่เคยได้มีการกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

2. การทำให้ความผิดอาญาไม่มีความผิดทางอาญา (Decriminalization) คือ การไม่นำโทษทางอาญามาใช้ แต่จะใช้ทางเลือกโดยการนำมาตรการทางปกครองมาใช้แทน

3. การทำให้ความผิดอาญาไม่ต้องรับโทษทางอาญา (Depenalization) คือ ความผิดนั้นยังถือว่าเป็นความผิดอาญา แต่จะไม่มีให้นำโทษจำคุกมาใช้ในการลงโทษ ทั้งนี้ โทษอาญาในลักษณะอื่นยังคงมีการบังคับใช้อยู่ เช่น การปรับ การบันทึกประวัติอาชญากรรม การทำทัณฑ์บน เป็นต้น

แนวคิดหนึ่งที่นานาประเทศให้ความสนใจและตระหนักถึงนำมาเพื่อใช้เป็นนโยบายหรือมาตรการทางเลือกในการแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่มากเกินไป คือ การลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) เป็นกระบวนการที่มองว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ไม่ร้ายแรงไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่ยังคงต้องได้รับโทษตามมาตรการทางเลือกอื่น ๆ เช่น การ

¹⁵⁹ Husak, D., *Overcriminalization: The Limits of the Criminal Law*.

¹⁶⁰ สง่า อัครปรีดี, “การใช้มาตรการทางเลือกอื่นแทนการลงโทษทางอาญาในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด,” [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา : <http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=act&act Code=213>.

¹⁶¹ Greenwald, G., “Drug DECRIMINALIZATION IN PORTUGAL: Lessons for Creating Fair and Successful Drug Policies,” Accessed on 22 July 2021. Available on: http://www.midcoastforum.org/wp-content/uploads/greenwald_whitepaper.pdf

ลงโทษทางปกครอง เพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม¹⁶² จากการศึกษาพบว่าในหลายประเทศได้มีความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ปัญหาการเสพยาเสพติดหรือปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากการเพิ่มโทษทางอาญาแก่ผู้ติดยาเสพติดให้หนักขึ้นมิได้มีผลโดยตรงที่จะลดอัตราการเสพยาเสพติดของผู้เสพได้ ผลของการบังคับใช้กฎหมายของประเทศโปรตุเกสที่ทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่ตกเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญา (Decriminalization) ที่ถูกนำมาใช้กว่าหนึ่งทศวรรษแล้วมีข้อมูลสถิติว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จเพราะมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ติดยาเสพติดคลายความหวาดกลัวจากการถูกจับกุมและดำเนินคดีและเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟู นอกจากนี้ ยังพบว่าช่วยให้รัฐประหยัดงบประมาณซึ่งเดิมถูกใช้ไปเพื่อการดำเนินคดีและคุมขัง¹⁶³ แนวคิดดังกล่าวเป็นต้นแบบนโยบายการทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นผู้กระทำความผิดทางอาญามาปรับใช้เพื่อเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาในหลายประเทศ และเป็นแนวนโยบายที่ควรนำไปใช้กับความผิดทางอาญาอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน เช่น ความผิดเกี่ยวกับการใช้เชื้อฯ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท เป็นต้น

แม้ว่าในประเทศไทยจะไม่มีนโยบายลดหรือเลิกโทษอาญาที่ชัดเจนเช่นเดียวกับประเทศในภาคพื้นยุโรป แต่หน่วยงานของรัฐและแวดวงวิชาการต่างตระหนักถึงปัญหาการมีโทษทางอาญาที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น โดยมีกฎหมายกำหนดโทษทางอาญาเป็นจำนวนมากจนเกิดปัญหากฎหมายอาญาเพื่อ ก่อให้เกิดภาระแก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นอย่างมาก อันเป็นเหตุให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความล่าช้าและทำให้การลงโทษผู้กระทำความผิดไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งที่การกระทำความผิดในบางเรื่องควรใช้มาตรการอื่นแทนโทษอาญาสำหรับการกระทำความผิดบางประเภท¹⁶⁴ โดยในบางเรื่องสมควรใช้มาตรการทางปกครองไม่ว่าจะเป็นโทษทางปกครองหรือมาตรการบังคับทางปกครองแทนโทษทางอาญา ซึ่งนักวิชาการได้พยายามค้นหาเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญาและนำมาตราการอื่นโดยเฉพาะโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญา

¹⁶² มนูญญา ไวกัมภา, "การลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติด: มิติการพัฒนาที่ใครได้ประโยชน์," วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. 26, 2 (2553).

¹⁶³ สง่า อัครปรีดี, "การใช้มาตรการทางเลือกอื่นแทนการลงโทษทางอาญาในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด" [ออนไลน์].

¹⁶⁴ อรรถชัย วงศ์อุดมมงคล, "การใช้มาตรการอื่นแทนโทษอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดบางประเภท" (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549).

รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายอาญา ได้เสนอเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญาไว้โดยพิจารณาเป็นสามขั้นตอนดังนี้¹⁶⁵

ขั้นที่ 1 แยกพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นความผิดในตัวเอง (Mala in se) เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ออกจากพฤติกรรมที่เป็นความผิดทั้งหมดก่อน เพราะความผิดที่ร้ายแรงเช่นนี้ถือเป็นการผิดอาญาที่สอดคล้องกับการบัญญัติความผิดแล้ว

ขั้นที่ 2 แยกพฤติกรรมที่เป็นความผิดซึ่งบัญญัติขึ้นตามนโยบายของรัฐที่ต้องการควบคุมความประพฤติของคนมิให้ฝ่าฝืนระเบียบ แบบแผน คำสั่งทางปกครองออกจากพฤติกรรมการกระทำผิดอาญาที่เหลือเนื่องจากเป็นความผิดที่มีได้เกิดจากพื้นฐานการมีจิตใจชั่วร้าย หรือนำตำหนิในตัวเอง แต่ต้องการที่จะใช้สภาพบังคับที่เข้มงวด รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น การปรับในทางปกครอง

ขั้นที่ 3 หากมีพฤติกรรมอื่นที่มีใช้ทั้งสองกรณีข้างต้นก็ต้องใช้หลัก 6 ประการของศาสตราจารย์ Herbert L. Packer แห่งมหาวิทยาลัย Stanford สหรัฐอเมริกา ที่เสนอแนะเกณฑ์ในการพิจารณาว่าพฤติกรรมใดควรกำหนดให้เป็นความผิดอาญา

อย่างไรก็ดี รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ ยอมรับว่าการพิจารณาตามเกณฑ์ข้างต้นมิใช่เรื่องง่าย เพราะต้องคำนึงถึงค่านิยม พื้นฐานทางวัฒนธรรม ความยึดถือของคนในแต่ละสังคม และต้องอาศัยผู้มีความรู้ทั้งในด้านกฎหมาย สังคมวิทยา อาชญาวิทยา ผู้ปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายด้านนั้น ๆ รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป ซึ่งการพิจารณาในขั้นตอนสุดท้ายนี้อาจเกิดข้อถกเถียง และได้ผลลัพธ์แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เนื่องจากมีความแตกต่างในด้านขนบธรรมเนียม สังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

องค์อาสน์ เจริญสุข¹⁶⁶ ซึ่งศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งแยกความผิด อาญา (crime) และความผิดทางปกครอง (administrative offence) ได้เสนอแนะเกณฑ์พิจารณาในอีก

¹⁶⁵ ณรงค์ ใจหาญ, “แนววิเคราะห์ในการกำหนดความผิดอาญาที่เหมาะสมในประเทศไทย”, ใน สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, เอกสารประกอบการ สัมมนาเพื่อพัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง “การกำหนดความผิดอาญาในกฎหมายไทย : ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข”, วันที่ 15 มีนาคม 2548 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ, หน้า 83-86.

¹⁶⁶ องค์อาสน์ เจริญสุข, “เกณฑ์การแบ่งแยกความผิดอาญาและความผิดทางปกครอง” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553), หน้า 108-110.

แนวทางหนึ่ง โดยให้แบ่งแยกความผิดทั้งสองประเภทจากเกณฑ์ 5 ประการประกอบกัน ได้แก่ (1) จิตใจของผู้กระทำผิด : ความผิดอาญาต้องพิจารณาถึงจิตใจของผู้กระทำผิด ในขณะที่ความผิดทางปกครองจะไม่มี การพิจารณาองค์ประกอบในเรื่องจิตใจของผู้กระทำผิด (2) ลักษณะและผลของการกระทำผิด : ความผิดอาญาเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายรุนแรงมากกว่าความผิดทางปกครอง (3) คุณธรรมของกฎหมายที่ประสงค์จะคุ้มครองหรือนิติสมบัติ : ความผิดอาญาควรใช้กับคุณธรรมส่วนบุคคล ขณะที่ความผิดทางปกครองคุ้มครองคุณธรรมที่เกิดขึ้นภายหลังมีรัฐแล้ว (4) ผู้เสียหายหรือผู้ได้รับผลกระทบในสังคม : ความผิดอาญาใช้กับการกระทำที่ส่งผลกระทบในสังคมเป็นอันมาก และ (5) การใช้โทษอาญาเป็นวิธีทางสุดท้ายเนื่องจากเป็นมาตรการที่มีสภาพรุนแรงที่สุด

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยเสนอแนะแนวทางในการกำหนดโทษตามกฎหมายไว้กว้าง ๆ ว่า โทษทางปกครองอาจนำมาใช้กับการฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งมิใช่เป็นเจตนาร้ายที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์มหาชน¹⁶⁷ ส่วนคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษตามกฎหมายไว้ว่า โทษที่จะกำหนดแก่ผู้กระทำความผิดควรแบ่งเป็นสองประเภท คือ โทษทางปกครองและโทษอาญา โดยโทษทางปกครองควรใช้แก่การกระทำที่เป็น การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง หรือการกระทำที่ไม่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้อื่น ขณะที่โทษอาญาควรใช้แก่การกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือต่อสังคมเป็นส่วนรวมหรือระบบเศรษฐกิจของประเทศ หรือเมื่อการใช้โทษทางปกครองแก่การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่ง ทางปกครองไม่อาจทำให้การบังคับการตามคำสั่งทางปกครองนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁶⁸

ดังนั้น เกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา¹⁶⁹ จะต้องคำนึงถึงในลำดับแรกจะใช้ “เกณฑ์ว่าด้วยความร้ายแรงของการกระทำผิด” ในการแบ่งแยกแก่นสาระของความผิดอาญาและการกระทำที่ควรใช้มาตรการอื่นแทนโทษอาญา โดยในการนี้จะใช้ตัวชี้วัดสามประการประกอบกัน ได้แก่ ลักษณะการกระทำผิด ความสำคัญของสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง และ

¹⁶⁷ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, คู่มือแบบการร่างกฎหมาย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบ๊, 2551), หน้า 487.

¹⁶⁸ คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ, “รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษอาญา,” มีนาคม 2547, หน้า 20.

¹⁶⁹ ศุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ, “บันทึก เรื่อง เกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา,” เอกสารเสนอที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย, มีนาคม 2556, หน้า 57-58.

ระดับความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยในส่วนของการจัดระดับความสำคัญของคุณค่าต่าง ๆ หากเป็นคุณค่าที่รับรองไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญย่อมเป็นคุณค่าระดับสูงที่มีอาจล่วงละเมิดได้ ทั้งนี้ ในกรณีของการกระทำผิดที่มีลักษณะก้ำกึ่งไม่อาจหาข้อยุติได้ว่าควรกำหนดให้มีโทษอาญาหรือใช้มาตรการอื่น ก็จะใช้ “เกณฑ์ว่าด้วยประสิทธิภาพในการลงโทษ” เพื่อชี้ขาดต่อไป โดยใช้ตัวชี้วัดสามประการประกอบกัน ได้แก่ ประสิทธิภาพของโทษอาญาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (ฐานความผิดอาญาทั่วไปที่อาจนำมาใช้ลงโทษการกระทำผิดเฉพาะเรื่อง) ประสิทธิภาพของโทษอื่น ๆ นอกจากโทษอาญา และความพร้อมในการบังคับใช้โทษอาญาที่จะกำหนดขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะ

แนวความคิดลดทอนความเป็นอาชญากรรมเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการลดงบประมาณในการดำเนินคดีอาญาทุกขั้นตอน และมุ่งลดทอนความเป็นอาชญากรรม หรือถอดถอนจากการเป็นความผิดอาญาของการกระทำผิดที่มีความผิดที่มีลักษณะที่ไม่ร้ายแรง มุ่งเน้นการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายให้เหมาะสมกับพฤติการณ์ของการกระทำผิด ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวด้วยเช่นกัน จึงได้มีการตราบทบัญญัติในมาตรา 77¹⁷⁰ มีเจตนารมณ์ในการพิจารณากระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการ หลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายให้เกิดการปฏิรูปด้านกฎหมายและไม่ให้รัฐออกกฎหมายมากเกินไป เนื่องจากมีกฎหมายบางฉบับที่ล้าสมัย บังคับการไม่ได้แล้ว หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ รวมทั้งมีกฎหมายจำนวนมากที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพของประชาชน รัฐจึงควร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁷⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบอบอนุญาโตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว¹⁷¹ แสดงให้เห็นถึงการที่รัฐก็ตระหนักถึงปัญหาการมีกฎหมายอาญาที่มากเกินไปและเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโทษทางอาญา

3.2 กีฬาบิลเลียดและความผิดเกี่ยวกับกฎหมายการพนันในประเทศไทย

การพนันในประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน การควบคุมการเล่นบิลเลียดด้วยเช่นกัน สามารถแยกพิจารณาในการควบคุมการเล่นบิลเลียดออกเป็นสองช่วงเวลาด้วยกัน ช่วงเวลาแรกเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออกมาใช้บังคับ กับช่วงเวลาที่สองคือช่วงเวลาที่มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการพนัน คือ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ที่ต่อมาได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 วิวัฒนาการการควบคุมบิลเลียดช่วงเวลาก่อนมีพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ใช้บังคับ

สังคมไทยในช่วงต้นทศวรรษ 2470 เคยเผชิญกับการแพร่ระบาดครั้งใหญ่ของการละเล่นยอदनียมแห่งยุคที่มีชื่อเรียกว่าบิลเลียดรู อันเป็นการละเล่นที่แพร่กระจายอยู่ในหมู่เด็กวัยรุ่นทั่วประเทศ จนสร้างความหวั่นวิตกให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองตลอดจนครูบาอาจารย์ ประกอบกับเมื่อมีการพนันมาเกี่ยวข้องด้วยแล้วทำให้เกิดการพลิกแพลง ตัดแปลงแก้ไขการเล่นเพื่อหาเกมการพนันชนิดต่อแปลก ๆ และเพื่อเพิ่มความตื่นเต้นให้มากขึ้นกระทั่งในเรื่องของบิลเลียดจนเกิดเป็น “บิลเลียดรู” หรือ “บิลเลียดโต๊ะเล็ก” ซึ่งเป็นเกมกีฬาที่สามัญชนชาวรากหญ้าในยุคนั้นทำดัดแปลงมาจาก “บิลเลียด” กีฬายอदनียมในหมู่ชนชั้นนำในสมัยรัชกาลที่ 6 เหล่าวัยรุ่น คนวัยหนุ่มต่างก็ติดการแทงและการพนันบิลเลียดรูกันเป็นชีวิตจิตใจชนิดที่เรียกว่าไม่หลับไม่นอน เล่นกันเข้ายันค่ำ ค่ำยันเช้า บางคนหนีเรียนไปเข้าโต๊ะบิลเลียดรู บางคนหนีเรียนจนถูกไล่ออก หรือบางคนก็ติดจนไม่ยอมกลับบ้านอาศัยโต๊ะบิลเลียดรูเป็นที่กินอยู่หลับนอนกันทีเดียว พฤติกรรมติดบิลเลียดรูของวัยรุ่นจำนวนมากย่อมไม่เป็นที่พอใจของพ่อแม่ผู้ปกครองเท่าไรนัก บรรดาหนังสือพิมพ์ในยุคนั้นไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ไทย ศรีกรุง กรุงเทพฯ เตลิเมล์ และบางกอกการเมืองล้วนลงความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่าบิลเลียดรูคือ “กีฬาอุบาทว์” ที่นำความวิบัติฉิบหายให้แก่สังคมสยาม ทำให้พ่อต้องตัดขาดจากลูก ครูต้องตัดขาดกับลูกศิษย์ เป็นสาเหตุหนึ่งของการทะเลาะวิวาทกันในหมู่วัยรุ่น ทำให้ราษฎรจำนวนมากกลายติดการพนัน อีกทั้งยังเรียกร้องให้ภาครัฐทั้งเจ้าพนักงานตำรวจพระนครบาลและเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเร่ง

¹⁷¹ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, "แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560" [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-049.pdf>.

ควบคุมและกำจัดการพนันชนิดนี้โดยเร็วก่อนที่จะทำลายเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติไปมากกว่านี้ สุดท้ายแล้วรัฐบาลจึงได้ออกคำสั่งแบนบิลเลียดรู่ห้ามมิให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐทุกคนเล่น ดู หรือแม้แต่เข้าไปใกล้โต๊ะบิลเลียดรู่โดยเด็ดขาด¹⁷²

ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาว่าบิลเลียดรู่หรือบิลเลียดหลุมเป็นการพนันปรากฏครั้งแรกใน หนังสือพิมพ์เดลิเมล์ ฉบับวันพุธที่ 21 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2471 เรื่อง อธิบดีกรมอัยการพิจารณา ปัญหาบิลเลียดหลุมว่าเข้าลักษณะอาญาและเป็นการพนันประเภทที่ 2 ในขณะนั้นมหาอำมาตย์ตรี พระยามานรราชเสวี อธิบดีกรมอัยการไว้วินิจฉัยเรื่องการพนันชนิด “บิลเลียดหลุม” ว่าเป็นการผิด กฎหมายการพนันหรือไม่ และได้ส่งคำวินิจฉัยนั้นไปยังกรมตำรวจ¹⁷³ มีสำเนาข้อเสนอความ ดังต่อไปนี้

“เวลานี้มีการเล่นชนิดหนึ่งแพร่หลายมากในจังหวัดพระนคร เรียกกันว่า “บิลเลียดหลุม” วิธี เล่น ใช้โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดโต๊ะบิลเลียดเล็ก ทางปลายโต๊ะข้างหนึ่ง มีหลุมเรียงรายเป็นกลุ่ม รวม 9 หลุม มีเลขประจำหลุมตั้งแต่เลข 1 ถึงเลข 9 มีลูกกลมทำด้วยไม้ขนาดเล็กกว่าลูกบิลเลียดรวม 6 ลูก บ้าง 9 ลูกบ้าง ผู้เล่นจะเป็นกี่คนก็ตามวางสตาจค์คนละเท่า ๆ กัน (จะเป็นคนละเท่าใดก็แล้วแต่จะตกลงกัน) ไว้เป็นกองกลางแล้ว ทุกคนผลัดกันผลัด หรือกลิ้งลูกทั้งหมดจากปลายโต๊ะข้างหนึ่งซึ่งไม่มีหลุม ไปยังปลายโต๊ะอีกข้างหนึ่ง ซึ่งมีหลุมเรียงรายอยู่ ถ้าลูกทั้งหมดที่ผลัดหรือกลิ้งไปไม่ลงหลุมเลย ผู้ผลัด หรือกลิ้งก็ไม่ได้แต้ม ถ้าลงหลุมเลขที่เท่าใด ก็ได้แต้มเท่านั้น ถ้าลงมากกว่าหลุมหนึ่ง ก็เอาแต้มประจำ หลุมที่ลงนั้นบวกไปกันนับเป็นแต้มได้ โดยวิธีนี้ คนใดได้แต้มมากที่สุด คนนั้นเป็นผู้ชนะได้กรรมสิทธิ์ใน เงินกองกลางทั้งหมด ฝ่ายเจ้าของโต๊ะคงได้ค่าชดเรียกกันว่าค่าเกม เกมละ 2 สตาจค์บ้างมากกว่าบ้าง แล้วแต่การเล่นพนันกันมากหรือน้อย

การเล่นชนิดนี้ได้เสียกันรวดเร็ว เป็นการเล่นชนิดเสี่ยงโชคไม่ต้องการฝีมือในเชิงเล่น การเล่น ชนิดนี้แม้จะเป็นการเล่นอย่างใหม่ไม่ปรากฏชื่อในกฎหมายแต่เป็นการตามพระราชบัญญัติก็ดี แต่ เมื่อได้พิจารณาวิธีเล่นแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นการเล่นที่มีวิธีหรือลักษณะทำนองเดียวกับการเล่นพนัน “สี่เหลงลัก” (ลูกเต๋า) กล่าวคือ การแพ้ชนะอยู่ที่การเสี่ยงโชคในการที่ใครจะได้แต้มมากกว่ากัน และ วิธีจะเกิดแต้มก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือใช้ทอดและใช้กลิ้งลูกที่ทอดหรือกลิ้งไปนั้นเป็นเครื่องทำให้

¹⁷² หจข. ม.ร.6น/248 บิลเลียดรู่ (5 พฤษภาคม 2471-30 ธันวาคม 2471).

¹⁷³ หนังสือพิมพ์เดลิเมล์, วันพุธที่ 21 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2471.

เกิดแต้มเช่นเดียวกัน แต่เมื่อทอดไปต้องได้แต้มทุกคราว แต่บิลเลียดหลุมเมื่อกำลังไปอาจไม่ได้แต้มเลยก็ได้เท่านั้น ซึ่งหาใช้ลักษณะสำคัญของการเล่นไม่

การพนัน “สี่เหลงลัก” เป็นการพนันประเภทที่ 2 (ดูกฎเสนาบดีสำหรับอากรการพนันในมณฑลกรุงเทพฯ ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 121 กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาลแก้ไขการพนัน “สี่เหลงลัก” ลงวันที่ 5 พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก 122) การพนันประเภทที่ 2 นี้ นอกจากมีชื่อระบุไว้ในกฎนั้นแล้ว ตามกฎนั้นยังให้นับรวมถึงการพนันอื่น ๆ อันมีการเล่นทำนองเดียวกันด้วย (สำหรับในหัวเมืองให้ดูกฎเสนาบดีสำหรับอากรการพนันในมณฑลชั้นใน รัตนโกสินทรศก 120 กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยแก้ไขหมวดและอัตราการพนัน ‘สี่เหลงลัก’ ลงวันที่ 11 พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก 122 กฎเสนาบดีสำหรับการพนันให้ใช้ในมณฑลชั้นใน รัตนโกสินทรศก 125)

อนึ่ง เห็นควรว่าควรกล่าวไว้ด้วยว่าการเล่นชนิดนี้ เป็นทางยั่วใจนักเลงให้เกิดโลภและหลงหมกมุ่นเล่นไปโดยไม่คิดได้คิดเสีย การเล่นชนิดนี้ศาลฎีกาได้เคยวางหลักไว้ว่า แม้ไม่ตรงกับรายชื่อที่ได้ระบุไว้ ถ้าเป็นกิริยาเล่นโดยทำนองดุดกัน ก็นับเข้าเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย (ดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 29/131 มโนสาร เล่ม 1 หน้า 143)

โดยนัยดังกล่าวนี้จึงเห็นว่า “บิลเลียดหลุม” เป็นการพนันนับเข้าในประเภทที่ 2 แห่งกฎเสนาบดี ผู้เล่นและเจ้าของโต๊ะผู้อุดหนุนให้มีการเล่นมีความผิดตามพระราชบัญญัติอากรการพนัน รัตนโกสินทรศก 120 มาตรา 10 ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติอากรการพนัน รัตนโกสินทรศก 120 กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 65

การฟ้อง ควรกล่าววิธีการเล่นบิลเลียดหลุมให้ปรากฏในฟ้อง และกล่าวว่า การเล่นชนิดนี้มีลักษณะทำนองเดียวกับการเล่น ‘สี่เหลงลัก’ ด้วย

การนำสืบ นอกจากนำสืบถึงวิธีจำเลยเล่นบิลเลียดหลุมว่าเล่นกันอย่างไรแล้วต้องนำสืบถึงการเล่น ‘สี่เหลงลัก’ ว่าเล่นกันอย่างไรด้วย เพื่อให้ศาลเทียบเคียงการเล่นทั้ง 2 ชนิดนี้มีลักษณะทำนองเดียวกันดังที่ได้กล่าวในฟ้อง”

ณ ขณะนั้นอธิบดีกรมอัยการเห็นว่าการเล่นบิลเลียดรู้นั้นเป็นการเล่นที่ไม่ต้องการทักษะเพียงแต่อาศัยโอกาสในการเล่นเท่านั้น และนอกจากนั้นยังเห็นว่าการเล่นบิลเลียดเป็นทางยั่วใจให้ผู้คนมาเล่นกันโดยไม่คิดได้คิดเสีย จึงเห็นว่าการเล่นบิลเลียดนั้นควรเป็นความผิดการพนันในขณะนั้นคือประเภทที่ 2 แห่งกฎเสนาบดี ผู้เล่นและเจ้าของโต๊ะผู้อุดหนุนให้มีการเล่นมีความผิดตาม

พระราชบัญญัติการพนัน รัตนโกสินทรศก 120 มาตรา 10 ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน รัตนโกสินทรศก 120 กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 65

เมื่อมีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 และได้มีการแบ่งประเภทของการเล่นพนันที่มีการห้ามเล่นเด็ดขาด เป็นบัญชี หมายเลข 1 และการเล่นที่ไม่ได้ห้ามเด็ดขาดแต่สามารถขออนุญาตเพื่อเล่นได้ เป็นบัญชี หมายเลข 2 บิลเลียดในขณะนั้นที่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายการพนัน อย่างไรก็ตาม การเล่นบิลเลียดนั้นไม่ได้มีความร้ายแรงถึงขนาดที่จะต้องห้ามเด็ดขาดเนื่องจากการเล่นบิลเลียดในสโมสรนั้นยอมไม่ได้ตั้งเพื่อเล่นการพนันโดยมากตั้งเพื่อเล่นเป็นเกมเท่านั้น และการเล่นบิลเลียดนั้นมีกฎกติกาที่ชัดเจน ต้องอาศัยทักษะและฝีมือในการเล่นเป็นสำคัญ ดังนั้น บิลเลียดจึงถูกจัดอยู่ในการเล่นที่ไม่ได้ห้ามเด็ดขาดแต่สามารถขออนุญาตเพื่อเล่นได้ ตามบัญชี หมายเลข 2 ลำดับที่ 22 แต่บิลเลียดนั้นเป็นการเล่นที่ได้เสียกันรวดเร็ว เป็นทางยั่วใจนักเลงให้เกิดโลภและหลงหมกมุ่นเล่นไปโดยไม่คิดได้คิดเสีย เป็นการเล่นที่ไม่ต้องอาศัยทักษะหรือฝีมือในการเล่นแต่อย่างใด แต่เป็นการเล่นที่อาศัยโชคชะตาเป็นสำคัญ จึงต้องมีการควบคุมอย่างเด็ดขาด และถูกควบคุมโดยจัดเป็นการเล่นพนันที่มีการห้ามเล่นเด็ดขาด ตามบัญชี หมายเลข 1¹⁷⁴

ในขณะร่างพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ยังได้มีการถกเถียงอีกว่าสมควรเก็บค่าธรรมเนียมการเล่นบิลเลียดในสโมสรอีกด้วยหรือไม่ เนื่องจากเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมขณะนั้นเห็นว่าในสโมสรหรือสมาคมเห็นว่าไม่ควรเก็บค่าธรรมเนียม เพราะในสโมสรเล่นแต่ในระหว่างสมาชิกและยอมจดทะเบียนอยู่ในความกำกับและตรวจตราของตำรวจและเจ้าหน้าที่ เมื่อปรากฏว่าฝ่าฝืนเล่นพนันก็อาจเพิกถอนใบอนุญาตเสียได้ อนึ่ง การเก็บค่าธรรมเนียมค่าตั้งโต๊ะบิลเลียดแก่สโมสรนั้นก็เป็นการเล็กน้อย บรรดาสโมสรต่าง ๆ อาจเห็นเป็นหยุมหิมเกินไป ที่ประชุมจึงได้ตกลงกันว่าบิลเลียดที่ตั้งในสโมสรอันได้จดทะเบียนแล้วให้เติมเงินไขอย่างไฟ (คือ ข้อ 8 หมายเลข ง(1) กับ (2)) และไม่เก็บค่าธรรมเนียม ไม่มีเงื่อนไขเวลา เสนาบดีกระทรวงการคลังทรงขอให้เติมเงินผลประโยชน์ด้วย คือให้เก็บได้แต่ค่าเกมตามสมควรเท่านั้น¹⁷⁵ จึงได้มีประกาศเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยระบุประเภทการพนันและวางอัตราค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 247... ข้อ 10 กำหนดว่าการพนันบิลเลียดที่ว่าไว้ในข้อ 2 หมายเลข 22 นั้น ถ้าผู้ใดจะตั้งเล่นและเก็บผลประโยชน์จากผู้เล่นด้วยแล้ว

¹⁷⁴ "ร่างพรบ. การพนัน พุทธศักราช 2473 ร่างกฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 13 แห่งพรบ. การพนัน พุทธศักราช 2473 (เกี่ยวกับใบอนุญาต)."

¹⁷⁵ เรื่องเดียวกัน.

- (ก) ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน
- (ข) ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้
- (ค) ต้องเล่น ณ ที่ ๆ กำหนดไว้ในใบอนุญาต
- (ง) ห้ามมิให้เล่นระหว่าง 24 จนถึง 9 นาฬิกา

อัตราค่าธรรมเนียมอนุญาตให้เล่นการพนันนั้นให้เรียกเก็บดังต่อไปนี้ บิลเลียดมีค่าใบอนุญาตเก็บเป็นรายเดือน คือโต๊ะหนึ่งเดือนละ 10 บาท ถ้าตั้งในสโมสรของสมาคมเก็บเป็นรายปี โต๊ะหนึ่งปีละ 10 บาท อย่างไรก็ตาม ได้มีบันทึกข้อทักท้วงร่างพระราชบัญญัติการพนันความว่า “ในสัปดาห์แรกเสนาบดี ข้อ 10 การเล่นบิลเลียด บางพวกเล่นเพื่อสนุก ไม่มีการพนันเลย เล่นแล้วเสียค่าเกม ให้เจ้าของโต๊ะเท่ากับค่าเช่าไม่เข้าลักษณะการพนันตามที่บัญญัติไว้นี้ ถ้าตั้งใจเล่นและเจ้าของโต๊ะเก็บผลประโยชน์จากผู้เล่นแล้ว ต้องรับอนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมเสมอไป จึงไม่ practical อนึ่ง สำหรับสโมสรควรมีข้อยกเว้นให้เล่นได้โดยไม่ต้องขออนุญาต เช่นเดียวกับไพ่และไม่ควรจำกัดเวลา ” ดังนั้น บันทึกกระทรวงยุติธรรม วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2471 เรื่องร่างพระราชบัญญัติการพนันที่ประชุมเสนาบดีสภาได้ตกลงกันในทางหลักการดังต่อไปนี้ คือบิลเลียด ยกเว้นให้เล่นในสโมสรได้ทำนองเดียวกับไพ่และเล่นได้ทุกเมื่อไม่มีกำหนดเวลา แต่ให้มีข้อกำหนดว่าต้องไม่เก็บผลประโยชน์ใด ๆ นอกจากค่าเกมและตามกฎข้อ 11 เรื่องค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นบิลเลียดของสโมสรเก็บปีละ 10 บาทนั้น ให้ตัดออก¹⁷⁶

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 จะบังคับใช้ได้มีบันทึกข้อตกลงตอบหมายเหตุของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทยเลขที่ 103/13325 ลงวันที่ 23 มกราคม พุทธศักราช 2473 เรื่องร่างพระราชบัญญัติการพนันและกฎกระทรวง คณะกรรมการไม่เห็นคัดค้านการเพิ่มเกมสะบ้าชุดในบัญชีหมายเลข 2 และเป็นลำดับที่ 22 ทำให้บิลเลียดจะกลายเป็นหมายเลข 23 ตามลำดับจึงจำเป็นต้องแก้ไขร่างกฎกระทรวง คือให้เล่นบิลเลียดได้ตั้งแต่เวลา 7 ถึง 24 นาฬิกา และค่าธรรมเนียมสมาคมหรือสโมสรที่มีโต๊ะบิลเลียดบิลเลียด 10 บาทต่อเดือนสำหรับแต่ละโต๊ะ และจะเรียกเก็บทุกเดือน¹⁷⁷

¹⁷⁶ เรื่องเดียวกัน

¹⁷⁷ เรื่องเดียวกัน

ต่อมาได้มีบันทึกกรมร่างกฎหมายลงวันที่ 5 มิถุนายน พุทธศักราช 2473 นายรัฐมนตรีแจ้งต่อที่ประชุมว่าได้ไปเฝ้าสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นนครสวรรค์ศักดีพินิตกราบทูลขอพระราชทานให้กรมร่างกฎหมายเติมการเล่นบิงโกลงในบัญชีการพนันด้วย แต่มิได้รับสั่งว่าจะให้เติมในบัญชีหมายเลข 1 หรือ 2 หรือเงื่อนไขจะให้เป็นอย่างใด และที่ประชุมตกลงว่าให้เติมการเล่นบิงโกในบัญชีหมายเลข 2 และใส่ต่อจากการเล่นหมากหั่วแดงลงมา คือเป็นหมายเลข 15 ในบัญชีหมายเลข 2 ทำให้บิลเลียดกลายเป็นหมายเลข 24 บัญชีหมายเลข 2 และได้มีการแก้ไขกฎหมายเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473.. ข้อ 9 ระบุให้การเล่นบิลเลียดเพื่อความรื่นเริงในเคหสถานให้เล่นกันได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่มิให้พนันและมีผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น เว้นแต่ถ้าเป็นสโมสรจะเก็บค่าบำรุงรักษาเกมละเล็กน้อยก็ได้¹⁷⁸

3.2.2 วิวัฒนาการการควบคุมบิลเลียดช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ใช้บังคับ

เมื่อพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ใช้บังคับบิลเลียดก็ยังคงถูกควบคุมเรื่อยมา บิลเลียดจึงถูกจัดอยู่ในการเล่นที่ไม่ได้ห้ามเด็ดขาดแต่สามารถขออนุญาตเพื่อเล่นได้ ตามบัญชีหมายเลข 2 ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 จนกระทั่งในปีพุทธศักราช 2477 ได้มีการชำระพระราชบัญญัติการพนันใหม่อีกครั้งหนึ่ง ได้มีการปรับเปลี่ยนจากบัญชีหมายเลข 1 การเล่นต้องห้ามเด็ดขาด และบัญชีหมายเลข 2 การเล่นที่ไม่ต้องห้ามเด็ดขาดแต่สามารถขออนุญาตเพื่อเล่นได้ เป็นบัญชี ก. การเล่นต้องห้ามเด็ดขาด และบัญชี ข. การเล่นที่ไม่ต้องห้ามเด็ดขาดแต่สามารถขออนุญาตเพื่อเล่นได้ บิลเลียดยังคงเป็นการเล่นที่ไม่ต้องห้ามเด็ดขาดแต่สามารถขออนุญาตเพื่อเล่นได้ ปรากฏตามบัญชี ข. ลำดับที่ 23 รวมถึงมีการแก้ไขกฎหมายกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 17 พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ในข้อ 2 กำหนดว่า อายุใบอนุญาตสำหรับการเล่นหมายเลข 23 ใบบัญชี ข. นั้นเป็นเวลาเดือนหนึ่งนับจากวันออกใบอนุญาต และวันหนึ่ง ๆ ในเดือนหนึ่งนั้นมีกำหนดให้เล่นได้ตั้งแต่เวลา 7 ถึง 24 นาฬิกา และข้อ 7 กำหนดว่าการเล่นบิลเลียด หรือการเล่นอย่างอื่นทำนองเดียวกันและมีใช้เป็นการเล่นที่ต้องห้ามเพื่อความรื่นเริงในเคหสถาน หรือสถานสมาคม ให้เล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่มิให้พนัน

¹⁷⁸ เรื่องเดียวกัน

กันและมีให้ผู้จัดการให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านหรือสมาคมแล้วแต่กรณีรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น เว้นแต่ถ้าเป็นสมาคมจะเก็บค่าเกมก็ได้แต่อย่าให้เกินสมควร¹⁷⁹

อย่างไรก็ตาม ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 15477/2504 ลงวันที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2504 เรื่อง ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้เล่นบิลเลียดและให้ปราบปรามเครื่องเล่นการพนันที่เด็กนิยมเล่น ความตอนหนึ่งว่า “ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า การเล่นบิลเลียดเป็นการพนันชนิดหนึ่ง ตามหมายเลข 23 บัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่เจ้าพนักงานได้ออกใบอนุญาตให้จัดมีขึ้นโดยทั่วไปเพื่อหาประโยชน์จากการเก็บค่าเกม สถานที่เล่นบิลเลียดที่ได้รับอนุญาตโดยทั่วไปประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าเล่นการพนันกันเป็นจำนวนมากเป็นการเพาชนิสัยให้ผลิตเพลินฝักใฝ่ในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียน เป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤติมิชอบ เพื่อขจัดความเสื่อมโทรมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายห้ามมิให้ออกใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นบิลเลียด คงให้มีได้เฉพาะภายในสมาคมหรือในเคหสถานของเอกชนเพื่อความรื่นเริง โดยเจ้าบ้านมิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่น ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2505 เป็นต้นไป” จากหนังสือกระทรวงมหาดไทยข้างต้น จึงไม่มีการออกใบอนุญาตการเล่นบิลเลียดตลอดจนการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ตามบัญชี ข. ลำดับที่ 23 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มีเพียงข้อยกเว้นของกฎกระทรวงที่กำหนดให้สามารถจัดให้มีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตเฉพาะ 2 กรณีเท่านั้น คือ กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ข้อ 13 (2) คือ ในเคหสถานและในสมาคมตามเงื่อนไขที่กำหนดดังจะได้กล่าวต่อไป

แม้จะมีตัวบทกฎหมายเขียนไว้อย่างชัดเจนแล้วแต่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังให้อำนาจรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ยกกฎกระทรวงเพิ่มเติมได้ ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 และมาตรา 17 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมได้เพื่อตั้งเจ้าพนักงานดำเนินการตามพระราชบัญญัติ กำหนดเงินค่าธรรมเนียม กำหนดเงื่อนไขในการเล่นพนัน และวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เช่นนี้จึงต้องพิจารณากฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน

¹⁷⁹ "ร่างพระราชบัญญัติการพนัน แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477," ใน เลขเสร็จที่ 0075/2478-0076/2478(คณะกรรมการกฤษฎีกา). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

พุทธศักราช 2478 เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดเพิ่มเติม หลังจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แล้วได้มีการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดที่สำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขในการเล่นพนัน และวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ 3 ฉบับด้วยกัน ประกอบด้วย กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เกี่ยวกับเงื่อนไขการเล่นบิลเลียดโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตในเคสสถานหรือในสมาคมหรือสโมสร ตามข้อ 13 (2)

“ข้อ 13 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

(2) บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคสสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง และรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ โดยเก็บค่าเกมตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการ ตามปกติ ระหว่างเวลา 15 นาฬิกา ถึงเวลา 01 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11 นาฬิกา ถึงเวลา 01 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม”

ต่อมากฎกระทรวงฉบับนี้ก็ได้ออกแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงฉบับที่ 18 (พุทธศักราช 2504) เหตุที่ต้องมีการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้โดยปรับปรุงเงื่อนไขการเล่นบิลเลียด คือ การเล่นบิลเลียดสำหรับเอกชนหรือสมาคมซึ่งจัดให้มีการเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตก็สมควรวางระเบียบควบคุมเกี่ยวกับสถานที่ คุณสมบัติ ผู้จัดและจำนวนโต๊ะให้เป็นการเหมาะสม ให้ยกเลิกความใน (2) ของข้อ 13 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) บิลเลียด เพื่อความรื่นเริงในสมาคม จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะโดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร หรือในเคสสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น”

ในกฎกระทรวงฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ระบุว่าเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากข้อกำหนดเกี่ยวกับการพนันบิลเลียดที่ให้ออกได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตตามที่ (2) ของข้อ 13 แห่งกฎกระทรวง

ฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พุทธศักราช 2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กำหนดไว้และใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดดังกล่าวเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม รวมทั้งเพื่อป้องกันมิให้เป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนและเป็นแหล่งสร้างปัญหาอาชญากรรมขึ้นในสังคม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้โดยให้ยกเลิกความใน (2) ของข้อ 13 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พุทธศักราช 2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเข้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม”

ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงออกกฎกระทรวงฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478¹⁸⁰ มีหลักการสำคัญคือ

1. ลดจำนวนสมาคมให้เหลือเฉพาะสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น ที่สามารถตั้งโต๊ะบิลเลียดได้ไม่เกิน 5 โต๊ะ โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และให้คิดค่าเกมส์พอสมควร

¹⁸⁰ หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0216/3057 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2537 เรื่องตอบกระทู้ถาม อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/13396 ลงวันที่ 9 กันยายน พุทธศักราช 2536.

2. จำกัดระยะเวลาการเล่นบิลเลียดในสมาคม โดยจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการ ตามปกติ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น

3. ต้องปฏิบัติตามลักษณะ ข้อจำกัด และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการ เล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลมได้แก่

3.1 ห้ามมิให้เล่นเป็นอย่างอื่นนอกจากเล่นอย่างการนับแต้มชนะกันเป็นเกมส์ันเกม ยาวหรือเล่นอย่างอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ หรือรัสเซียนพูล

3.2 ห้ามมิให้ผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย

สาเหตุที่ต้องจำกัดว่าต้องเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น เนื่องจาก มีสมาคมที่ตั้งขึ้นมาตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติการสถาปนากิจสงเคราะห์ พุทธศักราช 2517 พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พุทธศักราช 2509 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พุทธศักราช 2518 สมาคมต่าง ๆ เหล่านี้ จัดให้มีการเล่นพนันบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ได้ไม่เกิน 5 โต๊ะ โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต และไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายในเรื่องเวลาของการเล่น นอกจากนี้ ทางสมาคมได้ใช้วิธีการพลิกแพลงโดยรวมสมาคมกว่า 2 สมาคมไว้ในสถานที่เดียวกัน เพื่อสิทธิในการ ตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์เพิ่มขึ้นจากที่กฎหมายได้อนุญาต และยินยอมให้ เยาวชนหรือบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกเข้าเล่นการพนันทำให้เกิดปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อย และเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชน ตลอดจนเป็นแหล่งที่ทำให้มีจลาจล สร้างปัญหาอาชญากรรมขึ้นใน สังคม นอกจากนี้หากเอกชนรายใดสามารถตั้งโต๊ะบิลเลียดให้อยู่ในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและ รอบรั้วมิดชิดได้จำนวนไม่เกิน 1 โต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านมิได้เรียกเก็บหรือรับ ผลประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตแต่อย่างใด และเพื่อ เป็นการกำชับเพิ่มเติมกระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0210/ว 1937 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2534 เรื่อง ให้กวดขันการอนุญาตจัดตั้งและควบคุมดูแลการ ดำเนินงานของสมาคมอีกทางหนึ่งด้วย หากปรากฏว่าสมาคมใดจัดตั้งขึ้นเพื่อบังหน้าโดยมี วัตถุประสงค์แอบแฝงให้มีการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อเล่นการพนัน เป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับสภาวัฒนธรรม แห่งชาติ ก็ให้ดำเนินการขี้ออกจากทะเบียนสมาคมหรือร้องขอศาลให้สั่งเลิกสมาคมที่มีพฤติการณ์ ดังกล่าวเสีย พร้อมทั้งให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นนั้นตรวจตราการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ หากยังปรากฏว่ามีข้อบกพร่องหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ

ข้อบังคับและคำสั่งดังกล่าวอีก ให้พิจารณาสมรรถภาพและลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นโดยเฉียบขาดแล้วรายงานผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบต่อไป

ต่อมาเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไปให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบแทน เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พุทธศักราช 2548 จึงได้มีการออกกฎกระทรวงฉบับที่ 44 (พุทธศักราช 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูประบบราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในส่วนของอำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. สถานที่ยื่นคำขออนุญาต และแบบคำขออนุญาตเล่นการพนันเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ

(1) ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับกรุงเทพมหานคร

(2) นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ สำหรับจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร

อย่างไรก็ตาม บิลเลียดในกรุงเทพมหานคร ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่ออธิบดีกรมการปกครองสั่งอนุมัติแล้ว ในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุมัติแล้ว

กล่าวโดยสรุป ด้วยเหตุดังกล่าวจึงไม่มีการออกใบอนุญาตสำหรับการเล่นบิลเลียด คงเล่นได้แต่การเล่นบิลเลียดที่เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 คือ กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ที่กำหนดให้สามารถมีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต ได้เฉพาะ 2 กรณีเท่านั้น คือ

1. การเล่นเกมบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเล่นในบริเวณเคสสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง มีรั้วรอบมิดชิด จำนวนไม่เกิน 1 โตะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านมิได้จัดให้มีการเรียกผลประโยชน์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น

2. การเล่นเกมบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกิน 5 โต๊ะ และสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้ตามสมควร และมีการจัดให้เล่นได้ในวันปฏิบัติราชการ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึง 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยมีให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นและมีให้จัดให้มีการเล่นการพนันอย่างอื่นในสมาคมด้วย

ถ้าหากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขในการเล่นบิลเลียดดังกล่าวข้างต้นก็就会有ความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือตามกฎหมายอื่น จะขอกกล่าวในหัวข้อถัดไป

3.2.3 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียด

การกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ปรากฏใน มาตรา 4 วรรคสองและวรรคสามว่า “การเล่นอันระบู่ไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบู่เพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ในการเล่นอันระบู่ไว้ในวรรค 2 ข้างต้นนั้นจะพนันกันได้เฉพาะเมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต”

การกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะต้องครบองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมาย หากพิจารณาจากถ้อยคำที่ปรากฏในมาตรา 4 วรรคสองจะพบว่าในกฎหมายระบู่ว่า “การเล่น” คำว่าการเล่นที่ปรากฏนั้นเป็นการเล่นที่ระบู่ไว้ในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัตินี้หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ จะต้องได้รับอนุญาตก่อน คำว่าการเล่นนั้นมีได้หมายรวมถึงการพนัน ทั้งนี้เนื่องจากในมาตรา 4 วรรค 3 บัญญัติว่า “ในการเล่นอันระบู่ไว้ในวรรค 2 ข้างต้นนั้นจะพนันกันได้เฉพาะเมื่อได้มีใบอนุญาตให้จัดมีขึ้น หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต” ทำให้ทราบคำว่า “การเล่น” และ “การพนัน” ถ้อยคำที่แยกต่างหากจากกันคนละความหมาย ดังนั้น นอกจากจะต้องได้รับอนุญาตให้เล่นแล้วจะต้องได้รับใบอนุญาตให้พนันกันอีกด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่า การเล่นที่อนุญาตได้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท มี คือ ประเภทแรก การเล่นที่ระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ประเภทที่สอง การเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันกับบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และประเภทที่สาม การเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้

ประเภทแรก การเล่นที่ระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

การพนันที่มีชื่อระบุใน บัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นการพนันประเภทที่ไม่ห้ามเด็ดขาด จะต้องขออนุญาตในกรณีที่จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม และถ้าหากเล่นโดยมิได้รับอนุญาต การกระทำของผู้จัดให้มีการเล่นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 บัญชี ข. ระบุไว้รวมทั้งสิ้น 28 ชนิด อันประกอบด้วย

1. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ นอกจากนี้ที่กล่าวไว้ในหมายเลข 17 แห่งบัญชี ก.

2. วิ่งวัวคน

3. ชกมวย มวยปล้ำ

4. แข่งเรือพุง แข่งเรือล้อ

5. ชีรูป

6. โยนห่วง

7. โยนสตางค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ

8. ตกเบ็ด

9. จับสลากโดยวิธีใด ๆ

10. ยิงเป้า

11. ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ

12. เต่าข้ามด่าน

13. หมากแกว
14. หมากหัวแดง
15. ปิงโก
16. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง
17. โต้เตลไอเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
18. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
19. บุกเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
20. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น
21. ไฟนักระจอก ไฟต่อแตรัม ไฟต่าง ๆ
22. ดวด
23. บิลเลียด
24. ช้องอ้อย
25. สะบ้าทอย¹⁸¹
26. สะบ้าซูด¹⁸²
27. ฟุตบอลโต๊ะ¹⁸³
28. เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัสเลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม¹⁸⁴

¹⁸¹ เพิ่มขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 23 พุทธศักราช 2530 ข้อ 3

¹⁸² เพิ่มขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 23 พุทธศักราช 2530 ข้อ 3

¹⁸³ เพิ่มขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 23 พุทธศักราช 2530 ข้อ 3

ประเภทที่สอง การเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันกับบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

การเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกับบัญชี ข. เป็นปัญหาในทางข้อเท็จจริงมีการกระทำเป็นเครื่องวินิจฉัยความผิด มีการเล่นอย่างไรคล้ายกับการเล่นในหมายเลขใดหมายเลขหนึ่งในบัญชี ข. เป็นสิ่งที่ต้องบรรยายลักษณะและวิธีการเล่นให้ศาลรู้เห็นในฟ้อง มิฉะนั้นจะถือเป็นฟ้องที่ไม่ทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี เป็นฟ้องเคลือบคลุม¹⁸⁵ เช่น ฟ้องว่าจำเลยร่วมกันเล่นสนุกเกอร์ พนันเอาทรัพย์สินกันโดยมิได้รับอนุญาต ต้องระบุนว่าเป็นการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเล่นบิลเลียด อันเป็นการพนันที่ระบุไว้ในบัญชี ข. ลำดับที่ 23 ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ประเภทที่สาม การเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้

การเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ ปรากฏในกฎกระทรวงฉบับที่ 23 พุทธศักราช 2530 เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้ เป็นการเล่นตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

1. สะบ้าทอย
2. สะบ้าชุด
3. ฟุตบอลโต๊ะ
4. เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใด ที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัสเลื่อน กด ตี ดึง ดัน โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใด ซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะได้ไม่ว่าโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังได้บัญญัติเอาผิดทางอาญาทั้งผู้ที่ทำให้การเล่นและผู้ที่ใช้เล่นการพนันนั้นด้วย ผู้จัดให้มีการเล่นปรากฏใน มาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมพนันเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น” ผู้จัดให้มีการเล่น ตามภาษาการพนันเรียกว่า เจ้าสำนักหรือเจ้ามือ ถ้าถูกฟ้องผู้จัด

¹⁸⁴ เพิ่มขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 23 พุทธศักราช 2530 ข้อ 3

¹⁸⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 137/2486

ให้มีการเล่นหรือเจ้ามือมีหน้าที่ต้องนำสืบทักล้างข้อสันนิษฐานว่าจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และจะต้องนำสืบทักล้างอีกข้อหนึ่งว่าผู้เล่นตามที่จัดให้มีการเล่นขึ้นนั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นกันด้วย ทั้งนี้ หมายความว่าถ้าผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้ามือกับผู้เล่นถูกฟ้องเป็นคดีเดียวกัน ผู้จัดให้มีการเล่นจะต้องนำสืบทักล้างข้อสันนิษฐานทั้งข้อแรกและข้อหลัง ส่วนผู้เล่นนำสืบเฉพาะข้อหลัง ผู้จัดให้มีการเล่นพนันซึ่งได้รับอนุญาตแล้วจะผิดแต่เฉพาะในกรณีที่เล่นพลิกแพลง ส่วนการเล่นผิดกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาตก็ดี คงมีผิดเฉพาะผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันเท่านั้น ผู้จัดให้มีการเล่นหาไม่ผิดด้วยไม่¹⁸⁶ การเป็นผู้จัดให้เล่นหรือไม่นั้นถือหลักเจตนาทางอาญาทั่วไป ถ้าจำเลยเป็นเจ้าของบ้านขณะเกิดเหตุจำเลยนอนเป็นไขอยู่ชั้นบน ไม่ได้ลงมาเกี่ยวข้องในการเล่น ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน¹⁸⁷ เมื่อเป็นผู้จัดให้มีการเล่นจะมีผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 86 อีกด้วยหรือไม่ ศาลฎีกาเคยตัดสินไว้ว่าผู้จัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข. โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ได้มีพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4,12 บัญญัติความผิดไว้โดยเฉพาะแล้วจึงไม่มีผิดฐานสมรู้สนับสนุนผู้กระทำความผิด¹⁸⁸

ในส่วนผู้เล่น หมายถึง ผู้อยู่ในวงเล่นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้เล่นการพนันหรือผู้ดูการพนัน แต่มีปัญหาว่าผู้ที่อยู่ในวงเล่นคนใดเป็นผู้เล่นพนันบ้างพิสูจน์ได้ยาก กฎหมายจึงได้สันนิษฐานไว้ในมาตรา 6 ว่า “ผู้ใดอยู่ในวงเล่นอันขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดต่อข้อความในกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเล่นด้วย เว้นแต่ ผู้ซึ่งเพียงแต่ดูการเล่นในงานรื่นเริงสาธารณะหรืองานนักขัตฤกษ์ หรือในที่สาธารณะสถาน”¹⁸⁹ กฎหมายสันนิษฐานว่าเป็นผู้เล่นนี้ จำเลยต้องนำสืบทักล้างให้ได้ ถ้าไม่สืบหรือสืบไม่ได้ก็ต้องสันนิษฐานว่าจำเลยเล่นการพนันเอาทรัพย์กันตามข้อสันนิษฐานของพระราชบัญญัติการพนัน มาตรา 5 คดีต้องลงโทษจำเลย¹⁹⁰ แต่การที่ศาลจะใช้ข้อสันนิษฐานนี้เพื่อปรับบทลงโทษจำเลยนั้น ศาลจะต้องสืบข้อเท็จจริงอาจได้จากคำรับของจำเลยก็ได้ว่าจำเลยอยู่ในวงเล่นการพนันนั้นด้วย เมื่อศาลฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยอยู่ในวงเล่น

¹⁸⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 563/2490

¹⁸⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 861/2493

¹⁸⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 394/2502

¹⁸⁹ สมพร พรหมหิตาธร, คู่มือกฎหมายการพนัน (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536).

¹⁹⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 672/2490

การพนันแล้วคดีก็เข้าข้อสันนิษฐานของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 6 ว่าเป็นผู้เล่นด้วยเป็นหน้าที่ของจำเลยจะต้องนำสืบหักล้างต่อไปว่าถึงอยู่ในวงเล่นก็ไม่ได้เล่นการพนันด้วย¹⁹¹

กรณีที่ผู้ใดจะจัดให้มีการเล่นหรือเข้าเล่นบิลเลียด หลักกฎหมายดังกล่าวในมาตรา 4 วรรคสองและวรรคสาม การเปิดให้เข้าเล่นโดยจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือการเข้าพนันจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน อย่างไรก็ตาม จากกรณีที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 และมาตรา 17 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมได้ การที่จะให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดมาตรการการอนุญาตให้ตั้งโต๊ะบิลเลียดโดยเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าเกม การแข่งขัน เพื่อนำรายได้เข้าบำรุงรัฐนั้น ไม่อาจกระทำได้โดยมองว่าจะเป็นช่องทางให้มีการมั่วสุมเล่นการพนันมากยิ่งขึ้น เป็นแหล่งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทางหนึ่งและเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องควบคุมลำบากกระทรวงมหาดไทยจึงมีนโยบายห้ามออกใบอนุญาตให้เล่นการพนันบิลเลียดโดยเด็ดขาด เว้นแต่เป็นกรณีตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 การเล่นในเคสสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านแล้วแต่กรณีมิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกิน 5 โต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และเล่นในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

คำว่า “เคสสถาน” และ “สมาคม” ตามนัยแห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) จะพบว่า “เคสสถาน” ไม่มีบทนิยามไว้ในกฎหมายว่าด้วยการพนันจึงต้องไปพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (4) ให้หมายความว่ ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือนโรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัยและให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วรอบหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น และเมื่อพิจารณาตามมาตรา 1 (3) แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า “สาธารณสถาน” หมายความว่า สถานที่ใด ๆ ที่ประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ แสดงให้เห็นว่าหากร้านอาหารเป็นประเภทใช้เป็นที่พักอาศัยด้วยนั้น เมื่อเป็นการดำเนินการในระหว่างที่เปิดกิจการอยู่นั้นก็ถือว่าเป็นสาธารณสถานตามมาตรา 1 (3) แต่หากร้านอาหารได้ปิดบริการแล้วก็จะเข้าลักษณะเป็นเคสสถานตามมาตรา 1 (4)

¹⁹¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 708/2503

ได้¹⁹² ส่วนคำว่า “สมาคม” จะต้องเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการให้มีโต๊ะบิลเลียดในสมาคมนั้นเพื่อเป็นการผ่อนคลายระหว่างสมาชิกในสมาคมมิใช่เพื่อการแสวงหาประโยชน์หรือแสวงหารายได้เป็นสำคัญ โต๊ะบิลเลียดจะต้องอยู่ที่เดียวกับกับสถานที่ตั้งสมาคมซึ่งระบุไว้ในใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสมาคมนั้น ๆ และสมาคมดังกล่าวจะต้องไม่ปรากฏข้อความในใบสำคัญว่า “ไม่จัดตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือสนุกเกอร์” ต่อทำยวัตถุประสงค์ของสมาคม¹⁹³ แต่ทั้งนี้ก็มีสมาคมที่ตั้งขึ้นมาตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พุทธศักราช 2517 พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พุทธศักราช 2509 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พุทธศักราช 2518 สมาคมต่าง ๆ เหล่านี้ จัดให้มีการเล่นพนันบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ได้ไม่เกิน 5 โต๊ะโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต และไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายในเรื่องเวลาของการเล่น นอกจากนี้ ทางสมาคมได้ใช้วิธีการพลิกแพลงโดยรวมสมาคมกว่า 2 สมาคมไว้ในสถานที่เดียวกัน เพื่อสิทธิในการตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์เพิ่มขึ้นจากที่กฎหมายได้อนุญาต และยินยอมให้เยาวชนหรือบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกเข้าเล่นการพนันทำให้เกิดปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อยและเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชน ตลอดจนเป็นแหล่งที่ทำให้มิจฉาชีพ สร้างปัญหาอาชญากรรมขึ้นในสังคม จึงต้องมีการจำกัดนิยามของคำว่าสมาคมไว้¹⁹⁴

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการเล่นบิลเลียดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการพนันเป็นความผิดและมีโทษดังนี้¹⁹⁵

1. ความผิดฐานจัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข. โดยมีได้รับอนุญาต ระวังโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

2. อาจถูกริบโต๊ะบิลเลียด โต๊ะสนุกเกอร์หรืออุปกรณ์การเล่นเพราะเป็นการเล่นที่มีได้อยู่ในบังคับให้จัดให้เล่นได้ตามกฎหมายกระทรวงยกเว้นโต๊ะสนุกเกอร์และอุปกรณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ

¹⁹² หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.4/ว 1253 เรื่อง การจัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน

¹⁹³ ศุภณัฐ ชินนิมพาณิชย์ เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ กลุ่มงานการพนัน ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย 4 สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, (19 มกราคม 2564).

¹⁹⁴ งานสมาคม กรมการปกครอง, "สรุปข้อกฎหมายและความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโต๊ะสนุกเกอร์และการจัดระเบียบสังคม" [ออนไลน์].

¹⁹⁵ เรื่องเดียวกัน.

เล่นการพนัน ขัดต่อพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และกฎกระทรวง ศาลมีอำนาจริบเสียทั้งสิ้น ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 10 วรรคสอง และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33

3. สมาคมที่จัดให้มีการเล่นสนุกเกอร์หรือบิลเลียดโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีวัตถุประสงค์แอบแฝงแสวงหารายได้หรือผลประโยชน์จัดให้มีโต๊ะสนุกเกอร์ฝ้าฝืนวัตถุประสงค์ของสมาคม หรือรวมเอาสมาคมหลายสมาคมเข้าไว้ในที่แห่งเดียวกันเพื่อให้ได้ตั้งโต๊ะบิลเลียดได้จำนวนมากขึ้นก็ดี จะต้องดำเนินการถอนชื่อออกจากทะเบียนสมาคมหรือถูกร้องขอให้ศาลสั่งเลิกสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 102

4. หากปรากฏว่าสถานประกอบการใด มีการปล่อยปละละเลยให้นักเรียน นักศึกษาหรือเยาวชน (อายุต่ำกว่า 18 ปี) เข้าไปมั่วสุมเล่นการพนันในสถานประกอบการยอมเข้าข่ายการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 ฐานชักจูงส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร หรือนำจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ตามมาตรา 26 (3) หรือฐานยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใด หรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน มาตรา 26 (8) จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตาม มาตรา 78 และหากมีการปรากฏว่ามีการจำหน่ายสุรา บุหรี่ ให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (10) ยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29 ต้องระวางโทษตามมาตรา 40 จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากผลทางด้านกฎหมายแล้ว การควบคุมที่การเล่นบิลเลียดโดยมีนโยบายห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ ส่งผลให้ทางด้านกีฬาไม่ว่าจะเป็นในด้านการสร้างหรือพัฒนาผู้เล่นตั้งแต่ระดับเยาวชน การขาดการสนับสนุนทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนากีฬาบิลเลียดจึงต้องอาศัยกฎหมายฉบับอื่นมาใช้บังคับร่วมกันเพื่อผ่อนคลายหลักการที่เคร่งครัดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อให้สามารถเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันในฐานะกีฬาได้ กฎหมายที่ใช้บังคับได้แก่พระราชบัญญัติการกีฬาระหว่างประเทศ พุทธศักราช 2528 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับใหม่เป็นพระราชบัญญัติการกีฬาระหว่างประเทศ พุทธศักราช 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 อย่างไรก็ตาม การใช้พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับข้างต้นก็ไม่สามารถอุดช่องว่างปัญหาการส่งเสริมและพัฒนากีฬาอัน

เนื่องมาจากการควบคุมตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ได้ทั้งสิ้น และยังมีส่วนที่ขัดหรือไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างเต็มที่ เป็นเหตุก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา จะได้อธิบายในลำดับถัดไป

3.3 ปัญหาที่เกิดจากการที่กำหนดให้การเล่นกีฬาบิลเลียดอยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย บิลเลียดอยู่ในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน มีอิทธิพลต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับอันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยตั้งแต่ในอดีตที่ถูกมองว่าเป็นการพนันเป็นการเล่นที่อาจก่อให้เกิดความโลภ ความหมกมุ่นและทำให้เสียคนในที่สุด จนมาจนถึงที่การเล่นบิลเลียดถูกมองว่าเป็นกีฬานิตหนึ่งที่สามารถพบเห็นได้อย่างทั่วไปในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ทั้งประเภทกีฬาสมัครเล่นและกีฬาอาชีพ แต่เนื่องจากการเล่นบิลเลียดยังคงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงยังทำให้กีฬาบิลเลียดยังคงได้รับความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีต้องถูกตำหนิโดยสังคมจึงก่อให้เกิดปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายตามมา มีรายละเอียดจากการศึกษา ดังนี้

3.3.1 ปัญหาการควบคุมกีฬาบิลเลียดตามกฎหมายการพนันที่ไม่ได้ประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการพนันของประเทศไทยถูกตราขึ้นใช้บังคับเป็นเวลากว่า 80 ปีมาแล้ว และนับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2505 เป็นเวลากว่า 50 ปีแล้วที่มิได้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว จึงทำให้บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมีความล้าหลังและไม่ชัดเจนอยู่หลายประการ อันได้แก่

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันยังมีข้อบกพร่องไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ กล่าวคือ ประเภทการพนันที่ระบุในบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้มีความล้าสมัย การกำหนดชื่อของการพนันเอาไว้ทำให้การพนันเหล่านั้นมีลักษณะไม่ยืดหยุ่น ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร วิธีการเล่นการพนันก็มีการพัฒนาอาศัยเทคโนโลยีเหล่านั้นพัฒนาารูปแบบการเล่นการพนันให้มีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น และมีการเล่นหลายประเภทที่ไม่ควรควบคุมและกำหนดให้เป็นการพนัน ส่งผลให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกล่าวหาฟ้องร้องผู้กระทำความผิดตามบทกฎหมายข้อใด ทำให้เจ้าพนักงานเกิดความสับสนมีการตั้งข้อหาที่แตกต่างกันไปและขาดบรรทัดฐานที่แน่นอน ยากต่อการทำให้อยู่ภายใต้กฎหมายอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติกฎหมายการพนันของ

ประเทศไทยไม่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติและบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ จนเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการเล่นกีฬา เช่น กีฬาบิลเลียด สนุกเกอร์ เป็นต้น ในอดีตมองว่าการเล่นบิลเลียดนั้นไม่ใช่ทักษะ แต่เป็นการเสี่ยงโชคโดยใช้แต่โอกาสทั้งสิ้น แต่ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2500 เป็นต้นมา บิลเลียดและสนุกเกอร์เริ่มได้รับการยอมรับในฐานะกีฬาและได้จัดให้มีการแข่งขันสนุกเกอร์ชิงแชมป์ประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรก รวมถึงได้รับการยอมรับจากสมาพันธ์กีฬาต่าง ๆ ว่าเป็นกีฬาประเภทหนึ่งและจัดให้มีการแข่งขันมากมาย นอกจากนี้ บิลเลียดยังเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะทางด้านร่างกาย จิตใจ และใช้สมาธิสูง หากใช้อาศัยโอกาสหรือการเสี่ยงโชคอย่างเดียวอันจะเข้าลักษณะของการเป็นการพนันไม่ แต่สาเหตุที่ยังคงต้องมีการควบคุมบิลเลียดไว้เนื่องมาจาก สถานที่เล่นบิลเลียดที่ได้รับอนุญาตโดยทั่วไปประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าเล่นการพนันกันเป็นจำนวนมาก เป็นการเพาะนิสัยให้เพลิดเพลินฝึกฝนในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียน เป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤติมิชอบเพื่อจัดความเสื่อมโทรมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายห้ามไม่ให้ออกใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นบิลเลียดเว้นแต่กรณีตามกฎหมายกระทรวง คือ เคหสถานหรือสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่ง นอกจากนี้ การที่ออกนโยบายห้ามเล่นบิลเลียดนั้น เปรียบเสมือนทำให้กลายเป็นการเล่นที่ห้ามโดยเด็ดขาดโดยปริยาย อันเป็นการกระทบต่อกีฬาบิลเลียดภาพรวมทั้งการประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมาย เช่น โรงเรียนสอนสนุกเกอร์ ต่างจากประเทศจีนหรือฮ่องกงที่มีโรงเรียนสอนสนุกเกอร์สำหรับเด็ก หรือการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อความบันเทิงอื่น ๆ เช่น ในร้านอาหาร โรงแรม หรือถ้าหากบิลเลียดหรือสนุกเกอร์

ปัญหาความไม่ชัดเจนในการนิยามคำว่าการเล่น แม้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะเป็นบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญา แต่กฎหมายดังกล่าวไม่มีการให้นิยามของคำว่า “การเล่น” เอาไว้ เพียงแต่กำหนดรูปแบบและวิธีการเล่นการพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนันเท่านั้น การพิจารณาว่าการกระทำที่เป็นการเล่นพนันอื่น ๆ ที่เป็นความผิดจึงต้องพิจารณาจากเนื้อหาของบทบัญญัติมาตรา 4 ทวิ เป็นบทบัญญัติที่ใช้อุดช่องว่างสำหรับการพนันรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ ในกรณีเป็นการเล่นไม่มีการระบุความผิดเกี่ยวกับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างชัดเจน ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความสับสนในทางปฏิบัติ เช่น เจ้าพนักงานบางรายอาจตั้งข้อหาว่าเป็นความผิดที่คล้ายคลึงกับการเล่นตามบัญชี ก. หรือบัญชี ข. มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดในมาตรา 4 หรือเจ้าหน้าที่บางรายอาจตั้งข้อหาว่าเป็นการเล่นอื่นใดนอกจากการเล่นในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ตามมาตรา 4 ทวิ การกำหนดความผิดในลักษณะที่แตกต่างไปคนละฐานความผิด ย่อมก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในการบังคับใช้ และส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้กระทำ

ความผิดเนื่องจากโทษทางอาญาของบทบัญญัติในมาตรา 4 และมาตรา 4 ทวินั้นมีความแตกต่างกันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติกำหนดห้ามไว้แต่การเล่นบิลเลียดเท่านั้น ถ้าหากเป็นการเล่นอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันกับบิลเลียด เช่น สนุกเกอร์ พูล เป็นต้น ในการฟ้องเจ้าพนักงานจะต้องบรรยายการเล่นว่ามีลักษณะการเล่นอย่างไร คล้ายกับการเล่นในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. หมายเลขใด ถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ต้องบรรยายให้ศาลรู้เห็น มิเช่นนั้นจะถือเป็นฟ้องเคลือบคลุม เนื่องจากเป็นฟ้องที่ทำให้จำเลยไม่เข้าใจข้อหาได้ดี แต่ในทางปฏิบัติหากเจ้าหน้าที่ไม่มีความเชี่ยวชาญหรือความรอบคอบมากเพียงพอ เมื่อเป็นการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการเล่นบิลเลียดว่าเป็นการเล่นตามมาตรา 4 ทวิหรือบรรยายฟ้องอย่างไม่ถูกต้องได้ ส่งผลให้การควบคุมและการปราบปรามการเล่นที่ฝ่าฝืนกฎหมายไม่มีมาตรฐานและไม่ได้ประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายต้องการ

ตัวอย่างเช่น โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยกับพวกที่หลบหนีได้บังอาจร่วมกันเล่นการพนันรัสเซียเชียนพูล (ผีลาย) เป็นการพนันตามบัญชี ก. ลำดับที่ 18 ท้ายพระราชบัญญัติการพนันพุทธศักราช 2478 พนันเอาทรัพย์สินกันโดยมิได้มีพระราชกฤษฎีกาอนุญาตให้เล่นได้ ประเภทของการพนันที่โจทก์ระบุในฟ้องไม่ใช่บิลเลียดรู หรือตีผี ดังที่ระบุไว้ในบัญชี ก. ลำดับที่ 18 แต่ถือว่าเป็นการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการเล่นบิลเลียด ตามบัญชี ข. การกระทำของจำเลยที่โจทก์กล่าวในฟ้อง จึงมิใช่การกระทำที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ดังนั้น แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ และศาลพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วว่าทรัพย์สินของกลางเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นการพนันให้รับก็ตาม คำพิพากษาดังกล่าวก็ไม่ผูกพันผู้ร้อง

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กำหนดว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลงหรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดต่อไปนี้

(2) ถ้าเป็นความผิดในการเล่นอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

กฎหมายเอาโทษกับผู้จัดให้มีการเล่นพนันซึ่งได้รับอนุญาตแล้วจะผิดแต่เฉพาะในกรณีที่เล่นพลิกแพลง ส่วนการเล่นผิดกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาตก็ดี คงมีผิดเฉพาะผู้เข้าเล่นหรือเข้า

พนันเท่านั้น ผู้จัดให้มีการเล่นหามีผิดด้วยไม่¹⁹⁶ การไม่เอาโทษแก่ผู้จัดให้มีการเล่นที่ฝ่าฝืนกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตนั้นถือได้ว่าเป็นข้อต้อย เพราะโดยหลักแล้วผู้เล่นจะไม่สามารถจัดให้มีการเล่นที่ปราศจากกฎกระทรวงหรือใบอนุญาตได้หากปราศจากผู้จัดให้มีการเล่น และการไม่เอาโทษแก่ผู้จัดให้มีการเล่นอาจถือว่าเป็นการปล่อยปละละเลยไม่ได้มีการควบคุมหรือปราบปรามการเล่นการพนันจากผู้เล่นได้ ในส่วนผู้เล่นนั้นแม้กฎหมายมาตรา 12 จะเอาโทษแก่ผู้เล่นกรณีเล่นผิดกฎกระทรวงหรือผิดข้อความในใบอนุญาต นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติพบว่า มีหนังสือกองคดีที่ 0503.6/ ลงวันที่ 27 มิถุนายน พุทธศักราช 2537 เรื่อง ทหารือปัญหาข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ.การพนันฯลงนามโดยพ.ต.อ.วิรัตน์ กิริตขจร รอง ผบก.ปรท.ผบก.คดี ถึง ผู้ช่วย อ.ตร.หน.ภาค 1 ตอบข้อหารือ กรณี พ.ต.อ.สมใจ โปตาพล รอง ผบก.หน.ภ.จว.ลพบุรี มีบันทึกหารือเกี่ยวกับความผิดตาม พ.ร.บ.การพนันฯกรณีการเล่นบิลเลียด กำหนดว่าผู้เล่นต้องปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขดังระบุไว้หลังใบอนุญาตนี้ ด้านหลังใบอนุญาตได้ระบุให้เล่นพนันตามวันเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต และห้ามมิให้ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย หากฝ่าฝืนเป็นเพียงการผิดเงื่อนไขของการเล่นบิลเลียด มิใช่ผิดเงื่อนไขของการเล่นการพนันบิลเลียด จึงยังไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทั้งผู้เล่นหรือผู้จัดให้มีการเล่น

หากพิจารณาในมาตรา 12 ตอนท้ายจะเห็นว่ากฎหมายเอาโทษทั้งแก่ผู้เล่นและผู้พนันหากเป็นกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติในพระราชบัญญัติพนันหรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาตก็เป็นความผิด ในทางปฏิบัติแนวทางการการเอาผิดนั้นจะเอาองค์ประกอบของการเล่นพนันมาเป็นเงื่อนไขในการเอาผิดด้วย ถึงแม้ว่าจะมีการเล่นผิดกฎกระทรวงก็ตามแต่หากไม่ได้มีการเล่นการพนันในทางปฏิบัติตำรวจก็ไม่เอาผิดหรือแม้แต่แนวคำพิพากษาของศาล ตัวอย่างเช่น การเล่นผิดข้อความในใบอนุญาตและการเล่นพลิกแพลงจะเป็นความผิดหรือไม่ โดยหลักแล้วเมื่อได้รับอนุญาตไปแล้วผู้จัดให้มีการเล่นจะผิดก็ต่อเมื่อให้มีการเล่นพลิกแพลงเท่านั้น หากการเล่นนั้นขัดต่อพระราชบัญญัติการพนัน กฎกระทรวง หรือขัดต่อข้อความในใบอนุญาต ผู้จัดไม่มีความผิดคงผิดเฉพาะผู้ที่เข้าเล่นหรือเข้าพนันเท่านั้น ดังนั้น หากนาย ก. และนาย ข. ได้เล่นบิลเลียดในที่ซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียด แต่ปรากฏว่านาย ก. และนาย ข. ได้เล่นกันจนเกินเวลาในใบอนุญาต แต่ไม่ได้เล่นพนันเอาทรัพย์สินกัน ไม่มีความผิดเพราะจะเป็น ความผิดได้ต่อเมื่อการเล่นนั้นได้มีการพนันกัน¹⁹⁷ ประกอบกับเมื่อไม่ได้มีการกำหนดนิยามของ

¹⁹⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 563/2490

¹⁹⁷ เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 102/2483

การพนันไว้แล้ว จึงก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนว่าอย่างไรเป็นการพนัน และอย่างไรบ้างเป็นการเล่นที่ พลิกแพลงอันจะถือว่าเป็นความผิด นอกจากนี้ บทลงโทษตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังเป็นบทลงโทษที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาเมื่อเปรียบเทียบกับความรุนแรงของการ กระทำความผิด ผลตอบแทนของการพนันของผู้ที่เป็นเจ้ามือรายใหญ่ หรืออัตราค่าครองชีพที่ ปรับเปลี่ยนตามสภาพสังคม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวกฎหมาย ส่งผล ให้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการลงโทษตามกฎหมายที่ต้องการป้องกันและปราบปราม

ปัญหาการควบคุม ตรวจสอบและการกำกับดูแลผู้ที่ได้รับอนุญาตขาดความชัดเจน เนื่องจาก ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ไม่มีการกำหนด เงื่อนไขหรือคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต ทำให้การขออนุญาตไม่มีความชัดเจนหรือไม่ มีมาตรฐานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการเล่นบางประเภทแม้กฎหมายจะระบุให้ขออนุญาต ได้ออกใบอนุญาตได้ แต่ในทางปฏิบัติได้มีกฎกระทรวงหรือดุลยพินิจของเจ้าพนักงานมีอนุญาตให้มีการขออนุญาต นอกจากนี้ ยังไม่มีกฎหมายที่ระบุถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการที่เจ้าพนักงานฝ่าย ปกครองหรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายจะสามารถควบคุมตรวจสอบการอนุญาตดังกล่าวได้ การบังคับ ใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมจึงไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือขาดมาตรการควบคุมการลักลอบ เล่นการพนัน ไม่มีมาตรการจัดการเพียงพอกับผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน เจ้าของบ่อน เจ้าของสถานที่ ที่มีส่วนรู้เห็น ผู้สนับสนุน และส่งผลให้การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับการเล่นการพนันผิด กฎหมายยังเป็นปัญหาสำคัญ ตลอดจนมีปัญหาเรื่องการปรับใช้ การตีความ การออกกฎหมายลำดับ รอง ขั้นตอนการใช้ดุลยพินิจตามบทบัญญัติในบางมาตราในพระราชบัญญัติการพนันยังไม่เป็นไป ในทางเดียวกันหรือสอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น กรณีการขออนุญาตสามารถตรวจสอบได้ทาง ระบบออนไลน์ ส่วนกลางสามารถรับทราบได้ แต่กรณีที่กฎหมายอนุญาตให้เล่นได้โดยไม่ต้องขอ ใบอนุญาตไม่สามารถทราบจำนวนหรือสถานที่ที่แน่นอนได้ ก่อให้เกิดการลักลอบเล่นหรือพนันอย่าง ผิดกฎหมายได้

และเมื่อเปรียบเทียบกับการเล่นหรือการเดิมพันกีฬาชนิดอื่นนั้น การเล่นหรือการเดิมพัน กีฬาหรือการแข่งขัน เป็นการพนันประเภทอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข. ของ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ทวิวรรคแรกว่า “ในการเล่น อื่นใดนอกจากที่กล่าวในมาตรา 4 จะพนันกันหรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันได้เฉพาะการเล่นที่ระบุชื่อ และเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง” การเล่นหรือการเดิมพันกีฬาหรือการแข่งขันจึงถือว่าเป็นการพนันที่ ต้องห้ามไม่สามารถจัดให้มีการเล่นได้ ผลของการฝ่าฝืนก็มีโทษตามมาตรา 12 “ผู้ใดจัดให้มีการเล่น

หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศโฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิด” ถึงแม้ว่าจะไม่มีการระบุชื่อของชนิดกีฬาหรือการแข่งขันใดก็ยังคงถือว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หากเทียบกับกีฬาประเภทอื่น เช่น กีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นที่นิยมพนันกันอย่างยิ่งก็ยังไม่มีการควบคุมไว้โดยเฉพาะ แต่ก็สามารถเอาผิดแก่ผู้พนันได้โดยมิได้ส่งผลกระทบต่อตัวกีฬาหรือผู้สนใจกีฬาที่มีได้เกี่ยวข้องกับการเล่นแต่อย่างใด

3.3.2 ปัญหาการขัดกันของกฎหมายการพนันและกฎหมายฉบับอื่น

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาทั้งสิ้น 20 ฉบับตั้งแต่พุทธศักราช 2475 แม้แนวนโยบายของรัฐบาลทั้งหลายจะให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมกับเรื่องกีฬามาโดยตลอด แต่ในรัฐธรรมนูญของไทยที่ผ่านมานั้นเรื่องกีฬานั้นถูกมองว่าซ่อนอยู่ในบทบัญญัติเรื่องเด็ก เยาวชน การศึกษา หรือสาธารณสุขมาโดยตลอด¹⁹⁸ อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นฉบับแรกที่ระบุเรื่องการกีฬาไว้อย่างชัดเจน ปรากฏในหมวดว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 71 วรรคแรก ตั้งเป้าหมายว่าให้พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ดังที่บัญญัติว่า “รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง **รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน**”

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรานี้จึงเปรียบเสมือนความหวังที่แท้จริงของคนในวงการกีฬารวมถึงประชาชนชาวไทยทุกคนที่ต้องการจะเห็นพัฒนาการด้านการศึกษาของประเทศไทยที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีเสถียรภาพ¹⁹⁹ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 71 วรรคแรกนี้เป็นเสมือนกรอบแนวทางหลักของการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไทย ที่จะต้องมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการทั้งในระดับพระราชบัญญัติและในกฎหมายลำดับรองเจตนารมณ์ดังกล่าวด้วย

¹⁹⁸ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 48 ปีที่รอคอย..... “การกีฬา” ในรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560).

¹⁹⁹ เรื่องเดียวกัน.

ในส่วนของกีฬาบิลเลียดหรือสนุกเกอร์เป็น 1 ในชนิดกีฬาที่การกีฬาแห่งประเทศไทยได้ให้การรับรองตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และเป็น 1 ในกีฬาอาชีพตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่ได้รับการสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทยอีกด้วย พระราชบัญญัติทั้งสองนี้เป็นกฎหมายลำดับรองเพื่อรับรองการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2460 มาตรา 71 วรรคแรก ที่ตั้งเป้าหมายว่าให้พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม แม้อีกกีฬาบิลเลียดจะได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทย และกีฬาบิลเลียดและนักกีฬาของไทยจะได้เดินทางไปแข่งขันอย่างไม่หยุดยั้งจนประสบความสำเร็จ แต่สิ่งหนึ่งที่ขัดต่อระบบการดำเนินการพัฒนาเยาวชน และไม่สอดคล้องกับที่การกีฬาแห่งประเทศไทยระบุไว้ ก็คือการที่กีฬาบิลเลียดถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในบัญชี ข.

3.3.2.1 พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558

เมื่อพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 ใช้บังคับแล้ว ได้มีการออกประกาศการกีฬาแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 เรื่อง กำหนดชนิดกีฬาที่สมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการกีฬาหรือการส่งเสริมการกีฬาดังกล่าว จะต้องขอรับใบอนุญาตจากการกีฬาแห่งประเทศไทย ตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 สำคัญของประกาศฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 บัญญัติให้สมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการกีฬาหรือการส่งเสริมกีฬาโดยตรงต้องได้รับอนุญาตจากการกีฬาแห่งประเทศไทยจึงจะดำเนินการจัดตั้งตามกฎหมายได้ ผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยจึงได้ออกประกาศกำหนดชนิดกีฬาที่สมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับกีฬาหรือส่งเสริมการกีฬาดังกล่าว จะต้องขอรับใบอนุญาตจากการกีฬาแห่งประเทศไทย ไว้ในข้อ 1 ความว่าชนิดกีฬาที่สมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการกีฬาหรือส่งเสริมการกีฬาดังกล่าว จะต้องขอรับใบอนุญาตจากการกีฬาแห่งประเทศไทยตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 มีการรับรอง ณ เวลาจำนวนทั้งสิ้น 41 ชนิด รวมถึงกีฬาบิลเลียดด้วย การควบคุมการกีฬาเป็นภารกิจหนึ่งของการกีฬาแห่งประเทศไทย ในกรณีที่สมาคมใดประสงค์จะมีกิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา หรือการจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทยจะต้องได้รับอนุญาตจากการกีฬาแห่งประเทศไทยก่อน ในส่วนของกีฬาบิลเลียดนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของสมาคมกีฬาบิลเลียด

แห่งประเทศไทย ในอดีตใช้ชื่อว่าสมาคมสนุกเกอร์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2525 ดังนั้น เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 และได้มีประกาศควบคุม การกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจัดการแข่งขันและเพื่อที่จะสามารถได้รับการสนับสนุนจาก การกีฬาแห่งประเทศไทย กีฬาบิลเลียดก็ได้เป็นหนึ่งในชนิดกีฬาที่ได้รับการรับรองเพื่อให้การกีฬาแห่ง ประเทศไทยสามารถดำเนินส่งเสริมพัฒนาและสนับสนุนดังเช่นการกีฬาประเภทต่าง ๆ ด้วย

ต่อมา ได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกีฬาแห่งประเทศไทย²⁰⁰ เนื่องจากมีบทบัญญัติ บางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ จึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 และมีการตราพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 ขึ้น อย่างไรก็ตาม ในมาตรา 134 กำหนดให้บรรดาสมาคมที่ได้รับอนุญาตจากการกีฬาแห่งประเทศไทย ตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติ การกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 และได้จดทะเบียน เป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสมาคม กีฬาทั่วไปตามมาตรา 62 (1) แห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้นายทะเบียนสมาคมตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ซึ่งชื่อสมาคมนั้นนอกจากทะเบียนสมาคม และในมาตรา 138 ให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัติ การกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตาม พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จึงทำให้สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยและการรับรองกีฬาบิลเลียด ตามประกาศการกีฬาแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 ก็ยังคงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการกีฬาแห่ง ประเทศไทยฉบับใหม่

เนื่องจากการที่บิลเลียดเป็นการเล่นที่อยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และ เป็นกีฬาที่ได้รับการรับรองตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 อีกด้วย จึงทำให้การพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนบิลเลียดในฐานะกีฬาตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย ไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมและพัฒนากีฬาบิลเลียดระดับ

²⁰⁰ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการ กีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 : พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติความเป็นมา กระบวนการ และขั้นตอนในการตรา พระราชบัญญัติดังกล่าวของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ก.ป. 165/2558) (กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2558).

เยาวชน กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท 0209.3/27066 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2540 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการกีฬาแห่งประเทศไทยมีความประสงค์ที่จะส่งเสริมกีฬาสนุกเกอร์ให้เป็นกีฬาย่างแท้จริง มีเงื่อนไขให้เยาวชนเข้าเล่น ฟีกซ์คอม มีกำหนดเวลา ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่การกีฬาแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม และควบคุมมิให้มีการเล่นการพนัน คณะอนุกรรมการฯ เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้สนุกเกอร์เป็นกีฬา คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาแนวทางต่าง ๆ สามแนวทาง คือ ยกเว้นพระราชบัญญัติสนุกเกอร์ พุทธศักราช .... หรือแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยตัดบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือแก้ไขข้อ 13 (2) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ต่อมา การกีฬาแห่งประเทศไทยเสนอแนวทางการส่งเสริมสนุกเกอร์ให้เป็นกีฬามีเงื่อนไขว่าจะเปิดให้เยาวชนเข้าเล่นฟีกซ์คอม มีกำหนดเวลา ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ และควบคุมมิให้มีการพนัน โดยจะจัดให้มีการเล่นในอาคารสำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทยในส่วนกลางหรือสาขาจังหวัด จึงทำให้ได้ข้อสรุปว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 7²⁰¹ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 ย่อมกระทำการกิจการต่าง ๆ ได้ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8²⁰² ทั้งนี้ ตามมาตรา 19²⁰³ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 การดำเนินการดังกล่าวย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการจัดให้มีการเล่นอันระบุนไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามมาตรา 4 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และไม่เข้าเงื่อนไขของบทสันนิษฐานตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังนั้น หากได้มีการดำเนินการตามมาตรา 19 (1) แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 ใน

²⁰¹ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 มาตรา 7 “ให้การกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใดภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรก็ได้ แต่การตั้งสำนักงานสาขานอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี”

²⁰² พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 มาตรา 8 “ให้การกีฬาแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) ส่งเสริมการกีฬา”

²⁰³ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528 มาตรา 19 “ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของการกีฬาแห่งประเทศไทย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 8 และมาตรา 9”

ลักษณะดังกล่าวโดยครบถ้วนแล้ว การกีฬาแห่งประเทศไทยไม่ต้องขออนุญาตหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

การที่กีฬาบิลเลียดเป็นการเล่นที่ต้องถูกควบคุมในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นกีฬาที่การกีฬาแห่งประเทศไทยให้การรับรองจัดการแข่งขันและให้การสนับสนุน และด้วยความเกี่ยวพันทับซ้อนในการบังคับใช้กฎหมายจึงทำให้มีหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลากหลายหน่วยงาน ก่อให้เกิดความสับสนระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายเนื่องจากไม่รู้ว่าจะบังคับตามกฎหมายฉบับใดจึงจะถูกต้องสมควร รวมถึงผลกระทบจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังส่งผลให้เอกชนหรือประชาชนไม่สามารถเปิดโรงเรียนหรือศูนย์การเรียนบิลเลียดโดยมีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายได้ เนื่องจากจะเป็นการขัดกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เนื่องจากเป็นการตั้งโต๊ะบิลเลียดโดยมีการเรียกรับผลประโยชน์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น การเล่นบิลเลียดไม่สามารถขออนุญาตได้ ภาระในเรื่องการสร้างนักกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยจึงตกแก่ภาครัฐอันได้แก่การกีฬาแห่งประเทศไทยและสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทยเป็นสำคัญ เป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนา นักกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย เนื่องจากในทางปฏิบัติศูนย์ฝึกกีฬาบิลเลียดก็มีอยู่อย่างจำกัดและเยาวชนที่สามารถรับฝึกสอนก็มีอยู่อย่างจำกัด เป็นการแก้ปัญหาได้ในส่วนหนึ่งเท่านั้น ยังไม่สามารถและแก้ปัญหาเพื่อพัฒนากีฬาบิลเลียดได้ทั้งสิ้น

3.3.2.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556

กีฬาอาชีพ คือ กีฬาที่จัดการแข่งขันอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานสากล และมีนักกีฬาอาชีพเข้าร่วมแข่งขันกัน มีรายได้จากการแข่งขัน ตามชนิดหรือประเภทที่คณะกรรมการประกาศกำหนด อันเป็นคำจำกัดความตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 ที่กีฬาอาชีพเป็นกิจกรรมกีฬานานาชาติให้ความสำคัญและเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่นักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ อีกทั้งการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาอาชีพหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ ยังเป็นปัจจัยส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเผยแพร่ชื่อเสียง เกียรติภูมิของประเทศ ก่อนหน้าปีพุทธศักราช 2556 นั้นยังไม่มีกฎหมายที่ส่งเสริมกีฬาอาชีพ จึงสมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกีฬาอาชีพ เพื่อกำหนดมาตรฐานด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับกีฬาอาชีพให้สอดคล้องกับสากล เพื่อยกระดับมาตรฐานกีฬาอาชีพในประเทศไทย และเพื่อคุ้มครอง ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 ขึ้นมา

ต่อมาได้มีประกาศคณะกรรมการกีฬาอาชีพ เรื่อง กำหนดชนิดหรือประเภทกีฬาที่เป็นกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2561 มีการในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 201 ง เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พุทธศักราช 2561 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (4)²⁰⁴ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 คณะกรรมการกีฬาอาชีพ ในการประชุมครั้งที่ 4/2561 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พุทธศักราช 2561 มีมติเห็นชอบให้ออกประกาศไว้ ข้อ 4 ของประกาศฉบับนี้ได้กำหนดชนิดกีฬาที่ให้เป็นที่กีฬาอาชีพครอบคลุมใน 13 ชนิดกีฬาอาชีพ คือ ฟุตบอล แบดมินตัน ตะกร้อ วอลเลย์บอล สกุกเกอร์ โบว์ลิ่ง แข่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เทเบิลเทนนิส เทนนิส กอล์ฟ บาสเกตบอล และมวยไทย ประเภทของกีฬาสกุกเกอร์ที่ได้รับการรับรองให้เป็นที่กีฬาอาชีพนั้นมีประเภทเดียว คือ สกุกเกอร์ชายเท่านั้น

พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 มีความจำเป็นต่อกีฬาอาชีพอย่างมาก เพราะจะเป็นตัวกำหนดทิศทางกีฬาต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ รวมถึงการคุ้มครองนักกีฬาไม่ให้สโมสรสามารถเอาเปรียบได้อีกด้วย ขณะเดียวกันสโมสรเองก็ได้รับการคุ้มครองหากไม่ได้รับความเป็นธรรม และจะทำให้กีฬาอาชีพของประเทศไทยเติบโตขึ้นอีก การแข่งขันกีฬานอกจากจะได้ประโยชน์ด้านสุขภาพทางร่างกายและจิตใจแล้ว ยังเป็นส่วนที่ช่วยผลักดันให้นักกีฬาได้พัฒนาทักษะก้าวไปสู่ความเป็นมืออาชีพ สามารถสร้างรายได้และโอกาสในการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากอาชีพได้ แต่ถึงกระนั้น กีฬาบิลเลียดแม้จะถือว่าเป็นกีฬาอาชีพและสามารถจัดการแข่งขันขึ้นได้ แต่ถูกจำกัดเพียงการแข่งขันแค้กีฬาสกุกเกอร์ประเภทชายเท่านั้น ไม่เปิดกว้างสำหรับทุกเพศ การจำกัดการแข่งขันของนักกีฬาทำให้นักกีฬาไม่อาจลงแข่งเพื่อพัฒนาฝีมือได้ ทั้งนี้ การถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังทำให้ไม่สามารถสร้างและพัฒนาให้นักกีฬาขึ้นมาเพื่อตอบสนองให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์แห่งกีฬาอาชีพได้ เนื่องจากกีฬาบิลเลียดนั้นไม่เอื้อต่อการสร้างนักกีฬาในระดับเยาวชน การเข้าถึงกีฬาบิลเลียดสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นไปได้ยากไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเริ่มต้นฝึกซ้อม การสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รวมถึงเงื่อนไขการควบคุมกีฬาบิลเลียดบางประการเป็นอุปสรรคในการพัฒนากีฬา ในทางกลับกันพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 กลับกลายเป็นหลักที่เข้ามาผ่อนคลายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในส่วนกีฬาบิลเลียด นักกีฬาในระดับเยาวชนที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน และมีบัตรประจำตัวนักกีฬาอาชีพอาจได้รับการผ่อนปรนในการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดได้ง่ายขึ้น ทั้งที่ในความเป็น

²⁰⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 มาตรา 11 บัญญัติว่า “คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(4) กำหนดชนิดหรือประเภทกีฬาที่ให้ถือว่าเป็นกีฬาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้”

จริงกีฬาควรเข้าถึงได้กับเด็กและเยาวชนทุกเพศทุกวัยโดยไม่มีข้อกเว้นหรือต้องอาศัยช่องทางอื่นใด ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมและเป็นการกีดกันแก่เด็กและเยาวชนที่ต้องการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดมาก เกินสมควร

อาจกล่าวได้โดยสรุปว่า ภาครัฐให้ความสำคัญกับเรื่องกีฬาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากนอกจาก กีฬาจะทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจแล้ว กีฬายังมีส่วนในการช่วยพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สามารถสร้างรายได้และอาชีพจากการกีฬา รวมถึงยังสามารถ ชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศแก่นานาชาติด้วย จึงได้มีการบัญญัติหลักการไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย รวมถึงกฎหมายลำดับรองอื่น ๆ ด้วย แม้ว่าพัฒนาการของกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย จะประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องและกำลังเดินหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่การที่บิลเลียดถูก ควบคุมตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นมีความล้าหลังไม่สอดคล้องกับสายตาของ นานาชาติ ส่งผลต่อการสร้างและส่งเสริม พัฒนานักกีฬาบิลเลียดของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนานักกีฬาเยาวชน นอกจากนี้ความล้าหลังของกฎหมาย ยังส่งผลถึงทัศนคติที่สังคมมี ต่อกีฬาบิลเลียดหรือนักกีฬาบิลเลียดว่ายังมีความเกี่ยวข้องกับการพนัน อันจะทำให้ขาดแรงการ สนับสนุนจากผู้ปกครอง ขาดผู้สนับสนุนทางภาคเอกชน ถือว่าเป็นผลกระทบทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณ การสนับสนุน ซ้ำยังผลให้การควบคุมและการปราบปรามการเล่นที่ฝ่าฝืนกฎหมายไม่มี มาตรฐานและไม่ได้ประสิทธิภาพ และยังก่อความทับซ้อนในการดำเนินการและบังคับใช้กับกฎหมายที่ เกี่ยวกับการกีฬาดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติการ พนัน พุทธศักราช 2478 หรือกฎหมายการกีฬาไม่สามารถบังคับได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพตาม เจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ

เมื่อได้ศึกษาถึงหลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย ความเป็นมา รวมถึงผลกระทบต่างของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่มีต่อกีฬา บิลเลียดและกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ในบทต่อไปจะเป็นการศึกษาแนวความคิดใน ต่างประเทศเกี่ยวกับหลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียด ไม่ว่าจะประเทศที่ มีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาต่อผู้ที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่นบิลเลียด และประเทศที่ไม่มีการ กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาต่อผู้ที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่นบิลเลียด แต่มีการควบคุมหรือมีมาตรการ อื่นมิใช่กฎหมายมาใช้บังคับแทน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยและวิเคราะห์กับทฤษฎีที่ได้ ศึกษาไว้ในบทวิเคราะห์ต่อไป

บทที่ 4

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศ

ประเทศที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 4 ประเทศ ได้แก่ **ประเทศอังกฤษ** เนื่องจากประเทศอังกฤษถือเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศต้นกำเนิดของการเล่นบิลเลียด หลายประเทศก็ได้รับอิทธิพลการเล่นบิลเลียดจากประเทศอังกฤษเป็นผลให้มีการพัฒนา ดัดแปลงการเล่นบิลเลียดเป็นการเล่นอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันตามมา นอกจากนี้ในแง่ของกีฬา นักกีฬาบิลเลียดชาวอังกฤษประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการแข่งขันระดับโลกทั้งประเภทสมัครเล่นและกีฬาอาชีพ ดังนั้น ประเทศอังกฤษจึงเป็นประเทศที่เหมาะสมจะนำมาศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียด ประเทศต่อมาที่ผู้วิจัยเลือกมาเพื่อทำการศึกษา คือ **สหรัฐอเมริกา** ด้วยเหตุผลที่ว่าประเทศดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนา และเป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอันดับต้น ๆ ของโลก นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกายังเป็นประเทศที่มีการพัฒนารูปแบบการเล่นบิลเลียดให้มีความหลากหลายมากขึ้น และในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง หลายประเทศก็ได้รับอิทธิพลการเล่นบิลเลียดจากกองทัพสหรัฐที่ประจำอยู่ในประเทศนั้น ๆ จึงเป็นประเทศต้นแบบที่เหมาะสมแก่การนำมาศึกษาเปรียบเทียบ ประเทศต่อมา คือ **ประเทศฟิลิปปินส์** ด้วยเหตุผลที่ว่าประเทศดังกล่าวมีลักษณะภูมิประเทศและลักษณะประชากรที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย รวมถึงยังเป็นประเทศที่ได้รับอิทธิพลการเล่นบิลเลียดมาจากสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ในแง่ของกีฬา ประเทศฟิลิปปินส์ถือว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับภูมิภาคเป็นอย่างดี และมักจะเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทยในการแข่งขันรายการสมัครเล่นระดับภูมิภาคไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น และประเทศสุดท้าย คือ **เขตบริหารพิเศษฮ่องกง** ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง กีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์เป็นกีฬาที่เติบโตอย่างยิ่ง มีผู้เล่นที่ก้าวเข้าสู่ระดับแนวหน้าของโลกทั้งการเล่นประเภทสมัครเล่นและการเล่นระดับอาชีพและไม่ว่าจะประเภทชายหรือประเภทหญิงก็ตาม และเป็นคู่แข่งที่น่าจับตามองของนักกีฬาทั่วโลก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษามาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดที่ประเทศเหล่านี้ใช้บังคับ เพื่อจะนำไปวิเคราะห์ในบทถัดไป มีรายละเอียดการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ประเทศอังกฤษ

4.1.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในประเทศอังกฤษ²⁰⁵

ประเทศอังกฤษเกมการเล่นบิลเลียดพัฒนาเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมอย่างมากสำหรับสมาชิกชนชั้นสูง²⁰⁶ ในศตวรรษที่ 1800 ยุคอาณานิคมของประเทศอังกฤษ การเล่นเกมบิลเลียดถูกนำไปเล่นในหมู่ทหารอังกฤษที่ประจำอยู่ในประเทศอาณานิคมต่าง ๆ เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ บิลเลียดถูกพัฒนาให้มีรูปแบบการเล่นที่หลากหลายมากขึ้น เช่น อิงลิชบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือพูล เป็นต้น โรงบิลเลียดที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการโรงแรกก็คือ โควเนท์การ์เดน (Covent Garden) ตั้งอยู่ที่เมืองเพียซซา (Piazza) เริ่มเปิดในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 หลังจากนั้นโรงบิลเลียดหลายโรงก็ได้ถือกำเนิดตามขึ้นมา เป็นช่วงที่กำเนิดผู้เล่นที่มีชื่อเสียง อาทิ วิลเลียม คูก (William Cook) ชาร์ล ดอลสัน (Charles Dawson) และแฮช ดับบิว สตีเวนสัน (Harry W. Stevenson) เป็นต้น ในช่วงนี้การเล่นบิลเลียดหรือลีลาของการเล่นได้กลายเป็นศิลปะอย่างหนึ่งได้มีการพิมพ์หนังสือออกมามากมาย แต่ละเล่มบ่งบอกถึงลักษณะการเล่นทั่วไปโดยเฉพาะมุมหรือเหลี่ยมต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นหลักของการเล่น บิลเลียดโด่งดังอยู่ยาวนานตลอด 25 ปีของศตวรรษที่ 20 ถือว่าโด่งดังยิ่งกว่าสนุกเกอร์

ต่อมา ในปีคริสต์ศักราช 1920 โจ เดวิส (Joe Davis) นักกีฬาสนุกเกอร์ชื่อดังก็ได้พิสูจน์ว่าสนุกเกอร์ก็เป็นเกมที่ต้องใช้ฝีมือมากเกมหนึ่ง ทำให้คนหันมาสนใจกีฬาสนุกเกอร์เพิ่มมากขึ้นโดยลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม คนก็ยังเล่นบิลเลียดมากกว่าสนุกเกอร์ จนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สถานการณ์ก็ได้เปลี่ยนแปลงไป สนุกเกอร์ได้พัฒนากลายเป็นกีฬาที่มีคนเล่นมากเป็นอันดับหนึ่งมีบิลเลียดรองลงมาเป็นอันดับสอง ต่อมาสนุกเกอร์เริ่มเสื่อมความนิยมลงพอ ๆ กับกีฬาบิลเลียด อย่างไรก็ตาม การเสื่อมความนิยมของสองชนิดกีฬาดังกล่าวอยู่ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ พอเข้าสู่ทศวรรษที่ 1960 โทรทัศน์สีเริ่มเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนอังกฤษ สถานีโทรทัศน์ BBC ของอังกฤษได้จัดรายการ Pot Block ขึ้น ส่งผลให้สนุกเกอร์กลับมาได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่ง กระแสความนิยมสนุกเกอร์ในครั้งนี้ได้แซงหน้าบิลเลียดไปอย่างไม่เห็นฝุ่น แม้ว่าในขณะนั้นกีฬาสนุกเกอร์จะได้รับความนิยมอย่างมากก็ตาม แต่ถ้าพูดถึงเงินรางวัลและรายการแข่งขันหรือทัวร์นาเมนต์แล้ว ก็ยังไม่คึกคักและน่าสนใจแต่นักสนุกเกอร์ก็นิยมเดินทางไปแข่งขันโชว์ทั่วประเทศอังกฤษ กีฬาสนุกเกอร์ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการถ่ายทอดสดการแข่งขันผ่านโทรทัศน์สีที่กำลังได้รับ

²⁰⁵ อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบุลย์, บิลเลียด-สนุกเกอร์, หน้า 30-33.

²⁰⁶ Clive Everton, The History of Snooker and Billiards (Haywards Heath: Partridge Press, 1986), pp. 8-11.

ความนิยมอย่างมากในขณะนั้นส่งผลให้เงินรางวัลเพิ่มมากขึ้นเป็นเท่าตัว ทัวร์นาเมนต์ต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน และบรรดาดาวรุ่งในวงการสนุกเกอร์ก็ทยอยเกิดขึ้นกันมากมาย ไม่ว่าจะเป็น จิมมี่ ไวท์ (Jimmy White) สตีฟ เดวิส (Steve Davis) เดวิสถือว่าเป็นนักสนุกเกอร์คนสำคัญที่เป็นแบบอย่างและสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กและเยาวชนให้เข้าสู่วงการสนุกเกอร์ได้มากขึ้น สตีเฟน เฮนดรี (Stephen Hendry) จากสก๊อตแลนด์ อเล็กซ์ ฮิกกิน (Alex Higgins) หรือนักสนุกเกอร์เชิงสูงอีกคนหนึ่ง คือ ดักเมาท์จอย (Doug Mountjoy) ทำให้กีฬาสนุกเกอร์เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก

นอกจากบิลเลียดและสนุกเกอร์ การเล่นเกมหนึ่งที่น่าสนใจในสหราชอาณาจักรและประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษนิยม คือ พูล แต่เมื่อย้อนกลับไปในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 ผู้จัดทำนายเครื่องจักรรายหนึ่งพยายามนำโต๊ะพูลเข้ามาในผับในประเทศอังกฤษ ขณะนั้นมีราคานำเข้าที่สูงและขนาดที่ค่อนข้างใหญ่สำหรับผับที่มีอยู่ดั้งเดิม จึงทำให้การเล่นพูลไม่ได้รับความนิยมในกลุ่มลูกค้าของผับที่เป็นผู้ชายที่ค่อนข้างคุ้นเคยกับเครื่องมือหรือการเล่นบิลเลียดและสนุกเกอร์มากกว่า แต่เมื่อได้มีการพัฒนาโดยลดขนาดของโต๊ะพูลลง รวมถึงได้พัฒนาไม้คิวให้มีลักษณะคล้ายไม้คิวของการเล่นสนุกเกอร์ มีการปรับปรุงผ้าสักหลาด หลุม ลูกบอลและกฎกติกาของการเล่นพูล ทำให้การเล่นพูลเป็นที่นิยมอย่างยิ่งในสหราชอาณาจักร ทำให้พูลเป็นเกมยอดนิยมในผับ เกิดการจัดการแข่งขันภายในประเทศและการแข่งขันระดับชาติ นำไปสู่การก่อตั้งลีกการแข่งขัน

อาจกล่าวได้ว่าบิลเลียด สนุกเกอร์ และพูลในสหราชอาณาจักรมีระดับความนิยมที่มั่นคง เกมการแข่งขันสนุกเกอร์ในสหราชอาณาจักรยังคงเป็นที่นิยมมีการถ่ายทอดทาง BBC การแข่งขันชิงแชมป์โลก ในช่วงทศวรรษที่ 1980 มีการเปิดตัวและมีชื่อเสียงอย่างมากในสหราชอาณาจักรด้วยการแข่งขันชิงแชมป์โลกรอบชิงชนะเลิศและอื่น ๆ ดึงดูดผู้ชมทางทีวีได้ถึง 10 ถึง 20 ล้านคน แม้ว่าตอนนี้จำนวนผู้ที่รับชมจะลดลงจากจุดสูงสุดแล้ว แต่การแข่งขันรอบสุดท้ายมีผู้ชมในสหราชอาณาจักรราว 5 ล้านคน และนักกีฬาของสหราชอาณาจักรยังคงทำผลงานได้ดีในระดับโลกหลายท่าน

4.1.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศอังกฤษ

สหราชอาณาจักรหรือในประเทศอังกฤษมีวัฒนธรรมการพนันกีฬาที่เป็นที่ยอมรับ การเดิมพันกีฬาทางกายภาพและออนไลน์เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายในสหราชอาณาจักร การเดิมพันกีฬาทางกายภาพได้ถูกกฎหมายตั้งแต่ในกฎหมาย The Betting and Gaming Act of 1960 ส่วนการเดิมพันออนไลน์เป็นไปตามกฎหมาย Gambling (Licensing & Advertising) Act 2014 และกฎหมายการพนันของประเทศอังกฤษไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การจำกัดการพนัน แต่เป็นเพื่อเป็นการให้แน่ชัดว่าการ

ดำเนินกิจการการพนันนั้นดำเนินไปอย่างยุติธรรมต่อผู้เข้าเล่นและบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีจะได้รับ การปกป้องคุ้มครองจากกิจกรรมการพนัน กฎหมายการพนันในประเทศอังกฤษ ได้แก่ The Gambling Act 2005 เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการพนันในประเทศอังกฤษ ได้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการการพนันแห่งสหราชอาณาจักรเป็นหน่วยงานหลักในการบังคับใช้กฎหมายการพนัน และควบคุมกิจการการพนัน ผู้ให้บริการการพนันในประเทศอังกฤษจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก คณะกรรมการการพนันแห่งสหราชอาณาจักร ข้อกำหนดในการขออนุญาตใบอนุญาตถูกนำมาใช้เพื่อให้ แน่ชัดว่าผู้ให้บริการการพนันปฏิบัติตาม The Gambling Act 2015²⁰⁷

การเล่นบิลเลียด การตั้งโต๊ะบิลเลียด หรือการประกอบธุรกิจโรงบิลเลียดในประเทศอังกฤษ สามารถกระทำได้โดยเสรีไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาต เว้นแต่จะมีบริการหรือสินค้าที่มีในโรงบิลเลียดนั้น เช่น หากจะขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรืออาหารก็อาจมีขั้นตอนที่ต้องทำ เช่น การขอใบอนุญาต สถานที่ตั้งที่สามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้จึงต้องมีใบอนุญาต หรือเครื่องเล่นเพื่อความ บันเทิงอาจจะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เป็นต้น เว้นแต่การที่จะตั้งโต๊ะบิลเลียดนั้นจะ เข้ากรณีใบอนุญาตสำหรับการจัดการแข่งขันกีฬาในร่ม เช่น การแข่งขันพูลหรือสนุกเกอร์ภายใต้ พระราชบัญญัติการออกใบอนุญาต เนื่องจากกีฬาในร่มจัดอยู่ในประเภท 'ความบันเทิงที่ต้องมีการ ควบคุม' (regulated entertainment) อาจต้องมีใบอนุญาตการแข่งขันกีฬาในร่ม หากจัดขึ้นระหว่าง 8.00 นาฬิกาถึง 23.00 นาฬิกาและมีผู้ชมไม่ถึง 1,000 คนไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาต แต่ถ้ากิจกรรม ดังกล่าวที่จัดขึ้นนอกเวลาดังกล่าวหรือต่อหน้าผู้ชมมากกว่า 1,000 คน จำต้องได้รับอนุญาตก่อน²⁰⁸

อย่างไรก็ตาม ในอดีตประเทศอังกฤษก็เคยมีกฎหมายที่ควบคุมการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะ เช่นเดียวกัน แม้ว่าตั้งแต่ในอดีตในประเทศอังกฤษการพนันไม่ถือว่าเป็นความผิดกฎหมายทางอาญา เว้นไว้แต่จะมีกฎหมายห้ามเป็นพิเศษเฉพาะเรื่อง เช่น ห้ามไม่ให้พนันกันในการพนันบางอย่างในท้อง ถอน ห้ามไม่ให้ตั้งบ่อนรับพนันในบ้าน ออฟฟิศ ในห้อง หรือสถานที่อื่น ๆ หรือห้ามไม่ให้ประกาศแจ้ง ความการพนัน กฎหมายอังกฤษไม่รับรองการบังคับหนี้สินการพนัน แต่ไม่ห้ามว่าถ้าเล่นการพนันแล้ว จะทำโทษอาญา เป็นแต่ห้ามว่าถ้าเล่นกันบางวิธี บางตำบล หรือสถานที่บางประเภทแล้วจะมีโทษ ถึง กระจกนั้น ประเทศอังกฤษได้ตระหนักถึงความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมที่สร้างความ

²⁰⁷ ปียอร์ เบลีย์นผดุง, พระราชบัญญัติการพนันสหราชอาณาจักร ค.ศ. 2005, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2563).

²⁰⁸ Sectors Donut, "Pool hall: Licences," [Online] Accessed: December 3 2020. Available from: <https://www.sectorsdonut.co.uk/sectors/leisure-industry/pool-hall/licences>

เสียหายจากการพนัน เนื่องจากการเล่นเกมมักเกี่ยวข้องกับการเดิมพันด้วยเงินหรือมูลค่าของเงินซึ่งจะ
ได้จากผลที่มาจากโอกาสโดยบริสุทธิ์หรือการใช้ทักษะหรือโอกาสแบบผสม คำว่า“เกม” นั้น
หมายความรวมถึงงานอดิเรกและกีฬาหลายประเภทโดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีลักษณะที่ชอบด้วย
กฎหมายหรือไม่ ตามกฎหมายทั่วไปของอังกฤษไม่มีเกมใดที่ผิดกฎหมายและไม่มิบหลงโทษใด ๆ
เกิดขึ้นจากการพนันหรือหรือประกอบธุรกิจการเล่น เกม เว้นแต่เป็นความเดือดร้อนรำคาญของ
ประชาชน การตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะก็ถือว่าเป็นการดำเนินการอย่างหนึ่งที่ต้องถูกควบคุม
คณะกรรมการคัดเลือกของสภาที่มีคำแนะนำในการดำเนินการตาม The Gaming Act 1845 (8 & 9
Vict., c. 109) เป็นพระราชบัญญัติของรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรใช้บังคับใช้เฉพาะในอังกฤษและ
เวลส์ บทบัญญัติหลักของพระราชบัญญัตินี้ถือว่าการเดิมพันที่ไม่สามารถบังคับใช้ได้เป็นสัญญาทาง
กฎหมาย และนโยบายของพระราชบัญญัติคือการกีดกันการพนัน²⁰⁹

สาระสำคัญเกี่ยวกับการควบคุมบิลเลียดปรากฏอยู่ในมาตรา 10 ถึงมาตรา 14 แห่ง The
Gaming Act 1845 ประกอบไปด้วย เรื่องการออกใบอนุญาตการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะ ผู้
พิพากษาอาจออกใบอนุญาตบิลเลียดในการประชุมการออกใบอนุญาต²¹⁰ โดยจะมีการประชุมการ

²⁰⁹ "บันทึกเรื่องกฎหมายการพนันของต่างประเทศ (กรมยกร่างกฎหมาย)," (คณะกรรมการกฤษฎีกา). (เอกสารไม่ได้พิมพ์เผยแพร่)

²¹⁰ The Gaming Act 1845 Section 10 Justices may grant Billiard Licences at Licensing Sessions.

“And be it enacted, That the Justices in every Division, District, and Place in England for which a
Special Session of the Justices of the Peace (called the General Annual Licensing Meeting) is holden annually
for granting Licences to Persons keeping or being about to keep Inns, Alehouses, and Victualling Houses to
sell exciseable Liquors by Retail, to be drunk or consumed on the Premises therein specified, shall have
Authority at such General Annual Licensing Meeting, or at any Adjournment thereof, to grant Billiard Licences
to such Persons as the said Justices shall in their Discretion deem fit and proper to keep public Billiard
Tables and Bagatelle Boards, or Instruments used in any Game of the like Kind, and at the Special Sessions
holden for transferring Licenses to keep Inns shall have Authority to transfer such Billiard Licences to such
other Persons as they in their Discretion shall deem fit and proper to continue to hold the same, and who in
each Case shall be required to give the like Notice of their Intention to apply for such Billiard Licence, and
entitled to receive the like Notice of the Licensing Days as is required in the Case of Persons intending to
apply for a Licence or the Transfer of a Licence to sell exciseable Liquors by Retail to be drunk or consumed
on the Premises, or as near thereto as the Case will allow; and every such Billiard Licence shall be in the
Form given in the Third Schedule annexed to this Act, and shall continue in force in the Counties of
Middlesex and Surrey from the Fifth Day of April, and elsewhere from the Tenth Day of October, after the
granting thereof, for One whole Year thence respectively next ensuing, and no longer ; and the Clerk of the
Justices shall be entitled to demand and receive from every Person licensed under this Act, for the Petty

ออกใบอนุญาตประจำปี ให้อำนาจในการออกใบอนุญาตประจำปีเช่นว่านั้นออกใบอนุญาตเล่น บิลเลียดแก่บุคคลที่โดยดุลยพินิจผู้พิพากษาเห็นว่าเหมาะสมที่จะครอบครองโต๊ะบิลเลียดหรืออุปกรณ์ ที่ใช้ในการเล่นเช่นว่านั้น และในการประชุมพิเศษนั้นผู้ถือใบอนุญาตมีอำนาจโอนใบอนุญาตการ บิลเลียดให้แก่บุคคลอื่นที่มีความเหมาะสม บุคคลดังกล่าวในดุลยพินิจของผู้ถือใบอนุญาตมีความ เหมาะสมที่จะถือใบอนุญาตต่อไปได้ และบุคคลในแต่ละกรณีจะต้องแจ้งความประสงค์ในการยื่นขอ ใบอนุญาตบิลเลียดดังกล่าวและมีสิทธิได้รับหนังสือแจ้งวันอนุญาตให้ใช้สิทธิตามที่กำหนด การกระทำ ความผิดใด ๆ เกี่ยวกับการต่อระยะเวลาของใบอนุญาตที่ได้รับ จะต้องได้รับโทษและการลงโทษ สำหรับการกระทำผิดระดับหนึ่ง ระดับสอง หรือระดับสามตามลำดับ และอาจถูกตัดสินโทษต่อหน้าผู้ พิพากษาดำรวจ (Police Magistrate) หรือผู้พิพากษาสองคน

กำหนดเรื่องสถานที่สำหรับเก็บโต๊ะบิลเลียดสาธารณะ กำหนดให้บ้าน ห้อง หรือสถานที่ทุก แห่งที่สำหรับการเล่นบิลเลียดสาธารณะหรือสถานที่ที่มีโต๊ะบิลเลียดสาธารณะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการ เล่นประเภทดังกล่าวบุคคลนั้นจะต้องได้ใบรับอนุญาต ยกเว้นในบ้านหรือสถานที่ที่ระบุไว้เป็นพิเศษ²¹¹

Constable or other Peace Officer, for serving Notices and other Services required of him, the Sum of One Shilling, and for the Clerk of the Justices, for the Licence, the Sum of Five Shillings; and every Clerk who shall demand or receive from any Person for such Fees more than the said Sums, being together Six Shillings, shall for every such Offence, on Conviction before One Justice, forfeit and pay the Sum of Five Pounds.”

²¹¹ The Gaming Act 1845 section 11 Places kept for public Billiard Tables to be licensed.

“And be it enacted, That after the Fifth Day of April in the Year One thousand eight hundred and forty-six, in the Counties of Middlesex and Surrey, and elsewhere after the Tenth Day of October next after the passing of this Act, every House, Room, or Place kept for public Billiard Playing, or where a public Billiard Table or Bagatelle Board, or Instrument used in any Game of the like Kind, is kept, at which Persons are admitted to play, except in Houses or Premises specified in any Licence granted under an Act passed in the Ninth Year of the Reign of King George the Fourth, intituled An Act to regulate the granting of Licences to Keepers of Inns, Alehouses, and Victualling Houses in England, herein-after called a Victualler's Licence, shall be licensed under this Act; and after the said Fifth Day of April in Middlesex and Surrey, and elsewhere after the said Tenth Day of October, every Person keeping any such public Billiard Table or Bagatelle Board, or Instrument used in any Game of the like Kind for public Use, without being duly licensed so to do, and not holding a Victualler's Licence for the House or Premises where such Billiard Table, Bagatelle Board, or other Instrument as aforesaid is kept or used, and also every Person licensed under this Act who shall not during the Continuance of such Billiard Licence put and keep up the Words "Licensed for Billiards," legibly printed in some conspicuous Place near the Door and on the Outside of the House specified in the Licence, shall be liable to be proceeded against as the Keeper of a common Gaming House, and, beside any Penalty or Punishment to which he may be liable if convicted of keeping a common Gaming House, shall, on Conviction

และยังต้องติดประกาศว่า “ได้รับใบอนุญาตสำหรับบิลเลียด” อย่างชัดเจนในสถานที่ที่เห็นได้ชัดเจน ใกล้ประตูและด้านนอกของบ้านที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หากฝ่าฝืนก็รับโทษทัณฑ์บิลเลียดสาธารณะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นดังกล่าวเพื่อการใช้งานสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องหรือไม่มีใบอนุญาตหรือไม่มีข้อความ “ได้รับใบอนุญาตสำหรับบิลเลียด” พิมพ์อย่างชัดเจนในสถานที่ที่เห็นได้ชัดเจนใกล้ประตูและด้านนอกของบ้านที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะต้องรับผิดชอบในการดำเนินการต่อในฐานะผู้ดูแลห้องเล่นเกมทั่วไปและข้างใด ๆ ต้องรับผิดชอบในการชำระค่าปรับดังกล่าวไม่เกินสิบปอนด์ต่อวันที่ใช้โต๊ะบิลเลียดหรืออุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้น จะตัดสินโดยศาล Magistrate หรือผู้พิพากษา และก่อนที่จะถูกตัดสินโทษหรือก่อนการใช้ดุลยพินิจกำหนดโทษของศาล Magistrate หรือผู้พิพากษาอาจมีการพิจารณาโดย House of Correction อาจจะมีหรือไม่มีการใช้แรงงานอย่างหนักเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งเดือน และการไม่ชำระค่าปรับใด ๆ ตามที่ศาลได้ตัดสิน อาจจะถูกยึดทรัพย์สินออกขายโดยอาศัยหมายศาล Magistrate หรือโดยผู้พิพากษาที่ตัดสินคดี

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดเรื่องวันเวลาที่สามารถเปิดทำการ บุคคลทุกคนที่มีโต๊ะบิลเลียดสาธารณะหรือเครื่องมือที่ใช้ในการเล่นเช่นว่านั้นในครอบครอง จะอนุญาตให้บุคคลใดเล่นบิลเลียดหรืออุปกรณ์ใด ๆ หลังจากหลัง 1 นาฬิกาและก่อน 8 นาฬิกาในตอนเช้าของวันใด ๆ ไม่ได้ หรือไม่สามารถอนุญาตในเวลาใดในวันอาทิตย์ วันคริสต์มาส หรือวันศุกร์ประเสริฐ (Good Friday) หรือวันที่ถูกกำหนดไว้เป็นวัน Public Fast หรือวันขอบคุณพระเจ้าไม่ได้ ทุกคนที่ถือใบอนุญาตประเภท Victualler จะอนุญาตให้บุคคลใด ๆ เล่นบิลเลียดหรืออุปกรณ์อื่นใด ที่สถานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเวลาที่ถูกกฎหมายไม่อนุญาตให้เปิดเพื่อขายเครื่องตีแมลงกอล²¹² การฝ่าฝืนเล่นบิลเลียดหรืออุปกรณ์

CHULALONGKORN UNIVERSITY

of keeping such unlicensed Billiard Table, Bagatelle Board, or other Instrument as aforesaid, by his own Confession, or by the Oath of One or more credible Witnesses before any Police Magistrate or any Two Justices of the Peace, be liable to pay such Penalty, not more than Ten Pounds for every Day on which such Billiard Table, Bagatelle Board, or Instrument as aforesaid shall be used, as shall be adjudged by the Magistrate or Justices before whom he shall be convicted, or, in the Discretion of the Magistrate or Justices, may be committed to the House of Correction with or without hard Labour, for any Time not more than One Calendar Month; and on Nonpayment of any Penalty so adjudged, and of the reasonable Costs and Charges of the Conviction, the same shall be levied by Distress and Sale of the Goods and Chattels of the Offender, by Warrant under the Hand and Seal of the Magistrate or One of the convicting Justices; but no Person who shall have been summarily convicted of any such Offence shall be liable to be further proceeded against by Indictment for the same Offence.”

²¹² The Gaming Act 1845 section 13 When Billiard Playing shall not be allowed.

อื่นใดที่สถานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเวลาที่ถูกกฎหมายไม่อนุญาตให้เปิดเพื่อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากฝ่าฝืนจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายที่ระบุไว้เช่นเดียวกับความผิดที่บุคคลมีโต๊ะบิลเลียดหรืออุปกรณ์อื่นไว้ในครอบครองโดยไม่มีใบอนุญาต และจะเปิดทำการหรืออนุญาตให้บุคคลใด ๆ เล่นในสถานที่นั้น หรือเวลาหรือวันที่ไม่อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ จะถือว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับการต่อใบอนุญาตของบุคคลที่กระทำความผิด

และประการสุดท้าย การควบคุมโดยให้อำนาจตำรวจและเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปในบ้าน ห้อง หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีโต๊ะบิลเลียดสาธารณะไว้สำหรับเล่นบิลเลียดหรือเกมประเภทอื่น ๆ ตามเวลา และความถี่ที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเห็นสมควร²¹³ บุคคลที่ได้รับอนุญาตภายใต้พระราชบัญญัติ จะปฏิเสธหรือไม่ยอมรับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่คนใดในการตรวจบ้าน ห้อง หรือสถานที่ไม่ได้

“And be it enacted, That every Person keeping any public Billiard Table or Bagatelle Board, or Instrument used in any Game of the like Kind, whether he be the Holder of a Victualler's Licence or licensed under this Act, who shall allow any Person to play at such Table, Board, or Instrument after One and before Eight of the Clock in the Morning of any Day, or at any Time on Sundays, Christmas Day, or Good Friday, or any Day appointed to be kept as a Public Fast. or Thanksgiving; and every Person holding a Victualler's Licence who shall allow any Person to play at such Table, Board, or Instrument kept on the Premises specified in such Victualler's Licence at any Time when such Premises are not by Law allowed to be open for the Sale of Wine, Spirits, or Beer, or other fermented or distilled Liquors, shall be liable to the Penalties herein provided in the Case of Persons keeping such public Billiard Table, Bagatelle Board, or Instrument as aforesaid for public Use without Licence; and during those Times when Play at such Table, Board, or Instrument is not allowed by this Act every House licensed under this Act, and every Billiard Room in every House specified in any Victualler's Licence, shall be closed, and the keeping of the same open, or allowing any Person to play therein or thereat, at any of the Times or on any of the Days during which such Play is not allowed by this Act, shall be deemed in each Case an Offence against the Tenor of the Licence of the Person so offending.”

²¹³ The Gaming Act 1845 section 14 Empowering Constables to visit licensed Houses.

“And be it enacted, That it shall be lawful for all Constables and Officers of Police to enter into any House, Room, or Place where any public Table or Board is kept for playing at Billiards, Bagatelle, or any Game of the like Kind, when and so often as such Constables and Officers shall think proper ; and every Person licensed under the said Act of the Ninth Year of the Reign of King George the Fourth, or under this Act, who shall refuse to admit or who shall not admit any such Constable or Officer of Police into such House, Room, or Place shall, on Conviction thereof before a Police Magistrate or any Two Justices of the Peace, be deemed guilty of an Offence against the Tenor of his Licence, whether the same be a Billiard Licence or a Victualler's Licence, and in the Case of a First, Second, Third, or subsequent Offence shall be punished accordingly.”

หากฝ่าฝืนจะต้องถูกตัดสิทธิโทษต่อหน้าผู้พิพากษาตำรวจหรือผู้พิพากษาแห่งสันติภาพสองคน โดยจะถือว่ามีความผิดเกี่ยวกับการต่ออายุใบอนุญาตของบุคคลนั้น

กฎหมายของประเทศอังกฤษเห็นว่าบิลเลียดเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายในบ้านหรือคลับส่วนตัวและในสถานที่สาธารณะหากได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องและมีการออกใบอนุญาตให้ บทบัญญัติดังกล่าวก็ใช้บังคับเรื่อยมาจนกระทั่งในปีคริสต์ศักราช 1982 ได้มีกฎหมาย The Gaming (Amendment) Act 1982²¹⁴ ได้มีการแก้ไขเกี่ยวกับใบอนุญาตบิลเลียด วัตถุประสงค์ของการแก้ไขคือปรับเปลี่ยนในเรื่องการขอใบอนุญาตหรือการโอนใบอนุญาตภายใต้มาตรา 10 ของ The Gaming Act 1845 ให้ขอใบอนุญาตได้ตามกฎหมาย the Licensing Act 1964 นอกจากนี้ ยังให้อำนาจรัฐมนตรีของรัฐมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายสำหรับการอนุญาตหรือการโอนใบอนุญาตดังกล่าว อย่างไรก็ตามต่อมารัฐสภาอังกฤษได้มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของบทบัญญัติเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดตามมาตรา 10 ถึงมาตรา 14 แห่ง The Gaming Act 1845 ก่อเป็นการตรากฎหมาย Billiards (Abolition of Restrictions) Act ได้พิจารณาในวันที่ 4 มีนาคม คริสต์ศักราช 1987 สภาขุนนางเห็นว่ามาตรา 10 ถึงมาตรา 14 แห่ง The Gaming Act 1845 ควรได้รับได้รับการยกเลิกหรือการแก้ไข คณะกรรมการของราชวงศ์เกี่ยวกับการพนัน (the Royal Commission on gambling) เห็นว่าบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ The Gaming Act 1845 มีการใช้ประโยชน์มาเป็นระยะเวลานานและถึงเวลาที่สิ้นสุดแล้ว กระแสสังคมระหว่างช่วงปีคริสต์ศักราช 1977 ถึงปีคริสต์ศักราช 1983 แสดงให้เห็นถึงความสนใจของประชาชนต่อกีฬาบิลเลียด สนุกเกอร์ และพูลเพิ่มขึ้นจำนวนสองในสาม จำนวนประชาชนที่สนใจเพิ่มขึ้นนั้นคือจำนวนผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวมิใช่แค่การดูหรือเข้าชม ถ้าหากมีการยกเลิกข้อจำกัดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะยุติปัญหาต่าง ๆ ลงได้ และยังมีการปรึกษารื้อกับหน่วยงานที่สนใจหลายแห่ง รวมถึงสมาคมที่มีอำนาจในท้องถิ่น ตำรวจ และสภา

²¹⁴ Amendments relating to billiard licences.

The Gaming Act 1845 and the Licensing Act 1872 shall have effect with the amendments specified in Schedule 2 to this Act.

The purpose of those amendments is—

(a) to enable an application for the grant or transfer of a billiard licence under section 10 of the Gaming Act 1845 to be made at any licensing sessions held under the Licensing Act 1964;

(b) to empower the Secretary of State to make provision by order as to the fees payable for the grant or transfer of such licences; and

(c) to replace or repeal obsolete provisions.

แห่งชาติด้านการพนัน สมาคมผู้พิพากษาล้วนสนับสนุนให้ยกเลิกบทบัญญัติที่ล้าสมัยเหล่านี้ มีเหตุผลที่เป็นข้อสนับสนุนการยกเลิกความผิดดังกล่าวดังนี้

1. ข้อกำหนดในการขอรับใบอนุญาตจากผู้พิพากษาสำหรับสถานที่เล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ข้อกำหนดนี้ไม่ครอบคลุมถึงสโมสรส่วนตัวของสมาชิกหรือสถานที่เกี่ยวกับใบอนุญาตสำหรับการขายสิ่งมีเมา หากสถานที่เหล่านั้นเปิดแก่สาธารณชนและไม่มีระบบการเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการเปิดโดยไม่มีใบอนุญาตก็จะถือว่าเป็นความผิด ปรากฏว่ากว่า 688 สถานที่ที่ถูกจับตามพระราชบัญญัตินี้ และมากกว่า 400 แห่งที่เข้าข่ายมีความผิด
2. ใบอนุญาตดังกล่าวไม่มีข้อกำหนดสำหรับการต่อใบอนุญาต เมื่อไม่มีข้อกำหนดสำหรับการต่ออายุ ดังนั้น จึงต้องมีการสมัครใหม่ทุกปีและมีค่าใช้จ่ายถึง 8.50 ปอนด์สำหรับใบอนุญาตหรือการโอน เป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้ถือใบอนุญาตเป็นอย่างยิ่ง
3. พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ปิดสถานที่ทำการในวันอาทิตย์รวมทั้งในวันอื่น ๆ เช่น วันขอบคุณพระเจ้า ซึ่งเป็นวันที่ได้รับความนิยมมากที่สุดสำหรับกิจกรรมการเล่นบิลเลียด การห้ามเล่นบิลเลียดในวันอาทิตย์จึงก่อให้เกิดข้อร้องเรียนอย่างมาก โดยเฉพาะในริสอร์ทท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น ในกรณีริสอร์ทที่มีโต๊ะบิลเลียดจะต้องมีการแยกโต๊ะบิลเลียดไว้ในห้องต่างหากเนื่องจากต้องให้บริการในวันอาทิตย์ ในสถานที่บางแห่งต้องปิดกิจการทั้งหมดในวันอาทิตย์ในขณะที่สถานที่ที่ไม่มีโต๊ะบิลเลียดสามารถดำเนินกิจการไปได้ตามปกติสุข
4. ข้อกำหนดการออกใบอนุญาตบิลเลียดนั้นไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่เป็นประโยชน์แต่อย่างใด ในปีคริสต์ศักราช 1845 อาจมีความจำเป็นเนื่องจากอาจเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ไม่พึงปรารถนาขัดกับความจริงที่ไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใดที่จะต้องแยกห้องบิลเลียดซึ่งเปิดให้บริการแก่สาธารณชน ข้อจำกัดนั้นไม่ได้ใช้กับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นสาธารณะอื่น ๆ แต่อย่างใด
5. สนุกเกอร์เป็นกีฬาในร่มที่ได้รับความนิยมสูงสุด แต่เนื่องจากในอดีตบิลเลียดถูกมองว่าเป็นจุดเริ่มต้นของเยาวชนที่พลั้งพลาด แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ประเทศอังกฤษมีโรงบิลเลียดมากกว่า 3,000 แห่งและมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กว่า 400 แห่งเป็นกิจการที่มีได้เป็นสโมสรอันได้รับข้อยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาต รวมถึงสโมสรเยาวชนที่ไม่มีสมาชิกอย่างเป็นทางการ

จากข้อจำกัดดังกล่าวสร้างภาระให้กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการบิลเลียดสาธารณะหรือธุรกิจความบันเทิงที่มีโต๊ะบิลเลียดมาเกี่ยวข้อง มีการสำรวจตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม คริสต์ศักราช 1984 ถึง 30 มิถุนายน คริสต์ศักราช 1985 ผู้ขอใบอนุญาตรายใหม่กว่า 104 แห่งประสบปัญหาในการยื่นขออนุญาตและค่าธรรมเนียม เพื่อปิดเป้าความเดือดร้อนเจ้าของกิจการเหล่านั้นต้องปิดกิจการ

ในทุกวันนี้อาทิตย์ซึ่งถือได้ว่าเป็นวันที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดสำหรับกิจกรรมยามว่างเหล่านั้น สโมสรบางแห่งที่เปิดให้บริการได้รับการยกเว้นจากข้อกำหนดในการถือใบอนุญาตและข้อจำกัดในการเปิดให้บริการในวันอาทิตย์ การได้รับการยกเว้นดังกล่าวเนื่องจากการถือใบอนุญาตขายสุราและสิ่งมีนเมา หรือการเข้าเป็นสมาชิกของสโมสรก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการบังคับใช้ จึงได้มีการยกเลิกบทบัญญัติในการควบคุมการเปิดโต๊ะบิลเลียดสาธารณะในที่สุด การตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะในประเทศอังกฤษจึงกระทำได้โดยเสรีไม่ต้องขอใบอนุญาตแต่อย่างใด จากการยกเลิกข้อจำกัดต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้กีฬาบิลเลียด สนุกเกอร์ได้อยู่ในกระแสหลักอย่างรวดเร็วในฐานะกีฬาหลักในสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ และประเทศในเครือจักรภพจำนวนมากและประสบความสำเร็จมากในช่วงเวลาที่ผ่านมา

4.2 สหรัฐอเมริกา

4.2.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในสหรัฐอเมริกา

ที่มาของบิลเลียดในประเทศสหรัฐอเมริกา²¹⁵ แม้จะไม่ได้รับการยืนยันที่ชัดเจนแต่เชื่อว่าบิลเลียดได้ถูกนำมาเข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เมืองเซนต์อ็อกส์ติน รัฐฟลอริดาโดยชาวสเปนในช่วงทศวรรษ 1580 แต่ไม่มีงานวิจัยใดสามารถเปิดเผยร่องรอยที่มาของการเล่นบิลเลียดที่นั่นได้ นอกจากนี้ ยังเชื่อว่าบิลเลียดมีแนวโน้มที่จะถูกนำเข้ามาโดยชาวดัตช์และชาวอังกฤษผู้ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม การเล่นบิลเลียดได้แพร่หลายหลายไปทั่วอาณานิคม มีการรายงานว่ามีแต่จอร์จ วอชิงตันก็ได้ชนะการแข่งขันในปีคริสต์ศักราช 1748 และในปีคริสต์ศักราช 1830 ได้มีการปรากฏโรงบิลเลียดสาธารณะขึ้นจำนวนมาก โรงบิลเลียดที่มีชื่อเสียงที่สุดขณะนั้นคือโรงบิลเลียด Bassford เป็นห้องพักรับรองนายหน้าค้าหุ้นจึงทำให้รูปแบบการเล่นบิลเลียดในสหรัฐอเมริกาถูกพัฒนาที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การเล่น Pin Pool เป็นการเล่นกับเป้าไม้ขนาดเล็กคล้าย ๆ กับการเล่นโบว์ลิ่งขนาดเล็ก หรือ Four-Ball Billiards มีลูกบอลสี่ลูก ประกอบด้วยสีขาวและสีแดงอย่างละสองลูก ได้รับความนิยมในช่วงปลายทศวรรษที่ 1870 หรือ American Fifteen-Ball Pool เป็นการเล่นที่เป็นต้นกำเนิดของ Pocket billiards เป็นต้น

วงการบิลเลียดของอเมริกาและความนิยมที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจาก ไมเคิล เฟลัน (Michael Phelan) นักกีฬาบิลเลียดผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งบิลเลียดชาวอเมริกัน เฟลันอพยพมาจากไอร์แลนด์และในปีคริสต์ศักราช 1850 ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดในสหรัฐอเมริกาเล่ม

²¹⁵ Mike Shamos, "Billiards in the United States," [Online] Accessed: 10 December 2020. Available from: <https://bca-pool.com/page/37>.

แรก นอกจากนี้ ยังเป็นนักประดิษฐ์โดยเขาได้ปรับปรุงเทคนิคในโต๊ะบิลเลียดเพื่อช่วยในการเล็งให้มีความแม่นยำมากขึ้น รวมถึงได้พัฒนาการออกแบบโต๊ะและผ้าสักหลาดใหม่ เขายังเป็นคอลัมนิสต์บิลเลียดชาวอเมริกันคนแรก มีผลงานการเขียนบทความรายสัปดาห์ปรากฏใน Leslie's Illustrated Weekly นอกจากนี้ พีแลนยังเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์กีฬาบิลเลียดรายใหญ่ที่ชื่อว่า Phelan and Collender แม้ต่อมาจะได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบริษัทให้สามารถผลิตอุปกรณ์กีฬาอย่างครอบคลุม แต่บริษัทดังกล่าวก็ยังคงเป็นผู้ผลิตอุปกรณ์บิลเลียดรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1878 จนถึงปีคริสต์ศักราช 1956 การแข่งขันชิงแชมป์พูลและบิลเลียดถูกจัดขึ้นเกือบทุกปี ความนิยมของบิลเลียดพุ่งขึ้นไปจนถึงขนาดว่าในช่วงสงครามกลางเมืองผลการแข่งขันบิลเลียดได้รับความสนใจละพื้นที่ข่าวมากกว่าข่าวสงคราม ผู้เล่นที่มีชื่อเสียงหลายคนก็อยู่ในยุคนี้ นักบิลเลียดชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ วิลลี ฮอปป์ (Willie Hoppe) เป็นตำนานของชาวอเมริกัน ฮอปป์เป็นแชมป์โลกตั้งแต่ยังเป็นวัยรุ่นและเป็นบุรุษที่ครองตำแหน่งมีอาชีพมาเกือบ 50 ปี จนทำให้ฮอปป์กลายเป็นภาพจำของบิลเลียดเลยทีเดียวนะ

ในประเทศสหรัฐอเมริกาคำว่า "บิลเลียด" หมายถึงเกมทั้งหมดที่เล่นบนโต๊ะบิลเลียดโดยมีหรือไม่มีหลุม แต่บางคนใช้บิลเลียดเพื่อหมายถึงเกมที่ไม่มีหลุมเท่านั้นและใช้คำว่าพูลสำหรับเกมที่มีหลุม แต่ในระยะหลังคำว่า "พูล" หมายถึงการเติมพื้นแบบรวมสำหรับเกมที่ไม่ใช่บิลเลียดหลายเกม เช่น โป๊กเกอร์ คำว่า "ห้องพูล" ในอดีตหมายถึงสถานที่เล่นพูล แต่ตั้งแต่ในศตวรรษที่ 19 ห้องพูลเป็นห้องพนันสำหรับการแข่งม้า โต๊ะพูลถูกติดตั้งเพื่อให้ลูกค้าสามารถผ่านช่วงเวลาระหว่างการแข่งขันได้ทั้งสองเชื่อมโยงกันในความคิดของสาธารณชน แต่ความหมายด้านลบของ "ห้องพูล" นั้นมาจากการเติมพื้นที่เกิดขึ้นไม่ใช่จากตัวบิลเลียดเอง ในขณะที่เกมการเล่นบิลเลียดแม้ว่าจะได้รับความนิยมมาตั้งแต่ต้นปีคริสต์ศักราช 1800 แต่ขณะเดียวกันก็ต้องต่อสู้อย่างต่อเนื่องเพื่อความน่าเชื่อถือ ในอดีตโรงบิลเลียดเป็นสภาพแวดล้อมที่ผู้ชายรวมตัวกันเพื่อเที่ยวเตร่สูบบุหรี่หรือสูดดมและเล่น จึงมักตกเป็นเป้าหมายของนักการเมืองและสมาชิกสภานิติบัญญัติที่กระตือรือร้นที่จะแสดงความสามารถในการกำจัดสิ่งผิดศีลธรรมออกจากชุมชน แม้กระทั่งการได้รับใบอนุญาตเล่นบิลเลียดอาจต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับโบราณ แต่ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา โรงบิลเลียดสมัยใหม่ได้มีการปรับปรุงภาพลักษณ์ไม่เหมือนกับในอดีต มักมีลักษณะใกล้เคียงกับร้านอาหารหรือคลับ มีอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ มีคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและเปิดช่องทางให้ผู้คนที่พบปะสังสรรค์ในช่วงเย็น การปรับปรุงภาพลักษณ์ส่งผลให้โรงบิลเลียดเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ ให้อัศจรรย์ในการเล่นบิลเลียดได้มาก ส่งผลให้มีจำนวนผู้สนใจในเกมกีฬาบิลเลียดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาในรอบกว่าศตวรรษที่ผ่านมา

4.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดในสหรัฐอเมริกา

กฎหมายของสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ กฎหมายสหพันธรัฐ (Federal law) และกฎหมายของมลรัฐต่าง ๆ (State law) ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทั่วไปการกำหนดนโยบายต่าง ๆ จะเป็นอำนาจของมลรัฐต่าง ๆ ที่จะออกกฎหมายบังคับใช้ภายในมลรัฐของตนเอง แต่ในกรณีที่รัฐบาลกลาง เห็นว่าเรื่องใดมีผลกระทบในระดับประเทศเป็นวงกว้าง รัฐบาลกลางจะเข้ามามีบทบาทกำหนดทิศทาง อย่างไรก็ตาม หลักกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดนั้น ไม่ใช่เรื่องในระดับวงกว้าง จึงเป็นอำนาจของแต่ละมลรัฐที่จะกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมการเล่นบิลเลียด แต่ละมลรัฐก็ได้มีการกำหนดมาตรการในการควบคุมการเล่นบิลเลียดที่แตกต่างกัน ในที่นี้จะขอกล่าวถึงถึงมลรัฐที่สำคัญบางมลรัฐที่สำคัญ และจะอธิบายเฉพาะหลักการและเหตุผลหรือเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

4.2.2.1 มลรัฐนิวยอร์ก (New York)

การประกอบธุรกิจในมลรัฐนิวยอร์กจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง มลรัฐและเมืองที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงกฎหมายและกฎเกณฑ์การคุ้มครองผู้บริโภค นิวยอร์กเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดและมีประชากรหนาแน่นที่สุดในสหรัฐอเมริกา การเล่นบิลเลียด การตั้งโต๊ะบิลเลียด หรือการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียดในมลรัฐนิวยอร์กสามารถทำได้โดยเสรีไม่ต้องขออนุญาตต่อหน่วยงานใดทั้งสิ้น แม้ว่าก่อนหน้านี้ในมลรัฐนิวยอร์กเองจะได้มีการควบคุมการประกอบกิจการเกี่ยวกับบิลเลียดโดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายปกครองของมลรัฐนิวยอร์ก (The Administrative code of the city of New York) กำหนดให้การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียดจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก Department of Consumer Affairs (DCA) ซึ่งเป็นองค์กรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคก่อนจึงจะสามารถเปิดให้บริการเกี่ยวกับบิลเลียดได้ อย่างไรก็ตามกฎหมายท้องถิ่นฉบับที่ 80 ปีคริสต์ศักราช 2020 ได้ประกาศยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวเนื่องจากคณะกรรมการกิจการผู้บริโภคและการออกใบอนุญาตทางธุรกิจ (the Committee on Consumer Affairs and Business Licensing) จัดให้มีการลงคะแนนข้อเสนอ Bill Number 1609-A (Int. 1609-A) เกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อของกรมกิจการคุ้มครองผู้บริโภคหรือ Department of Consumer Affairs (DCA) เป็น The Department of Consumer and Worker Protection และให้ยกเลิกบทบัญญัติบางส่วนของประมวลกฎหมายปกครองแห่งมลรัฐนิวยอร์ก รวมถึงการยกเลิก Subchapter 4 Chapter 2 ใน title 20 เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้ครอบครองห้องบิลเลียดหรือห้องพ็อกเก็ตบิลเลียด ก่อนหน้านี้คณะกรรมการได้รับฟังคำให้การจากกรมกิจการผู้บริโภค กลุ่มคนงาน สมาคม

การค้าธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่สนใจเห็นควรให้มีการยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว จึงได้มีการประกาศใน Bill Number 1609-A มาตรา 69 ยกเลิก subchapter 4 แห่ง chapter 2 ใน title 20 เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้ครอบครองห้องบิลเลียดหรือห้องพ็อกเก็ตบิลเลียดตามประมวลกฎหมายปกครองแห่งมลรัฐนิวยอร์ก²¹⁶

ก่อนหน้านี้การประกอบธุรกิจหรือกิจการเกี่ยวกับบิลเลียดมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายปกครองแห่งมลรัฐนิวยอร์ก กำหนดให้จำเป็นต้องมีใบอนุญาตห้องพูลหรือห้องบิลเลียดสำหรับธุรกิจใด ๆ ที่จะมีโต๊ะบิลเลียดพูลบิลเลียดหรือพ็อกเก็ตสามตัวขึ้นไปสำหรับการใช้งานของลูกค้าในสถานที่ดังกล่าว แต่ธุรกิจบางประเภทที่กฎหมายกำหนดก็ได้รับการยกเว้นไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาต เช่น บริษัทที่มีสมาชิก สโมสรสังคมนหรือสมาคมที่เป็นเจ้าของและครอบครองสถานที่ซึ่งมีเพียงสมาชิกเท่านั้นที่ใช้โต๊ะบิลเลียด พูล หรือพ็อกเก็ตและไม่ใช่อำนวยความสะดวกหรือกิจกรรมที่หลักขององค์กร หรือองค์กรทางศาสนาการกุศล สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาที่เป็นเจ้าของและครอบครองสถานที่ซึ่งมีเพียงสมาชิกเท่านั้นที่ใช้เล่นพูล บิลเลียดหรือพ็อกเก็ตบิลเลียด หรือสถานที่ซึ่งผู้เป็นเจ้าของครอบครองและใช้งานเป็นส่วนตัวเท่านั้น²¹⁷

นอกจากนี้ ได้กำหนดบทนิยามของ “ห้องบิลเลียดหรือห้องพ็อกเก็ตบิลเลียด”²¹⁸ หมายถึงห้องหรือสถานที่ใด ๆ ในเมืองที่มีการเล่นบิลเลียดหรือ พ็อกเก็ตบิลเลียด และรวมถึงมีโต๊ะบิลเลียด

²¹⁶ New York City Council, "Changing the Name of the Department of Consumer Affairs to the Department of Consumer and Worker Protection," [Online] Accessed: 18 December 2020. Available from: <https://legistar.council.nyc.gov/LegislationDetail.aspx?ID=3983141&GUID=F3370B22-9D76-401A-91BC-23736DBAA0EC&Options=ID%7CText%7C&Search=>

²¹⁷ NEW YORK CITY ADMINISTRATIVE CODE § 20-219 Exemptions. This subchapter shall not apply to:

1. Premises owned, occupied and used exclusively by a membership corporation, club, society or association where the billiard or pocket billiard facilities for the playing of billiards or pocket billiards are incidental to the other facilities or activities of the organization and are not the dominant facility or activity of the organization.
2. Premises owned, occupied and used exclusively by a religious, charitable, eleemosynary or educational corporation or institution.
3. Premises owned, occupied and used exclusively as a private residence.

²¹⁸ NEW YORK CITY ADMINISTRATIVE CODE § 20-216 Definitions. Whenever used in this subchapter, the following terms shall mean:

หรือพ็อกเก็ตบิลเลียดตั้งแต่สามตัวขึ้นไป มีการให้บริการหรือจัดให้บุคคลเพื่อจุดประสงค์ในการเล่น บิลเลียดหรือพ็อกเก็ตบิลเลียด นอกจากนี้ยังได้กำหนดนิยามของคำว่า “บุคคล” หมายถึง บัณฑิต บุคคล บริษัท สโมสร ห้างหุ้นส่วน สมาคม สังกม หรือกลุ่มบุคคลอื่นใดที่จัดตั้งขึ้นและรวมถึงเจ้าหน้าที่ กรรมการและผู้ดูแลประโยชน์ของสมาคม สโมสร องค์กร หรือวงสังคมนดังกล่าวด้วย ดังนั้น ผู้ที่อยู่ ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ได้แก่บุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ต้องการประกอบกิจการ การให้บริการการเล่นบิลเลียดโดยมีโต๊ะบิลเลียดหรือพ็อกเก็ตบิลเลียดตั้งแต่สามตัวขึ้นไป แต่ทั้งนี้ไม่ รวมถึงกิจการที่ได้รับยกเว้นจากกฎหมายตามที่กล่าวไปข้างต้น มีใบอนุญาตรายระยะเวลาสองปี และมีค่าธรรมเนียม 340 ดอลลาร์สหรัฐสำหรับโต๊ะบิลเลียดหรือโต๊ะพ็อกเก็ตบิลเลียดตัวแรก และ เพิ่มขึ้น 40 ดอลลาร์ต่อหนึ่งโต๊ะบิลเลียดที่เพิ่มขึ้นมาในห้องหรือสถานที่เดียวกัน²¹⁹

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีมาตรการทางปกครองที่กำหนดฐานความผิดและบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ประกอบด้วย การดำเนินกิจการห้องบิลเลียดโดยไม่ได้รับอนุญาต²²⁰ ที่กำหนดว่าจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายหากบุคคลใด ๆ ครอบครอง ดำเนินการ ให้บริการ หรือมีส่วนร่วม ในธุรกิจการให้บริการหรือครอบครองห้องหรือโรงบิลเลียดหรือห้องหรือโรงพ็อกเก็ตบิลเลียดโดยไม่มี ใบอนุญาต เว้นแต่สถานที่นั้นจะเข้าข่ายยกเว้นที่กฎหมายกำหนดหรือได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

1. "Billiard and pocket billiard room". Any room or place in the city in which billiards or pocket billiards are played, and which includes three or more billiard or pocket billiard tables, which are available or held out to persons as being available, for the purpose of playing billiards or pocket billiards.

2. "Person". An individual, corporation, club, partnership, association, society or any other organized group of persons and shall include officers, directors and trustees of a corporation club association or society.

²¹⁹ NEW YORK CITY ADMINISTRATIVE CODE § 20-218 Fees; term. The biennial license fee for a billiard or pocket billiard room or rooms shall be three hundred forty dollars for the first billiard or pocket billiard table and forty dollars for each additional billiard or pocket billiard table in the same room or place.

²²⁰ NEW YORK CITY ADMINISTRATIVE CODE § 20-215 License; general provisions. a. It shall be unlawful for any person to maintain, operate, conduct or engage in the business of conducting and maintaining a billiard or pocket billiard room or place unless the premises are licensed by the commissioner in the manner prescribed herein.

b. A membership corporation, club, association or society in whose premises billiards or pocket billiards are played or in whose premises billiard or pocket billiard tables are maintained which are available or held out as being available to persons for the playing of billiards or pocket billiards, shall be deemed to be conducting a billiard or pocket billiard room.

หรือการใช้สถานที่ดังกล่าวที่ได้รับอนุญาตทางกฎหมายเป็นแหล่งมั่วสุมหรือกระทำความผิด²²¹ กำหนดว่าจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับบุคคล บริษัท สมาคมที่มีใบอนุญาตดังกล่าวเพื่อใช้หรืออนุญาตให้มีการเล่นการพนันหรือการเสี่ยงโชคในลักษณะใด ๆ ในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต หรือใช้หรืออนุญาตให้สถานที่ที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวดำเนินการไปอย่างไม่เป็นระเบียบ หรือขาย แลกเปลี่ยน ให้ หรือมีไว้ในห้องบิลเลียดดังกล่าวซึ่งยาเสพติดหรือเครื่องใช้ใด ๆ เพื่อการดำเนินการเช่นว่านั้น และการกำหนดอายุผู้ที่สามารถเข้าใช้บริการ กำหนดไม่อนุญาตให้ผู้เยาว์อายุต่ำกว่าสิบหกปีเข้าหรืออยู่ในห้องบิลเลียดหรือห้องพ็อกเก็ตบิลเลียดหรือสถานที่เช่นว่านั้น เว้นแต่จะมาพร้อมกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้เยาว์นั้น ได้รับอนุญาตจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองแล้ว

ในขณะที่กฎหมายดังกล่าวได้บังคับให้อยู่ได้สร้างภาระให้แก่ผู้ประกอบการราว 100 แห่งในมลรัฐนิวยอร์กที่ประกอบกิจการ เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับบาร์ ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ และร้านอาหารซึ่งให้บริการโต๊ะพูลแบบหยอดเหรียญมากกว่าหนึ่งตัวเพื่อให้บริการแก่ลูกค้าด้วย นักกฎหมายหลายท่านที่ไม่เห็นด้วยกับกฎหมายดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นทนายความที่ทำคดีเกี่ยวกับสมาคมเจ้าของธุรกิจเพื่อความบันเทิงและดนตรีแห่งนิวยอร์ก (Amusement and Music Owners Association of New York) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้บริการเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อความบันเทิง รวมถึงโต๊ะบิลเลียดด้วย หรือผู้ประกอบการโต๊ะบิลเลียดต่างก็ออกมาเรียกร้องต่อประธานคณะกรรมการกิจการผู้บริโภคขอกำหนดการออกใบอนุญาตสำหรับโต๊ะบิลเลียดทั้งสิ้น²²² ในปีคริสต์ศักราช 2020 กฎหมายท้องถิ่นเพื่อแก้ไขกฎบัตรและประมวลกฎหมายปกครองของเมืองนิวยอร์กได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของกรมกิจการคุ้มครองผู้บริโภคจึงได้ถือโอกาสในการพิจารณายกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว การยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าวจะยกเลิกถึงการ

²²¹ NEW YORK CITY ADMINISTRATIVE CODE § 20-217 Prohibitions. It shall be unlawful for a person, firm, corporation, association, society or any other organized group of persons holding such license to:

1. Suffer or permit any game of chance to be played or gambling in any manner on the licensed premises.
2. Suffer or permit the licensed premises to become disorderly.
3. Sell, barter, furnish or possess in such billiard room or place any habit forming drugs or any appliances for administering same.
4. Suffer or permit any minor under the age of sixteen years to enter or remain in such billiard or pocket billiard room or place unless accompanied by his or her parent or guardian, or by an adult person authorized by his or her parent or guardian.

²²² Frank Lombardi, "Relic Law Racking up Pool Sites," [Online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.nydailynews.com/new-york/relic-law-racking-pool-sites-article-1.219248>

ควบคุมบิลเลียดทั้งสิ้น รวมถึงการลงโทษผู้ประกอบการที่ไม่มีใบอนุญาต ทำให้ตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม คริสต์ศักราช 2020 ไม่ต้องมีการขอออกใบอนุญาตเพื่อเปิดทำการโต๊ะบิลเลียดหรือกิจการบิลเลียดอีกต่อไปและจะไม่รับใบสมัครใหม่หรือต่ออายุอีกต่อไป²²³

4.2.2.2 มลรัฐอลาบามา (Alabama)

มลรัฐอลาบามาตั้งอยู่ทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา ในมลรัฐอลาบามากำหนดให้ห้องบิลเลียดหรือโรงบิลเลียดเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่ต้องถูกควบคุม หลักกฎหมายและมาตรการเกี่ยวกับบิลเลียดในมลรัฐอลาบามา ปรากฏใน Code of Alabama เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในมลรัฐอลาบามา ปรากฏใน Title 34 Professions and Businesses Chapter 6 Billiard Rooms แบ่งเป็นสองส่วน ในส่วนแรกเป็นเรื่องบทบัญญัติทั่วไป (Article 1 General Provisions) ปรากฏในมาตรา 34-6-1 ถึงมาตรา 34-6-19 ในส่วนที่สองเกี่ยวกับเรื่องใบอนุญาต (Article 2 Licenses) ปรากฏในมาตรา 34-6-30 ถึงมาตรา 34-6-35

กฎหมายฉบับนี้กำหนดนิยามของคำว่า “บิลเลียด” ว่าหมายถึง เกมใดก็ตามที่เล่นบนโต๊ะที่ล้อมรอบด้วยซิง (cushions) ที่มีความยืดหยุ่น พร้อมด้วยไม้คิวสำหรับแทงลูกบอล รวมถึงเกมทุกรูปแบบที่เรียกว่าแครอมบิลเลียด (carom billiards) หรือพ็อกเก็ตบิลเลียด (pocket billiards) เดิมเป็นที่รู้จักในชื่อของพูลและอิงลิชบิลเลียด นอกจากนี้ ยังกำหนดนิยามคำว่า “ห้องบิลเลียด” ว่าหมายถึง สถานที่สาธารณะใด ๆ ที่อนุญาตให้เล่นเกมบิลเลียดและมีการเรียกเก็บเงิน²²⁴ ดังนั้นกฎหมายของมลรัฐอลาบามาใช้กับการประกอบกิจการบิลเลียดสาธารณะที่มีการเรียกเก็บเงินจากการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²²³ NYC Consumer Affairs, "Pool or Billiards Room," [Online] Accessed: 18 December 2020. Available from: <https://www1.nyc.gov/site/dca/businesses/license-checklist-pool-billiard-room.page>

²²⁴ Code of Alabama Section 34-6-1 Definitions.

As used in this chapter, the following terms shall have the respective meanings ascribed by this section:

(1) BILLIARDS. Any of the several games played on a table surrounded by an elastic ledge of cushions, with balls which are impelled by a cue, including all forms of the game known as carom billiards, pocket billiards, formerly known as pool, and English billiards.

(2) BILLIARD ROOM. Any public place where the game of billiards is permitted to be played and for which a charge is made.

เล่นเท่านั้น ซึ่งอำนาจในการออกใบอนุญาตตกเป็นของผู้พิพากษาภาคทัณฑ์ในมลรัฐอลาบามาเพื่ออนุญาตให้ดำเนินการห้องบิลเลียดภายในขอบเขตองค์กรของเมืองและเมืองของมลฑลนั้น ๆ²²⁵

เงื่อนไขการออกใบอนุญาต กำหนดว่าจะไม่มีการออกใบอนุญาตให้กับบุคคลในการดำเนินกิจการห้องบิลเลียดใด ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงเพื่อความสนุกสนานและสันทนาการที่มีอายุไม่เกิน 19 ปี หรือพลเมืองของสหรัฐอเมริกาหรือผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดทางอาญา การยื่นขอใบอนุญาตในการดำเนินการห้องบิลเลียดจะต้องยื่นต่อผู้พิพากษาภาคทัณฑ์ของเขตที่ผู้ยื่นคำขอเสนอให้ดำเนินธุรกิจตามแบบฟอร์มที่กำหนดและจะไม่มีการออกใบอนุญาตในเมืองใด ๆ ให้แก่บุคคลใด ๆ เพื่อประกอบธุรกิจดังกล่าวจนกว่าบุคคลดังกล่าวได้ยื่นคำขอและได้รับใบอนุญาตจากผู้พิพากษาภาคทัณฑ์ของมลฑลที่เมืองนั้นตั้งอยู่ การขอใบอนุญาตทุกครั้งจะต้องมาพร้อมกับหนังสือรับรองของผู้ขอใบอนุญาต สาบานต่อหน้าเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้จัดการคำสาบานว่าขอกใบอนุญาตเป็นพลเมืองของสหรัฐอเมริกา เป็นผู้มีศีลธรรมอันดีที่ไม่ได้ถูกตัดสินว่ามีความผิดทางอาญา และผู้ขอใบอนุญาตจะไม่อนุญาตให้คนเร่ร่อนหรือบุคคลใดก็ตามที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งที่ทำให้มีเมมาเข้าใช้บริการหรือเล่นในสถานที่ทำธุรกิจ ผู้ขอก่อใบอนุญาตจะต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว **และไม่อนุญาตให้มีการเล่นการพนัน**²²⁶ ในที่สาธารณะ ในสถานที่ประกอบการดังกล่าวหรืออนุญาตให้

²²⁵ Code of Alabama Section 34-6-31 Authority of probate judge.

Authority is hereby vested in the various probate judges within the State of Alabama to license the operation of billiard rooms within the corporate limits of the cities and towns of their respective counties as hereinafter provided.

²²⁶ Code of Alabama Section 34-6-32 Application to probate judge; bond; issuance.

ใช้สถานที่ดังกล่าวในลักษณะอื่นใดนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด หากผู้รับใบอนุญาตรายใดละทิ้ง การดูแลส่วนบุคคล การจัดการและการควบคุมห้องบิลเลียดใด ๆ โดยสมัครใจ ผู้ถือใบอนุญาตจะมอบ ใบอนุญาตของตนต่อผู้พิพากษาภาคทัณฑ์ซึ่งอาจออกใบอนุญาตใหม่ให้กับบุคคล บริษัทอื่นเพื่อดำเนิน ธุรกิจต่อไปภายใต้บทบัญญัติของบทนี้ก็ได้ แต่ถ้าผู้รับใบอนุญาตรายใดจะละทิ้งการบริหารกิจการ ดังกล่าวข้างต้นโดยไม่ยอมคืนใบอนุญาตเพื่อออกใบอนุญาตใหม่ตามที่กำหนดไว้ก่อนหน้าให้ถือว่า ใบอนุญาตถูกริบและผู้พิพากษาภาคทัณฑ์อาจสั่งให้นายอำเภอของมณฑลหรือหัวหน้าเจ้าหน้าที่บังคับ ใช้กฎหมายของรัฐอลาบามาปิดสถานที่ประกอบการ²²⁷ ก่อนที่บุคคล บริษัท หรือองค์กรใด ๆ จะ

No license shall be issued to any person to operate any billiard room to which the public has access for amusement and recreation who is not 19 years of age and a citizen of the United States or who has been convicted of a felony. Application for license to operate a billiard room shall be first made to the probate judge of the county in which the applicant proposes to conduct the business, in the form hereafter provided, and no license shall be issued by any city or town to any person to engage in such business until after such person has made application to and has been granted a license by the probate judge of the county in which such city or town is located. Every application for license shall be accompanied by the affidavit of the applicant, sworn to before an officer authorized by law to administer oaths: that the applicant is a citizen of the United States, that he or she is of good moral character, that he or she has not been convicted of a felony, that he or she will not permit vagrants or any person under the influence of intoxicating liquors to frequent or play in his or her place of business, that the applicant will have sole personal charge and management of the business and that he or she will not permit public gambling in such place of business or permit the above described tables to be used in any manner other than as provided by law. There shall also be filed with such application a bond in the penal sum of \$1,000, payable to the State of Alabama and conditioned upon the faithful performance of all provisions of this chapter, signed by the applicant as principal and either a surety company or two individuals as sureties, which bond must be approved by the probate judge and filed in his or her office. When the application and bond have been filed and approved as aforesaid, the probate judge shall issue license for the current year, or unexpired portion thereof, upon the payment of the license fees provided by the general laws of the State of Alabama.

²²⁷ Code of Alabama Section 34-6-33 Surrender of license; credit for unused portion; forfeiture.

If any licensee shall voluntarily relinquish personal supervision, management, and control of any billiard room, he or she shall surrender his or her license to the probate judge who may issue a new license to some other person, firm, or corporation to continue the business, under the provisions of this chapter, in which event credit shall be given for the unused portion of the surrendered license. But if any licensee shall relinquish management of the business as aforesaid without surrendering his or her license for reissue as hereinbefore provided, the license shall be deemed to be forfeited and the probate judge may order the sheriff of the county or the chief law enforcement officer of the State of Alabama to close the place of business.

ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการห้องบิลเลียดในเมืองใด ๆ ในมลรัฐอลาบามา นอกเหนือจากการปฏิบัติตามบทบัญญัติข้างต้นแล้ว ยังมีหน้าที่ต้องยื่นเอกสารต่อเสมียนของเมืองดังกล่าวเพื่อขอใบอนุญาตและเอกสารรับรองว่ามีการยื่นคำขอและใบอนุญาตให้แก่ผู้พิพากษาภาคทัณฑ์ของเขตที่เมืองนั้นตั้งอยู่²²⁸ และบทบัญญัติในส่วนนี้จะไม่ถูกตีความว่าเป็นการอนุญาตหรือออกใบอนุญาตใด ๆ โดยเจ้าหน้าที่ของเมืองหรือผู้พิพากษาภาคทัณฑ์สำหรับการดำเนินงานของห้องบิลเลียดสาธารณะในเมืองของมลรัฐที่มีการดำเนินการห้องบิลเลียดสาธารณะอยู่ในขณะนี้หรืออาจถูกห้ามในภายหลังตามกฎหมายเมือง²²⁹

การประกอบธุรกิจใด ๆ ตั้งอยู่นอกเขตองค์กรหรือเขตเทศบาลใด ๆ แม้ว่าอาจจะตั้งอยู่ในเขตอำนาจของตำรวจของเมืองหรือเทศบาลใด ๆ สามารถขออนุญาตติดตั้งและดำเนินการโต๊ะบิลเลียดในเชิงพาณิชย์ในสถานที่ที่ราบเท่าที่บุคคล บริษัทที่ดำเนินการดังกล่าวได้รับใบอนุญาตสำหรับการดำเนินการดังกล่าวจากผู้พิพากษาภาคทัณฑ์ของเขตที่สถานประกอบการดังกล่าวตั้งอยู่ตามที่ระบุไว้ในส่วนที่ 2 ของบทนี้²³⁰ นอกจากนี้ หัวหน้าเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของมลรัฐอลาบามาสามารถตรวจสอบห้องบิลเลียดสาธารณะทั้งหมดในรัฐเป็นประจำเพื่อจุดประสงค์ในการตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติตามบทบัญญัติของบทนี้หรือไม่ และเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวที่จะต้องรายงานการละเมิดทั้งหมดแก่อัยการเขตของเขตที่ห้องดังกล่าวตั้งอยู่โดยทันที เพื่อให้ข้อมูลและความช่วยเหลือ

²²⁸ Code of Alabama Section 34-6-34 Application to city clerk.

Before any person, firm, or corporation shall be authorized to conduct a billiard room in any city or town in the State of Alabama, it shall be necessary, in addition to complying with the foregoing provisions of this article, to make application to the city clerk of such city or town for a license, and the application shall certify that application has been made to and a license granted to such applicant by the probate judge of the county in which such city or town is located.

²²⁹ Code of Alabama Section 34-6-35 No license issued where billiard room prohibited by city ordinance.

This chapter shall not be construed as authorizing the issuance of any license by city officials or probate judge for the operation of any public billiard room in any town or city of this state where the operation of a public billiard room is now or may hereafter be prohibited by city ordinance.

²³⁰ Code of Alabama Section 34-6-8.1 Commercial operation of billiard tables in certain areas authorized; license required.

All laws to the contrary notwithstanding, any business establishment, which is located outside of the corporate limits of any town or municipality even though it may be located within the police jurisdiction of a town or municipality, is hereby authorized to install and commercially operate billiard tables on its premises so long as the person, firm, or corporation operating such tables has secured a license for such operation from the judge of probate of the county wherein such establishment is located as provided for in Article 2, of this chapter.

ตามความจำเป็นสำหรับการฟ้องร้องการละเมิดบทบัญญัติในส่วนนี้²³¹ และยังกำหนดว่าหน่วยงานที่กำกับดูแลของเมืองในมลรัฐที่จัดตั้งขึ้นมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับห้องบิลเลียดอาจกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับการดำเนินการดังกล่าว และอาจกำหนดข้อบังคับเพิ่มเติมดังกล่าวเพื่อควบคุมการทำงานของห้องบิลเลียดดังกล่าวตามที่เห็นว่าเหมาะสม แต่เมืองใดในมลรัฐจะไม่มีอำนาจในการอนุญาตการกระทำหรือสิ่งใด ๆ ที่ต้องห้ามในบทบัญญัติในส่วนนี้²³² ข้อบังคับอื่น ๆ ที่อาจออกเพิ่มเติมได้โดยเมืองที่มีอำนาจออกใบอนุญาตอาจจะกำหนด เช่น การกำหนดให้ห้องบิลเลียดทั้งหมดจะต้องได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกสุขลักษณะและถูกสุขอนามัยตลอดเวลาและจะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติทั้งหมดที่มีผลบังคับใช้ในขณะนั้นหรือในอนาคตจะมีผลบังคับใช้เช่นเดียวกันและจะต้องอยู่ภายใต้กฎและข้อบังคับด้านสุขอนามัยทั้งหมดของกรมสุขภาพ²³³ หรือห้ามมิให้มีหรืออนุญาตให้มีหรือเปิดการเชื่อมต่อประตูลับ หน้าต่างลับหรือแผงบังแดดหรืออุปกรณ์อื่นใดกับสถานที่ใดที่มีการเล่นการพนันหรือในที่ที่บุคคลชุมนุมกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการกระทำผิดศีลธรรม²³⁴

กฎหมายยังไม่อนุญาตให้ใช้ลูกเต๋า ไพ่ โดมิโนหรือเกมเสี่ยงโชคอื่นใดและไม่อนุญาตให้มีการพนันรูปแบบใด ๆ ในห้องบิลเลียดหรือในห้องใด ๆ ที่มีโต๊ะบิลเลียดหรือธุรกิจอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณ

²³¹ Code of Alabama Section 34-6-2 Inspection of billiard rooms.

The chief law enforcement officer of the State of Alabama shall regularly inspect all public billiard rooms in the state for the purpose of ascertaining whether or not the provisions of this chapter are being observed, and it is his or her duty to report all violations promptly to the district attorney for the county in which such rooms are located and to furnish him or her with such information and assistance as is necessary for the prosecution of violations of this chapter.

²³² Code of Alabama Section 34-6-3 Authority of municipalities.

The governing bodies of incorporated cities or towns where billiard rooms are operated may fix a license fee for the operation of such billiard rooms and may make such additional regulations governing the operation of such billiard rooms as they may deem proper, but no city or town shall have power to license or authorize the doing of any act or thing prohibited by this chapter.

²³³ Code of Alabama Section 34-6-5 Billiard rooms to be kept clean and sanitary.

All billiard rooms shall be kept at all times in a clean, healthful and sanitary condition and shall comply with all the ordinances now in force or which shall hereafter be enacted, regulating the same, and shall be subject to all sanitary rules and regulations of the health department.

²³⁴ Code of Alabama Section 34-6-7 Secret doors, connections, etc.

It shall be unlawful for any billiard room to maintain, or permit to be maintained, any open or secret connections, through doors, windows or trapdoors, panels, stairways, or other devices within any place where gambling is conducted or where persons congregate for immoral purposes.

เดียวกัน และห้ามมิให้มีการเล่นที่ต้องห้ามตามกฎหมายในสถานที่ดังกล่าวเช่นเดียวกัน และห้ามมิให้มีการจัดแสดง อนุญาตหรือจัดจำหน่ายการแข่งขันหรือการเดิมพันในสถานประกอบธุรกิจ แต่ในมณฑลที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 56,500 แต่ไม่เกิน 59,000 คนในปีคริสต์ศักราช 1970 ตามการสำรวจสำมะโนประชากรประจำปีของรัฐบาลกลางอื่น ๆ เกมโดมิโนจะถูกต้องตามกฎหมายในห้องบิลเลียดหรือห้องอื่น ๆ ที่มีโต๊ะบิลเลียดตั้งอยู่²³⁵

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดบทลงโทษไว้สำหรับกรณีบุคคลใดเก็บรักษา ให้บริการ หรือจัดแสดงโต๊ะบิลเลียดในสถานที่ที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะมิใช่ค่าเช่าหรือมิใช่มาจากเมืองที่ขออนุญาต จะต้องถูกปรับไม่น้อยกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐแต่ไม่เกิน 100 ดอลลาร์สหรัฐต่อหนึ่งโต๊ะ และอาจถูกตัดสิทธิให้ใช้แรงงานในเมืองไม่น้อยกว่า 30 วันแต่ไม่เกิน 50 วัน บทบัญญัติในส่วนนี้จะไม่นำไปใช้กับสโมสรที่ดำเนินการโดยบริษัทที่จัดสวัสดิการให้กับพนักงานของตน แต่จะไม่นำไปใช้กับโต๊ะบิลเลียดที่เก็บหรือดำเนินการในค่ายทหารใด ๆ ของสหรัฐอเมริกาหรือภายในระยะไม่เกินหนึ่งไมล์ของไมล์จากค่ายทหารดังกล่าว หรือกับโต๊ะบิลเลียดที่เก็บและดำเนินการที่โรงงานไนเตรตใด ๆ หรือบนที่ดินที่ได้มาและจัดขึ้นโดยสหรัฐอเมริกา²³⁶ และบุคคล บริษัทหรือองค์กรที่ได้รับอนุญาตให้เก็บ

²³⁵ Code of Alabama Section 34-6-12 Gambling in billiard room prohibited; underage customers prohibited in establishments selling alcohol.

No dice, cards, dominoes, or other games of chance shall be permitted, nor any form of gambling allowed in any billiard room, or in any room in which billiard tables are located, or in any cigar store or other business located in the same room; and no game prohibited by law shall be played on the premises, and it is expressly provided that the games as are now known as Kelly pool, keno, star pool, scrub, and similar gambling devices are expressly prohibited, and that no racing or other betting pool shall be exhibited, permitted, or sold in the place of business. However, no establishment operating under the extended hours and allowing the sale, service, or use of alcohol, under the provisions of this section, may have customers in the establishment who are not of legal drinking age. In counties having populations of not less than 56,500 nor more than 59,000, according to the 1970 or any subsequent federal decennial census, domino games shall be lawful in billiard rooms or other rooms in which billiard tables are located.

²³⁶ Code of Alabama Section 34-6-8 Keeping or operating pool or billiard tables outside incorporated cities or towns.

Any person who keeps, operates, or exhibits a pool or billiard table on which the public can play, whether for pay or not, outside of an incorporated city or town having a police force shall, on conviction, be fined not less than \$50 nor more than \$100 for each table and may also be sentenced to hard labor for the county for not less than 30 days nor more than 50 days. This section shall not apply to clubs conducted by companies which provide welfare work for their employees; nor shall it apply to pool or billiard tables kept

รักษาหรืออนุญาตให้ใช้โต๊ะบิลเลียดใด ๆ ภายในเมืองที่อยู่ในมลรัฐนี้โดยมิได้ยื่นขอใบอนุญาตตามที่ระบุไว้ในบทบัญญัติส่วนนี้ จะมีความผิดทางอาญาและจะถูกตัดสินลงโทษปรับเป็นจำนวนเงินไม่น้อยกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐแต่ไม่เกิน 100 ดอลลาร์สหรัฐ จะถือว่าการเปิดให้บริการโดยไม่มีใบอนุญาตในแต่ละวันเป็นความผิด 1 กระหนงความผิด²³⁷

นอกจากนี้ ยังกำหนดโทษแก่บุคคลใดก็ตามที่ดำเนินการหรือดำเนินกิจการโต๊ะบิลเลียดที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ไม่ว่าจะจ่ายเงินหรือไม่ก็ตามจงใจอนุญาตให้ผู้เยาว์เล่นในสถานที่ดังกล่าวจะต้องถูกปรับไม่น้อยกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐ²³⁸ และเจ้าของห้องบิลเลียดที่ได้รับใบอนุญาตทุกคนนั้นจะต้องติดประกาศข้อห้ามที่มีให้เยาวชนเข้าใช้บริการในห้องบิลเลียดดังกล่าวไม่ว่าโดยการเขียนหรือการพิมพ์ไว้อย่างชัดเจนในห้องบิลเลียดด้วย²³⁹ ผู้ถือใบอนุญาตใด ๆ ภายใต้บทบัญญัติส่วนนี้ รู้หรือสนใจหรือมีเจตนาที่จะอนุญาตการมีหรือใช้อุปกรณ์การพนันใด ๆ ที่กล่าวไปข้างต้นต้องห้ามตามกฎหมายในห้องบิลเลียด หรือผู้ที่จงใจอนุญาตให้ใช้โต๊ะบิลเลียดเพื่อการพนันจะมีความผิดสุโทษและอาจถูกตัดสินโทษในความผิดครั้งแรกปรับไม่น้อยกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐแต่ไม่เกิน 500 ดอลลาร์สหรัฐ หรืออาจถูกตัดสินให้ใช้แรงงานอย่างหนักในเขตเป็นเวลาไม่เกิน 12 เดือน และในการตัดสินโทษครั้งที่สอง จะต้องมีความผิดทางอาญาและจะต้องถูกปรับไม่น้อยกว่า 100 ดอลลาร์สหรัฐและถูกตัดสินให้

---

or operated at any military camp of the United States or within one fourth of a mile of such military camp, nor to pool or billiard tables kept and operated at any nitrate plant or on any land acquired and held by the United States.

²³⁷ Code of Alabama Section 34-6-30 Operating without license.

Every person, firm, or corporation who shall keep or permit to be kept or used any billiard table or tables within a city or incorporated town in this state without having applied for a license as provided by this article shall be guilty of a misdemeanor and, upon conviction, shall be fined in any sum not less than \$50 nor more than \$100, and each day that the table is operated without a license shall be deemed a separate offense.

²³⁸ Code of Alabama Section 34-6-10 Permitting minors to play billiards or pool.

Any person operating or managing a billiard or pool table on which the public can play, whether for pay or not, who knowingly permits any minor to play thereon or to loiter on the same premises, shall, on conviction, be fined not less than \$50.

²³⁹ Code of Alabama Section 34-6-11 Law as to minors kept posted.

Every licensed billiard room proprietor shall post in his or her room where the tables are operated a placard having Section 34-6-9 conspicuously written upon or printed thereon, in letters of not less than one fourth of an inch in height, for the information of his or her patrons.

รับโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปี²⁴⁰ บทบัญญัติในส่วนนี้จะไม่ถูกตีความรวมถึงโต๊ะบิลเลียดหรือห้องบิลเลียดที่ดำเนินการโดยอุตสาหกรรมสำหรับการใช้งานเฉพาะของพนักงานของตนในสถาบันการกุศล สถาบันของรัฐ มณฑลหรือเมืองดังกล่าวสำหรับพนักงานหรือสมาชิกเท่านั้น²⁴¹ ผู้ดูแลห้องบิลเลียดที่ได้รับใบอนุญาตทุกคนที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติใด ๆ ของบทนี้ยกเว้นที่ระบุไว้ข้างต้นจะถือว่ามีความผิดในทางกฎหมายและเมื่อมีการตัดสินลงโทษจะต้องถูกปรับไม่น้อยกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐหรือมากกว่า 250 ดอลลาร์สหรัฐสำหรับการตัดสินครั้งแรก และหากเป็นการตัดสินโทษครั้งที่สองจะต้องถูกริบใบอนุญาตคืนให้แก่รัฐ และหลังจากนั้นจะไม่มีกรออกใบอนุญาตให้กับผู้ดูแลห้องบิลเลียดดังกล่าวอีก²⁴²

4.2.2.3 มลรัฐเวอร์จิเนีย (Virginia)

ประมวลกฎหมายของรัฐ Virginia (Code of Virginia) ไม่ได้บัญญัติความผิดของการเล่นพนันบิลเลียดไว้โดยเฉพาะ แต่ในบางเมืองของรัฐ Virginia ได้บัญญัติความผิดหรือข้อความการเล่นบิลเลียดไว้เป็นข้อบัญญัติ (Code of ordinances หรือ Code of the town)

²⁴⁰ Code of Alabama section 34-6-13 Permitting gambling device in billiard room; penalty.

Any licensee under this article, who knows, or is interested in, or knowingly permits any gambling device mentioned in Section 34-6-12, now prohibited by law, in any billiard room, or who knowingly permits any billiard table to be used for gambling shall be guilty of a misdemeanor and, on conviction thereof, shall for a first offense be fined not less than \$50 nor more than \$500 or may be sentenced to hard labor for the county for not more than 12 months and, on a second conviction, shall be guilty of a felony and shall be fined not less than \$100 and sentenced to the penitentiary for not less than one and not more than two years.

²⁴¹ Code of Alabama Section 34-6-15 Exemptions from chapter.

The provisions of this chapter shall not be construed to include billiard tables or billiard rooms operated by industrial concerns for the exclusive use of their employees, Young Men's Christian Association, religious orders, charitable institutions, state, county or city institutions, fraternal orders, or bona fide clubs using such tables for employees or members only.

²⁴² Code of Alabama Section 34-6-16 Penalties.

Every licensed billiard room keeper who shall violate any of the provisions of this chapter, except as herein provided, shall be deemed guilty of a misdemeanor and, upon conviction, shall be fined not less than \$50 nor more than \$250 for the first conviction and, upon the second conviction, shall forfeit the full amount of the bond to the state, and thereafter no license shall be issued to such billiard room keeper.

1) เมือง Orange, Virginia

ประมวลกฎหมายของเมือง Orange (Code of the town of Orange, Virginia) ฉบับล่าสุดแก้ไขเมื่อ 28 มิถุนายน คริสต์ศักราช 2018 ปรากฏมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมบิลเลียดไว้ใน Chapter 6 AMUSEMENTS AND ENTERTAINMENTS ARTICLE I. IN GENERAL, มีสาระสำคัญในมาตรา 6-2. เรื่อง การควบคุมห้องพูลและบิลเลียดโดยทั่วไป: จำกัดเฉพาะผู้เยาว์²⁴³ กำหนดให้ห้องพูลและห้องบิลเลียดที่ได้รับอนุญาตทั้งหมดในเมืองจะต้องเป็นไปตามข้อจำกัด และข้อบังคับดังต่อไปนี้

(1) ห้องพูลหรือบิลเลียดดังกล่าวทุกแห่งจะปิดไม่เกินเวลาเที่ยงคืนของทุกวันและจะไม่เปิดให้บริการเร็วกว่า 07.00 นาฬิกา ของวันถัดไป สถานที่ดังกล่าวจะไม่เปิดให้บริการในวันอาทิตย์

(2) ห้องพูลทุกห้องที่ใช้เพื่อจุดประสงค์ดังกล่าวจะต้องตั้งอยู่บนถนนสาธารณะโดยมีประตูและหน้าต่างกระจกทำให้มองเห็นห้องนั้นได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง และห้ามมิให้มีฉากกั้นหรือมุ้งลวดหน้าต่าง ผ้าม่านหรือสีมาบดบังทัศนียภาพของห้องดังกล่าวจากถนน

²⁴³ Code of the town of Orange, Virginia Section 6-2. - Pool and billiard rooms regulated generally; restricted as to minors.

All licensed pool rooms and billiard rooms in the town shall be subject to the following restrictions and regulations:

(1) Every such pool or billiard room shall close not later than 12:00 midnight each day and shall not be opened earlier than 7:00 a.m. of the following day. No such place shall be open on Sunday.

(2) Every room used for such purpose shall be located opening on a public street, with glass doors and windows permitting an unobstructed view of such room; and no partition or screen, window display, drapes, curtains or paint shall be allowed to obscure the view of such room from the street.

(3) No gambling, betting, drinking of alcoholic beverages, use of marijuana or any narcotic, profane language or any disorderly conduct whatsoever shall be allowed in any such place of amusement.

(4) It shall be unlawful for any person under the age of 18 years to frequent, play or loiter in any such pool or billiard room, or for the proprietor or operator thereof or his agent to permit such person to do so; and there shall be posted conspicuously at or near the entrance of such place a sign in bold letters not less than two inches in height reading "NO PERSON UNDER EIGHTEEN YEARS OLD ALLOWED IN HERE."

(3) ห้ามเล่นการพนัน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้กัญชาหรือสารเสพติด ภาษาที่หยาบคายหรือการกระทำที่ไม่เป็นระเบียบใด ๆ จะได้รับอนุญาตในสถานที่บนเท็งใด ๆ ดังกล่าว

(4) การที่บุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีจะเล่นหรือเล่นในห้องพูลหรือห้องบิลเลียดนั้นเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินการดังกล่าวหรือตัวแทนของตนอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวจะต้องมีการติดป้ายไว้อย่างชัดเจนที่หรือใกล้กับทางเข้าของสถานที่ดังกล่าวโดยมีป้ายเป็นตัวอักษรหนาสูงไม่น้อยกว่าสองนิ้วโดยอ่านว่า "ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่าแปดสิบปีเข้ามา"

2) เมือง Virginia Beach, Virginia

ใน CODE OF THE CITY OF VIRGINIA BEACH, VIRGINIA ไม่ได้บัญญัติห้ามการเล่นการพนันในห้องพูลหรือบิลเลียด เพียงแต่บัญญัติกฎหมายข้อจำกัดไว้ใน Chapter 4 AMUSEMENTS ARTICLE I. IN GENERAL ดังนี้ ในมาตรา 4-2. เรื่อง ห้ามมิให้ผู้เยาว์เข้าไปในห้องพูลและห้องบิลเลียด; ข้อยกเว้น²⁴⁴

²⁴⁴ CODE OF THE CITY OF VIRGINIA BEACH, VIRGINIA Section 4-2. Minors prohibited in poolrooms and billiard rooms; exceptions.

(a) No person under the age of eighteen (18) years shall enter or frequent any public poolroom or billiard room in the city and no person in charge or control of any such place shall permit any person under such age to be or remain therein. The proprietor, manager or other person in charge of such place shall have posted conspicuously at the entrance thereto a sign in bold letters, not less than two (2) inches in height as follows: "NO MINORS UNDER 18 YEARS OF AGE ALLOWED."

(b) The provisions of this section shall not apply to family billiard centers. For the purposes of this subsection, a "family billiard center" is defined as a licensed establishment for the playing of billiards, when such establishment:

(1) Is illuminated throughout its interior at a level of forty (40) footcandles.

(2) Has no partitioned or closed off areas, other than those for toilet facilities, office space or storerooms, and all playing areas and billiard tables are visible from a public way or street.

(3) Has a window or windows open to view from a public way or street, having a minimum of one hundred (100) square feet of glass area, which windows shall not be permanently covered or otherwise obstructed.

(ก) ห้ามมิให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าในห้องพูลสาธารณะหรือห้องบิลเลียดในเมืองและห้ามผู้รับผิดชอบหรือควบคุมสถานที่ดังกล่าวอนุญาตให้บุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่านั้นอยู่หรืออยู่ที่นั่น เจ้าของผู้จัดการหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบสถานที่ดังกล่าวจะต้องติดป้ายไว้อย่างชัดเจนที่ทางเข้า โดยมีป้ายเป็นตัวอักษรหนาสูงไม่น้อยกว่าสองนิ้วมีข้อความว่า "ห้ามผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 18 ปีเข้า"

(ข) บทบัญญัติของส่วนนี้จะไม่ใช่กับศูนย์บิลเลียดสำหรับครอบครัว ผู้ดำเนินการศูนย์ดังกล่าวต้องมีหนังสือรับรองจากกรมตำรวจโดยวัตถุประสงค์ของอนุมาตรานี้ "ศูนย์บิลเลียดสำหรับครอบครัว" ถูกกำหนดให้เป็นสถานประกอบการที่มีใบอนุญาตสำหรับการเล่นบิลเลียดเมื่อมีการจัดตั้งดังต่อไปนี้:

- (1) ความสว่างทั่วไปภายในที่ระดับสี่สิบฟุตเทียน
- (2) ไม่มีฉากกั้นหรือปิดพื้นที่นอกเหนือจากห้องสุขาพื้นที่สำนักงานหรือห้องเก็บของและพื้นที่เล่นและโต๊ะบิลเลียดทั้งหมดสามารถมองเห็นได้จากทางสาธารณะหรือถนน
- (3) มีหน้าต่างหรือหน้าต่างที่เปิดออกเพื่อรับชมทางสาธารณะหรือถนนโดยมีพื้นที่กระจกอย่างน้อยหนึ่งร้อยตารางฟุตซึ่งหน้าต่างจะต้องไม่ถูกปิดอย่างถาวรหรือมีสิ่งกีดขวาง
- (4) มีขนาดกำหนดเฉพาะ (วัดขั้นต่ำสี่และครึ่ง (4½) ฟุต x เก้า (9) ฟุต) โต๊ะบิลเลียดซึ่งจะต้องไม่ใช่ประเภท "หยอดเหรียญ" และศูนย์ดังกล่าวจะต้องมีจำนวนขั้นต่ำสิบโต๊ะ
- (5) มีห้องน้ำแยกสำหรับทั้งสองเพศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(4) Contains only regulation size (minimum measurements four and one-half (4½) feet by nine (9) feet) billiard tables, which shall not be of the "coin-operated" type, and such center shall contain a minimum of ten (10) such tables.

- (5) Has separate restroom facilities for both sexes.

The operator of such center must have a certificate of approval from the police department.

(c) Any person violating this section shall be guilty of a Class 3 misdemeanor. In case of a second or any subsequent conviction of the proprietor or other person in charge of a poolroom or billiard room for violating this section, the permit for the operation of the establishment may be revoked, in addition to the fine imposed. In any prosecution for a violation of this section, proof of the presence of a minor in such poolroom or billiard room shall constitute prima facie evidence of knowledge on the part of the proprietor or other person then in charge.

นอกจากนี้ ในมาตรา 4-3. ยังได้กำหนดเรื่อง ห้ามใช้โต๊ะพูลในบางช่วงเวลาในสถานประกอบการที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์²⁴⁵ โดยกำหนดห้ามมิให้โต๊ะพูลตั้งอยู่ในร้านอาหาร โรงแรม หรือสถานประกอบการธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเมือง และจะต้องดำเนินการเล่นหรือใช้ในระยะเวลาที่ไม่สามารถจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามที่กำหนดโดยข้อบังคับของรัฐและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ยังกำหนดบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนว่าผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 4-2 จะต้องมีความผิดประเภทที่สามปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์ ในกรณีที่มีการตัดสินลงโทษเจ้าของหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบห้องพูลหรือห้องบิลเลียด ในภายหลังจากฝ่าฝืนมาตรานี้ อาจมีการเพิกถอนใบอนุญาตในการดำเนินการของสถานประกอบการได้นอกเหนือจากค่าปรับที่กำหนดไว้ ในการดำเนินคดีใด ๆ ที่การพิสูจน์ว่ามีผู้เยาว์อยู่ในห้องพูลหรือห้องบิลเลียดดังกล่าวโดยเจ้าของหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบนั้นได้รับรู้ด้วย และผู้ใดฝ่าฝืนหรือยินยอมให้มีการละเมิดมาตรา 4-3 จะต้องมีความผิดโทษประเภท 1 โดยปรับไม่เกิน 2,500 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกินสิบสองเดือนหรือทั้งปรับและจำคุก

3) เมือง Norton, Virginia

เมือง Virginia Beach ไม่มีกฎหมายห้ามเล่นการพนันในห้องพูลหรือบิลเลียดมีเพียงข้อจำกัดของผู้เยาว์เท่านั้นปรากฏใน Code of the city of Norton, Virginia Chapter 3 Amusements ARTICLE I. - IN GENERAL, มาตรา 3-1. เรื่อง ผู้เยาว์ในห้องพูลหรือห้องบิลเลียด²⁴⁶ กำหนดห้ามมิให้

²⁴⁵ CODE OF THE CITY OF VIRGINIA BEACH, VIRGINIA Section 4-3. Use of pool tables prohibited during certain hours in establishments selling alcoholic beverages.

(a) No pool table located in any restaurant, tavern or other business establishment licensed to sell alcoholic beverages in the city shall be operated, played or used during the hours when alcoholic beverages may not be dispensed, as established by the regulations of the state alcoholic beverage control commission.

(b) Any person who violates, or permits the violation of, this section shall be guilty of a Class 1 misdemeanor.

²⁴⁶ Code of the city of Norton, Virginia Section 3-1. - Minors in pool, billiard rooms.

(a) No person under the age of eighteen (18) years shall frequent, play in or loiter in any public pool room or billiard room, nor shall the proprietor of any pool room or billiard room or his agent permit any such person to frequent, play in or loiter in any place in violation of the foregoing.

(b) Violation of this section shall constitute a Class 3 misdemeanor.

บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีเล่นหรือเข้าในห้องพูลสาธารณะหรือห้องบิลเลียด และเจ้าของห้องพูลหรือห้องบิลเลียดหรือตัวแทนของเขาไม่สามารถอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวเข้าร่วมเล่นในสถานที่ใด ๆ ที่กล่าวมาโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การละเมิดมาตรา 3-1 นี้จะเข้าข่ายความผิดประเภท 3 กล่าวคือปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์

แม้ว่าในสหรัฐอเมริกาจะไม่มีกฎหมายของรัฐบาลกลางบัญญัติควบคุมการเล่นบิลเลียดแต่อย่างใด แต่ในกฎหมายระดับมลรัฐและกฎหมายในระดับท้องถิ่นมีมาตรการทางกฎหมายควบคุมการเล่นบิลเลียดไว้ ส่วนใหญ่จะเป็นการควบคุมการประกอบธุรกิจห้องบิลเลียด โรงบิลเลียดโดยการออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ รวมถึงมีการบัญญัติเงื่อนไขการประกอบธุรกิจหรือหลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตไว้ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการประกอบกิจการบิลเลียดในสหรัฐอเมริกาในหลายรัฐนั้นมีการออกมาตรการควบคุมบิลเลียดตามกฎหมายโดยอาศัยอำนาจของหน่วยงานในระดับท้องถิ่น

4.3 ประเทศฟิลิปปินส์

4.3.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในประเทศฟิลิปปินส์

ชาวฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลการเล่นบิลเลียดจากเหล่าทหารอเมริกันที่มาล่าอาณานิคม เดิมที่เป็นเกมที่เล่นกันระหว่างทหารชาวสหรัฐอเมริกาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ต่อมาไม่นานการเล่นบิลเลียดก็ได้แพร่มาสู่ชาวฟิลิปปินส์ แต่เนื่องจากบิลเลียดเป็นการเล่นที่เหมาะสมสำหรับการพนัน ดังนั้นการเล่นบิลเลียดจึงเป็นที่นิยมในหมู่เยาวชนที่ไม่ได้เข้าเรียนหนังสือหรือกลุ่มคนไร้งานที่เล่นกันชั่วคราวหรือเล่นโดยใช้โต๊ะที่ทำขึ้นมาเอง เมื่อไม่มีอะไรทำเหล่านักเล่นบิลเลียดเหล่านี้ใช้เวลาทั้งหมดไปกับการเล่นบิลเลียด²⁴⁷ การเล่นที่ได้รับความนิยมในประเทศฟิลิปปินส์ คือ พูล ได้รับความนิยมตั้งแต่ก่อนช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง หลังจากที่สเปนขายประเทศให้กับสหรัฐอเมริกาในปีคริสต์ศักราช 1898 แต่ช่วงเวลาทองของเกมการเล่นพูลนั้นได้เกิดขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1999 เมื่อชาวฟิลิปปินส์ Efrén Reyes เอาชนะ Chang Hao-Ping ชาวไต้หวันที่ Pool Association (WPA) ในการแข่งขัน Nine-Ball Championships ที่เมืองคาร์ดิฟฟ์ รัฐเวลส์ ไม่นานพูลจึงได้รับเงินสนับสนุนจำนวนมาก มีผู้สนับสนุนมากมาย โรงบิลเลียดต่าง ๆ ได้รับการปรับปรุงใหม่ แม้แต่รัฐบาลก็สร้างรายได้จากการแข่งขันพูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ²⁴⁸

²⁴⁷ Maria Luisa Guinto and Maria Adviento, *The Filipino Invasion of Pool: Setting New Standards in the Game* (2014).

²⁴⁸ Sean Williams, "The Rise and Fall of the Filipino Craze," [Online] Accessed: December 3 2020. Available from: <https://www.vice.com/en/article/4wb83g/the-rise-and-fall-of-the-filipino-pool-craze>.

ความรู้้อย่างละเอียดเกี่ยวกับเกมกีฬาบิลเลียดเป็นลักษณะของผู้เล่นชั้นนำชาวฟิลิปปินส์ เนื่องจากในตอนแรกบิลเลียดมักเป็นกีฬาสำหรับคนไร้บ้าน ไร้งาน แต่หลังจากนั้นชาวฟิลิปปินส์พบว่าการเล่นบิลเลียดนั้นให้ "งาน" ที่ทำให้พวกเขามีรายได้ เกมกีฬาบิลเลียดจึงไม่ได้เป็นเพียงงานอดิเรกหรือรูปแบบของการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชาวฟิลิปปินส์อีกต่อไป แต่กลับกลายเป็นอาชีพที่ทำให้พวกเขามีอาหารและเป็นเส้นชีวิตเพื่อความอยู่รอดในเศรษฐกิจและสังคมนี้ หลังจากนั้น ผู้ปกครองก็เปลี่ยนทัศนคติไม่ห้ามเด็ก ๆ เล่นกีฬานี้ บิลเลียดที่เคยมีความเกี่ยวข้องกับเยาวชนที่ไม่ได้รับการศึกษาและกลุ่มคนไร้งานก็ไม่เป็นเช่นนั้นอีกต่อไป บิลเลียดและพูลกลายเป็นกีฬาที่ถูกต้องตามกฎหมายที่คู่ควรกับความภาคภูมิใจและความสนับสนุนของเพื่อนร่วมชาติ

ปีคริสต์ศักราช 2008 ถือได้ว่าเป็นยุคทองของกีฬาพูลอาชีพของฟิลิปปินส์ ถือว่าเป็นยุคที่ชาวฟิลิปปินส์มีบทบาทในการแข่งขันพูลชิงแชมป์โลกหลากหลายรายการ นอกจากนี้ ยังมีการแข่งขัน WPA 10-Ball World Championships จัดขึ้นที่ศูนย์การประชุมนานาชาติของฟิลิปปินส์ แต่ภายในปีคริสต์ศักราช 2010 ถึง 2011 ยุคทองของเกมกีฬาพูลเริ่มได้จางหายไป อย่างไรก็ตาม แม้บิลเลียดยังไม่ใช่การแข่งขันในกีฬาโอลิมปิก แต่ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในเอเชียนเกมส์และซีเกมส์ นักกีฬาบิลเลียดชาวฟิลิปปินส์ก็ยังสร้างผลงานได้อย่างดีมา²⁴⁹ และแม้การแข่งขันในระดับประเทศจะไม่ได้มีรายการแข่งขันมากเท่าแต่ก่อน แต่ในระดับนานาชาตินักกีฬาชาวฟิลิปปินส์ก็ยังคงสร้างผลงานได้ดีอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เด็ก ๆ หลายคนก็ยังฝันถึงการเป็นนักกีฬาพูลที่มีชื่อเสียง การเล่นพูลจึงแทรกซึมในสังคมทุกระดับของประเทศฟิลิปปินส์

4.3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในประเทศฟิลิปปินส์

รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้มีนโยบายควบคุมการเล่นบิลเลียด พูล และโบว์ลิง อาศัยอำนาจภายใต้พระราชบัญญัติเครื่องจักรภาพ หมายเลข 601 (Commonwealth Act Numbered 601) คือ “พระราชบัญญัติควบคุมการจัดตั้งการบำรุงรักษาและการดำเนินงานของสถานบันเทิงในเมืองที่ได้รับอนุญาตเขตเทศบาลและเขตเทศบาล” (An act to regulate the establishment, maintenance and operation of places of amusement in chartered cities, municipalities and municipal districts) ออกเป็นคำสั่ง EXECUTIVE ORDER ที่ 327 ในปีคริสต์ศักราช 1941 เรื่อง

²⁴⁹ Myles A. Garcia, "Filipino Wizards of the Pool Table," [Online] Accessed: December 3 2020. Available from: <http://www.positivelyfilipino.com/magazine/filipino-wizards-of-the-pool-table>

ควบคุมการเล่นบิลเลียด พูล และโบว์ลิ่ง (REGULATING BILLIARD AND POOL HALLS, AND BOWLING ALLE)²⁵⁰ มีรายละเอียดดังนี้

---

²⁵⁰ Executive Order No.327, s. 1941 “By virtue of the powers vested in me under Commonwealth Act Numbered Six hundred and one, entitled “An act to regulate the establishment, maintenance and operation of places of amusement in chartered cities, municipalities-and municipal districts,” the following rules and regulations governing billiard and pool halls, and bowling alleys, are hereby promulgated:

1. No person shall conduct or operate a billiard or pool hall, or a bowling alley, where persons are permitted to play on a compensation or hire basis, without first securing license for such purposes from the City or Municipal Treasurer of the locality where the billiard or pool hall, or bowling alley is established.

2. No billiard or pool hall, or bowling alley shall be allowed to be maintained or operated within a radius of two hundred lineal meters from any city hall or municipal building, provincial capitol building, national capitol building, public plaza, public school, church, hospital, athletic stadium, public park, or any institution of learning or of charity.

3. No billiard or pool hall, or bowling alley shall be open to the public, and no billiard, pool, or bowling games shall be allowed therein, except during the hours from 8 o'clock a.m. to 12 o'clock midnight daily; Provided, however, That on Christmas eve and New Year's eve and on Saturdays and days preceding official holidays and town fiestas, billiard or pool hall, or bowling alleys may be open until 2 o'clock in the morning of the following day; Provided, further, That any bowling alley located in any residential section of a chartered city, municipality, or municipal district shall not be permitted to operate after 11 o'clock in the evening.

4. No person conducting or operating a billiard or pool hall shall admit minors less than eighteen years of age to participate in any game therein; and in the case of alley minors under twelve years of age shall not be allowed to participate in any game therein.

5. No intoxicating liquor of any kind shall be sold within the premises of any billiard or pool hall, or bowling alley; neither shall any firearm or any deadly weapon be permitted to be carried within the premises thereof, except by peace officers in the due performance of official duties.

6. Any person who believes that a billiard or pool hall, or a bowling alley is established or located in any place not authorized by this Order may file a protest with the Secretary of the Interior who is hereby authorized after proper investigation to decide the case or cancel the license.

1. ผู้ที่ประกอบธุรกิจจัดตั้งโรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งประเภทโดยเก็บค่าตอบแทนหรือค่าใช้สถานที่นั้นต้องได้รับอนุญาตจากเทศาภิบาลของเมืองหรือเทศบาลที่ประสงค์จะจัดตั้งก่อน
2. ห้ามมิให้โรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งนั้นประกอบกิจการหรือดำเนินการภายในรัศมี 200 เมตร จากศาลากลางหรืออาคารเทศบาล อาคารศาลากลางจังหวัด อาคารศาลากลางเมือง ห้างสรรพสินค้าสาธารณะ โรงเรียนของรัฐ โบสถ์ โรงพยาบาล สนามกีฬา สวนสาธารณะ หรือสถาบันการเรียนรู้หรือสถาบันการกุศลใด ๆ
3. ห้ามเปิดบริการโรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งในที่สาธารณะ และมีการกำหนดช่วงเวลาทำการ 8 นาฬิกาถึงเที่ยงคืนของทุกวัน อย่างไรก็ตาม ในวันก่อนคริสต์มาส วันสิ้นปี และวันเสาร์และ

---

7. It shall be the duty of the operator or concessionaire of any billiard or pool hall or bowling alley to see that these rules and regulations are properly observed, and that peace and order is maintained at all times within the premises thereof.

8. Any action of the City or Municipal Treasurer under the provisions of paragraph one of this Order may be appealed to the Secretary of the Interior whose decision shall be final.

9. The Secretary of the Interior shall revoke any permit or license granted under this Order upon satisfactory evidence that gambling or playing of any prohibited game has taken place within the premises of any billiard or pool hall, or bowling alley. Any violation of these rules and regulations shall likewise be sufficient cause for the revocation by the Secretary of the Interior of the permit granted and forfeiture of the license issued.

10. Billiard or pool halls, or bowling alleys shall pay a license fee of not less than ten pesos per billiard or pool table or per bowling alley annually or two pesos and fifty centavos quarterly: Provided, however, That existing ordinances prescribing higher fees than ten pesos per billiard or pool table or per bowling alley annually or two pesos and fifty centavos quarterly shall remain in force until otherwise provided for by the President: Provided, further, That a city municipal council desiring to impose a higher fee may do so upon approval of the President.

11. Billiard or pool halls, or bowling alleys in operation on January 1, 1941, that are within the prohibited zones or distances prescribed in paragraph two of this Order shall be given one year's notice within which to close, transfer, or otherwise comply with the provisions hereof, but the Secretary of the Interior, with the approval of the President, may in special cases and for justifiable reasons, authorize their continuance in their present location.

Done at the City of Manila, this nineteenth day of February, in the year of Our Lord, nineteen hundred and forty-one, and of the Commonwealth of the Philippines, the sixth."

วันก่อนวันหยุดราชการและงานรื่นเริงของเมือง โรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งสามารถเปิดให้บริการได้ถึง 2 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น นอกจากนี้ ลานโบว์ลิ่งใด ๆ ที่ตั้งอยู่ในส่วนที่อยู่อาศัยของเมืองหรือเทศบาล หรือเขตเทศบาลจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการหลัง 23 นาฬิกา

4. ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจหรือดำเนินกิจการโรงบิลเลียดรับผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 18 ปีเข้ามีส่วนร่วมในเกมการเล่นใด ๆ และในกรณีของลานโบว์ลิ่งบุคคลอายุต่ำกว่า 12 ปีไม่สามารถอนุญาตให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเล่นใด ๆ ในลานโบว์ลิ่งนั้น
5. ห้ามจำหน่ายสุราหรือสิ่งมีเมาทุกชนิดภายในบริเวณโรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่ง ห้ามมิให้พกพาอาวุธปืนหรืออาวุธร้ายแรงใด ๆ ภายในสถานที่ดังกล่าว เว้นแต่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กำหนด
6. เป็นหน้าที่ของผู้ดำเนินการหรือผู้รับสัมปทานของโรงบิลเลียด สระว่ายน้ำหรือลานโบว์ลิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับเหล่านี้อย่างถูกต้องและรักษาความสงบเรียบร้อยตลอดเวลาภายในสถานที่ดังกล่าว
7. การดำเนินการใด ๆ ของทรัพย์สินของเมืองหรือเทศบาลภายใต้ความในข้อหนึ่งของคำสั่งนี้อาจถูกร้องเรียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งการตัดสินใจให้ถือเป็นที่สุด
8. โรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตไม่น้อยกว่า 10 เปโซต่อหนึ่งโต๊ะบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งต่อปี หรือ 2 เปโซและ 50 เซ็นตาโวสทุก 3 เดือน จะมีผลบังคับจนกว่าประธานาธิบดีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น นอกจากนี้ สภามณฑลเมืองที่ต้องการกำหนดค่าธรรมเนียมสูงขึ้นอาจดำเนินการได้โดยความเห็นชอบของประธานาธิบดี
9. โรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งที่เปิดดำเนินการในวันที่ 1 มกราคม คริสต์ศักราช 1941 อยู่ในเขตห้ามหรือระยะทางที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ของคำสั่งนี้จะต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าหนึ่งปีเพื่อปิดโอนหรือปฏิบัติตามบทบัญญัติในที่นี้ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของประธานาธิบดีอาจอนุญาตในกรณีพิเศษและด้วยเหตุผลอันสมควรอนุญาตให้ดำเนินการต่อไปที่ตั้ง

บุคคลใดเห็นว่าโรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งได้ตั้งขึ้นในสถานที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตตามคำสั่งนี้สามารถส่งเรื่องร้องเรียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยผู้ได้รับมอบอำนาจหลังจากมีการสอบสวนอย่างเหมาะสมเพื่อตัดสินคดีหรือยกเลิกใบอนุญาต และให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบอนุญาตใด ๆ ที่ได้รับภายใต้คำสั่งนี้เมื่อมีหลักฐานที่น่าพอใจว่าการพนันหรือการเล่นเกมต้องห้ามใด ๆ เกิดขึ้นภายในบริเวณโรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่ง การละเมิดกฎและข้อบังคับเหล่านี้จะเป็นสาเหตุที่เพียงพอสำหรับการเพิกถอนโดยเลขาธิการมหาดไทยที่อนุญาตและการริบใบอนุญาตที่ออก

อย่างไรก็ตาม หลังจาววันที่ 4 กรกฎาคม คริสต์ศักราช 1946 เมื่อประเทศฟิลิปปินส์พ้นจากการเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา จึงได้มีการยกเลิกกฎหมายที่ภายใต้ช่วงเวลาที่ตกเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา คำสั่ง EXECUTIVE ORDER ที่ 327 ในปีคริสตศักราช 1941 เรื่อง ควบคุมการเล่นบิลเลียด พูล และโบว์ลิ่ง และได้มีการออกพระราชบัญญัติสาธารณรัฐ (Republic Act) เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายที่ใช้ในการสร้างนโยบายเพื่อดำเนินการตามหลักการของรัฐธรรมนูญ ได้ออกเป็น Republic Act No. 979²⁵¹ ให้อำนาจคณะกรรมการเทศบาลหรือเมือง หรือสภาของแต่ละเมืองที่ได้รับอนุญาต หรือสภาเทศบาลของแต่ละเทศบาล และเขตเทศบาลในการควบคุมหรือห้ามโดยศบัญญัติในการจัดตั้งการบำรุงรักษาและการดำเนินงานของการประกอบกิจการบางประเภท เช่น ไนต์คลับ บาร์ คาบาเรต์ ลานโบว์ลิ่ง โรงบิลเลียดหรือสถานที่เพื่อความบันเทิงอื่นมีลักษณะคล้ายคลึงกันในเขตอำนาจของตน และระบุห้ามสร้างสถานที่เพื่อความบันเทิงที่กล่าวถึงในที่นี้หรือดำเนินการภายในรัศมี 500 เมตรจากแนวเส้นอาคารสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาลและโบสถ์

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมระยะทางของกิจการที่กฎหมายกำหนดกับสถานที่สาธารณะยกเลิกกฎหมาย Republic Act No. 979 และแก้ไขเพิ่มเติมการควบคุมบิลเลียดปรากฏใน Republic Act No. 1224²⁵² กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการเทศบาลหรือเมือง หรือสภาของแต่ละเมืองที่ได้รับ

²⁵¹ Republic Act No. 979 "Sec. 1. The municipal or city board or council of each chartered city and the municipal council of each municipality and municipal district shall have the power to regulate or prohibit by ordinance the establishment, maintenance and operation of night clubs, cabarets, dancing schools, pavilions, cockpits, bars, saloons, bowling alleys, billiard pools, and other similar places of amusements within its territorial jurisdiction: Provided however, That no such places of amusements mentioned herein shall be established, maintained and/or operated within a radius or five hundred lineal meters from any public buildings, schools, hospitals and churches. And *Provided, further*, That this Act shall not apply to establishments operating by virtue of Commonwealth Act Numbered Four hundred eighty-five nor to pre-war establishments that owned, before the outbreak of the war on December seven, nineteen hundred and forty-one, concrete building for the purpose and have reconstructed such building and resumed operation before the approval of this Act."

²⁵² Republic Act No. 1224 "Sec. 1. The municipal or city board or council of each chartered city and the municipal council of each municipality and municipal district shall have the power to regulate or prohibit by ordinance the establishment, maintenance and operation of night clubs, cabarets, dancing schools, pavilions, cockpits, bars, saloons bowling alleys, billiard pools, and other similar places of amusement within its territorial jurisdiction: *Provided, However*, That no such places of amusement mentioned herein shall be established, maintained and/or operated within a radius of two hundred lineal meters in the case of night clubs, cabarets, pavilions, or other similar places, and fifty lineal meters in the case of dancing schools, bars,

อนุญาต หรือสภาเทศบาลของแต่ละเทศบาล และเขตเทศบาลในการควบคุมหรือห้ามโดยเทศบัญญัติ ในการจัดตั้งการบำรุงรักษาและดำเนินการประกอบกิจการที่กฎหมายกำหนด ห้ามสร้างสถานที่เพื่อความบันเทิงดังกล่าวหรือดำเนินการภายในรัศมี 200 เมตรจากอาคารสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาลและโบสถ์ใด ๆ ในกรณีของไนท์คลับ คาบาเรต์ หรือสถานที่อื่นที่คล้ายคลึงกัน และ 50 เมตรจากอาคารสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาลและโบสถ์ใด ๆ ในกรณีของโรงเรียนเต้นรำ บาร์ ร้านอาหารเสริมสวย โรงบิลเลียด ลานโบว์ลิ่งหรือสถานที่อื่นที่คล้ายคลึงกัน ระยะทางที่จะให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการเทศบาลหรือเทศบาลเมืองหรือสภา และกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมโดยคำสั่งของเมืองที่กำหนดระยะทางสถานที่เพื่อความบันเทิงดังกล่าวอาจถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการให้ใช้กับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตและดำเนินการอยู่แล้วในขณะที่มีการตรากฎหมายเทศบาลหรือเมืองดังกล่าว และจะไม่มี การเปิดอาคารสาธารณะหรือสถานที่อื่น ๆ ในภายหลังระยะทางที่วัดได้จะส่งผลกระทบต่อสถาน บันเทิงใด ๆ ที่ได้รับอนุญาตและดำเนินการแล้ว แต่สถานที่สำหรับสถานที่เพื่อความบันเทิงใด ๆ ที่ จัดตั้งขึ้นในระยะ 50 เมตรจากโรงเรียน โรงพยาบาลหรือโบสถ์ใด ๆ จะต้องสร้างขึ้นโดยให้เสียงที่มา จากที่ดังกล่าวไม่รบกวนผู้ที่อยู่ในโรงเรียน โรงพยาบาลหรือคริสตจักร และหากเสียงดังกล่าวก่อให้เกิด ความไม่สงบ สถานบันเทิงดังกล่าวจะต้องไม่เปิดทำการในช่วงเวลาเรียนเมื่ออยู่ใกล้โรงเรียน หรือใน เวลากลางวันเมื่ออยู่ใกล้โรงพยาบาล หรือเมื่อมีพิธีกรรมทางศาสนาเมื่ออยู่ใกล้โบสถ์

---

saloons, billiard pools, bowling alleys, or other similar places, except cockpits, the distance of which shall be left to the discretion of the municipal or city board or council, from any public building, schools, hospitals and churches: *Provided, further,* That no municipal or city ordinance fixing distances at which such places of amusement may be established or operated shall apply to those already licensed and operating at the time of the enactment of such municipal or city ordinance, nor will the subsequent opening of any public building or other premises from which distances shall be measured prejudice any place of amusement already then licensed and operating, but any such place of amusement established within fifty lineal meters from any school, hospital or church shall be so constructed that the noise coming therefrom shall not disturb those in the school, hospital or church, and, if such noise causes such disturbance then such place of amusement shall not operate during school hours when near a school, or at night when near a hospital, or when there are religious services when near a church: *Provided, furthermore,* That no minor shall be admitted to any bar, saloon, cabaret, or night club employing hostesses: *And Provided, finally,* That this Act shall not apply to establishments operating by virtue of Commonwealth Act Numbered Four hundred eighty-five nor to any establishment already in operation when Republic Act Numbered Nine hundred seventy-nine took effect.

ในแง่ของกีฬาภายใต้กฎหมายของฟิลิปปินส์ ได้แก่ คำสั่งประธานาธิบดีหมายเลข 871 (Precedent Decree No.871) ที่ออกในปีคริสต์ศักราช 1976 นักกีฬามืออาชีพที่ต้องการเข้าร่วมการแข่งขันหรือการแข่งขันระดับมืออาชีพในฟิลิปปินส์จะต้องได้รับใบอนุญาตระดับมืออาชีพจาก Games and Amusements Board (GAB) ข้อกำหนดสำหรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนี้ ได้แก่ การผ่านการตรวจสอบเอกสารเสด็จตามกฎและข้อบังคับที่ออกเป็นครั้งคราว ข้อกำหนดการทดสอบนี้มีขึ้นเพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัยและสุขภาพรวมทั้งเพื่อการปกป้องความสมบูรณ์ของการแข่งขันได้รับความสำคัญเพิ่มขึ้นจากความพยายามของรัฐบาลฟิลิปปินส์ในการต่อต้านการแพร่กระจายและการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมายในประเทศ และถูกนำไปใช้กับกีฬาอาชีพทั้งหมดรวมถึงบาสเก็ตบอล ชกมวย กอล์ฟ ซีจี้กรยาน บิลเลียด ฟุตบอลและอื่น ๆ ผู้สนับสนุนกีฬาผู้จัดการงานผู้จัดการนักกีฬาทุกคนได้รับทราบข้อกำหนดเหล่านี้เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ในวงการกีฬาของฟิลิปปินส์ก็ได้ตั้งคำถามการแทรกแซงของ GAB ในการคัดเลือกผู้เล่นสำหรับการแข่งขันระดับนานาชาติเป็นการกระทำที่ละเมิดหลักการที่ได้รับการยกย่องในเรื่องเสรีภาพของกีฬาที่ปราศจากการแทรกแซงของรัฐบาลภายใต้กฎบัตรโอลิมปิก เมื่อ GAB สามารถแทรกแซงกิจกรรมที่มีคุณสมบัติ ความเหมาะสมของนักกีฬาถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่อยู่ในกฎหมายและไม่ได้รับอนุญาตภายใต้กีฬาระหว่างประเทศบิลเลียดและการเล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันเป็นกีฬาและได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากคณะกรรมการโอลิมปิกสากลตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ คริสต์ศักราช 1992 เช่นเดียวกับกีฬาอื่น ๆ อีกมากมายที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การดูแลของ GAB²⁵³

ในแง่ของการพนัน ประเทศฟิลิปปินส์มีกฎหมายการพนันคำสั่งประธานาธิบดีฉบับที่ 1602 (PD 1602) เป็นกฎหมายที่ผ่านมาโดยรัฐบาลฟิลิปปินส์เพื่อลดความซับซ้อนและให้บทลงโทษที่เข้มงวดขึ้นสำหรับกิจกรรมการพนันที่ผิดกฎหมายหรือการละเมิดกฎหมายการพนัน ในปีคริสต์ศักราช 1978 ในแถลงการณ์ประกาศใช้กฎหมายระบุว่ากฎหมายฉบับนี้ผ่านเนื่องจากมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำความเข้าใจกฎหมายการพนันให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากกระจัดกระจายและใช้บังคับไม่ได้ผล ใน PD 1602 ไม่จำกัดว่าการพนันนั้นจะเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะหรือการเล่นที่ใช้โอกาส ถือว่าการเล่นใด ๆ จะถือว่าการพนันจะต้องมีการเดิมพันด้วยเงินและหลังจากการเดิมพันฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้รับผลตอบแทนจากการเดิมพันนั้น ทักษะของผู้เล่นไม่เกี่ยวข้องและการพนันรูปแบบใด ๆ ก็ผิดกฎหมายเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐบาล การเล่นที่มีลักษณะเป็นการเดิมพันหรือการพนันเป็น

²⁵³ Chiara Zambrano, "Billiards Community Decry Licensing Requirement," [Online] Accessed: 11 March 2021.

ตัวกำหนดว่าเกมนั้นเป็นการพนันหรือไม่ บิลเลียดแม้จะเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะอันจะถือว่าเป็นกีฬา แต่เนื่องจากตามกฎหมาย PD 1602 เป็นกฎหมายหลักในการปราบปรามการพนันที่ผิดกฎหมาย หากมีการเดิมพันหรือการเดิมพันอย่างใดที่มีได้รับอนุญาตโดยกฎหมายจึงถือว่าเป็นความผิดทั้งสิ้นไม่ว่าการเล่นนั้นจะเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะหรือการเล่นที่ใช้โอกาส การตั้งโต๊ะบิลเลียดที่ผิดกฎหมายและการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายจึงถือเป็นความผิดซึ่งยังคงต้องปราบปรามอยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับแจ้งให้หยุดกิจกรรมที่ผิดกฎหมายดังกล่าวโดยทันที มิฉะนั้นจะต้องเผชิญกับผลที่อาจเกิดขึ้นต่อการละเมิด PD 1602 และการยึดโต๊ะบิลเลียด²⁵⁴

มาตรา 1 ของ PD 1602 กล่าวถึงการละเมิดและบทลงโทษสำหรับผู้ใดก็ตามที่จับได้ว่ามีส่วนร่วมในการพนันเกมที่ผิดกฎหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ถือว่าเป็นความผิดในระดับปานกลาง มีโทษปรับตั้งแต่ 500 เปโซถึง 2,000 เปโซในขณะที่ผู้กระทำความผิดซ้ำอาจถูกปรับ 1,000 เปโซถึง 6,000 เปโซ นอกจากนี้ ผู้ใดก็ตามที่จงใจปล่อยให้การดำเนินการที่ผิดกฎหมายเหล่านี้เกิดขึ้นในอาคารสถานที่เรือหรือการขนส่งใด ๆ ที่พวกเขาเป็นเจ้าของหรือควบคุมจะต้องเผชิญกับบทลงโทษสูงสุดและปรับ 6,000 เปโซ จะมีโทษจำคุกและปรับ 6,000 เปโซสำหรับผู้คุมหรือผู้ดูแลระบบการพนัน²⁵⁵

²⁵⁴ Senate of The Philippines, **Republic Act No. 9287** [Online], Accessed on December 22, 2020, Available on: <http://legacy.senate.gov.ph/lisdata/41003523!.pdf>.

²⁵⁵ President Decree No. 1602 Section 1. Penalties. The following penalties are hereby imposed:

(a) The penalty of prison correccional in its medium period of a fine ranging from one thousand to six thousand pesos, and in case of recidivism, the penalty of prison mayor in its medium period or a fine ranging from five thousand to ten thousand pesos shall be imposed upon:

1. Any person other than those referred to in the succeeding sub-sections who in any manner, shall directly or indirectly take part in any illegal or unauthorized activities or games of cockfighting, jueteng, jai alai or horse racing to include bookie operations and game fixing, numbers, bingo and other forms of lotteries; cara y cruz, pompiang and the like; 7-1 1 and any game using dice; black jack, lucky nine, poker and its derivatives, monte, baccarat, cuajao, pangguingue and other card games; paik que, high and low, mahjong, domino and other games using plastic tiles and the likes; slot machines, roulette, pinball and other mechanical contraptions and devices; dog racing, boat racing, car racing and other forms of races, basketball, boxing, volleyball, bowling, pingpong and other forms of individual or team contests to include game fixing, point shaving and other machinations; banking or percentage game, or any other game scheme, whether upon chance or skill, wherein wagers consisting of money, articles of value or representative of value are at stake or made;

4.4 เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.4.1 ประวัติความเป็นมาของบิลเลียดในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงบิลเลียดและสนุกเกอร์มีภาพลักษณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจเมื่อย้อนกลับไปในช่วงทศวรรษที่ 1980 และในทศวรรษที่ 1990 ร้านสนุกเกอร์ถูกมองว่าเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของเหล่านักเลงอันธพาล แต่สนุกเกอร์ในฐานะกีฬาก็ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากผู้เล่นชาวฮ่องกง Marco Fu นักสนุกเกอร์ชาวฮ่องกงผู้สร้างผลงานระดับโลก ในก่อนหน้าปีคริสต์ศักราช 1998 กีฬาสนุกเกอร์ไม่เคยได้รับเงินกองทุนสนับสนุนแต่อย่างใด แต่หลายสิ่งเริ่มเปลี่ยนเมื่อผู้เล่นชาวฮ่องกงสามารถคว้าเหรียญทองในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ในปีนั้น จึงทำให้องค์กรอย่าง Hong Kong Sports Institute และ Hong Kong Billiard Sports Control Council เข้ามาให้การสนับสนุนและดูแลผู้เล่นสนุกเกอร์ในระดับเยาวชนโดยมีสื่อการเรียนการสอนและมีการจัดการแข่งขันระหว่างโรงเรียนอย่างเต็มรูปแบบ สามารถสร้างความสนใจแก่เด็กและเยาวชนอย่างมาก รวมถึงผู้เล่นที่เป็นสตรีอีกด้วยคือ Ng On-yei ผู้เล่นสนุกเกอร์หญิงสามารถเป็นผู้หญิงเอเชียคนแรกที่ติดอันดับ World Ladies Billiards and Snooker (WLBS) จึงอาจกล่าวได้ว่าในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง กีฬาบิลเลียด สนุกเกอร์เป็นกีฬาที่เติบโตอย่างยิ่ง มีผู้เล่นที่ก้าวเข้าสู่ระดับโลกทั้งชายและหญิง ผู้เล่นสนุกเกอร์จากเขตบริหารพิเศษฮ่องกงสามารถก้าวขึ้นสู่แนวหน้าของโลกทั้งการเล่นประเภทสมัครเล่นและการเล่นระดับอาชีพและไม่่ว่าจะประเภทชายหรือประเภทหญิงก็ตาม ถือเป็นคู่แข่งที่น่าจับตามองของนักกีฬาสนุกเกอร์ทั่วโลก²⁵⁶

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

---

2. Any person who shall knowingly permit any form of gambling referred to in the preceding subparagraph to be carried on in inhabited or uninhabited place or in any building, vessel or other means of transportation owned or controlled by him. If the place where gambling is carried on has a reputation of a gambling place or that prohibited gambling is frequently carried on therein, or the place is a public or government building or barangay hall, the malfactor shall be punished by prison correccional in its maximum period and a fine of six thousand pesos.

²⁵⁶ Anshel Ma, "Meet Hong Kong's Snooker Players," [Online] Accessed: 25 January 2021. Available from: <https://discovery.cathaypacific.com/tribes-hong-kong-snooker-players/>.

4.4.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง แผนกบริการทางสันทนาการและวัฒนธรรม (The Leisure and Cultural Services Department) ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับสถานที่เพื่อความบันเทิง (Places of Amusement Regulation (Cap. 132 sub. leg BA)) อยู่ภายใต้กฎหมายสาธารณสุขและบริการของเทศบาล (Cap. 132 Public Health and Municipal Services Ordinance) มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการบิลเลียด 4 โต๊ะขึ้นไป ลานโบว์ลิ่งสาธารณะ และลานสเก็ตสาธารณะ หรือเพื่อรักษาทะเบียนสถานที่ที่ได้รับอนุญาตแต่ละประเภท และเพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับใบอนุญาตของสถานประกอบการดังกล่าวปฏิบัติตามข้อกำหนดในด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัย ความปลอดภัยของอาคาร สุขภาพและประโยชน์สาธารณะ²⁵⁷

กฎหมายสาธารณสุขและบริการของเทศบาล (Cap. 132 Public Health and Municipal Services Ordinance) ได้ให้นิยามของสถานประกอบการบิลเลียดว่า “สถานประกอบการบิลเลียดหมายถึงสถานที่ใด ๆ ที่เปิดเก็บไว้หรือใช้เพื่อจุดประสงค์ในการเล่นบิลเลียดสนุกเกอร์พูลหรือเกมที่คล้ายคลึงกัน”²⁵⁸ กฎหมายฉบับนี้ห้ามกิจกรรมบางอย่างโดยไม่มีใบอนุญาต กล่าวคือ ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินการหรือเปิดหรือเก็บสถานที่ใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมใดที่ระบุไว้ในตารางที่ 11 ยกเว้นภายใต้และตามใบอนุญาตที่ออกโดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเพื่อวัตถุประสงค์ในตามมาตรานี้ แต่ทั้งนี้คำว่าสถานที่ดังกล่าวที่กล่าวไปข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เล่นบิลเลียด ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัยทั้งหมดและเป็นหน่วยครัวเรือนแยกต่างหากมีเฉพาะบุคคลที่อาศัยอยู่ในสถานที่และแขกของพวกเขาเท่านั้นและไม่มีมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ พูล หรือเกมที่คล้ายกัน²⁵⁹ รายละเอียดเกี่ยวเนื่องไข

²⁵⁷ Leisure and Cultural Services Department Places of Amusement Licences, "Licensing Authority," [Online] Accessed: 25 January 2021. Available from: <https://www.lcsd.gov.hk/en/licensing/index.html>

²⁵⁸ Cap. 132 Public Health and Municipal Services Ordinance Section 2 “billiard establishment (桌球場所) means any place opened, kept or used for the purpose of playing billiards, snooker, pool or similar games;”

²⁵⁹ Cap. 132 Public Health and Municipal Services Ordinance Section 92A “Prohibition of certain activities without licence

(1) No person shall conduct or open or keep open any place for the purpose of any activity specified in the Eleventh Schedule except under and in accordance with a licence issued by the Authority or a public officer authorized by the Authority for the purposes of this section.

การอนุญาตและเงื่อนไขใบอนุญาตจัดตั้งโต๊ะบิลเลียดปรากฏในกฎหมายฉบับรองคือ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation มีรายละเอียดดังนี้

1. แผนผังของสถานที่จะต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผนผังขั้นสุดท้ายที่ได้รับการอนุมัติจากแผนกบริการทางสันตนาการและวัฒนธรรมและจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมใด ๆ กับสถานที่ โดยไม่ได้รับการอนุมัติล่วงหน้าจากแผนก²⁶⁰

2. ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตใช้สถานที่ที่ได้รับอนุญาตระหว่างเวลา 02.00 นาฬิกา ถึง 8.00 นาฬิกา สำหรับกิจกรรมใด ๆ ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต²⁶¹

3. นอกจากจะได้รับความเห็นชอบจากกรมหรือตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือใบอนุญาตใด ๆ ที่ได้รับอนุญาตจากแผนกจะต้องไม่ใช่สถานที่เพื่อวัตถุประสงค์หรือประเภทธุรกิจอื่นใด²⁶²

4. ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการที่ได้รับการเสนอชื่อโดยผู้รับใบอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรที่แผนกและเป็นที่ยอมรับของแผนกจะต้องดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต²⁶³

---

(2) For the purposes of subsection (1) place (地方), in relation to a billiard establishment, does not include premises used wholly for residential purposes and constituting a separate household unit to which only persons residing in the premises and their guests are admitted and where no fee is charged for the playing of billiards, snooker, pool or similar games.”

²⁶⁰ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 17 **Restriction on alteration of premises** “Except with the permission in writing of the Director, the licensee shall not permit any alteration or addition to be made to the structure of the licensed premises, to the ventilating system or other installation, or to the number of billiard tables, or other facilities, on the licensed premises.”

²⁶¹ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 12 **Business hours** “Unless expressly permitted by the Director in writing, the licensee shall not allow the licensed premises to be used between 2 a.m. and 8 a.m. for any activity specified in the licence.”

²⁶² Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 9 **Licensee not to carry on licensed activity on other premises** “The licensee shall not carry on any activity authorized by his licence at any premises other than those specified in his licence without the appropriate licence for such other premises and the written approval of the Director.”

²⁶³ Leisure and Cultural Services Department Places of Amusement Licences, "Licensing Conditions: Conditions for Billiards Establishment Licence," [Online] Accessed: 25 January 2021. Available from: https://www.lcsd.gov.hk/en/licensing/licensingconditions/be_licence.html

5. ห้ามมิให้บุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปีเข้าไปในสถานที่อนุญาตระหว่างเวลา 20.00 นาฬิกาถึง 10.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น²⁶⁴
6. ห้ามมิให้บุคคลใดในชุดนักเรียนไม่ว่าจะเต็มหรือบางส่วน หรือคลุมทั้งหมดหรือบางส่วน เข้าไปในสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาตได้ตลอดเวลาในช่วงเวลาทำการของสถานที่ที่ได้รับอนุญาต²⁶⁵
7. ห้ามประกอบธุรกิจอาหารในสถานที่เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง²⁶⁶
8. ไม่มีเครื่องเกมเพื่อความบันเทิงที่ได้รับอนุญาตภายใต้กฎหมาย Amusement Game Centers (ข้อ 435) ยกเว้นเครื่องที่ได้รับการพิจารณาว่าให้ความบันเทิงเพื่อสุขภาพโดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและได้รับการติดตั้งโดยได้รับการอนุมัติจากกรมก่อน²⁶⁷
9. ทุกส่วนของสถานที่จะต้องได้รับการดูแลให้สะอาดและซ่อมแซมอย่างดีตลอดเวลา²⁶⁸
10. ระบบระบายอากาศจะต้องเปิดให้ประชาชนใช้งานได้อย่างเต็มที่ตลอดเวลา²⁶⁹

²⁶⁴ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 22C **Restrictions on admittance to billiard establishments** “Unless expressly permitted by the Director in writing, the licensee of a billiard establishment shall not— (a) permit any person under the age of 16 years to enter the licensed premises between the hours of 8:00 p.m. and 10:00 a.m.; or”

²⁶⁵ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 22C **Restrictions on admittance to billiard establishments** “Unless expressly permitted by the Director in writing, the licensee of a billiard establishment shall not— (b) permit any person in school uniform, whether in full or in part, or whether wholly or partly covered, to enter the licensed premises at any time during the business hours of the licensed premises.”

²⁶⁶ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 11 **Sale or consumption of liquor** “The licensee shall not allow any intoxicating liquor to be sold or consumed on the licensed premises except under and in accordance with a liquor licence issued under the Dutiable Commodities (Liquor) Regulations (Cap. 109 sub. leg. B).”

²⁶⁷ Places of Amusement Licences, Leisure and Cultural Services Department, **Licensing Conditions: Conditions for Billiards Establishment Licence** [Online].

²⁶⁸ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 16 **Furniture etc. to be kept clean and in proper repair** “The licensee shall keep all parts of the licensed premises and all furniture and equipment thereon in a clean condition and in proper repair.”

11. ตู้ไม้แต่ละตู้ต้องมีกระดาษชำระให้เพียงพอ²⁷⁰
12. อ่างล้างมือต้องมีสบู่เหลวเพียงพอในตู้จ่ายและกระดาษเช็ดมือที่สะอาดหรือผ้าเช็ดมือในเครื่องจ่ายหรือเครื่องเป่ามือไฟฟ้า²⁷¹
13. สถานที่จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอตามที่แผนระบุไว้²⁷²
14. ห้องทำงานและห้องพักผ่อนพนักงานต้องมีการระบายอากาศอย่างเพียงพอตามความพึงพอใจที่แผนกำหนดไว้²⁷³
15. ห้ามใช้สำนักงาน ห้องเก็บของ ห้องพักผ่อนพนักงานและห้องมิเตอร์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น²⁷⁴
16. ห้ามปล่อยอากาศใด ๆ ที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าอุณหภูมิของอากาศภายนอกจาก ระบบระบายอากาศจะต้องจัดให้ระบายออกสู่ที่โล่งที่ความสูงไม่น้อยกว่า 2.5 เมตรจากระดับพื้นดินในลักษณะที่ไม่ควร สร้างความรำคาญ ท่อระบายอากาศจะต้องเชื่อมต่อตามที่แผนกำหนดไว้²⁷⁵
17. จัดแสดงคำว่า "Licensed for Billiards" ในภาษาอังกฤษและภาษาจีนให้ใช้อักษร "已領有桌球館牌照" ในสถานที่ที่เห็นได้ชัดเจนใกล้ประตูและด้านนอกสถานที่ที่ได้รับอนุญาต ขนาดของตัวอักษรภาษาอังกฤษต้องไม่น้อยกว่า 5 ซม. (สูง) x 2.5 ซม. (กว้าง) และขนาดของตัวอักษรจีนจะต้องไม่น้อยกว่า 5 ซม. (สูง) x 5 ซม. (กว้าง)²⁷⁶

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

²⁶⁹ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 15 **Sanitary conveniences** "The licensee shall to the satisfaction of the Director provide adequate urinal and watercloset accommodation in the licensed premises and shall maintain such accommodation in a clean and wholesome condition"

²⁷⁰ Ibid.

²⁷¹ Places of Amusement Licences, Leisure and Cultural Services Department, **Licensing Conditions: Conditions for Billiards Establishment Licence** [Online].

²⁷² Ibid.

²⁷³ Ibid.

²⁷⁴ Ibid.

²⁷⁵ Ibid.

²⁷⁶ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 22 **Outdoor sign and notice** "The licensee of a billiard establishment shall exhibit and keep exhibited— (a) the words "Licensed for billiards" in English and in Chinese the characters "已領有桌球館牌照" in some conspicuous place near the door and on the

18. จัดแสดงหนังสือแจ้งในรูปแบบและขนาดตามที่กำหนดไว้ด้านล่างในสถานที่ที่เห็นได้ชัดเจนบริเวณทางเข้าของสถานที่ที่ได้รับอนุญาต²⁷⁷

ใบอนุญาตแต่ละใบจะมีอายุการใช้งานตามระยะเวลาที่ระบุไว้สำหรับใบอนุญาตนั้นตามที่ระบุไว้ในกฎหมายฉบับนี้ หรือระยะเวลาที่น้อยกว่านั้นตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และมีค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระสำหรับใบอนุญาตแต่ละรายการที่ระบุไว้ ใบอนุญาตแต่ละใบต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือผู้อำนวยการแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบเป็นลายลักษณ์อักษรและจะไม่สามารถโอนย้ายได้โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการ²⁷⁸ ผู้อำนวยการอาจปฏิเสธที่จะอนุญาตต่ออายุหรืออนุมัติการโอนใบอนุญาตหรืออาจเพิกถอนใบอนุญาตที่มอบให้แก่บุคคลใด หากบุคคลนั้นมีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือหากบุคคลนั้นถูกตัดสินว่ามีความผิดตามมาตรา 92C ของกฎหมายเกี่ยวกับใบอนุญาตเดียวกันหรือที่คล้ายคลึงกันหรือความผิดตามมาตรา 19 ของระเบียบนี้ หรือในความเห็นของกรรมการการปฏิเสธหรือเพิกถอนดังกล่าวอยู่ในความสนใจของสาธารณชน²⁷⁹

นอกจากนี้ ผู้รับใบอนุญาตจะต้องรักษาความสงบเรียบร้อยในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตและจะไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำความเดือดร้อนหรือได้รับอนุญาตการกระทำที่เมาสุราหรือไม่เป็นระเบียบ

---

outside of the licensed premises to the satisfaction of the Director; and (b) a notice in the form and of the size prescribed in Schedule 3 in some conspicuous place at the entrance of the licensed premises.”

²⁷⁷ Ibid.

²⁷⁸ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 4 Term, fee and condition of licence “(1) Each licence shall be valid for the period specified in respect of that licence in the second column of Schedule 1 or for such lesser period as may be specified in the licence.

(2) The fee payable for each licence specified in Schedule 1 shall be the prescribed fee.

(3) Each licence shall be subject to such conditions as may be stated in the licence or notified to the licensee in writing by the Director and shall not be transferable without the prior approval of the Director.”

²⁷⁹ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 7 **Refusal and revocation** “The Director may refuse to grant, renew, or approve the transfer of, a licence or may revoke a licence granted, to a person— (a) if the person is under the age of 18 years;

(b) if the person has been convicted of an offence under section 92C of the Ordinance in respect of the same or a similar licence or of an offence under section 19 of this Regulation; or

(c) if, in the opinion of the Director, such refusal or revocation is in the public interest.”

หรือเกมที่มีลักษณะไม่ดีรวมตัวและพบปะกัน²⁸⁰ กฎหมายฉบับนี้ยังให้อำนาจผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการจะเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในกรณีที่ผู้อำนวยการได้รับใบอนุญาตหรือได้รับใบอนุญาตเพื่อตรวจสอบตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ บุคคลใดที่ป้องกันขัดขวางหรือขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องจะมีความผิด²⁸¹ บุคคลใดฝ่าฝืนบทบัญญัติตามกฎหมายฉบับนี้จะมี ความผิดและต้องระวางโทษปรับในระดับ 2 และจำคุก 6 เดือน²⁸²

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่น บิลเลียดในต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหาร พิเศษฮ่องกงนั้นจะพบว่าประเทศอังกฤษและมลรัฐนิวยอร์กในสหรัฐอเมริกาได้ยกเลิกมาตรการทาง กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมบิลเลียดแล้วทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม มลรัฐอลาบามาและมลรัฐ เวอร์จิเนียในสหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงยังคงมีการควบคุมและ กำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบิลเลียดไว้แต่มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ มลรัฐ อلابามาในสหรัฐอเมริกา และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงยังยึดระบบอนุญาตในการควบคุมบิลเลียดอยู่ แต่ในมลรัฐเวอร์จิเนียในสหรัฐอเมริกา และประเทศฟิลิปปินส์ไม่ได้มีเงื่อนไขที่จะต้องขออนุญาตก่อน

²⁸⁰ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 10 Good order on premises “The licensee shall maintain good order on the licensed premises and shall not suffer or permit thereon—

- (a) any drunken or disorderly conduct;
- (b) any unlawful game; or
- (c) any persons of notoriously bad character to assemble and meet together.

²⁸¹ Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 18 Entry and inspection “(1) The Director and any public officer authorized by the Director may enter at any time any place in respect of which an application for a licence has been received by the Director, or a licence has been issued, in order to inspect the same for the purposes of the Ordinance.

(2) Any person who prevents, obstructs or hinders the exercise by any public officer duly authorized in accordance with subsection (1) of the right of entry and inspection conferred upon such public officer by that subsection shall be guilty of an offence.”

²⁸² Cap. 132BA Places of Amusement Regulation section 19 **Offences and penalties** “Any person who contravenes any of the provisions of section 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 22C(a) or (b), 24 or 26 shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine at level 2 and to imprisonment for 6 months.”

แต่อย่างไรก็ตาม เพียงแต่กำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้เพื่อควบคุมการเปิดโต๊ะบิลเลียดให้ไปโดยเรียบร้อยเท่านั้น

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบมาตรการควบคุมการเล่นบิลเลียดของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ประเทศฟิลิปปินส์	เขตบริหารพิเศษฮ่องกง
การขอใบอนุญาตในการตั้งโต๊ะบิลเลียด	X	○	X	○
จำกัดเวลาเปิด/ปิดทำการ	X	○	X	○
จำกัดอายุผู้เข้าเล่น	X	○	X	○
ห้ามเล่นการพนันในบริเวณโต๊ะบิลเลียด	X	○	○	○
มีป้ายแสดงว่าได้รับอนุญาตให้เล่นบิลเลียด	X	○	X	○
จำกัดจำนวนโต๊ะบิลเลียด	X	X	X	X
ไม่ต้องขออนุญาตในกรณีเคสสถานหรือสมาคม	○	○	○	○

หมายเหตุ: ○ หมายถึงประเทศที่มีการกำหนดมาตรการนั้น ๆ

X หมายถึงประเทศที่ไม่ได้มีการกำหนดมาตรการนั้น ๆ

บทที่ 5

วิเคราะห์ความเหมาะสมของการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข.

ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ในบทที่ 5 ที่ว่าด้วยเรื่องการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสามประเด็นหลัก ดังนี้ **ประเด็นแรก** คือ การวิเคราะห์ว่าการเล่นบิลเลียดรวมถึงการเล่นอื่นที่มีลักษณะเดียวกันใช่การพนันหรือไม่ มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทการพนันหรือไม่ เพื่อเป็นการตอบคำถามว่า เพราะเหตุใดกีฬาบิลเลียดจึงถูกควรถูกนำออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 **ประเด็นที่สอง** จะเป็นการวิเคราะห์ว่าการเล่นบิลเลียดรวมถึงการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจำเป็นต้องควบคุมหรือไม่ จะเป็นการวิเคราะห์ในส่วนจากรูปแบบและเนื้อหาของการควบคุมกีฬาบิลเลียด ผู้วิจัยจะชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย ความจำเป็นของการควบคุมกีฬาบิลเลียด และปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาส่วนใดบ้างที่มีปัญหาและควรจะมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อหามาตรการการควบคุมกีฬาบิลเลียดรวมถึงการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้เหมาะสมที่สุด **ประเด็นที่สาม** ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการควบคุมกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศ จะเป็นการวิเคราะห์ถึงว่าหากจำเป็นต้องควบคุมกีฬาบิลเลียดรวมถึงการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจะต้องควบคุมอย่างไร เพื่อให้ได้สัดส่วนไม่ใช้กฎหมายอาญามากเกินความจำเป็น เพื่อนำไปสู่ทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาการควบคุมกีฬาบิลเลียดและการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันต่อไป มีรายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์ความสอดคล้องของการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตาม

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กับทฤษฎีการพนัน

การกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้น ได้มีการใช้บังคับต่อเนื่องกันเป็นเวลาเกือบร้อยปีก่อนที่จะมีการร่างพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ใช้อยู่ การกำหนดให้กีฬาบิลเลียดเป็นการพนันก็เป็นการบัญญัติตามกฎหมายเดิมคือ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ยิ่งคงหลักการสำคัญไว้ดังเดิม แต่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเล็กน้อยในรายละเอียด อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนผ่านไป กระแสของสังคมโลกก็เปลี่ยนตาม แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องกีฬาบิลเลียดก็ปรับเปลี่ยนไป กีฬาบิลเลียดได้กลายเป็นกีฬาที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติมีการจัดการแข่งขันในเกือบทุกรายการของกีฬาสมัครเล่นและกีฬาอาชีพ การควบคุมกีฬาบิลเลียดที่เคยเป็นความผิดในบางประเทศก็ได้ถูกยกเลิกไป

แต่ถึงกระนั้นบางประเทศก็ยังคงควบคุมกีฬาบิลเลียดไว้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะต้องศึกษาว่าการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นควรที่จะมีการบังคับใช้ต่อไปหรือไม่ และเพื่อศึกษาการแก้ไขบางประการเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เหตุที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรศึกษาการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นควรที่จะมีการบังคับใช้ต่อไปหรือไม่เนื่องจากการกำหนดให้การเล่นใดอยู่ภายใต้บัญชี ก. หรือบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้น จำเป็นจะต้องอยู่ภายใต้แนวคิดและหลักการในการจำแนกประเภทของการพนัน การพิจารณาว่ากีฬาบิลเลียดเป็นการพนันหรือไม่ จะต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีหลายอย่างมาประกอบกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในเพื่ออธิบายหรือวิเคราะห์

ในการจำแนกว่าการเล่นใดเป็นการพนันนั้นมีหลักการหนึ่งที่นักวิชาการต่างให้การยอมรับ คือ การพิจารณาว่าการเล่นใดเป็นการเล่นที่ต้องใช้โอกาสเป็นสำคัญ (Game of chance) หรือการเล่นใดเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะเป็นสำคัญ (Game of skill) หลักการดังกล่าว มีเส้นแบ่งระหว่างการเล่นที่ใช้โอกาสและการเล่นที่ใช้ทักษะมีความใกล้เคียงกันอย่างมากแต่กลับส่งผลต่างกันโดยสิ้นเชิง ความแตกต่างนี้จะเป็นตัวตัดสินว่าการเล่นใดจะถือว่าเป็นการพนันและควรถูกควบคุมตามกฎหมาย ส่งผลให้การเล่นบางประเภทอาจถือว่าเป็นการเล่นที่ถูกกฎหมาย แต่การเล่นอื่น ๆ ที่มีความใกล้เคียงกันกลับถูกห้ามโดยกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ การจัดประเภทการเล่นว่างการเล่นใดควรให้ถูกกฎหมายและการเล่นใดควรผิดกฎหมายจึงมีความยาก และมักเป็นข้อโต้แย้งใหญ่ที่สุดประการหนึ่งที่จะกำหนดว่าการเล่นใดจะถือว่าเป็นการพนัน²⁸³ การเล่นที่ต้องใช้โอกาส (Game of chance) คือ การเล่นที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัล ผู้ชนะจะต้องอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกันหรือเป็นผลที่อาจจะเกิดในอนาคตที่ไม่ส่งผลครอบงำหรือมีอิทธิพลต่อการเล่นของผู้เล่น และอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องเสียเงินเดิมพันที่ลงไป (stake) การเล่นที่การคิด การวางแผน หรือการวางกลยุทธ์จะไม่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ การเล่นแต่ละครั้งจะเป็นการสุ่มหรือคาดเดาไม่ได้โดยสิ้นเชิง แต่ละตัวเลือกที่ผู้เล่นตัดสินใจจะไม่ส่งผลต่อโอกาสที่จะชนะทั้งสิ้น ส่วนการเล่นที่ใช้ทักษะ (Game of skill) คือ การเล่นที่แม้ผู้เล่นจะไม่สามารถคาดหวังว่าจะชนะได้อย่างแน่นอน แต่ผู้เล่นก็มีส่วนในการตัดสินใจเพื่อผลลัพธ์ที่ออกมา การเล่นที่ใช้ทักษะผู้เล่นสามารถเพิ่มโอกาสในการชนะได้โดยการเรียนรู้จากการเล่นหรือพัฒนาทักษะในฐานะผู้เล่น อย่างไรก็ตาม แม้จะมีเรื่องโชคมาเกี่ยวข้องในเรื่องความได้เปรียบอยู่

²⁸³ Stevens, M. and M. Young, "Who Plays What? Participation Profile in Chance Versus Skill-Based Gambling,," J Gamble stud.

บ้าง แต่ถ้าหากเปรียบเทียบกับอัตราส่วนการตัดสินใจที่ต้องอาศัยความชาญฉลาดของผู้เล่นประกอบกับทักษะที่จำเป็น ส่วนมากประเภทของการเล่นที่ต้องห้ามตามกฎหมายและมีการควบคุมอย่างเด็ดขาด คือ การเล่นประเภทที่ใช้โอกาส (Game of chance) เนื่องจากการพนันคือ โอกาสอันเป็นผลจากการสุ่ม การที่ไม่สามารถคาดเดาได้และเป็นอิสระจากระดับความสามารถของผู้เล่น ดังนั้นหากบุคคลใดสามารถพิสูจน์ได้ว่าการเล่นใดการเล่นหนึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือโอกาสประกอบด้วย การเล่นนั้นจะถือว่าเป็นการเล่นที่ใช้ทักษะและจะถูกจัดอยู่ในประเภทที่อนุญาตให้เล่นได้ ไม่ถือว่าเป็นการพนันเนื่องจากผลลัพธ์จากการเล่นขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้เล่นเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็ทักษะทางกายภาพ การตัดสินใจ การฝึกฝนเตรียมตัวของผู้เล่น ไม่มีองค์ประกอบของการสุ่มหรือการคาดเดาไม่ได้ในลักษณะที่เป็นอิสระจากความสามารถของผู้เล่น

นอกจากหลักการจำแนกประเภทการพนันแล้ว ยังต้องพิจารณานิยามและองค์ประกอบของการพนันด้วยเพื่อสนับสนุนว่าการเล่นอย่างใดจึงจะจัดว่าเป็นการพนัน เพราะโดยลำพังแล้วการเล่นบางประเภทแม้จะใช้โอกาสเป็นสำคัญแต่ถ้าหากไม่เข้านิยามหรือองค์ประกอบของการพนันก็ไม่อาจถือว่าเป็นการเล่นการพนันได้ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มิได้มีการกำหนดนิยามของคำว่าการเล่นพนันไว้ ดังนั้น การจะพิจารณาคำว่าการเล่นพนันในประเทศไทยจึงต้องพิจารณาจากทั้งจากตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกา ความเห็นของนักวิชาการ รวมถึงนิยามที่ให้ไว้ในพจนานุกรมประกอบทำความเข้าใจรวมอยู่ด้วยเพื่อในการใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรต้องพยายามใช้อย่างกว้างขวาง ให้ครอบคลุมถึงทุกกรณี หากพิจารณานิยามการพนันโดยรวมแล้ว การพนัน คือ กิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ของมีค่า ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งมีค่าอื่น ๆ ไปในกิจกรรมที่มีความเสี่ยงหรือในสถานการณ์ที่มีผลลัพธ์ไม่แน่นอน ผู้เล่นมีความหวังว่าจะได้สิ่งตอบแทนกลับมาในฐานะรางวัลที่เอาชนะความเสี่ยงได้ ฉะนั้น องค์ประกอบของสิ่งที่เรียกว่าการเล่นพนัน²⁸⁴ จึงมี 3 องค์ประกอบ คือ

หนึ่ง มีรางวัลล่อใจ

สอง กิจกรรมมีความเสี่ยงแพ้ชนะ

สาม ผู้เล่นต้องตัดสินใจวางเดิมพัน

²⁸⁴ งามรงค์, ท., คู่มือการให้คำปรึกษาโดยชุมชนเพื่อลดปัญหาและผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงในชุมชน, หน้า 60.

ถ้าหากพิจารณาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แล้วจะพบว่า การเล่นบางประเภทในพระราชบัญญัตินั้นโดยสภาพมิได้เป็นการเล่นที่ใช้โอกาสเป็นสำคัญแต่อย่างใด แต่ถ้าหากนำนิยามและองค์ประกอบของการพนันข้างต้นลงไปแล้ว ผลลัพธ์ที่ตามมาคือการเล่นนั้นอาจกลายเป็นการพนันได้เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น โดยสภาพกีฬาทุกประเภทเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะเป็นสำคัญเนื่องจากจะต้องอาศัยความฝึกฝน อาศัยแรงทางกายภาพ อาศัยประสบการณ์ หรือสมาธิเป็นสำคัญ องค์ประกอบในเรื่องของโอกาสและโชคชะตานั้นแม้จะมีส่วนอยู่บ้าง แต่เมื่อกีฬาเป็นสิ่งที่ต้องใช้ทักษะเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ ดังนั้น กีฬาจึงไม่จัดว่าเป็นการเล่นที่ใช้โอกาสอันจะถือว่าเป็นการพนัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่กีฬาโดยสภาพจะมีใช้การพนัน แต่กีฬามักถูกนำไปเป็นเครื่องมือหรือนำไปเป็นสื่อกลางในการเล่นการพนันได้ ถ้าหากเข้าใจเงื่อนไขทั้งสามประการ คือ หนึ่ง มีรางวัลล่อใจ สอง กิจกรรมมีความเสี่ยงแพ้ชนะ สาม ผู้เล่นต้องตัดสินใจวางเดิมพัน กีฬาก็อาจจะถูกนำมาเป็นสื่อกลางในการทายผลการแข่งขันเพื่อเล่นการพนันได้

นอกจากนี้ แนวคิดการควบคุมการพนันอีกประการหนึ่งคือ ปัจจัยที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ เศรษฐศาสตร์ หรือการเมือง เป็นต้น ความผิดเกี่ยวกับการพนันนั้นโดยสภาพอาจไม่ใช่ความผิดในตัวของมันเอง แต่ก็อาจส่งผลร้ายทั้งต่อตัวผู้เล่น บุคคลใกล้ชิด หรือต่อสังคมได้และอาจเป็นต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรมประเภทอื่นในสังคมได้ จึงอาจถือว่าส่งผลกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนได้ ประกอบกับในอดีตกฎหมายและศีลธรรมก็มีความใกล้ชิดกันอย่างมาก กล่าวคือ การกระทำใดที่เป็นการผิดศีลธรรม การกระทำนั้นคือการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญาและสมควรถูกลงโทษเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานทางศีลธรรมของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าการเล่นเป็นปัญหาสังคม (Gambling as a social problem)²⁸⁵ และสอดคล้องกับแนวคิดทางอาชญาวิทยาที่มองว่าการพนันแม้โดยสภาพอาจไม่ใช่ความผิด แต่เมื่อเกี่ยวข้องกับเรื่องสังคมส่วนรวมแล้วให้รัฐจำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงเพื่อรักษาความสงบสุขของสังคมไว้ การพนันถือเป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดประเภท Mala Prohibita หรือ Technical Crime คือ ความผิดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด²⁸⁶ อาจกล่าวได้ว่าในมุมมองเชิงกฎหมายและอาชญาวิทยา การพนันมิใช่สิ่งชั่วร้ายจนสังคมมีอาจยอมรับได้เสียทีเดียว เพราะผู้กระทำผิดมิได้มีพฤติกรรมเป็นอาชญากร และผลของการกระทำผิดเกี่ยวกับการพนันนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้กระทำเองแต่อาจกระทบกระเทือนต่อสังคมในทางอ้อมอยู่บ้าง ถึงกระนั้นสังคมก็ไม่ได้รับผลกระทบอย่างทันตาเห็นจึง

²⁸⁵ สังคีต พิริยะรังสรรค์, บ่อนการพนันในสังคมไทย ใน เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเงินนโยบาย, หน้า 7-29.

²⁸⁶ ชุมพล โลหะชาละ, คำอธิบายเรื่องการพนันชนิดต่าง ๆ ที่ขึ้นสู่ศาล.

ต้องมีการห้ามและการควบคุมอย่างเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไปในบางประเทศอาจมองว่าการพนันเป็นกิจกรรมยามว่าง จึงอาจได้รับการยอมรับจากสังคมและได้รับสถานภาพทางกฎหมาย และถือเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในทางเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น การควบคุมการพนันในแต่ละประเทศและแต่ละยุคสมัยย่อมมีความแตกต่างกันไป

นอกเหนือจากหลักการทั้งสามที่ผู้วิจัยยกขึ้นมาวิเคราะห์และอธิบายการศึกษาว่าการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นควรที่จะมีการบังคับใช้ต่อไปหรือไม่ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องคำนึงในการพิจารณาว่าบิลเลียดยังควรเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ก็คือสภาพสังคมไทยเนื่องจากที่กล่าวไปข้างต้นว่าเส้นแบ่งระหว่างการเล่นที่ใช้โอกาสและการเล่นที่ใช้ทักษะมีความใกล้เคียงกันอย่างมาก สิ่งหนึ่งที่มีมักจะถูกนำมาประกอบการพิจารณาควบคุมว่าการเล่นใดเป็นการพนันอันจะถูกควบคุมตามกฎหมาย คือ การพิจารณาว่าการเล่นประเภทนั้นในสภาพสังคมนั้นเป็นเช่นไร การเล่นที่จะถูกควบคุมตามกฎหมายนั้นจะต้องเป็นการเล่นที่ส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้าง หรือสังคมเห็นพ้องต้องตรงกันว่าการเล่นนั้นเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างจึงต้องมีการเข้ามาควบคุม ซึ่งในแต่ละสภาพสังคมก็จะมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ในส่วนของการพนันในอดีตเป็นเรื่องของที่สังคมส่วนใหญ่มองว่าเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสังคม จะเห็นได้จากที่มีการบัญญัติกฎหมายควบคุมตั้งแต่สมัยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน รัตนโกสินทรศก 120 จนถึงพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ใช้บังคับ จุดมุ่งหมายของกฎหมายเหล่านี้ก็เพื่อป้องกันและปราบปรามการพนันที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น ดังนั้น เมื่อสังคมหนึ่งไม่ยอมรับเรื่องการพนัน จึงส่งผลให้ต้องมีการควบคุมการเล่นการพนันเพื่อคุ้มครองไม่ให้เกิดผลกระทบต่อวงกว้าง

ประการต่อมา การศึกษาว่าการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นอกจากจะต้องศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพนันแล้ว กีฬาบิลเลียดยังไปสอดคล้องกับหลักการในเรื่องกีฬาด้วย การกีฬานั้นหมายถึงกิจกรรมหรือการเล่นที่มีกฎกติกากำหนด มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียด หรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง และอาจใช้เป็นการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ²⁸⁷ และบิลเลียดมีความสอดคล้องกับการกีฬา ทั้งนี้ เนื่องจากการเล่นต้องออกแรงทางกายภาพสูง การเล่นบิลเลียดต้องออกแรงกดหน้าอก หลังขาและแขนเป็นจำนวนมาก และยังใช้พลังงานของกล้ามเนื้อตอบสนองและ

²⁸⁷ พีระพงษ์ บุญศิริ, สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย (วิทยาศาสตร์การกีฬา), หน้า 2.

เผาผลาญพลังงานจำนวนมากในการเล่นแต่ละครั้ง บิลเลียดยังต้องใช้ทักษะความแม่นยำและสมาธิเป็นอย่างมาก ต้องใช้ความสามารถทางกายภาพเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ บิลเลียดได้ยกระดับเป็นกีฬามาตรฐานในระดับนานาชาติที่มีการแข่งขันในทุกรายการและทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงถือได้ว่าเป็นกีฬานิตหนึ่งด้วย

ดังนั้นแล้วการศึกษาว่าการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ว่าสมควรใช้บังคับหรือไม่ นอกจากจะต้องพิจารณาทั้งทฤษฎีและแนวคิดในเรื่องการพนัน การจำแนกประเภทการพนันแล้ว ยังต้องคำนึงถึงสภาพสังคมไทย วิถีชีวิต แนวคิดของผู้คนในสังคมไทยประกอบด้วย เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การที่จะเล่นให้ดีขึ้นต้องมีขั้นตอนของการเริ่มต้นและฝึกหัดและปฏิบัติตามวิธีการ ต้องเรียนรู้ทำทางในการยืนแท่ง การใช้อุปกรณ์กีฬา การเล็งแท่งตบลูกนั้น การแท่งลูกในระยะไกลให้ได้ความแม่นยำและแน่นอน ถือได้ว่าเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะหา แม้การเล่นบิลเลียดจะต้องอาศัยโชคประกอบแต่ทำให้การที่เล่นอาศัยโชคหรือโอกาสอย่างเดียวไม่ นอกจากนี้บิลเลียดยังเป็นกีฬาที่บุคคลที่เป็นนักกีฬาต้องต่อสู้กับตนเอง ก็คือการแข่งขันกับอารมณ์ ความคิดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมีผลจากการคิดประเมินสถานะที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กีฬาบิลเลียดจึงนับว่าเป็น Mental Game หรือเกมทางจิตใจ ที่ความสามารถทางจิตมีปฏิสัมพันธ์กับความสามารถทางกาย ดังนั้น การเล่นบิลเลียดจึงเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันเข้าลักษณะของการเล่นที่ใช้ทักษะ (Game of skill) ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการเล่นอันเข้าข่ายการเล่นที่มีลักษณะเป็นการพนัน แต่การทายผลกีฬานักกีฬาคนไหนหรือทีมใดจะชนะการแข่งขันของกีฬาประเภทต่าง ๆ เป็นการใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability) เป็นเกณฑ์ ในกรณีการทายผลการแข่งขันบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ผู้เล่นสามารถจะทายผลได้ว่า ผู้แข่งขันรายใดจะเป็นผู้ชนะ ผู้แข่งขันรายใดจะสามารถทำคะแนนได้สูงสุดใน 1 เฟรม (Maximum break) หรือผู้เข้าแข่งขันคนใดจะสามารถผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศเป็นการทายผลการแข่งขันบิลเลียดหรือสนุกเกอร์เป็นการคาดเดา คาดการณ์ โดยไม่ต้องใช้ทักษะในทางด้านการคำนวณ การวางกลยุทธ์หรือทักษะทางกายหรือทางจิตใจแต่อย่างใดไม่ เพียงแต่อาศัยโชคหรือโอกาสเพียงอย่างเดียว อันเป็นการเข้าลักษณะการเล่นที่ใช้โอกาส (Game of chance) และมีลักษณะเป็นการพนันอันควรต้องห้ามตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในอดีตการเล่นบิลเลียดแพร่กระจายอยู่ในหมู่เด็กวัยรุ่นทั่วประเทศ เหล่าวัยรุ่นต่างก็ติดการแท่งและการพนันบิลเลียดกันเป็นชีวิตจิตใจจนสร้างความหวั่นวิตกให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองตลอดจนครูบาอาจารย์ บรรดาหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในยุคนั้นล้วนลงความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่าบิลเลียดคือกีฬาที่นำความวิบัติ

ให้แก่สังคมสยาม ประกอบกับทัศนคติเรื่องการพนันในประเทศไทยที่มีมาในด้านลบตลอดโดยมองว่าเป็นปัญหาสังคม เป็นต้นเหตุของอาชญากรรมต่าง ๆ ทำให้ทัศนคติเรื่องศีลธรรมจรรยายังคงมีอยู่ และมองว่าสิ่งที่เป็นการพนันเป็นปัญหาสังคมที่ต้องมีการควบคุม กีฬาบิลเลียดจึงเป็นการเล่นที่ถือว่าเป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ถึงกระนั้น เมื่อระยะเวลาและสังคมเปลี่ยนแปลง แนวคิดและทัศนคติของคนในสังคมก็เปลี่ยนไปด้วย แนวคิดเรื่องกีฬาบิลเลียดและการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในฐานะกีฬาเริ่มมีบทบาทมากขึ้น ทั้งในประเทศไทยและในระดับนานาชาติ ในประเทศมีการแข่งขันทั้งกีฬานักเรียน กีฬายาวชนแห่งชาติ ในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนุกเกอร์เป็นกีฬาที่ได้รับการยอมรับและจัดให้มีการแข่งขันเกือบทุกรายการของกีฬาสมัครเล่น เช่น ซีเกมส์และเอเชียนเกมส์ ส่วนโอลิมปิกเกมส์ กำลังผลักดันให้สนุกเกอร์เป็นชนิดกีฬาหนึ่งที่ทำกรแข่งขันอย่างเป็นทางการ ในส่วนของกีฬาอาชีพนั้น สนุกเกอร์ถือว่าเป็นกีฬาอาชีพในระดับต้น ๆ ของประเทศและของโลก มีเงินรางวัลจากการแข่งขันเป็นจำนวนมากไม่เป็นรองกีฬาชนิดอื่น ๆ ในประเทศไทยเองสนุกเกอร์ เป็นกีฬาที่อยู่ในแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ แผนพัฒนากีฬาอาชีพของประเทศ²⁸⁸ ต่อมาได้มีการระบุให้สนุกเกอร์เป็น 1 ใน 80 กว่าชนิดกีฬาที่การกีฬาแห่งประเทศไทยให้การรับรองให้มีการจัดการแข่งขัน ตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และเป็น 1 ใน 13 กีฬาอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทยอีกด้วยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 และเป็นหนึ่งในชนิดกีฬาที่สมาคมบิลเลียดแห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อร่วมกันผลักดันให้ไปสู่กีฬาอาชีพอย่างเต็มรูปแบบ บทบาทของกีฬาบิลเลียดในฐานะกีฬาดำเนินไปได้อย่างดี ในด้านสังคมการปรับทัศนคติการเล่นสนุกเกอร์ให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการแข่งขันโดยมองว่าเป็นกีฬาชนิดหนึ่ง อย่งไรก็ตาม แม่ว่ากีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์จะได้รับการยอมรับในฐานะกีฬามากกว่าการพนันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การเล่นบิลเลียดจึงไม่ถือว่าเป็นการพนัน การที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ควบคุมที่การเล่นบิลเลียดเลยนั้นมิใช่ควบคุมที่สถานที่ในการเล่นบิลเลียดหรือการเดิมพันบิลเลียดส่งผลให้จำกัดการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดของประชาชนและบุคคลทั่วไป ส่งผลต่อบิลเลียดในฐานะกีฬาที่ไม่สามารถสร้างและพัฒนา นักกีฬาบิลเลียดได้มากเท่าที่ควร เมื่อบิลเลียดยังคงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทำให้ทัศนคติของประชาชนบางส่วนยังคงผูกไว้กับเรื่องอบายมุข แหล่งมั่วสุมหรือการพนัน ถือ

²⁸⁸ สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย, ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย. [ออนไลน์]

เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นักกีฬาขาดการสนับสนุนทั้งทางด้านโอกาสและค่าใช้จ่าย ดังนั้น การกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงไม่เหมาะสมและยังคงมีปัญหาบางประการที่อาจทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร ดังนั้น จึงสมควรที่จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงการควบคุมบางประการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวในส่วนต่อไป

5.2 วิเคราะห์ความจำเป็นของการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

เมื่อพิจารณาศึกษาว่าการกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ว่ายังสมควรใช้บังคับหรือไม่ โดยสภาพแล้วบิลเลียดไม่ใช่การพนัน หากแต่เนื่องด้วยสภาพสังคมไทยในอดีตบิลเลียดถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมและมักเกี่ยวข้องกับ การพนัน จึงควรมีการควบคุมการเล่นนั้นไว้ ประกอบกับการพนันในสังคมไทยเป็นมุมมองทางด้านลบ เป็นปัญหาสังคมและเกี่ยวข้องกับศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงได้กำหนดมาตรการทางอาญาเพื่อบังคับใช้ลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนเล่นการพนันที่ผิดกฎหมาย แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปบิลเลียดถูกยอมรับในฐานะกีฬามากขึ้น และปัญหาเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดอย่างการพนันได้ลดน้อยถอยลง ดังนั้น จึงควรวิเคราะห์ความจำเป็นของการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 พิจารณาจากบริบทของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ รวมถึงสภาพแวดล้อม สภาพสังคมไทย แนวคิดและทัศนคติของสังคมไทย จะพิจารณาถึงเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสมของการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการควบคุมกีฬาบิลเลียดที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

5.2.1 เหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

การศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการกำหนดความผิดอาญา แสดงให้เห็นความผิดอาญาที่ได้ถูกบัญญัติขึ้นและบังคับใช้มาเป็นเวลานาน แต่ก็มีได้หมายความว่าความผิดอาญาเช่นว่านั้นสมควรถูกบังคับใช้ต่อเสมอไป ในทางกลับกัน ต้องมีการทบทวนและตรวจสอบความเหมาะสมของการยังคงมีอยู่เสมอ หากการกำหนดความผิดอาญาไม่มีความเหมาะสมแล้วจะเป็นการที่รัฐใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรมตามกฎหมายหรือการใช้อำนาจรัฐตามอำเภอใจ การพนันในประเทศไทย ในอดีตคนไทยนิยมเล่นการพนันโดยนำเอาสัตว์มาเป็นเครื่องมือจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่าน่าจะเข้ามาตั้งแต่ในสมัยสุโขทัย และต่อมาก็ได้รับอิทธิพลการเล่นการพนันส่วน

ใหญ่มาจากสังคมจีนและอินเดีย การพนันจึงเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทย²⁸⁹ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในอดีตการพนันจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและถือว่าเป็นแหล่งรายได้หนึ่งที่สำคัญของประเทศไทยมาตั้งแต่ในสมัยสุโขทัยเป็นต้นมา จึงมิได้มีการปราบปรามการพนันแต่อย่างใด แต่ควบคุมการเล่นการพนันให้อยู่ภายใต้กฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสวงหารายได้จากการเล่นการพนันนั้น แต่ในทางกลับกันผลเสียของการอนุญาตให้มีการเล่นพนันในรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์มีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนมัวเมาอยู่แต่การเล่นพนันแต่เพียงอย่างเดียวไม่สนใจประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว บ้านเมืองมีแต่อาชญากรรม ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงมีการยกเลิกบ่อนการพนัน ยกเลิกไปเป็นขั้น ๆ เป็นการเปลี่ยนนโยบายเกี่ยวกับการพนันจากการหาประโยชน์เป็นการควบคุมและปราบปรามแทน²⁹⁰ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2473 ขึ้นใช้บังคับเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพนันฉบับแรก แต่เนื้อหาของกฎหมายดังกล่าวเป็นการรวบรวมกฎหมายการพนันต่าง ๆ มาไว้ในที่เดียวกัน เนื่องจากก่อนหน้านี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันจะเป็นลักษณะเฉพาะเรื่อง ต่อมาได้มีการปรับปรุงกฎหมายการพนันใหม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการทำให้กฎหมายการพนันเป็นไปโดยเอกภาพและให้ทันสมัยครอบคลุมกับการเล่นประเภทต่าง ๆ มาตรการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ควบคุมและปราบปรามการพนันที่ประเทศไทยใช้คือมาตรการทางกฎหมาย อาญา ดังนั้น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการเล่น บิลเลียดที่ใช้บังคับมาเป็นกฎหมายที่มีมาตรการลงโทษทางอาญา ผู้ที่กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงถือว่ามีความผิดทางอาญา

จากการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการกำหนดความผิดอาญาจะต้องนำมาเปรียบเทียบว่าการกำหนดความผิดอาญาแล้วจะเป็นผลดีหรือผลเสียมากกว่ากัน จะต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกำหนดความผิดอาญา จะใช้เกณฑ์ทางศีลธรรมอย่างเดียวหาได้ไม่ เพราะการกระทำบางประเภทแม้ไม่ได้ผิดศีลธรรมแต่ก็ควรถูกกำหนดให้เป็นความผิด ในขณะเดียวกันการกระทำที่ผิดศีลธรรมบางอย่างก็ร้ายแรงถึงขั้นต้องบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญา จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการกำหนดความผิดอาญาส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์การควบคุมการกระทำที่กระทบต่อส่วนรวมและเป็นการกระทำที่ร้ายแรง ก่อความเสียหายต่อบุคคลอื่นและสังคม รวมถึงการกระทำที่

²⁸⁹ อภิชาติธรรม นิชัยไทย, "กฎหมายการพนัน," จุลนิติ.

²⁹⁰ เรื่องเดียวกัน.

เป็นการชั่วร้าย อย่างไรก็ตาม การบัญญัติความผิดอาญาขึ้นใหม่นั้นจะต้องไม่มีมาตรการอื่นที่มีความรุนแรงน้อยกว่าที่จะสามารถใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำเช่นนั้น เพราะการกำหนดความผิดอาญามีลักษณะเป็นการรุกรานเสรีภาพประการหนึ่งของประชาชน²⁹¹

ดังนั้น การพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมกีฬาบิลเลียดและการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าเป็นการกระทำที่กระทบต่อสวัสดิภาพของผู้อื่นหรือก่อความเสียหายแก่สังคมส่วนรวมหรือไม่ การพิจารณาตามทฤษฎีทางอาญาในการกำหนดความผิดทางอาญาตามหลักของนักวิชาการที่ได้รับการยอมรับนับถือประการแรกคือ ทฤษฎีการกำหนดความผิดอาญาของ Herbert L. Packer²⁹² ทฤษฎีนี้เห็นควรว่าในการกำหนดความผิดอาญาการกระทำนั้นต้องเป็นความผิดอาญาที่แท้จริง กล่าวคือ เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (Fundamental values) หรืออาจเป็นอันตรายต่อสังคม ดังนั้น แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาของ Herbert L. Packer เป็นการกำหนดความผิดอาญาประเภทความผิดในตัวเอง (Mala in se) เช่น การฆ่าคนตาย การปล้นทรัพย์ การข่มขืน เป็นต้น ที่เป็นความผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเองหรือเห็นได้ในตัวเอง ในมุมมองเชิงกฎหมายและอาชญาวิทยาการพนันมิใช่สิ่งชั่วร้ายจนสังคมมีอายุยอมรับได้เสียทีเดียว เพราะผู้กระทำผิดมิได้มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรและผลของการกระทำผิดเกี่ยวกับการพนันนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้กระทำเอง มิได้มีผู้เสียหายหรือเหยื่อ แต่อาจกระทบกระเทือนต่อสังคมในทางอ้อมอยู่บ้าง ถึงกระนั้นสังคมก็ได้รับผลกระทบอย่างทันตาเห็น ในทางตรงกันข้ามสังคมอาจได้รับผลประโยชน์จากการพนันนั้นก็ได้ และยิ่งการที่กีฬาบิลเลียดโดยสภาพไม่อาจถือว่าเป็นการพนัน แต่อาจส่งผลกระทบต่อสังคมหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนบ้าง แต่ผลกระทบเช่นนั้นมิได้เป็นอันตรายต่อสังคมหรือเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นโดยตรง ทั้งนี้แล้วเมื่อพิจารณาถึงสภาพสังคมไทยในอดีตอาจถือว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อสังคมวงกว้างเนื่องจากไม่มีการควบคุมแต่อย่างใด หากเมื่อกีฬาบิลเลียดกลายเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมในระดับหนึ่ง เป็นกีฬาที่สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน เมื่อเทียบสัดส่วนความกระทบกระเทือนต่อกับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับแล้วพบว่าการที่กีฬาบิลเลียดถูกควบคุมโดยกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ส่งผลต่อการสร้างและพัฒนาักกีฬาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกีฬาในระดับเยาวชน เนื่องจากการเล่นใดที่ถือว่าเป็นการพนันแล้วเด็กและเยาวชนย่อมถูกจำกัดในการเข้าถึงการเล่นนั้น กีฬาบิลเลียดเป็น

²⁹¹ คณิต ฌ นคร, *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*, หน้า 63.

²⁹² Packer, H. L., *The Limits of Criminal Sanction*.

กีฬาที่ต้องใช้ทักษะทางร่างกายและจิตใจ ต้องมีการฝึกฝนสมาธิและความจดจ่อควรฝึกฝนตั้งแต่วันเด็กจะเป็นผลดี การจำกัดการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดต่อเด็กและเยาวชนก็อาจทำให้ไม่สามารถได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นนักกีฬา หรือไม่สามารถเป็นนักกีฬาที่มีคุณภาพได้เนื่องจากไม่ได้มีการฝึกฝนในวัยที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังอาจส่งผลกระทบต่อในด้านอื่น ๆ เช่น งบประมาณ การฝึกซ้อม สถานที่ฝึกซ้อม การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยในการสนับสนุนนักกีฬา อาจทำให้นักกีฬาขาดการสนับสนุน ไม่สามารถต่อยอดทางด้านกีฬาได้ ดังนั้น โดยสภาพกีฬาบิลเลียดที่ไม่อาจถือว่าเป็นการพนันและไม่อาจถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเอง เนื่องจากมิได้เป็นอันตรายต่อสังคมหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

นอกจากนี้ การควบคุมการพนันโดยกฎหมายอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของกีฬาบิลเลียด ย่อมไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นผลร้ายต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แนวทางศีลธรรมสังคม²⁹³ จะทำให้รัฐสามารถใช้วิธีการและมาตรการต่าง ๆ เพื่อจำกัดหรือห้ามการกระทำที่คนในรัฐเห็นพ้องต้องตรงกันว่าเป็นความผิด หรือสร้างความเสียหาย หรือขัดกับศีลธรรมอันดีงามของชาติและสังคม ดังนั้น การกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีจะต้องกระทบต่อสังคมส่วนรวม มิใช่การก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง กีฬาบิลเลียดในอดีตอาจถือได้ว่าส่งผลกระทบต่อส่วนรวมได้ เนื่องจากการเล่นบิลเลียดในอดีตอย่างเสรีโดยไม่มีการควบคุมแต่อย่างใด ส่งผลให้มีผู้นำบิลเลียดไปดัดแปลงและเล่นกันอย่างพนัน มีผู้เสพติดการเล่นบิลเลียดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็เยาวชน จนไม่สนใจต่อหน้าที่การเรียนการงาน จนเป็นที่วิตกกังวลของสังคม หากเมื่อกีฬาบิลเลียดกลายเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมในระดับหนึ่งทั้งในประเทศและในต่างประเทศ เป็นกีฬาที่สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังคงมีปัญหา อาจเกิดจากการใช้โต๊ะบิลเลียดหรือโรงบิลเลียดเป็นแหล่งมั่วสุมมิใช่ที่การเล่นบิลเลียดแต่อย่างใด ดังนั้น โดยสภาพบิลเลียดย่อมมิใช่การเล่นที่กระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ที่เป็นมาตรฐานอันดีงามที่สมาชิกในสังคมยึดถือและปฏิบัติกันอยู่ ตามหลักศีลธรรมทางกฎหมาย (Legal Moralism) การแก้ปัญหาแหล่งมั่วสุมบริเวณโต๊ะบิลเลียดโดยการควบคุมที่การเล่นบิลเลียดเลยนั้นย่อมเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปที่สนใจในกีฬาบิลเลียด สอดคล้องกับหลัก “Harm Principle” ของ John Stuart Mill²⁹⁴ ที่ว่าเสรีภาพคือสิ่งมีค่าสูงสุด ไม่อาจถูกรบกวนได้ด้วยอำนาจใด ๆ จากรัฐ เว้นแต่ใน

²⁹³ Patrick Devlin, B., *The Enforcement of Morals*.

²⁹⁴ Mill, J. S., *On Liberty*, p. 23.

กรณีการใช้เสรีภาพนั้นสร้างความเสียหายจึงมีความชอบธรรมที่จะจำกัดเสรีภาพนั้น สภาพของการเล่นบิลเลียดไม่ได้สร้างความเสียหายต่อรัฐหรือบุคคลที่สามจนถึงขั้นต้องมาจำกัดสิทธิในการเล่นบิลเลียดทั้งสิ้น การที่รัฐจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจึงอาจจะเป็นการใช้อำนาจรัฐเกินขอบเขตได้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์เรื่องศีลธรรมอันดีของประชาชน ผลกระทบต่อสังคมโดยรวมและภัยอันตรายต่อสังคมโดยรวมพบว่าการเล่นบิลเลียดไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมดังเช่นในอดีต การเล่นบิลเลียดมักอยู่ในแ่งมุมของกีฬามากกว่าการพนัน และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังคงมีปัญหา อาจเกิดจากการใช้โต๊ะบิลเลียดหรือโรงบิลเลียดเป็นแหล่งมั่วสุมมิใช่ที่การเล่นบิลเลียดแต่อย่างใด

นอกจากหลักเกณฑ์ทางด้านศีลธรรมและผลกระทบโดยรวมของสังคมแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมอย่างอื่นในการกำหนดความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ควรคำนึงถึงเมื่อกำหนดความผิดทางอาญาเนื่องจากหากรัฐในกฎหมายอาญาตามอำเภอใจแล้วอาจส่งผลกระทบอาญาเพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และยังช่วยป้องกันภาระการกำหนดความผิดอาญาเกินความจำเป็น (Overcriminalization) หากพิจารณาทฤษฎีขอบเขตของโทษทางอาญา (Theory of the limits of the penal sanction) ของ Douglas Husak²⁹⁵ ที่ประกอบไปด้วยหลักการทั่วไปหรือข้อจำกัดทั้งสิ้น 7 ประการ ประกอบด้วย ข้อจำกัดภายใน เป็นข้อจำกัดที่มาจากกฎหมายอาญาเองสามารถพบในทฤษฎีทางอาญาได้โดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความชั่วร้ายหรือการเป็นภัยอันตรายอันสำคัญ ความไม่ชอบด้วยกฎหมาย การลงโทษ หรือเรื่องภาระการพิสูจน์ต่าง ๆ หรือข้อจำกัดภายนอกที่เป็นข้อจำกัดที่มีที่มาจากกฎหมายอาญา อาจมาจากทฤษฎีทางการเมืองแต่ควรนำมาคำนึงถึงเมื่อมีการบัญญัติความผิดทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประโยชน์ของรัฐ วัตถุประสงค์โดยตรงของรัฐ หรือวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาก็ตาม แนวคิดตามทฤษฎีนี้จะต้องเข้าใจสภาพความเป็นจริงและผลกระทบในแ่งมุมต่าง ๆ ทั้งทางด้านบวกและด้านลบเพื่อนำมาตรการทางอาญามาใช้และจะทำให้เห็นแนวทางในการกำหนดความผิดทางอาญาได้ดีขึ้น หากพิจารณาแล้วจะพบว่ากีฬาบิลเลียดโดยสภาพแล้วมิใช่สิ่งที่ชั่วร้ายหรือผิดกฎหมายสำคัญอันจะถือว่าเป็นข้อจำกัดที่มาจากกฎหมายอาญาก็ตาม แต่หากพิจารณาจากจากข้อจำกัดภายนอกของกฎหมายแล้วอาจมองได้ว่าบิลเลียดอาจเข้าลักษณะอันเป็นสิ่งที่เรื่องประโยชน์หรือวัตถุประสงค์ของรัฐได้ ดังจะเห็นได้จากแนวนโยบายของรัฐในกฎกระทรวงหรือหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่เห็นว่าสถานที่เล่นบิลเลียดที่ได้รับอนุญาต โดยทั่วไปประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าเล่นการพนันกันเป็นจำนวนมากเป็นการเพาะนิสัยให้เปลืองเปลืองฝึกใฝ่

²⁹⁵ Husak, D., Overcriminalization: The Limits of the Criminal Law.

ในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียน เป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤติมิชอบ ดังนั้น หากพิจารณาข้อจำกัดภายนอกแล้วก็อาจมีความจำเป็นที่จะใช้มาตรการทางอาญาได้ แต่ถึงกระนั้นการกำหนดความผิดทางอาญานั้นเปรียบเสมือนการสะท้อนปัญหาว่านโยบายการควบคุมหรือปราบปรามอย่างรุนแรงโดยมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายอาญาอย่างเข้มงวด ในมิติของกฎหมายและการบังคับใช้นั้นว่าหากบัญญัติกฎหมายที่มีบทลงโทษทางอาญาไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดหรือมากเกินไป นอกจากจะไม่ช่วยแก้ปัญหาให้ลดลงแล้ว ยังอาจเป็นการสร้างปัญหาให้มากยิ่งขึ้น การที่รัฐควบคุมการเล่นบิลเลียดโดยกำหนดไว้เป็นมาตรการทางอาญานั้นเป็นแนวนโยบายการปราบปรามที่เข้มงวดมากเกินไป แม้ว่าจะทำให้สามารถป้องกันและปราบปรามผู้ที่ฝ่าฝืนได้อย่างเด็ดขาดและเข้มงวด แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เล่นบิลเลียดอย่างการพนัน การเล่นบิลเลียดอย่างกีฬาอีกด้วย อันเป็นการที่กฎหมายอาญาสร้างปัญหามากกว่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม

สอดคล้องกับทฤษฎีนิติเศรษฐศาสตร์ (Economic Analysis of Law) ที่นำหลักพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายกฎหมาย หากรัฐจะกำหนดความผิดอาญา รัฐจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สังคม (social benefits) และต้นทุนของสังคม (social costs) เป็นสำคัญ²⁹⁶ แนวคิดนี้จะให้รัฐกำหนดความผิดทางอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างต้นทุนให้มากกว่าประโยชน์สังคม และรัฐจะไม่กำหนดความผิดอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่าต้นทุน เพราะเมื่อนำทรัพยากรไปใช้ในกิจกรรมก็ย่อมเสียโอกาสที่จะนำทรัพยากรไปใช้ทำกิจกรรมอย่างอื่น หากกำหนดความผิดอาญามากเกินไปรัฐจะต้องแบกรับภาระในการดำเนินคดีมากจนไม่สามารถดำเนินกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สามารถยับยั้งการกระทำความผิดได้ ในแง่ของการควบคุมบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นจะพบว่าการที่รัฐมีมาตรการควบคุมบิลเลียดนั้นเป็นการควบคุมในทุกกรณีให้ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐก่อนไม่ว่าจะเป็นการเล่นโดยทั่วไปหรือการเล่นอย่างการพนัน เว้นแต่กรณีที่รัฐออกเป็นกฎกระทรวงให้สามารถเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต การควบคุมเช่นนี้จะมีข้อดีในแง่ที่สามารถควบคุมการเล่นบิลเลียดได้ทั้งสิ้นโดยสามารถป้องกันและปราบปรามมิให้เล่นการพนันอย่างผิดกฎหมายได้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่รัฐควบคุมบิลเลียดโดยการต้องมาออกใบอนุญาตในเกือบทุกกรณีนั้นเป็นการที่รัฐจะต้องรับภาระในการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการออกใบอนุญาต การดำเนินการควบคุม ตรวจสอบ จับกุมผู้ที่ฝ่าฝืน

²⁹⁶ ปกป้อง จันวิทย์, "ความรู้เบื้องต้นว่าด้วยนิติเศรษฐศาสตร์: ตัวอย่างของการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่ออธิบายศาสตร์อื่น" [ออนไลน์].

บทบัญญัติกฎหมายแล้วแต่เป็นภาระในทางฝั่งรัฐทั้งสิ้น ซ้ำยังเป็นภาระแก่ประชาชนที่ต้องดำเนินการมาขอออกใบอนุญาตในทุกกรณีของการตั้งโต๊ะบิลเลียดและยังเสียโอกาสในการเข้าถึงกีฬาบิลเลียด รวมถึงส่งผลกระทบต่อบิลเลียดในฐานะที่เป็นกีฬาอันเป็นประโยชน์สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องสูญเสียไป การที่รัฐควบคุมการเล่นบิลเลียดโดยไม่คำนึงว่าการเล่นนั้นจะเป็นการพนันหรือไม่ เป็นการที่สร้างต้นทุนทางฝั่งรัฐและประชาชนมากกว่าประโยชน์ให้แก่สังคม อาจทำให้รัฐเสียโอกาสที่จะนำทรัพยากรไปใช้ทำกิจกรรมอย่างอื่นที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อสังคมมากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ที่บัญญัติให้รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและการประพฤติมิชอบและเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีที่สามารถนำมาสนับสนุนเพื่ออธิบายการควบคุมกีฬาบิลเลียดได้ คือแนวคิดหลักกฎหมายพ่อปกครองลูก (Legal Paternalism) ที่ให้อำนาจรัฐจำกัดสิทธิและเสรีภาพแก่บุคคลไม่เพียงเพื่อป้องปรามการกระทำที่สร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่นเท่านั้น แต่เพื่อไม่ให้สร้างความเสียหายแก่ตนเองด้วย (Harm to self)²⁹⁷ เปรียบรัฐเป็นเสมือนพ่อที่มีหน้าที่ปกป้องลูก ให้รัฐมีหน้าที่ปกป้องพลเมืองทั้งด้านความปลอดภัยและเพื่อเป็นการจัดระเบียบสังคมในขณะเดียวกัน การที่รัฐควบคุมบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อาจเป็นการจัดการจัดระเบียบทางสังคมได้ อาจเป็นการปกป้องมิให้มีการเล่นกีฬาบิลเลียดอย่างการพนันอันอาจจะส่งผลกระทบต่อตัวผู้เล่นหรือบุคคลใกล้ชิดได้ดังที่จะเห็นได้จากในอดีตที่บิลเลียดได้เคยสร้างความวิตกให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือครูบาอาจารย์ของเหล่าผู้ที่เสพติดการเล่นบิลเลียด อย่างไรก็ตาม ให้อำนาจรัฐแทรกแซงเสรีภาพมากเกินไป เนื่องจากการที่รัฐออกกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลสร้างความเสียหายแก่ตนเอง เห็นว่ารัฐจำเป็นต้องแทรกแซงเฉพาะภัยที่ร้ายแรงเท่านั้น การเล่นบิลเลียดนั้นไม่อาจถือได้ว่าเป็นภัยร้ายแรงแต่อย่างใด และเป็นการทำให้ทำให้บุคคลสูญเสียอำนาจและความสามารถในการตัดสินใจ เป็นการลิดรอนสิทธิการเล่นกีฬาชีวิตประจำวันซึ่งการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดแก่บุคคลนั้น

นอกจากนี้ จะต้องพิจารณาถึงเรื่องการลงโทษทางอาญาประกอบด้วยเสมอ เพื่อพิจารณาว่าการกระทำใดควรบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญา และเพื่อพิจารณาความชอบธรรมของการลงโทษ เนื่องจากจะต้องพิจารณาว่าการกำหนดความผิดอาญานั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษอย่างไร

²⁹⁷ Feinberg, J., "Legal Paternalism," *Canadian Journal of Philosophy*: 105.

อย่างหนึ่งหรือไม่ รวมถึงต้องพิจารณาว่าการลงโทษนั้นได้สัดส่วนกับความผิดที่ได้บัญญัติไว้หรือไม่ วัตถุประสงค์ของการลงโทษมี 4 ประการ²⁹⁸ คือ เพื่อแก้แค้นทดแทน เพื่อยับยั้งการกระทำความผิด เพื่อเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และการลงโทษโดยมีจุดมุ่งหมายรวม ถ้าการกำหนดความผิด อาญาใดชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามทฤษฎีต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและป้องกันมิให้ใช้กฎหมายอาญาเพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และยังช่วยป้องกัน ภาระการกำหนดความผิดอาญาเกินความจำเป็น เมื่อพิจารณาการควบคุมกีฬาบิลเลียดโดยกฎหมาย อาญาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 การที่กฎหมายลงโทษผู้ที่เล่นบิลเลียดโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตทางกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ที่เล่นบิลเลียดอย่างการพนันโดยผิดกฎหมาย ไม่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการลงโทษทั้ง 4 ประการ เนื่องจากการกำหนดให้การเล่นบิลเลียดเป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อันเป็นกฎหมายอาญา การลงโทษผู้ฝ่าฝืนไม่ขอ อนุญาตในการเล่นหรือพนันบิลเลียดตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงนั้นเป็นการ เกินสมควรที่จะแก้แค้นทดแทนความรู้สึกและความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อรัฐได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณี การตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อเล่นอย่างสันหนากการโดยไม่มีการพนันมาเกี่ยวข้อง แม้ว่าพระราชบัญญัติการ พนัน พุทธศักราช 2478 อาจจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันหรือข่มขู่ยับยั้งมิให้มีการเล่นการพนัน บิลเลียดอย่างผิดกฎหมายหรือไม่สามารถควบคุมตรวจสอบได้ รวมถึงเพื่อเป็นการป้องกันและ ปราบปรามมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำอีก หรือยับยั้งมิให้ผู้อื่นเลียนแบบ แม้ว่าจะเป็นการลงโทษเพื่อ สร้างประโยชน์ทางสังคมก็ตามเนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการเล่นการพนันที่ผิด กฎหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่การนำมาตราการทาง อาญามายับยั้งข่มขู่ผู้ที่กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนนั้นเป็นการลงโทษเกินความจำเป็นโดยเฉพาะอย่าง ยิงผู้ที่มีได้มีเจตนาเล่นบิลเลียดอย่างการพนันแต่อย่างใด ไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายหรือกฎกระทรวงเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดยังไม่ถือ ว่าเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับมาใช้ชีวิตสำนึกที่ดี เพราะโดยสภาพแล้วการเล่นการพนัน ที่จะถือว่าเป็นปัญหาจนถึงขนาดที่จะต้องได้รับการรักษาหรือแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้มีจิตสำนึก ที่ดีนั้นจะต้องเป็นกรณีที่เป็นผู้ที่มีความบกพร่องในวงจรการทำงานของสมองของผู้ติดการพนันมี ลักษณะที่ต่างจากคนทั่วไป มีการทำงานของสารสื่อประสาทในสมองโดปามีนเสียสมดุล จนสร้าง ปัญหาทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ในขณะที่คนทั่วไปที่เล่นการพนันอาจเล่นเพราะรู้สึกสนุกกับการ ที่ได้เสี่ยง หรือลุ้นที่จะชนะพนัน หรือเพื่อทำให้อารมณ์ตนเองดีขึ้น หรือเพื่อหลีกเลี่ยงหนีจากปัญหาหรือ

²⁹⁸ Grupp, S. E., Theories of Punishment.

ในชีวิตเท่านั้น²⁹⁹ กรณีการเล่นบิลเลียดเพื่อความบันเทิงหรือเพื่อออกกำลังกายด้วย จึงไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับมามีจิตสำนึกที่ดีแต่อย่างใด ดังนั้น การลงโทษหรือผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่เกี่ยวกับบิลเลียดนั้นจึงเป็นการลงโทษที่แม้ว่าจะจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ว่าการลงโทษนั้นไม่เหมาะสมและไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดแต่อย่างใด อาจก่อให้เกิดปัญหาคดีล้นศาลและผู้ต้องหาล้นเรือนจำและไม่อาจแก้ปัญหาความผิดดังกล่าวได้อย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป จากการวิเคราะห์ความจำเป็นของการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ข้างต้นแล้วการเล่นบิลเลียดโดยสภาพเป็นการกระทำที่คนในสังคมไม่ได้เห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่น่าตำหนิ มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นและมิได้ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแต่อย่างใด อีกทั้ง การที่กฎหมายกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับบิลเลียดไม่ว่าจะเป็นการเล่นการพนันหรือไม่ ยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษตามกฎหมายอาญา และยังไม่สอดคล้องกับแนวนิติเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากการกระทำที่สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมมากกว่าความเสียหายที่สังคมจะได้รับ มาตรการทางอาญายังไม่ใช่มาตรการสุดท้ายที่จะทำให้สามารถยับยั้งข่มขู่หรือป้องกันและปราบปรามมิให้มีการเล่นบิลเลียดอย่างการพนันได้ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นของการควบคุมกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่อย่างใด เนื่องจากไม่สอดคล้องกับแนวความคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาและทฤษฎีการลงโทษทางอาญา และยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 วรรคท้าย ทั้งยังเป็นการใช้กฎหมายอาญาอย่างไม่เหมาะสมโดยไม่จำเป็น (Overcriminalization) อีกด้วย

5.2.2 วิเคราะห์แนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization)

ประเทศไทยมีกฎหมายที่ได้บัญญัติหรือกำหนดฐานความผิดอาญาสำหรับการกระทำต่าง ๆ ที่ฝ่าฝืนข้อห้ามที่กฎหมายกำหนดไว้จำนวนมาก ด้วยความที่เชื่อว่าโทษทางอาญาจะสามารถทำให้ผู้คนเกรงกลัวการกระทำความผิดได้ จนเกิดสภาวะการณักกฎหมายอาญาเฟ้อ (Overcriminalization) ส่งผลให้มีการใช้กฎหมายอาญาที่ไม่เหมาะสมและทำให้เกิดปัญหาในการบริหารกระบวนการยุติธรรม

²⁹⁹ อวิการ์ตัน นิยมไทย, "กฎหมายการพนัน," จลนิตี.

ทางอาญา ดังนั้น จึงมีแนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) คือ การทำให้ความผิดบางฐานไม่เป็นกฎหมายอาญานั้นเอง กล่าวคือ หากการกระทำใดไม่เข้าหลักในการกลายเป็นความผิดอาญาแล้ว การนั้นย่อมสมควรที่จะไม่เป็นความผิดอาญา

การตระหนักถึงปัญหากฎหมายอาญาเพื่อ (Overcriminalization) หรือการที่มีกฎหมายอาญามากเกินความจำเป็น ทำให้ผู้ตรากฎหมายลด เลิกโทษอาญา และนำเสนอมาตรการทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่มีลักษณะไม่ร้ายแรง ประกอบกับการที่รัฐเข้ามาแทรกแซงและควบคุมกิจการต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้มีการนำกฎระเบียบทางปกครองและบทกำหนดโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาเนื่องจากมีกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็ว เรียบง่าย การลงโทษมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับการกระทำความผิดในเรื่องทางเทคนิคที่องค์กรฝ่ายปกครองที่กำกับดูแลเรื่องนั้น ๆ จะมีความรู้ความเชี่ยวชาญ³⁰⁰ สอดคล้องกับ มาตรา 77 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

หลักเกณฑ์ในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา³⁰¹ จะต้องคำนึงถึง “เกณฑ์ว่าด้วยความร้ายแรงของการกระทำผิด” โดยในการนี้จะใช้ตัวชี้วัดสามประการประกอบกัน ได้แก่ ลักษณะการกระทำผิด ความสำคัญสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง และระดับความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ในกรณีของการกระทำผิดที่มีลักษณะก้ำกึ่งไม่อาจหาข้อยุติได้ว่าควรกำหนดให้มีโทษอาญาหรือใช้มาตรการอื่น ก็จะใช้ “เกณฑ์ว่าด้วยประสิทธิภาพในการลงโทษ” เพื่อชี้ขาดต่อไป โดยใช้ตัวชี้วัดสามประการประกอบกัน ได้แก่ ประสิทธิภาพของโทษอาญาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (ฐานความผิดอาญาทั่วไปที่อาจนำมาใช้ลงโทษการกระทำความผิดเฉพาะเรื่อง) ประสิทธิภาพของโทษอื่น ๆ นอกจากโทษอาญา และความพร้อมในการบังคับใช้โทษอาญาที่จะกำหนดขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะ

เมื่อพิจารณาตาม “เกณฑ์ว่าด้วยความร้ายแรงของการกระทำผิด” พบว่าลักษณะการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นเป็นการควบคุมการเล่นบิลเลียดในทุกกรณีซึ่งไม่จำกัดเฉพาะการเล่นบิลเลียดที่เป็นการพนันเท่านั้น ซึ่งเป็นการใช้กฎหมายอาญาที่รุกรานสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป ในแง่ความสำคัญของสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง พบว่าแม้ว่าพระราชบัญญัติจะมุ่งคุ้มครองมิให้มีการเล่นการพนันโดยผิดกฎหมาย แต่พระราชบัญญัติการพนัน

³⁰⁰ ศุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ, “บันทึก เรื่อง เกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา,” เอกสารเสนอที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย, มีนาคม 2556, หน้า 57-58.

³⁰¹ เรื่องเดียวกัน.

พุทธศักราช 2478 ควบคุมที่การเล่นบิลเลียดมิใช่การทลายผลหรือการเติมพันการเล่น ซึ่งการควบคุมที่การเล่นบิลเลียดเลยนั้น แม้จะสามารถควบคุมมิให้มีการเล่นการพนันได้แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เล่นบิลเลียดอย่างการพนัน รวมไปถึงการเล่นบิลเลียดอย่างกีฬาที่ไม่สามารถสร้างหรือพัฒนานักกีฬาได้เท่าที่ควร และเงื่อนไขระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นพบว่าสาเหตุที่ในปัจจุบันยังคงให้มีการควบคุมบิลเลียดอยู่ในกฎกระทรวงต่าง ๆ สาเหตุหลักคือการที่สถานที่เล่นบิลเลียดนั้นเป็นที่ร่มหรือที่ลับตาคน จึงอาจเป็นแหล่งรวมตัวเพื่อมั่วสุมหรือเป็นแหล่งอาชญากรรมได้ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากสถานที่เล่นบิลเลียดไม่ได้เกิดจากการเล่นบิลเลียดแต่อย่างใด

นอกจากนี้ “เกณฑ์ว่าด้วยประสิทธิภาพในการลงโทษ” พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดโทษตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะเห็นได้ว่ากฎหมายเอาโทษกับผู้จัดให้มีการเล่นพนันซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว จะผิดแต่เฉพาะในกรณีที่เล่นพลิกแพลง ส่วนการเล่นผิดกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาตก็ดี คงมีผิดเฉพาะผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันเท่านั้น ผู้จัดให้มีการเล่นหาผิดด้วยไม่ ในส่วนผู้เล่นนั้นแม้กฎหมายมาตรา 12 จะเอาโทษแก่ผู้เล่นกรณีเล่นผิดกฎกระทรวงหรือผิดข้อความในใบอนุญาต แต่ในทางปฏิบัตินั้นหนังสือกองคดีร ที่ 0503.6/ ลงวันที่ 27 มิถุนายน พุทธศักราช 2537 เรื่อง ทารื้อปัญหาข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ.การพนันฯกรณีการเล่นบิลเลียด กำหนดว่าผู้เล่นต้องปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขดังระบุไว้หลังใบอนุญาตนี้ซึ่งด้านหลังใบอนุญาตได้ระบุให้เล่นพนันตามวันเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต และห้ามมิให้ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย หากฝ่าฝืนเป็นเพียงการผิดเงื่อนไขของการเล่นบิลเลียด มิใช่ผิดเงื่อนไขของการเล่นการพนันบิลเลียด จึงยังไม่มีผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังจะเห็นได้ว่ามาตรการทางอาญาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ใช้ควบคุมบิลเลียดนั้น นอกจากจะเป็นการจำกัดเสรีภาพการเข้าถึงของบิลเลียดของประชาชนแล้ว มาตรการควบคุมและการกำหนดโทษยังบกพร่องและไม่สามารถควบคุมบิลเลียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับกีฬาบิลเลียดคือสถานที่ในการเล่นบิลเลียดซึ่งมีสภาพต่างกับสถานที่เล่นกีฬานิตอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากบิลเลียดเป็นกีฬาที่เล่นในที่ร่มและมักจะเล่นเพื่อความบันเทิง ดังนั้น สถานที่ที่ใช้ตั้งโต๊ะบิลเลียดจึงหลากหลายไม่ว่าจะเป็นในสถานบันเทิง ร้านอาหาร หรือในที่ลับตาคนที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเป็นที่พบปะสังสรรค์ระหว่างบุคคล จากการที่โต๊ะบิลเลียดมักถูกตั้งในบริเวณสถานบันเทิงจึงมักถูกเชื่อมโยงว่าเป็นแหล่งมั่วสุมและเป็นสถานที่ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ จนอาจเกิดเป็นปัญหาสังคมได้ โดยปัญหา

สังคมที่เกิดขึ้นนั้นมิได้เกิดจากการเล่นบิลเลียดแต่อย่างใด เพียงแต่สถานที่ดังกล่าวอาจมีความสุ่มเสี่ยงให้เกิดการกระทำผิดได้เท่านั้น รวมไปถึงสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียดนั้น มิได้จำกัดแค่เพียงในสถานบันเทิงเท่านั้น เมื่อบิลเลียดเป็นกีฬาและกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ดังนั้น จึงอาจจะสามารถตั้งโต๊ะบิลเลียดได้ไม่ว่าจะเป็นในเคหสถาน สมาคม สโมสรต่าง ๆ รวมไปถึงศูนย์กีฬาต่าง ๆ หรืออาจจะเป็นการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับโต๊ะบิลเลียดเพื่อความบันเทิงโดยที่มีได้เกี่ยวข้องกับสิ่งอบายมุขก็ได้ ซึ่งการที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ควบคุมที่การเล่นบิลเลียดเลยนั้นมีใช่ควบคุมที่สถานที่ในการเล่นบิลเลียดหรือการเติมพันบิลเลียดส่งผลให้จำกัดการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดของประชาชนและบุคคลทั่วไป รวมไปถึงส่งผลต่อบิลเลียดในฐานะกีฬาที่ไม่สามารถสร้างและพัฒนานักกีฬาบิลเลียดได้มากเท่าที่ควร เมื่อบิลเลียดยังคงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทำให้ทัศนคติของประชาชนบางส่วนยังคงผูกไว้กับเรื่องอบายมุข แห่เล่นมั่วสุ่มหรือการพนัน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นักกีฬายาตราการสนับสนุนทั้งทางด้านโอกาสและค่าใช้จ่าย ดังนั้น การกำหนดความผิดอาญาต่อกีฬาบิลเลียดในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงไม่เหมาะสมและยังคงมีปัญหาบางประการที่อาจทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร ดังนั้น จึงสมควรที่จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงการควบคุมบางประการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้

5.2.3 เหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมกีฬาบิลเลียดตามกฎหมายอื่นนอกจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ภาครัฐให้ความสำคัญกับเรื่องกีฬาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากนอกจากกีฬาจะทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจแล้ว กีฬายังมีส่วนในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สามารถสร้างรายได้และอาชีพจากการกีฬา รวมถึงยังสามารถชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศแก่นานาชาติด้วย จึงได้มีการบัญญัติหลักการไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงกฎหมายลำดับรองอื่น ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม การบังคับกฎหมายกีฬาต่อกีฬาบิลเลียดนั้นยังไม่สามารถบังคับใช้ได้เต็มที่และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่ว่าในแง่การสร้าง พัฒนาและสนับสนุนนักกีฬาหรือตัวกีฬาบิลเลียดเอง เนื่องจากผลกระทบของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่มีต่อกฎหมายกีฬาต่าง ๆ เช่น การกำหนดการควบคุมการเล่นบิลเลียด หลักเกณฑ์ความไม่ชัดเจนในการออกใบอนุญาตให้เล่นบิลเลียด ปัญหาความทับซ้อนในการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลให้ในทางปฏิบัติเกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ระหว่างหน่วยงาน ขาดมาตรฐานที่ชัดเจนแน่นอนและเป็นเอกภาพ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือกฎหมายการกีฬาไม่สามารถบังคับได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ

จากสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้โต๊ะบิลเลียดที่เล่นในลักษณะฝ่าฝืนต่อกฎหมายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่นายทะเบียนได้รับแจ้ง มีรายละเอียดดังนี้³⁰²

ปีพุทธศักราช 2532 จำนวน 6 ราย

ปีพุทธศักราช 2533 จำนวน 4 ราย

ปีพุทธศักราช 2534 จำนวน 2 ราย

ปีพุทธศักราช 2535 จำนวน 3 ราย

ปีพุทธศักราช 2536 จำนวน 4 ราย

ฐานความผิดที่มีการจับกุมคือ จัดให้มีการเล่น ลักลอบเล่นการพนันบิลเลียดโดยไม่ได้รับอนุญาต และนายทะเบียนได้ดำเนินการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนทุกราย ถึงแม้จะไม่ปรากฏสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้โต๊ะบิลเลียดที่เล่นในลักษณะฝ่าฝืนต่อกฎหมายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในช่วงเวลาที่ผ่านมามากนัก ในปีที่มีการทำสถิติการจับกุมดังกล่าว จำนวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับคดีประเภทอื่น ๆ แต่ถึงกระนั้น สาเหตุที่จำเป็นต้องควบคุมการเล่นบิลเลียดเนื่องจากบิลเลียดเป็นกีฬาประเภทในร่ม และพื้นที่ในการเล่นมักเป็นห้องหรือโถงซึ่งมีรั้วรอบมิดชิด ผู้คนมักจะมาพักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มบุคคล จึงมีแนวโน้มสูงที่อาจก่อให้เกิดกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือผิดกฎหมายในห้องหรือโถงบิลเลียดนั้นได้ กิจกรรมการเล่นการพนัน เนื่องจากบิลเลียดเป็นการเล่นที่มีผลแพ้-ชนะกันได้ จึงเป็นโอกาสที่ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการเล่นการพนัน ดังนั้น ในหลายประเทศจึงมีการควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเปิดโรงบิลเลียดหรือห้องบิลเลียด ตัวอย่างเช่น

ในประเทศอังกฤษ ไม่มีเกมใดที่ผิดกฎหมายและไม่มีบทลงโทษใด ๆ เกิดขึ้นจากการพนันหรือหรือประกอบธุรกิจการเล่นเกม เว้นแต่ เป็นความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน แต่ทั้งนี้ในปีคริสต์ศักราช 1845 ประเทศอังกฤษก็ได้มีกฎหมาย The Gaming Act 1845 เพื่อควบคุมการเล่นบิลเลียด ผู้ที่จะสามารถเปิดห้องบิลเลียดหรือโถงบิลเลียดได้นั้นจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษาแห่งท้องที่ที่โต๊ะบิลเลียดนั้นตั้งอยู่เสียก่อน ทั้งนี้ เนื่องจากกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคม

³⁰² หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0216/3057 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2537 เรื่องตอบกระทู้ถาม อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/13396 ลงวันที่ 9 กันยายน 2536.

ที่สร้างความเสียหายจากการพนัน ด้วยเหตุที่ว่าการเล่นเกมนักเกี่ยวข้องกับการเดิมพันด้วยเงินหรือมูลค่าของเงิน

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในขณะที่เกมการเล่นบิลเลียดได้รับความนิยมมาตั้งแต่ต้นปีคริสต์ศักราช 1800 แต่ขณะเดียวกันก็ต้องต่อสู้อย่างต่อเนื่องเพื่อความน่าเชื่อถือ เนื่องจากในอดีตโรงบิลเลียดเป็นสภาพแวดล้อมที่ผู้ชายรวมตัวกันเพื่อสังสรรค์ สูบบุหรี่ ต่อสู้อุบัติเหตุ เดิมพัน จึงมักตกเป็นเป้าหมายของนักการเมืองและสมาชิกสภานิติบัญญัติที่กระตือรือร้นที่จะแสดงความสามารถในการกำจัดสิ่งผิดศีลธรรมออกจากชุมชน นอกจากนี้ คำว่า "ห้องพูล" ในอดีตหมายถึงสถานที่เล่นพูล แต่ตั้งแต่ในศตวรรษที่ 19 ห้องพูลเป็นห้องพนันสำหรับการแข่งม้า โตะพูลถูกติดตั้งเพื่อให้ลูกค้าสามารถผ่านช่วงเวลาระหว่างการแข่งขันได้ ทั้งสองเชื่อมโยงกันในความคิดของสาธารณชน แต่ความหมายด้านลบของ "ห้องพูล" นั้นมาจากการเดิมพันที่เกิดขึ้นไม่ใช่จากตัวบิลเลียดเอง

ในประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลการเล่นบิลเลียดจากเหล่าทหารอเมริกันที่มาล่าอาณานิคม แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมของโรงบิลเลียดหรือลานโบว์ลิ่งเป็นเหมาะสำหรับเล่นการพนัน ดังนั้น การเล่นบิลเลียดจึงเป็นที่นิยมในหมู่เยาวชนที่ไม่ได้เข้าเรียนหนังสือหรือกลุ่มคนไร้งานที่เล่นกันชั่วคราวหรือเล่นโดยใช้โต๊ะที่ทำขึ้นมาเอง เมื่อไม่มีอะไรทำเหล่านักเล่นบิลเลียดเหล่านี้ใช้เวลาทั้งหมดไปกับการเล่นบิลเลียด ทางรัฐบาลจึงได้มีนโยบายควบคุมการเล่นบิลเลียด พูล และโบว์ลิ่ง

ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงสนุกเกอร์มีภาพลักษณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจเมื่อย้อนกลับไปในช่วงทศวรรษที่ 1980 และในทศวรรษที่ 1990 ร้านสนุกเกอร์ถูกมองว่าเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของเหล่านักเลงอันธพาล

แม้แต่ในประเทศไทย แม้ว่าบิลเลียดจะเป็นการเล่นที่คนไทยเล่นกันมาอย่างช้านาน แต่เนื่องจากสาเหตุที่ว่ามีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า สถานที่เล่นบิลเลียดที่ได้รับอนุญาต โดยทั่วไปประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าเล่นการพนันกันเป็นจำนวนมากเป็นการเพาะนิสัยให้เพเลิดเพเลินฝึกใฝ่ในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียน เป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤตินิยม³⁰³ เพื่อขจัดความเสื่อมโทรมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยโดยกรมตำรวจจึงจัดเอาบิลเลียดไว้ในการเล่นตามบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อันเป็นการเล่นที่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้า

³⁰³ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0210/ ว 1937 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2534 เรื่อง ให้กวดขันการอนุญาตจัดตั้งและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสมาคม.

พนักงานหรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้เล่นโดยมิต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเสียก่อน และเป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมมา ในประเทศส่วนใหญ่ก็ได้มีการออกกฎหมายหรือมาตรการเพื่อมาควบคุมการเล่นบิลเลียดเอาไว้เพื่อป้องกันและเป็นการควบคุมมิให้เกิดปัญหาจากห้องบิลเลียดดังกล่าว

เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป สภาพสังคมเปลี่ยนไป แนวคิดและทัศนคติในเรื่องของกีฬาบิลเลียดย่อมเปลี่ยนไปด้วย บิลเลียดถูกมองว่าเป็นกีฬามากกว่าเป็นการเล่นที่สร้างปัญหาให้แก่สังคม กีฬาบิลเลียดได้รับการยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ ในประเทศต่าง ๆ เล็งเห็นว่าห้องบิลเลียดหรือโรงบิลเลียดมิได้เป็นอันตรายต่อสุขอนามัยและสวัสดิภาพของประชาชนดังเช่นในอดีตตั้งนั้นหลาย ๆ ประเทศจึงได้มีการยกเลิกการควบคุมการเปิดโต๊ะบิลเลียดโดยสามารถตั้งโต๊ะโดยเสรีหรือการปรับเปลี่ยนการควบคุมโดยไม่เคร่งครัดมากดังเช่นในอดีตหรือควบคุมเฉพาะการตั้งโต๊ะบิลเลียดในที่สาธารณะหรือเพื่อประกอบกิจการเท่านั้น แต่ในประเทศไทยการที่กฎหมายยังควบคุมที่การเล่นบิลเลียดทั้งสิ้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อกีฬาบิลเลียดในฐานะกีฬาซึ่งยังเป็นการขัดต่อหลักพื้นฐานในการกำหนดความผิดทางอาญาและหลักการในเรื่องการลงโทษตามกฎหมายอาญา จึงเห็นควรให้ยกเลิกกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ถ้าหากไม่แก้ไขประเทศจะมีกฎหมายมากเกินไปจนความจำเป็นและสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร กฎหมายมีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ มีการจำกัดเสรีภาพมากเกินไป รวมทั้งจะเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพอยู่ต่อไป ถ้าหากแก้ไขกฎหมายทั้งหมดความจำเป็นจะถูกยกเลิกจะมีผลให้ประเทศมีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร กฎหมายมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและการบังคับใช้กฎหมายจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) ที่ได้มีการนำเสนอทฤษฎีทางเลือกอื่นของการกำหนดความผิดทางอาญาเพื่อใช้เป็นนโยบายหรือมาตรการทางเลือกในการแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่มากเกินไป เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการลดงบประมาณในการดำเนินคดีอาญาทุกชั้นตอน และมุ่งลดทอนความเป็นอาชญากรรม หรือถอดถอนจากการเป็นความผิดอาญาของการกระทำที่มีความผิดที่มีลักษณะที่ไม่ร้ายแรงอีกด้วย

นอกจากนี้ ระบบอนุญาตซึ่งถูกมองว่าเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 จึงได้กำหนดให้รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็นที่จำเป็น ทั้งนี้ โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานของรัฐมีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนนำระบบ

อนุญาตมาใช้ในการควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการหรือการทำกิจกรรมของประชาชน มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้³⁰⁴

1.1 เพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิต ร่างกาย สุขอนามัย การสาธารณสุข ทรัพย์สิน หรือการดำรงชีวิต ให้มีความมั่นคงปลอดภัย

1.2 เพื่อคุ้มครองความมั่นคงของรัฐ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์สาธารณะ เพื่อให้รัฐสามารถเข้ามาควบคุมหรือกำกับดูแลให้เกิดความสมดุลระหว่างการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิและเสรีภาพของ บุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

1.3 เพื่อคุ้มครอง ให้มีความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจหรือสังคม เพื่อให้รัฐเข้ามาควบคุมหรือกำกับดูแลไม่ไห้การทำกิจกรรมก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจหรือสังคมอย่างร้ายแรง

1.4 เพื่อคุ้มครองให้ประชาชน ผู้ประกอบการให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทั้งนี้ เนื่องจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินการเป็นกรณีที่ต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งประชาชนหรือผู้บริโภคประสบความสำเร็จในการวิเคราะห์หรือตรวจสอบมาตรฐานหรือประเมินคุณภาพของผู้ให้บริการได้ เช่น กฎหมายว่าด้วยองครววิชาชีพที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม เช่น แพทย์ วิศวกรรม

1.5 เพื่อคุ้มครองความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ฉะนั้น การควบคุมบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยกำหนดให้ขอกใบอนุญาตในทุกกรณี เว้นแต่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สามารถเล่นได้โดยไม่ต้องขออนุญาตนั้นไม่สอดคล้องกับแนวทางในการใช้ระบบอนุญาต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีการเล่นบิลเลียดที่เป็นการส่วนตัว เนื่องจากไม่ได้กระทบต่อสังคมโดยรวมหรือประชาชนแต่อย่างใด เป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชน ใช้งบประมาณอย่างจำเป็น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าการควบคุมบิลเลียดในประเทศไทยยังมีความจำเป็นอยู่โดยใช้ระบบอนุญาตในกรณีการประกอบกิจการ แม้ว่าบิลเลียดจะได้รับการยอมรับในฐานะกีฬามากขึ้น แต่เนื่องจากสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียดบางแห่งมักจะเปิดควบคู่กับสถานบันเทิงที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคคล ถึงแม้ว่าสถานที่เล่นบิลเลียดในบางแห่งจะไม่ได้มีเรื่องสิ่งอบายมุขหรือเป็นแหล่งมั่วสุมก็ตาม แต่เมื่อสถานที่เล่น บิลเลียด

³⁰⁴ สรุปลจากปาฐกถาในหัวข้อพิเศษ “ทำไมประเทศไทยต้องทบทวนการอนุญาต” โดยศ.ดร.วิชฌู เครืองาม “โครงการทบทวนการอนุญาต Thailand’s Smart & Simple License” วันพุธที่ 14 พฤศจิกายน 2561 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.

เป็นที่ร่มและเป็นที่สาธารณะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงเรื่องสุขอนามัยและสวัสดิภาพของสถานที่เล่นบิลเลียดดังกล่าว ไม่เห็นควรให้ปล่อยดำเนินการโดยเสรีเพราะจะไม่สามารถตรวจสอบและควบคุมได้ แต่ผู้วิจัยเห็นควรให้มีมาตรการทางปกครองมาเพื่อควบคุมการเล่นบิลเลียดเฉพาะในกรณีที่เปิดกิจการโต๊ะบิลเลียดที่สาธารณชนมาสามารถเข้าถึงได้และเสียค่าใช้จ่าย ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการ มีการควบคุมปัญหามลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการของตน และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เนื่องจากสถานประกอบการที่ไม่มีการป้องกันควบคุมและบำบัดมลพิษอย่างถูกต้อง หรือไม่มีการบริหารจัดการที่ดีพอ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้อาศัยใกล้เคียงจนอาจเกิดปัญหาด้านกลิ่นเหม็น อากาศเสีย น้ำเสีย และเสียงดัง

ทั้งนี้ แม้ว่าการควบคุมบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะมีข้อดีที่สามารถควบคุมการเล่นหรือการพนันบิลเลียดได้ในทุกกรณี จะสามารถควบคุมไม่ให้สามารถเล่นบิลเลียดอย่างการพนันได้ก็ตาม แต่ข้อเสียกฎหมายการพนันไม่ได้จำกัดแค่การพนันเท่านั้น แต่การเล่นด้วย เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่มากเกินไป พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ที่ใช้บังคับนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพและกลับกลายเป็นการสร้างปัญหาให้กับบิลเลียดในฐานะกีฬาที่ไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าถึงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน การที่บิลเลียดถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้น ยังส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกีฬาบิลเลียดโดยมองว่าเป็นแหล่งมั่วสุมหรืออาจเกี่ยวข้องกับอบายมุขต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนที่สนใจในการกีฬาบิลเลียดขาดการสนับสนุนจากบิดามารดาและผู้ปกครอง และนักกีฬาขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้เสียโอกาสทางด้านค่าใช้จ่ายและการสนับสนุน นอกจากนี้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังมีลักษณะขัดหรือแย้งกับกฎหมายกีฬาอื่น อาทิพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 ทำให้กฎหมายกีฬาดังกล่าวไม่สามารถได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรต่างจากกีฬานิดอื่น ๆ

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงทำการเสนอแนวทางการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และเสนอมาตรการควบคุมเกี่ยวกับสถานที่ในการเล่นกีฬาบิลเลียด โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบลงทะเบียนทางอาญาเป็นการลงทะเบียนทางปกครองเพื่อความเหมาะสมและเพื่อการควบคุมที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยใช้ความผิดอาญาเฉพาะการกระทำความผิดที่ร้ายแรงเท่านั้น เพื่อป้องกันการลิดรอน

สิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินควร ไม่มีการกักขังแทนค่าปรับ ไม่ต้องประกันตัว และไม่มีการบันทึกประวัติอาชญากรรม สามารถควบคุมกิจการ จัดสถานที่สำหรับการประกอบกิจการให้เป็นไปตามเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ และมาตรการด้านสุขภาพและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ตรวจสอบได้ง่าย เนื่องจากมีหลักฐานทางทะเบียน แสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการ อย่างไรก็ตาม ข้อเสียของกฎหมายปกครองในบางครั้งที่กำหนดให้แต่ละท้องถิ่นจะต้องออกข้อบัญญัติของตนเองมากำหนดอีกทีหนึ่ง ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพและไม่สามารถใช้บังคับได้ครอบคลุมทั่วประเทศ หากท้องถิ่นใดไม่ออกข้อบัญญัติก็อาจจะไม่สามารถควบคุมได้

5.3 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียด

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมกีฬาบิลเลียดแล้วพบว่ายังมีความจำเป็นต้องควบคุมกีฬาบิลเลียดอยู่ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการนำสถานที่เล่นดังกล่าวเป็นแหล่งมั่วสุมหรือกระทำความผิด เพื่อเป็นการคำนึงถึงสุขอนามัยและสวัสดิภาพของประชาชนที่มาใช้บริการหรืออยู่อาศัยโดยรอบ ผู้วิจัยเห็นควรให้นำมาตรการทางปกครองมาใช้ในกรณีที่ประกอบกิจการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะโดยที่สาธารณชนเข้าถึงได้และเสียค่าใช้จ่าย แนวทางที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการควบคุมและหามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดนั้นศึกษาจากกฎหมายต่างประเทศและแนวคิดการควบคุมกีฬาชนิดอื่นในประเทศไทยเพื่อที่จะหามาตรการทางปกครองที่เหมาะสมและได้สัดส่วน ไม่ใช้กฎหมายอาญามากเกินความจำเป็น

5.3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการควบคุมบิลเลียดในต่างประเทศ

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักกฎหมายและมาตรการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศ บิลเลียดเป็นการเล่นหรือกิจกรรมที่มีมาอย่างยาวนานในแต่ละประเทศ ทั้งในแง่การเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน นันทนาการจนถึงการเล่นเพื่อการกีฬา และเนื่องจากบิลเลียดเป็นการเล่นในที่ร่มแต่ละประเทศจึงประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสถานที่ในการเล่นบิลเลียดเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะถูกใช้เป็นแหล่งมั่วสุม หรืออาจเป็นแหล่งประกอบอาชญากรรมหรือกระทำความผิดใด ๆ ได้ ดังนั้น ในหลายประเทศตั้งแต่อดีตจึงต้องมีการควบคุมการเล่นบิลเลียด สถานที่เล่นบิลเลียดหรือการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียด แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปหลาย ๆ ประเทศได้ยกเลิกการควบคุมบิลเลียดโดยปล่อยให้เสรี แต่ในขณะเดียวกันในหลาย ๆ ประเทศก็ยังคงมีการควบคุมการเล่นไว้ อาจจะเป็นการควบคุมเฉพาะการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียดหรือการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะเท่านั้น อย่างไรก็ตาม พบว่าการบัญญัติกฎหมายหรือมาตรการในการควบคุมการเล่นบิลเลียดมิได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ข้อพิจารณาของการศึกษาในแต่ละประเทศเป็นไปดังต่อไปนี้

(1) ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาเกี่ยวกับบิลเลียดมาเป็นระยะเวลานาน จนถือได้ว่าเป็นหนึ่งในประเทศต้นตำรับของการเล่นบิลเลียดมาตั้งแต่ดั้งเดิม ตั้งแต่การเล่นบิลเลียดบนสนามหญ้าจนกระทั่งพัฒนามาเป็นกีฬาในร่ม ในแง่ของกฎหมาย ณ ขณะนั้นการพนันไม่ใช่การผิดกฎหมายทางอาญา เว้นไว้แต่จะมีกฎหมายห้ามเป็นพิเศษเฉพาะ เช่น เป็นการสร้างความความเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม ได้มีความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการพนันก่อให้เกิดนโยบายกีดกันการพนันและตราออกมาเป็นพระราชบัญญัติ The Gaming Act 1845 เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดไม่รองรับหนี้การบังคับหนี้สินที่เกิดจากสัญญาการพนัน รวมถึงยังควบคุมการเล่นบางประเภทและเพิ่มอำนาจให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจเพื่อจุดประสงค์ในการรักษาความมั่นคงเกี่ยวกับการเล่นต่าง ๆ พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้บิลเลียดเป็นการเล่นที่ต้องถูกควบคุมไว้ด้วย ถึงแม้ว่าการเล่นบิลเลียดจะไม่ใช่การเล่นที่ต้องห้ามตามกฎหมาย แต่เป็นการเล่นที่ต้องถูกควบคุมเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้คือการกีดกันการพนัน บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมบิลเลียดปรากฏในมาตรา 10 ถึงมาตรา 14 แห่ง The Gaming Act 1845 มีสาระสำคัญคือ การตั้งโต๊ะบิลเลียดนั้นจะต้องขอรับใบอนุญาตจากผู้พิพากษาแห่งท้องที่ อาศัยการประชุมในอนุญาตประจำปีทั่วไปออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลที่ผู้พิพากษาดังกล่าวเห็นว่าเหมาะสม มีค่าธรรมเนียมตามสมควร ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เล่นบิลเลียดไปแล้วจะต้องปิดประกาศใบอนุญาตดังกล่าวในสถานที่ที่โต๊ะบิลเลียดนั้นตั้งอยู่ เว้นแต่จะเป็นการเล่นบิลเลียดที่ได้รับข้อยกเว้นไม่ต้องมีใบอนุญาต ถ้าหากฝ่าฝืนอาจมีโทษปรับหรือโทษใช้แรงงานอย่างหนักได้ พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับวันและเวลาที่สามารถเปิดให้บริการกิจการโต๊ะบิลเลียดนั้นได้ ถ้าหากฝ่าฝืนเงื่อนไขการเล่นดังกล่าวจะถือว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับการต่อใบอนุญาตของบุคคลที่ทำผิด นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังเพิ่มอำนาจให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจในการเข้าไปตรวจสถานที่ตั้งโต๊ะบิลเลียดตามใบอนุญาต ผู้ถือใบอนุญาตจะปฏิเสธหรือไม่ยอมรับการตรวจค้นจากเจ้าพนักงานตำรวจไม่ได้ และถ้าหากฝ่าฝืนก็จะมีผลความผิดเกี่ยวกับการต่อใบอนุญาตเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศอังกฤษเป็นเจ้าของอำนาจนิคมมีประเทศที่อยู่ใต้อาณานิคมของประเทศอังกฤษอยู่มากมาย ดังนั้น จึงต้องมีการส่งกองทัพหรือเจ้าหน้าที่ไปประจำการอยู่ในประเทศต่าง ๆ การเล่นบิลเลียดถือว่าเป็นกิจกรรมยามว่างระหว่างเจ้าหน้าที่ในกองทัพ ส่งผลให้การเล่นบิลเลียดนั้นแพร่หลายไปสู่ประเทศใต้อาณานิคมของอังกฤษเช่นกัน บิลเลียดนั้นมีรูปแบบการเล่นที่เรียบง่ายและจำกัดจำนวนผู้เล่นในแต่ละครั้งเพียงสองคนเท่านั้น จึงมีการคิดค้นและพัฒนาวิธีการ

เล่นบิลเลียดแบบใหม่ขึ้นมา เช่น การเล่นเกมเกอร์ หรือพูล เป็นต้น ประกอบกับการเล่นบิลเลียดในฐานะที่เป็นกีฬาที่เพิ่มมากขึ้น ในประเทศอังกฤษในช่วงทศวรรษ 1960 ถึงทศวรรษที่ 1970 และมาถึงจุดสูงสุดในช่วงทศวรรษที่ 1980 การแข่งขันชิงแชมป์โลกและการแข่งขันรายการอื่น ๆ เป็นที่นิยมอย่างมาก สามารถดึงดูดผู้คนทางโทรทัศน์ได้มากถึง 10 ถึง 20 ล้านคน จึงทำให้ธุรกิจการประกอบกิจการเกี่ยวกับบิลเลียดเติบโตไปอย่างยิ่ง บทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องใบอนุญาตตั้งโต๊ะบิลเลียดตามกฎหมาย The Gaming Act 1845 ยังคงใช้บังคับอยู่ มีข้อยกเว้นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตเพียงการเล่นภายในเคสสถานระหว่างบุคคลในครอบครัวและภายในสโมสรระหว่างสมาชิกเท่านั้น ดังนั้น ในปีคริสต์ศักราช 1987 ทางรัฐสภาของประเทศอังกฤษจึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของบทบัญญัติในส่วนนี้อีกครั้งหนึ่ง

เหตุผลที่สนับสนุนการยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว อาศัยเหตุว่าบทบัญญัติดังกล่าวใช้มาเป็นระยะเวลานานและล้าสมัยไปแล้ว ถึงแม้ว่าการเล่นบิลเลียดอาจเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอันไม่พึงประสงค์ในอดีตจึงต้องบัญญัติการควบคุม แต่เมื่อเวลาผ่านไปประชาชนให้ความสนใจการเล่นบิลเลียดมากขึ้น ทั้งการเล่นอย่างกีฬาหรือเล่นเพื่อความบันเทิง อันทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น บทบัญญัติดังกล่าวกระหน่ำต่อการประกอบธุรกิจห้องบิลเลียด ถ้าหากไม่เข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด ก็จะต้องไปดำเนินการขอใบอนุญาตตั้งโต๊ะบิลเลียด ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายและสร้างภาระแก่ผู้ประกอบการที่ต้องไปยื่นขอออกใบอนุญาตเป็นรายปี จำนวนการเปิดกิจการที่เกี่ยวข้องกับบิลเลียดนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ การกำหนดเงื่อนไขจำกัดวันและเวลาในการเปิดให้บริการสร้างปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการโต๊ะบิลเลียดไม่ว่าจะเป็นการขาดรายได้จากกิจการดังกล่าว เนื่องจากกฎหมายมิให้ประกอบกิจการในวันอาทิตย์และวันหยุดต่าง ๆ ถือว่าเป็นวันที่คนสามารถเข้ามาพักผ่อนได้ ในกรณีที่สถานที่ตั้งโต๊ะบิลเลียดรวมอยู่กับกิจการอย่างอื่น ทำให้ต้องสร้างภาระแยกห้องบิลเลียดจากกิจการอื่น ๆ เพื่อให้สามารถเปิดบริการได้ในทุกวัน ดังนั้น จึงมีการหารือแนวความเห็นเกี่ยวกับการยกเลิกพระราชบัญญัตินั้นต่อสมาคมผู้พิพากษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลายฝ่ายเห็นควรให้ยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว จึงทำให้รัฐสภาอังกฤษออกกฎหมาย The Billiards (Abolish Restrictions) Act 1987 ยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา 10 ถึงมาตรา 14 แห่ง The Gaming Act 1984 จึงทำให้การประกอบกิจการห้องบิลเลียดหรือการตั้งโต๊ะบิลเลียดไม่ต้องขอใบอนุญาตแต่อย่างใด

ถึงแม้ว่าประเทศอังกฤษจะไม่มีกฎหมายควบคุมการเล่นบิลเลียด การตั้งโต๊ะบิลเลียด หรือการประกอบกิจการบิลเลียดแต่อย่างใด รวมถึงในแง่ของการพนันกฎหมายอังกฤษสามารถดำเนิน

กิจกรรมการทลายผลการแข่งขันหรือกีฬาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่วงการกีฬาบิลเลียดของประเทศอังกฤษก็เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก กีฬาบิลเลียด สนุกเกอร์และพูล ถือว่าเป็นกีฬาในร่มที่ได้รับความนิยมอย่างยิ่ง มีการแข่งขันทั้งประเภทสมัครเล่นและระดับอาชีพ ถือว่าเป็นกีฬาที่มีระดับความนิยมที่มั่นคง นอกจากนี้ นักกีฬาของประเทศอังกฤษหลายท่านก็สร้างผลงานได้ดีในระดับโลก จึงถือว่างกีฬาบิลเลียดเป็นกีฬาที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในประเทศอังกฤษ

(2) ประเทศสหรัฐอเมริกา

กีฬาบิลเลียดเข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระยะเวลาหนึ่งตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 แต่เกมการเล่นบิลเลียดเริ่มเป็นที่นิยมในฐานะกีฬาในช่วงศตวรรษที่ 18 มีการตั้งโรงบิลเลียดมีการจัดการแข่งขัน รวมถึงมีการประยุกต์และพัฒนาการเล่นบิลเลียดให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น การเล่นพูล 8 ลูก พูล 9 ลูก หรือการเล่นพ็อกเก็ตบิลเลียด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเล่นบิลเลียดเสื่อมความนิยมลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง เหลือแต่เพียงการเล่นเพื่อความเพลินเพลินในกองทัพของสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นการเล่นบิลเลียดในกองทัพก็ได้ส่งอิทธิพลการเล่นบิลเลียดนั้นไปในประเทศอื่นที่ฐานทัพเช่นว่านั้นตั้งอยู่ เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น บิลเลียดในช่วงศตวรรษที่ 19 นั้นแม้จะฟื้นความนิยมได้ขึ้นมาอยู่ช่วงหนึ่ง แต่ท้ายที่สุดแล้วก็ไม่สามารถรักษาระดับความนิยมได้ ประกอบกับในระยะหลังมีการอาศัยห้องบิลเลียดในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น เล่นการพนัน การดื่มสุรา หรือการประกอบกิจกรรมอย่างอื่นที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ดังนั้น จึงต้องมีการควบคุมกิจการการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียดไว้ ถึงแม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายแรงขนาดถึงขนาดต้องออกกฎหมายควบคุมในระดับกฎหมายของรัฐบาลกลาง แต่ในหลายมลรัฐก็มีการบัญญัติหลักกฎหมายและมาตรการควบคุมดังกล่าวไว้ในกฎหมายระดับมลรัฐและกฎหมายระดับท้องถิ่น มลรัฐที่ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษา มีอยู่ 3 มลรัฐ ประกอบด้วย มลรัฐนิวยอร์ก มลรัฐอลาบามา และมลรัฐเวอร์จิเนีย จากการศึกษาพบว่า มีมลรัฐอลาบามาที่กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการเล่นบิลเลียดไว้ในประมวลกฎหมายของมลรัฐ แต่ในมลรัฐนิวยอร์ก และมลรัฐเวอร์จิเนียเป็นกฎหมายในระดับท้องถิ่นเท่านั้น

ในมลรัฐนิวยอร์ก เมืองนิวยอร์กนั้นกฎหมายปรากฏอยู่ในกฎหมาย NEW YORK CITY ADMINISTRATIVE CODE กำหนดให้การประกอบธุรกิจบิลเลียดนั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคเสียก่อน มีการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ห้ามมิให้มีการเล่นการพนัน เสพ

ยาเสพติด หรือกระทำกิจกรรมอันไม่ถึงประสงศ์ใด ๆ ภายในสถานที่ดังกล่าว รวมถึงมีการจำกัดอายุผู้ที่จะเข้าใช้บริการห้องบิลเลียดดังกล่าว มีข้อยกเว้นการเล่นบิลเลียดโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตคือเป็นการเล่นในสมาคมต่าง ๆ ในระหว่างสมาชิกด้วยกัน อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในส่วนดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปเมื่อเดือนสิงหาคม คริสต์ศักราช 2020 จึงทำให้การเล่นบิลเลียดในเมืองนิวยอร์กไม่มีการออกใบอนุญาตอีกต่อไป

ในมลรัฐอลาบามา ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจห้องบิลเลียดไว้ในประมวลกฎหมายของมลรัฐ กำหนดให้ผู้ที่ประกอบธุรกิจดังกล่าวจะต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้พิพากษาในเขตที่จะขอประกอบธุรกิจ รวมถึงมีการกำหนดเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ เช่น ห้ามเล่นการพนันภายในห้องบิลเลียด การกำหนดให้ประกอบธุรกิจภายในเขตพื้นที่ตามที่ใบอนุญาตกำหนดเท่านั้น เป็นต้น ถ้าหากฝ่าฝืนมีความผิดลหุโทษ อาจต้องโทษปรับ โทษจำคุก หรือโทษใช้แรงงานแล้วแต่กรณี

ในมลรัฐเวอร์จิเนีย แม้ในประมวลกฎหมายของมลรัฐเวอร์จิเนียจะไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือการประกอบธุรกิจห้องบิลเลียดไว้โดยเฉพาะ แต่ในบางเมืองของมลรัฐเวอร์จิเนียได้บัญญัติความผิดหรือข้อควบคุมการเล่นบิลเลียดไว้ในกฎหมายท้องถิ่น เช่น ในประมวลกฎหมายเมือง Orange ปรากฏข้อควบคุมเกี่ยวกับห้องบิลเลียดในหมวดความบันเทิง มีการกำหนดเวลาในการเปิดทำการ กำหนดห้ามเล่นการพนัน รวมถึงกำหนดอายุบุคคลที่สามารถเข้าใช้บริการ เป็นต้น ในส่วนเมือง Virginia beach และเมือง Norton แม้จะไม่มีบทบัญญัติห้ามมิให้เล่นการพนัน แต่ก็กำหนดลักษณะของห้องบิลเลียดไว้ รวมถึงมีการกำหนดอายุผู้ที่สามารถเข้าใช้ห้องบิลเลียดดังกล่าวอีกด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่า หลักกฎหมายและมาตรการในการควบคุมห้องบิลเลียดในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น เป็นอำนาจของมลรัฐต่าง ๆ ที่จะวางหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในบางมลรัฐหรือบางเมืองอาจวางเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นจะต้องมีใบอนุญาต แต่ในบางเมืองก็ได้กำหนดเอาไว้แต่มลรัฐหรือเมืองส่วนใหญ่จะกำหนดเงื่อนไขมิให้มีการเล่นการพนันในห้องบิลเลียดดังกล่าว รวมถึงมีการกำหนดอายุของผู้เข้าใช้บริการ ส่วนเงื่อนไขอื่น ๆ ในการประกอบธุรกิจห้องบิลเลียดนั้นก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละเมือง และการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ อาจสรุปได้ว่าในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น แม้ว่าในด้านกีฬา บิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจะไม่ได้มีความโดดเด่นหรือได้รับความนิยมมากเท่าในอดีต แต่ในแง่ของการ

ประกอบธุรกิจนั้น ยังคงเป็นกิจการที่ยังคงต้องถูกควบคุมเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากเพื่อป้องกันการดำเนินธุรกิจอันขัดต่อกฎหมายในท้องถิ่น

(3) ประเทศฟิลิปปินส์

ชาวฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลการเล่นบิลเลียดมาจากทหารสหรัฐอเมริกาที่มาประจำอยู่ในฐานทัพที่ประเทศฟิลิปปินส์ ในเริ่มแรกนั้นเป็นการเล่นระหว่างทหารสหรัฐอเมริกาด้วยกันเพื่อความเพลิดเพลิน แต่ต่อมาบิลเลียดก็ได้แพร่หลายมาสู่ชาวฟิลิปปินส์ แต่เนื่องจากในระยะแรกบิลเลียดมักถูกนำมาเล่นเพื่อสันทนาการระหว่างกลุ่มคนไร้งานและเยาวชนที่ไม่ได้รับการศึกษา จึงทำให้รัฐบาลของประเทศฟิลิปปินส์ ณ ขณะนั้นออกคำสั่งประธานาธิบดีที่ 327 ในปีค.ศ. 1941 (Executive order) กำหนดควบคุมพื้นที่ในตั้งโรงบิลเลียดโดยจะต้องได้รับใบอนุญาตจากท้องที่ที่โรงบิลเลียดนั้นตั้งอยู่ก่อน พร้อมทั้งกำหนดเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจดังกล่าว เช่น การกำหนดเขตพื้นที่ที่สามารถประกอบกิจการโรงบิลเลียด กำหนดเวลาในการทำภารกิจ กำหนดอายุบุคคลที่สามารถเข้าใช้บริการโรงบิลเลียดได้ กำหนดห้ามเล่นการพนันในโรงบิลเลียดดังกล่าว กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เป็นต้น ถ้าหากฝ่าฝืนก็จะมีโทษในการริบใบอนุญาต ภาพลักษณ์ของกีฬาบิลเลียดในประเทศฟิลิปปินส์ในช่วงแรก ๆ นั้นมักเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตจึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ลบต่อการเล่นบิลเลียด อย่างไรก็ตาม เมื่อมีผู้เล่นชาวฟิลิปปินส์ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับเอเชียและระดับโลกมากขึ้น จากทรศนะที่มองว่าบิลเลียดเป็นสิ่งสำหรับคนที่ไม่มั่งคั่ง ก็กลับกลายเป็นสิ่งที่สร้างงานและอาชีพให้ชาวฟิลิปปินส์ บิลเลียดจึงมิใช่เป็นเพียงงานอดิเรกหรือการเล่นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเพียงอย่างเดียวสำหรับชาวฟิลิปปินส์อีกต่อไป แต่เป็นสิ่งที่ทำให้มีกินและเป็นเส้นทางเพื่อความอยู่รอดในเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงทำให้ทัศนคติของผู้ปกครองและประชาชนชาวฟิลิปปินส์เปลี่ยนแปลงไป การสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนหันมาสนใจการเล่นบิลเลียดในฐานะกีฬามากขึ้น กีฬาบิลเลียดจึงกลายเป็นกีฬาที่สร้างความภาคภูมิใจและได้รับการสนับสนุนจากตนในชาติอย่างยิ่ง

ต่อมาได้มีการยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าวเนื่องจากได้รับเอกราชจากสหรัฐอเมริกา และได้ออกกฎหมายของประเทศฉบับใหม่เป็นรัฐบัญญัติคือ Republic Act No.1224 ที่ใช้ควบคุมมากำหนดให้อำนาจคณะกรรมการเทศบาลหรือเมือง หรือสภาของแต่ละเมืองที่ได้รับอนุญาต หรือสภาเทศบาลของแต่ละเทศบาล และเขตเทศบาลในการควบคุมหรือห้ามโดยเทศบัญญัติในการจัดตั้งการบำรุงรักษาและการดำเนินงานของการประกอบกิจการที่กฎหมายกำหนดห้ามสร้างสถานที่เพื่อความบันเทิง

ดังกล่าวหรือดำเนินการภายในรัศมี 200 เมตรจากอาคารสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาลและโบสถ์ใด ๆ ในกรณีของไนท์คลับ คาบาเรต์ หรือสถานที่อื่นที่คล้ายคลึงกัน และ 50 เมตรจากอาคารสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาลและโบสถ์ใด ๆ ในกรณีของโรงเรียนเต้นรำ บาร์ ร้านอาหารเสริมสวย โรงบิลเลียด ลานโบว์ลิ่งหรือสถานที่อื่นที่คล้ายคลึงกัน ระยะทางที่จะให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการเทศบาลหรือเทศบาลเมืองหรือสภา และกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมโดยคำสั่งของเมืองที่กำหนด ระยะทางสถานที่เพื่อความบันเทิงดังกล่าวอาจถูกจัดตั้งขึ้นหรือดำเนินการให้ใช้กับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตและดำเนินการอยู่แล้วในขณะที่มีการตรากฎหมายเทศบาลหรือเมืองดังกล่าว และจะไม่มีเปิดอาคารสาธารณะหรือสถานที่อื่น ๆ ในภายหลังระยะทางที่วัดได้จะส่งผลกระทบต่อสถานบันเทิงใด ๆ ที่ได้รับอนุญาตและดำเนินการแล้ว แต่สถานที่สำหรับสถานที่เพื่อความบันเทิงใด ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในระยะ 50 เมตรจากโรงเรียน โรงพยาบาลหรือโบสถ์ใด ๆ จะต้องสร้างขึ้นโดยให้เสียงที่มาจากที่ดังกล่าวไม่รบกวนผู้ที่อยู่ในโรงเรียน โรงพยาบาลหรือคริสตจักร และหากเสียงดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่สงบ สถานบันเทิงดังกล่าวจะต้องไม่เปิดทำการในช่วงเวลาเรียนเมื่ออยู่ใกล้โรงเรียน หรือในเวลากลางคืนเมื่ออยู่ใกล้โรงพยาบาล หรือเมื่อมีพิธีกรรมทางศาสนาเมื่ออยู่ใกล้โบสถ์

(4) เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง กีฬาบิลเลียด-สนุกเกอร์เป็นกีฬาที่เติบโตอย่างยิ่ง มีผู้เล่นที่ก้าวเข้าสู่ระดับโลกทั้งชายและหญิง สามารถก้าวขึ้นสู่แนวหน้าของโลกทั้งการเล่นประเภทสมัครเล่นและการเล่นระดับอาชีพและไม่ว่าจะประเภทชายหรือประเภทหญิงก็ตาม ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงมีการออกใบอนุญาตที่ต้องใช้เพื่อเปิดสถานประกอบการบิลเลียด ให้นิยามในกฎหมายสาธารณสุขและบริการของเทศบาล (Cap. 132 Public Health and Municipal Services Ordinance) หมายถึงสถานที่ใด ๆ ที่เปิดเก็บไว้หรือใช้เพื่อจุดประสงค์ในการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ พูล หรือเกมที่คล้ายคลึงกัน กฎหมายฉบับนี้ห้ามกิจการบางอย่างเปิดทำการโดยไม่มีใบอนุญาต กล่าวคือ ห้ามมิให้บุคคลใด ๆ ดำเนินการหรือเปิดหรือเก็บสถานที่ใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมใด ๆ ที่ระบุไว้ในตารางที่ 11 ได้แก่ สถานประกอบการกิจการบิลเลียด ลานโบว์ลิ่งสาธารณะ และลานสเก็ตสาธารณะ มีจุดประสงค์คือเพื่อเก็บรักษาทางทะเบียนที่ครอบคลุมถึงสถานที่ที่ได้รับอนุญาตแต่ละประเภท และเพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับใบอนุญาตของสถานประกอบการดังกล่าวปฏิบัติตามข้อกำหนดในด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัย ความปลอดภัยของอาคาร สุขภาพและประโยชน์สาธารณะ จึงทำให้บุคคลใดก็ตามที่ประสงค์จะดำเนินการสถานที่เล่นบิลเลียด ลานโบว์ลิ่งสาธารณะหรือลานสเก็ตสาธารณะจะต้องยื่นขอใบอนุญาตสำหรับสถานที่เพื่อความบันเทิง ภายใต้มาตรา 92A ของกฎหมายสาธารณสุขและบริการ

เทศบาล (ข้อ 132) เป็นความผิดสำหรับบุคคลใด ๆ ที่ดำเนินการสถานประกอบการบิลเลียดที่มีโต๊ะบิลเลียดตั้งแต่ 4 ตัวขึ้นไป ลานโบว์ลิ่งสาธารณะหรือลานสเก็ตสาธารณะโดยไม่มีใบอนุญาตที่ถูกต้อง

นอกจากนี้ จะเป็นความผิดตามมาตรา 92A ของกฎหมายสาธารณสุขและบริการของเทศบาล (ข้อที่ 132) สำหรับบุคคลใด ๆ ที่ดำเนินการสถานประกอบการบิลเลียดที่มีโต๊ะบิลเลียดตั้งแต่ 4 ตัวขึ้นไป ลานโบว์ลิ่งสาธารณะหรือลานสเก็ตสาธารณะโดยไม่มีใบอนุญาตที่ถูกต้องออกโดยฝ่ายบริการสันตนาการและวัฒนธรรมและผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดจะต้องระวางโทษปรับสูงถึง 25,000 ดอลลาร์และจำคุก 6 เดือนและปรับอีก 450 ดอลลาร์ต่อวัน กฎระเบียบเกี่ยวกับสถานที่เพื่อความบันเทิง (บทที่ 132BA) ได้กำหนดไว้สำหรับมาตรการออกใบอนุญาตและการควบคุมเกี่ยวกับสถานประกอบการดังกล่าว บุคคลใดที่ถือใบอนุญาตที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขใด ๆ ของใบอนุญาตหรือข้อกำหนดของกฎระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ (Cap. 132BA Places of Amusement Regulation) และบุคคลใดก็ตามที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดใด ๆ ของข้อบังคับที่ไม่มีบทลงโทษอื่นใด เช่น การฝ่าฝืนข้อกำหนดในเรื่องอัคคีภัยหรือความปลอดภัยของอาคาร เป็นต้น กำหนดจะต้องระวางโทษปรับสูงถึง 5,000 ดอลลาร์และจำคุก 6 เดือน

จากการศึกษาเปรียบเทียบการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดตามกฎหมายของประเทศดังกล่าวแล้ว ในประเทศอังกฤษได้มีการควบคุมการเล่นบิลเลียด การตั้งโต๊ะบิลเลียด หรือการประกอบกิจการบิลเลียดแต่อย่างใด ปล่อยให้สามารถดำเนินการได้เป็นเสรีแต่่าจะมีการควบคุมเฉพาะกรณีการตั้งโต๊ะบิลเลียดในบางกรณีเท่านั้นที่จะต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ก่อน เช่น การตั้งโต๊ะบิลเลียดในสถานที่ที่สามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ หรือมีบริการหรือสินค้าที่มีในโรงบิลเลียดนั้น ในสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวยอร์กก็ได้เพิ่งมีการยกเลิกการควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียดในปีคริสต์ศักราช 2020 เป็นต้นมา ในสหรัฐอเมริกามลรัฐอลาบามา และมลรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงยังคงมีการควบคุมและมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดทั้งสิ้น ลักษณะการควบคุมจะควบคุมเฉพาะกรณีการตั้งโต๊ะบิลเลียดในลักษณะของการประกอบธุรกิจหรือเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงคือประชาชนสามารถเข้าถึงได้และเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ในประเทศส่วนใหญ่เน้นการควบคุมไปที่สถานที่ที่เล่นบิลเลียดดังกล่าวมิให้มีการควบคุมไปถึงลักษณะของการเล่นบิลเลียดแต่อย่างใด ลักษณะมาตรการที่กฎหมายแต่ละประเทศกำหนดนั้นจะเน้นไปที่การควบคุมสุขลักษณะและสภาพของสถานที่ดังกล่าวเป็นหลักให้อำนาจหน่วยงานในท้องที่เป็นผู้ควบคุมดูแล สามารถสรุปเป็นตารางเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางสรุปการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายที่ต่อหาบิลเลียดตามกฎหมาย
ต่างประเทศ

ประเทศ/ ประเด็น	ประเทศ อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา			ประเทศ ฟิลิปปินส์	เขตบริหาร พิเศษฮ่องกง
		มลรัฐ นิวยอร์ก	มลรัฐอลา บามา	มลรัฐเวอร์จิเนีย		
กฎหมายที่ บัญญัติ ความผิด	ไม่มี	ไม่มี	Code of Alabama	Code of the town of Orange/ CODE OF THE CITY OF VIRGINIA BEACH/ Code of the city of Norton	Republic Act No.1224	Cap. 132 Public Health and Municipal Services Ordinance
ประเภท ความผิด	ไม่มี	ไม่มี	Title 34 Professions and Businesses	Chapter 6 AMUSEMENTS AND ENTERTAINMENTS/ Chapter 4 AMUSEMENTS/ Chapter 3 Amusements	Republic Act	Cap. 132BA Places of Amusement Regulation
มาตรา	ไม่มี	ไม่มี	34-6-1 ถึง มาตรา 36-6- 19 และมาตรา 34-6-30 ถึง มาตรา 34-6- 35	มาตรา 6-2./ . มาตรา 4- 2และ มาตรา 4-3./ มาตรา 3-1	No.1224	มาตรา 92B
ชื่อฐาน ความผิด	ไม่มี	ไม่มี	Article 1 General Provisions/ Article 2 Licenses	Section 6-2. - Pool and billiard rooms regulated generally; restricted as to minors. / Section 4-2 Minors prohibited in poolrooms and billiard rooms / Section 3-1. - Minors in pool, billiard rooms.	ไม่มี	Places of Amusement Regulation

เมื่อพิจารณาศึกษาการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายของกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศทั้งในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแล้ว ทุกประเทศล้วนให้ความสำคัญในการควบคุมในเรื่องสถานที่เล่นบิลเลียดมากกว่าจะควบคุมไปที่การเล่นบิลเลียดโดยตรง และเพื่อที่จะควบคุมดูแลสถานที่ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ จึงได้กำหนดมาตรการควบคุมทางกฎหมายมาใช้บังคับแต่ทั้งนี้เป็นกฎหมายในระดับท้องถิ่นเท่านั้น ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรนำเอาแนวทางที่ปรากฏในกฎหมายต่างประเทศมาพิจารณาเป็นแนวทางในการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดและปรับบทบัญญัติให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย อันได้แก่สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม จารีตประเพณี และสภาพสังคมของประเทศไทย พิจารณาถึงเหตุผล ความจำเป็นและความเหมาะสมในการควบคุมและกำหนดมาตรการทางกฎหมายต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยต่อไป

5.3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการควบคุมบิลเลียดที่เสนอในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาเหตุผลและความจะเป็นการควบคุมและกำหนดมาตรการทางกฎหมายของกีฬาบิลเลียด และพิจารณาเปรียบเทียบการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดที่เคยเสนอหรือหารือกันในประเทศไทย มาตรการควบคุมกีฬาชนิดอื่นมาเพื่อพิจารณาหาแนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. การแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ให้สอดคล้องมากขึ้นโดยการชำระเป็นกฎหมายฉบับใหม่อันเป็นวิธีการที่ได้ถูกเสนอโดยคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่ มีรายละเอียดคือ มีการกำหนดบทนิยาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสะดวกต่อการทำความเข้าใจอันจะทำให้การใช้บังคับกฎหมายเกิดประสิทธิภาพ กำหนดลักษณะและประเภทของการพนันเป็น 3 ประเภท คือ การพนันประเภทห้ามอนุญาตโดยเด็ดขาด การพนันประเภทอนุญาตได้ และการพนันนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้การควบคุมวิธีเล่นมีความชัดเจน กำหนดมาตรการควบคุม เพื่อให้กระบวนการขั้นตอนเกี่ยวกับการควบคุมมีประสิทธิภาพและสามารถบังคับได้อย่างแท้จริง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาต เพื่อเป็นการถ่วงดุลในเบื้องต้นมิให้ผู้มีอาชีพไม่สุจริตหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจัดให้มีการเล่นการพนัน กำหนดมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนมิให้ลุ่ม

หลงมัวเมาในอบายมุข กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อการใช้บังคับกฎหมายเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น กำหนดบทสันนิษฐานเพื่อเอาผิดกับผู้กระทำ ความผิด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการ พนัน กำหนดมาตรการในการริบทรัพย์สิน เพื่อเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการปราบปรามให้มีการ กระทำความผิด กำหนดเรื่องการเสียภาษี เนื่องจากการเล่นการพนันบางประเภทมีผู้นิยมเล่นจำนวนมาก จึงต้องมีการกำหนดเรื่องภาษีสำหรับการเล่นการพนันดังกล่าว และเป็นการนำรายได้เข้าแผ่นดิน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นกำหนดเรื่องบทลงโทษ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความ เกรงกลัวและไม่กล้าที่จะฝ่าฝืนกระทำความผิด กำหนดเรื่องค่าธรรมเนียม เพื่อนำเข้าเป็นรายได้ของ แผ่นดิน และกำหนดวิธีเล่นในบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ เพื่อควบคุมวิธีการเล่นต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ทั้งนี้ แนวคิดการชำระเป็นพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่นั้นเกิดขึ้นจากการที่บทบัญญัติ ของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและบทบัญญัติบาง ประการยังไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับการเล่นการพนันที่ได้มีการพัฒนาวิธีการให้ซับซ้อนมากขึ้น จึงต้องมีการปรับปรุงบทบัญญัติต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์จึงจำเป็นต้องมีการ ชำระเป็นพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่ การชำระพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่นี้มีข้อดี ตรงที่จะสามารถยกเลิกบทบัญญัติที่ล้าสมัยได้ สามารถปรับปรุงอัตราโทษให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ รวมถึงมีมาตรการควบคุมการลักลอบเล่นการพนันอย่างผิดกฎหมายได้ รวมถึงยังมีมาตรการจัดการที่ เพียงพอกับผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน เจ้าของบ่อน ผู้มีส่วนรู้เห็น ผู้สนับสนุน การกำหนดโทษให้ ครอบคลุมและมีอัตราโทษที่สูงขึ้นจะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว อย่างไรก็ตาม ตามร่าง พระราชบัญญัติฉบับใหม่ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีนั้นยังเห็นควรให้บิลเลียดเป็นการเล่นและการพนัน ที่ยังคงถูกควบคุมในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนันดังเช่นเดิม ทั้งนี้ เนื่องจากยังเห็นความ จำเป็นที่ต้องควบคุมบิลเลียดอยู่ การที่ร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่ยังคงควบคุมบิลเลียดอยู่ นั้นโดยมีหลักการสำคัญอย่างเดิมคือผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์โดยตรง หรือทางอ้อมจากการเล่นนั้นหรือต้องการที่จะเล่นกันอย่างไรการพนันจะต้องขออนุญาตก่อน ทำให้ ผลลัพธ์คือกีฬาบิลเลียดยังอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการพนันซ้ำยังมีเงื่อนไขหรือมาตรการควบคุมการ พนันที่เข้มงวดมากขึ้น ยังคงจะต้องประสบปัญหาเดิมที่เคยประสบปัญหาในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ว่าเยาวชนไม่สามารถเข้าถึงการเล่นบิลเลียดได้อย่างเสรี ทัศนคติของประชาชนที่ว่ากีฬาบิลเลียดนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับแหล่งมั่วสุมหรืออบายมุขเป็นสำคัญ

หรือแม้แต่เรื่องการแข่งขันของการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนันกับกฎหมายกีฬาชนิดอื่น ๆ อันเป็นการไม่สามารถแก้ไขปัญหามาให้สามารถพัฒนากีฬาบิลเลียดได้อย่างแท้จริง

2. กำหนดให้บิลเลียดสามารถขอใบอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายห้ามออกใบอนุญาตให้เล่นการพนันบิลเลียดโดยเด็ดขาด เว้นแต่เป็นกรณีตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 การเล่นในเคสสถานที่ไม่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านแล้วแต่กรณีมิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกิน 5 โต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และเล่นในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ถ้าหากกระทรวงมหาดไทยได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายโดยอนุญาตให้สามารถออกใบอนุญาตในการเล่นหรือพนันบิลเลียดได้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถทำได้ แต่อาจจะเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร เพราะการที่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กำหนดให้ยังต้องขออนุญาตในทุกกรณีเป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชนที่จะต้องขออนุญาตและต่อใบอนุญาตในทุกกรณี และยังคงต้องอยู่ภายใต้บังคับเงื่อนไขของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังเช่นเดิม จะยังคงต้องประกอบปัญหาเดิมไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเข้าถึงกีฬาบิลเลียดของเยาวชน ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อกีฬาบิลเลียด หรือการแข่งขันของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และกฎหมายกีฬาอื่น ๆ

3. ร่างเป็นพระราชบัญญัติสนุกเกอร์ พุทธศักราช .... ดังเช่นการมีพระราชบัญญัติกีฬามวย พุทธศักราช 2542 กีฬามวยเป็นการเล่นที่อยู่ในบัญชี ข. แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 สาเหตุที่ต้องมีการตราพระราชบัญญัติกีฬามวย พุทธศักราช 2542 เพื่อควบคุมดูแลการแข่งขันมวยให้มีมาตรฐาน จัดสวัสดิการแก่นักมวยและบุคคลในวงการมวยอย่างเหมาะสม การตราพระราชบัญญัติมวย พุทธศักราช 2542 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ เผยแพร่กีฬามวย และคุ้มครองความปลอดภัย สวัสดิภาพอนามัยของนักมวย การตราพระราชบัญญัติกีฬานี้จะสามารถทำให้แยกการพนันและเรื่องกีฬาออกจากกันโดยเด็ดขาด การเล่นกีฬาจะมีกฎหมายเฉพาะมารองรับบังคับอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ในส่วนกีฬาบิลเลียดผู้วิจัยเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติแยกออกมาต่างหากดังเช่นกีฬามวย ทั้งนี้ เนื่องจากกีฬามวยเป็นกีฬาประเภทที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของนักมวย เพราะการชกมวยอาจนำมาซึ่งการบาดเจ็บและการเจ็บป่วยเรื้อรัง และเสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้ เมื่อกีฬามวยเป็นกีฬาและศิลปะการต่อสู้ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุม แต่บิลเลียดหาได้มีความจำเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พุทธศักราช 2556 ก็ครอบคลุมและสามารถบังคับได้เพียงพออยู่แล้ว นอกจากนั้น หากตราเป็นพระราชบัญญัติแล้วการแก้ไขในหลักการหรือเงื่อนไขในมาตราในพระราชบัญญัตินั้นยังมีวิธีการที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และต้องใช้เวลาในการดำเนินการแก้ไขโดยผ่านรัฐสภา มีขั้นตอนการดำเนินงานหลายชั้นและใช้เวลานานจึงทำให้การแก้ไขหลักการในพระราชบัญญัติเป็นไปได้โดยยากลำบาก

4. แก้ไขข้อ 13 (2)³⁰⁵ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กำหนดสถานที่ที่สามารถเล่นหรือพนันบิลเลียดได้โดยไม่ต้องขออนุญาตเพิ่มเติมนอกจากที่กำหนดไว้แล้วคือในเคหสถานหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะมีข้อดีที่ว่าสามารถแยกสถานที่ที่ไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังสามารถใช้พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ควบคุมและบังคับในบางสถานที่ที่รัฐยังเห็นว่าเป็นปัญหาได้อยู่ แต่จะเป็นการยุ่งยากเนื่องจากการมาพิจารณาขออนุญาตให้เล่นเป็นรายกรณีไปอาจส่งผลให้ยกเว้นสถานที่ที่ไม่ครอบคลุม ก่อให้เกิดความสับสนในการตีความสถานที่ที่ได้รับยกเว้น รวมถึงเกิดความสับสนในการบังคับตามกฎหมายกรณีมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดในกฎกระทรวงเนื่องจากกฎหมายบัญญัติบทลงโทษเฉพาะแก่ผู้เข้าเล่นที่ฝ่าฝืนกฎกระทรวงเท่านั้น มิได้รวมถึงผู้จัดให้มีการเล่นฝ่าฝืนกฎกระทรวงด้วย

5. แก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยตัดบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยปล่อยให้เสรี เป็นข้อที่สามารถทำได้ง่ายและเป็น การปลดให้เข้าถึงการเข้าถึงบิลเลียดได้ง่ายที่สุดเฉกเช่นกีฬาอื่น แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่จะเสียไปคือไม่สามารถควบคุมบิลเลียดได้เลย อาจเกิดเป็นช่องว่างในการประกอบความผิดหรือใช้สถานที่ดังกล่าว

³⁰⁵ ข้อ 13 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

(2) บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่จัดขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะโดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม

เป็นแหล่งมั่วสุมโดยเปิดเป็นสถานที่เล่นบิลเลียดบังหน้าได้ การที่สถานที่สำหรับเล่นบิลเลียดนั้น โดยมากเป็นที่ร่มถ้าหากไม่มีการควบคุมในเรื่องสุขลักษณะหรือสวัสดิภาพอนามัยอย่างไรเลยก็อาจจะ เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่มาใช้บริการหรือบุคคลผู้อยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้

6. กำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นเรื่องหนึ่งที่ยกเว้นไว้ในพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 หมวด 7 ที่จะต้องมีการกำกับดูแลการประกอบกิจการ ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับการดูแล สภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ มีการ ควบคุมปัญหามลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการของตน และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ของประชาชน สถานประกอบการที่ไม่มีการป้องกันควบคุมและบำบัด มลพิษอย่างถูกต้อง หรือไม่มี การบริหารจัดการที่ดีพอ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้อาศัยใกล้เคียงจนเกิดการร้องเรียน ด้านกลิ่นเหม็น อากาศเสีย น้ำเสียและเสียงดัง ข้อดีคือสามารถควบคุมกิจการ จัดสถานที่สำหรับการประกอบกิจการ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ และมาตรการด้านสุขภาพและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ตรวจสอบได้ง่ายเนื่องจากมีหลักฐานทางทะเบียน แสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบการ แต่ข้อเสียพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 หมวด 7 ที่ จะต้องมีการกำกับดูแลการประกอบกิจการมีลักษณะเป็นใบอนุญาตโดยในแต่ละท้องถิ่นจะต้องออก ข้อบัญญัติของตนเองมากำหนดอีกทีหนึ่ง จะทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ และไม่สามารถใช้บังคับได้ ครอบคลุมทั่วประเทศ หากท้องถิ่นใดไม่ออกข้อบัญญัติก็อาจจะไม่สามารถควบคุมได้

7. เปลี่ยนโทษอาญาความผิดเล็กน้อย เป็น "โทษปรับเป็นพินัย" เป็นกฎหมายกลางในการ พิจารณาและกำหนดมาตรการสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง เรียกมาตรการใหม่นี้ว่า "การปรับเป็นพินัย" ผู้กระทำความผิดต้องชำระเงินค่าปรับตามที่กำหนด และการปรับนั้นไม่ใช่เป็นโทษปรับทางอาญา รวมทั้งจะไม่มี การจำคุกหรือกักขังแทนการปรับ ไม่มีการ บันทึกลงในประวัติอาชญากรรม สร้างความเป็นธรรมในสังคมและลดการทุจริตโดยเปลี่ยนความผิด ร้ายแรงเป็นโทษปรับทางพินัย อย่างไรก็ตาม โทษปรับเป็นพินัยมีลักษณะเป็นกฎหมายกลาง อัตราใน การปรับทั่วประเทศจะอยู่ในอัตราเดียวกันทั่วประเทศหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ตามโทษปรับพินัยนั้นจะต้อง เป็นไปในมาตรฐานเดียวกันในความเป็นจริงแล้วปัญหาแต่ละอย่างในท้องที่หนึ่งความร้ายแรงก็อาจจะ มีความแตกต่างกันได้

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำตารางเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของข้อเสนอแนะแนวทางการควบคุมและ มาตรการทางกฎหมายในประเทศไทยเกี่ยวกับการควบคุมกีฬาบิลเลียดได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียมาตรการควบคุมบิลเลียดที่เสนอในประเทศไทย

แนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมาย	ข้อดี	ข้อเสีย
ชำระเป็นร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่	มีมาตรการควบคุมการพนันที่ชัดเจน ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	บิลเลียดยังอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการพนันซึ่งยังมีเงื่อนไขหรือมาตรการควบคุมการพนันที่เข้มงวดมากขึ้น ยังคงจะต้องประสบปัญหาเดิมที่เคยประสบปัญหาในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่สามารถพัฒนากีฬาบิลเลียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กำหนดให้บิลเลียดสามารถขอใบอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	สามารถขออนุญาตเล่นบิลเลียดได้ในทุกกรณี	เป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชนที่จะต้องขออนุญาตและต่อใบอนุญาตในทุกกรณี และยังคงต้องอยู่ภายใต้บังคับเงื่อนไขของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังเช่นเดิม
ร่างเป็นพระราชบัญญัติสนุกเกอร์ พุทธศักราช	สามารถทำให้แยกการพนันและเรื่องกีฬาออกจากกันโดยเด็ดขาด การเล่นเกมกีฬาจะมีกฎหมายเฉพาะมารองรับบังคับอย่างชัดเจน	การแก้ไขในหลักการหรือเงื่อนไขในมาตราในพระราชบัญญัตินั้นยังมีวิธีการที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และต้องใช้เวลาในการดำเนินการ
แก้ไขข้อ 13 (2) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	สามารถกำหนดสถานที่ที่สามารถเล่นหรือพนันบิลเลียดได้โดยไม่ต้องขออนุญาตเพิ่มเติมนอกจากที่กำหนดไว้แล้วคือในเคสสถานหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	การพิจารณาเวนคืนสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้เล่นเป็นรายกรณีไปอาจส่งผลให้ยกเว้นสถานที่ที่ไม่ครอบคลุมก่อให้เกิดความสับสนในการตีความสถานที่ที่ได้รับยกเว้น เกิดความสับสนในการบังคับตามกฎหมายกรณีมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดในกฎกระทรวง
กำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นเรื่องหนึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535	สามารถควบคุมกิจการ จัดสถานที่สำหรับการประกอบกิจการให้เป็นไปตามเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ และมาตรการด้านสุขภาพและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ตรวจสอบได้ง่าย เนื่องจากมีหลักฐานทางทะเบียน	มีการกำกับดูแลการประกอบกิจการมีลักษณะเป็นใบอนุญาตโดยในแต่ละท้องถิ่นจะต้องออกข้อบัญญัติของตัวเองมากำหนดอีกทีหนึ่ง จะทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ
เปลี่ยนโทษอาญาความผิดเล็กน้อยเป็น "โทษปรับเป็นพินัย"	การปรับนั้นไม่ใช่เป็นโทษปรับทางอาญา รวมทั้งจะไม่มีการจำคุกหรือกักขังแทนการปรับ ไม่มีการบันทึกลงในประวัติอาชญากรรม	โทษปรับพินัยนั้นจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันในท้องที่หนึ่งความร้ายแรงก็อาจจะมีความแตกต่างกันได้

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวทางการยกเลิกกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงนำมาสู่ข้อสรุปที่ว่า โดยสภาพแล้วการเล่นบิลเลียดรวมถึงการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันไม่อาจถือได้ว่าเป็นการพนัน เนื่องจากเป็นการเล่นที่ต้องใช้ทักษะเป็นสำคัญ ประกอบกับในกีฬาบิลเลียดได้รับการยอมรับในฐานะกีฬาไม่ได้สร้างความเสียหายให้แก่สังคมดังเช่นในอดีต หากแต่ว่าในเรื่องสถานที่ในการเล่นบิลเลียดซึ่งเป็นบริเวณที่ร่มนั้นยังพบปัญหาอยู่บ้างเนื่องจากบางส่วนยังคงใช้เป็นแหล่งมั่วสุมหรือมีโอกาสที่จะประกอบอาชญากรรมได้ จึงยังเห็นความเหมาะสมในการควบคุมสถานที่ในการเล่นบิลเลียดอยู่ อย่างไรก็ตาม การควบคุมโดยพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำหนดความผิดอาญาและหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษ แม้ว่าจะเห็นควรให้มีการควบคุมสถานที่ในการเล่นบิลเลียด แต่ลักษณะของการบัญญัติกฎหมายและมาตรการในเรื่องดังกล่าวสมควรที่จะมีการปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยเปลี่ยนมาตรการควบคุมจากกฎหมายอาญามาเป็นมาตรการในทางปกครอง เพื่อเป็นการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกีฬาบิลเลียดได้อย่างง่ายดายมากขึ้น และเพื่อเป็นการสร้างและพัฒนานักกีฬาบิลเลียดและการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาจสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

6.1 บทสรุป

กีฬา นอกจากจะเป็นประโยชน์ทางด้านร่างกายและจิตใจโดยเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาให้ถึงที่สุดแล้ว ยังมีเรื่องชื่อเสียง เกียรติภูมิ และความภาคภูมิใจของคนในชาติมาเกี่ยวข้องอีกด้วย นอกจากนี้กีฬายังสามารถสร้างโอกาสได้รับการตอบแทนทั้งในด้านเงินทอง ทรัพย์สิน ชื่อเสียง เกียรติยศแก่ตัวนักกีฬา เพราะความสำเร็จทางด้านกีฬามีผลตอบแทนที่มีมูลค่าสูงหากประสบความสำเร็จ กีฬาบิลเลียดเป็นกีฬาที่ได้รับการยอมรับเป็นที่นิยมและสามารถสร้างรายได้ให้กับนักกีฬาเป็นอย่างสูงในโลก รวมถึงเป็นที่นิยมในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน กีฬาบิลเลียดเป็นกีฬาที่ต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ที่สูง เป็นกีฬาที่ต้องมีการวางแผนอย่างละเอียดและแม่นยำ รวมทั้งต้องมีไหวพริบ ปฏิภาณ การวางแผนการเล่นและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างดี นักกีฬาบิลเลียดจึงต้องมีทักษะพื้นฐานที่ดีตั้งแต่เนิ่น ๆ และควรเริ่มหัดเล่นตั้งแต่อายุยังน้อย

ด้วยเหตุนี้ กีฬาบิลเลียดจึงได้ยกระดับเป็นกีฬามาตรฐานในระดับนานาชาติที่มีการแข่งขันในทุกรายการและทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในประเทศมีการแข่งขันทั้งกีฬานักเรียน กีฬา

เยาวชนแห่งชาติ ในระดับนานาชาติ กีฬาสนุกเกอร์ก็เป็นกีฬาที่ได้รับการยอมรับและจัดให้มีการแข่งขันเกือบทุกรายการของกีฬาสมัครเล่น เช่น ซีเกมส์และเอเชียนเกมส์ ส่วนโอลิมปิกเกมส์ กำลังผลักดันให้บิลเลียด สนุกเกอร์เป็นชนิดกีฬาหนึ่งที่ทำให้การแข่งขันอย่างเป็นทางการ ในส่วนของกีฬาอาชีพนั้น บิลเลียด สนุกเกอร์ถือว่าเป็นกีฬาอาชีพในระดับต้น ๆ ของประเทศและของโลก มีเงินรางวัลจากการแข่งขันเป็นจำนวนมาก ไม่เป็นรองกีฬาชนิดอื่น ๆ ดังนั้น จึงถือว่าเป็นโอกาสอันดีของเด็กและเยาวชนของประเทศไทยที่ชื่นชอบในเกมกีฬา แม้ว่าก่อนหน้านี้ภาพลักษณ์ของสนุกเกอร์จะไม่ใช่ที่ไว้วางใจและไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและโรงเรียนมากก็ตามเนื่องจากมองว่าก่อการนำไปสู่อบายมุข การปรับทัศนคติการเล่นบิลเลียดให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการแข่งขันดังกล่าว ถือว่าเป็นกุศโลบายที่ชาญฉลาดของวงการสนุกเกอร์ของประเทศที่จะพัฒนาและฝึกฝนตนเองเพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศในการแข่งขันทั้งแบบสมัครเล่นและอาชีพ ดังเช่นนักกีฬาของประเทศไทยที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้วเป็นจำนวนมาก

แต่ถึงกระนั้น การที่กีฬาบิลเลียดรวมถึงการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันถูกควบคุมในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ส่งผลกระทบให้มีปัญหาในเรื่องการแสวงหานักกีฬาในระดับเยาวชน เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 นั้นไม่เปิดช่องให้เยาวชนสามารถเข้าถึงกีฬาบิลเลียดได้ ซ้ำยังมีเรื่องของทัศนคติของพ่อแม่ ผู้ปกครองต่อกีฬาชนิดนี้ว่าอาจเป็นสาเหตุให้เยาวชนถูกชักจูงเข้าสู่แหล่งมั่วสุม หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งอบายมุขได้ เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกีฬาบิลเลียดยังส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนกีฬาบิลเลียดทั้งจากภาครัฐและเอกชน ทำให้นักกีฬาขาดการสนับสนุนทั้งทางด้านโอกาสและการเงิน นอกจากนี้ การที่กีฬาบิลเลียดถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังขัดต่อหลักทฤษฎีการลงโทษทางอาญาและทฤษฎีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา เนื่องจากโดยลักษณะของบิลเลียดแล้วไม่อาจถือว่าเป็นการพนันได้ เพียงแต่บิลเลียดเป็นการเล่นในที่ร่มและมักตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับร้านอาหารหรือผับ บาร์จึงอาจเป็นช่องทางที่อาจจจะก่อให้เกิดกิจกรรมไม่พึงประสงค์หรือการกระทำผิดกฎหมาย การพนันในบริเวณโต๊ะบิลเลียดดังกล่าวจึงต้องมีการควบคุมไว้ ถ้าพิจารณาตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จะพบว่าพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นกฎหมายที่มีข้อบกพร่องอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องการควบคุม การตรวจสอบ การกำกับดูแล หรือการดำเนินการเอาผิดแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทำให้นอกจากการควบคุมจะขัดต่อหลักทฤษฎีทางอาญาแล้ว ในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถควบคุมการเล่นบิลเลียดได้อย่างเหมาะสม ซ้ำยังส่งผลร้ายต่อบิลเลียดในฐานะกีฬาอีกด้วย

เมื่อพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งมีมาตรการยับยั้งข่มขู่และป้องกันปราบปรามผู้ที่เล่นการพนันผิดกฎหมายหรือไม่ได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงกรณีการเล่นบิลเลียด ได้อย่างไม่เหมาะสมและไม่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดที่สามารถควบคุมการเล่นบิลเลียดหรือสถานที่ที่ตั้งโต๊ะบิลเลียดที่สามารถทำให้ควบคุมการเล่นบิลเลียดหรือสถานที่ที่ตั้งโต๊ะบิลเลียดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันเป็นการป้องกันและปราบปรามไม่ให้หรือกิจกรรมไม่พึงประสงค์อื่นใดในบริเวณโต๊ะบิลเลียดแต่ในขณะเดียวกันยังสามารถส่งเสริมและพัฒนากีฬาบิลเลียดได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยควรกำหนดเป็นความผิดทางปกครองที่มีมาตรการที่ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเบี่ยงเบนหรือหลีกเลี่ยงการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และจะเป็นโอกาสในการสร้างนักกีฬาและพัฒนากีฬาบิลเลียดในประเทศไทย นอกจากนี้ การนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แล้วเปลี่ยนไปใช้มาตรการทางปกครองมาควบคุมและกำกับดูแลนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 วรรคท้าย เพื่อมิให้เป็นการใช้กฎหมายอาญาอย่างไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น (Over criminalization) เนื่องจากการเล่นบิลเลียดนั้นมิได้เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม หรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง การควบคุมการเล่นบิลเลียดโดยมาตรการทางอาญานั้นยังขัดกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษตามกฎหมายอาญา เนื่องจากเมื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาแล้วไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามความเป็นจริงอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และการใช้มาตรการทางอาญาดังกล่าวยังมีใช้มาตรการสุดท้ายที่จะสามารถนำมาควบคุมการเล่นบิลเลียดหรือสถานที่ในการเล่นบิลเลียดได้ ดังนั้น การนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงมีเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสมอย่างยิ่ง

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบิลเลียดในต่างประเทศแล้ว อันได้แก่ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สามารถสรุปแนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดได้ ดังนี้

(1) ในอดีตพบว่าทุกประเทศได้กำหนดให้มีการควบคุมการเล่นบิลเลียด สถานที่สำหรับใช้เล่นบิลเลียด หรือการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียด ทั้งนี้ เนื่องจากประสบปัญหาเกี่ยวกับการนำสถานที่ที่ใช้เล่นบิลเลียดไปประกอบกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือผิดกฎหมาย นอกจากนี้ ในประเทศส่วนใหญ่

ยังใช้ระบบขออนุญาตเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการขออนุญาตจากศาล หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ และจะมีการออกใบอนุญาตสำหรับการตั้งโต๊ะบิลเลียดในกรณีที่ถูกกฎหมายแต่ละประเทศกำหนด เนื่องจากระบบอนุญาตเป็นระบบที่มีความเข้มงวดมากที่สุดและสามารถตรวจสอบได้โดยง่าย

(2) แนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบิลเลียดพบว่าหลายประเทศที่ได้ยกเลิกการควบคุมหรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบิลเลียด เช่น ประเทศอังกฤษ หรือมลรัฐนิวยอร์ก เนื่องจากเห็นว่าในช่วงระยะหลังบิลเลียดได้รับการยอมรับในฐานะกีฬาที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียดนั้นไม่ได้เป็นแหล่งมั่วสุมหรือเป็นสถานที่ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือสวัสดิภาพของประชาชนดังเช่นในอดีต ซ้ำยังเป็นการก่อภาระให้แก่ประชาชนเกินสมควรในการมาดำเนินการขอใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาต อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศแม้จะมีได้มีการยกเลิกควบคุมหรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบิลเลียด แต่ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนมาตรการการควบคุมโดยผ่อนคลายนโยบายลง เช่น ในประเทศฟิลิปปินส์ ที่ในอดีตบิลเลียดถูกควบคุมอย่างเคร่งครัดโดยมีการกำหนดให้ต้องมีการขออนุญาต รวมถึงมีการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น อายุของผู้ที่สามารถเข้าใช้บริการ การห้ามกระทำความผิดที่ไม่ว่าประสงค์หรือผิดกฎหมายในสถานที่เล่นบิลเลียดดังกล่าว แต่ได้ปรับเปลี่ยนเงื่อนไขโดยไม่ต้องขออนุญาตเปิดสถานที่ที่ใช้บิลเลียดแต่อย่างใด และมีเงื่อนไขกำหนดเพียงแค่ว่าสถานที่ดังกล่าวเว้นระยะห่างจากสถานที่ที่ถูกกฎหมายกำหนดเท่านั้น นอกจากนี้ ในบางประเทศก็ยังคงกำหนดเงื่อนไขการเล่นบิลเลียดอย่างเคร่งครัดโดยกำหนดให้ต้องขออนุญาตในการเปิดสถานที่ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อควบคุมสถานที่ดังกล่าวให้สามารถดำเนินการได้โดยชอบและเป็นปกติสุข เช่น มลรัฐอลาบามาหรือเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

(3) มาตรการทางกฎหมายที่แต่ละประเทศใช้ควบคุม ประเทศที่ยังมีการควบคุมและกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบิลเลียด พบว่าประเทศส่วนใหญ่จะใช้มาตรการในการควบคุมโดยแต่ละประเทศนั้นได้บัญญัติไว้ในกฎหมายที่แตกต่างกัน เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เรื่องการควบคุมสถานที่เล่นบิลเลียดจะปรากฏในกฎหมายของมลรัฐหรือกฎหมายเทศบาลเมือง ในประเทศฟิลิปปินส์ปรากฏในกฎหมายของพระราชบัญญัติสาธารณรัฐเป็นกฎหมายที่กำหนดแนวนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ หรือในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงที่อาศัยกฎหมายบริการสาธารณสุขและเทศบาล ทั้งนี้ มาตรการทางกฎหมายที่แต่ละประเทศใช้ควบคุมมิใช่มาตรการในทางอาญาแต่อย่างใด

(4) ลักษณะการบัญญัติกฎหมาย แต่ละประเทศได้บัญญัติรายละเอียดไว้แตกต่างกัน พบว่ามีเพียงมลรัฐอลาบามาและเขตบริหารพิเศษฮ่องกงเท่านั้นที่ได้กำหนดเกณฑ์ในการที่จะต้องขออนุญาต นั้นจะขึ้นอยู่กับประกอบธุรกิจที่ประชาชนสามารถเข้าถึงเป็นหลัก ในมลรัฐอลาบามาจะใช้หลักเกณฑ์เรื่องสถานที่สาธารณะใด ๆ ที่อนุญาตให้เล่นเกมบิลเลียดและมีการเรียกเก็บเงิน แต่ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงใช้เกณฑ์จำนวนโดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการบิลเลียด 4 โต๊ะขึ้นไปต้องขออนุญาต อย่างไรก็ตาม การขออนุญาตตั้งโต๊ะบิลเลียดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศนี้ใช้บังคับเฉพาะกรณีการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะที่มีลักษณะเป็นการเข้าถึงได้ของประชาชนเป็นหลัก มิรวมถึงการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อใช้เป็นส่วนตัวในเคสสถานหรือเพื่อการสังสรรค์ระหว่างกลุ่มบุคคลในบริษัท สมาคม สโมสรแต่อย่างใด นอกจากนี้ ในหลายประเทศก็ได้มีการกำหนดเงื่อนไขการเล่นบิลเลียดที่คล้ายคลึงกัน เช่น การกำหนดอายุของผู้ที่สามารถเข้าใช้บริการในสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียด เช่น ในมลรัฐเวอร์จิเนียหรือในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง เป็นต้น การกำหนดเวลาเปิดและปิดทำการของสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียด เช่น ในประเทศฮ่องกงหรือในมลรัฐเวอร์จิเนีย เป็นต้น การห้ามเล่นการพนันในบริเวณสถานที่สำหรับเล่นบิลเลียด เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ มลรัฐอลาบามา มลรัฐเวอร์จิเนีย เป็นต้น ทุกประเทศไม่ได้มีการกำหนดจำนวนโต๊ะบิลเลียดขั้นสูงที่สามารถตั้งได้ และในทุกประเทศไม่ได้กำหนดให้ต้องขอใบอนุญาตหรือควบคุมในกรณีที่เป็นที่ตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อใช้เป็นส่วนตัวในเคสสถานหรือใช้เพื่อความสังสรรค์ในสมาคม บริษัท สโมสรระหว่างสมาชิก

(5) โทษที่กฎหมายกำหนด แต่ละประเทศได้กำหนดอัตราโทษของผู้กระทำความผิดไว้แตกต่างกัน ในกฎหมายของบางประเทศกำหนดโทษปรับ โทษจำคุก โทษการเพิกถอนใบอนุญาต รวมถึงโทษเกี่ยวกับการใช้แรงงาน การที่จะได้รับโทษใดจะขึ้นอยู่กับความผิดที่ได้กระทำ เช่น มลรัฐอลาบามาบุคคลใดเก็บรักษา ให้บริการ หรือจัดแสดงโต๊ะบิลเลียดในสถานที่ที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ไม่ว่าจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ นอกจากเมืองที่ขออนุญาตจะต้องถูกปรับไม่น้อยกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐแต่ไม่เกิน 100 ดอลลาร์สหรัฐต่อหนึ่งโต๊ะ และอาจถูกตัดสินโทษให้ใช้แรงงานในเมืองไม่น้อยกว่า 30 วันแต่ไม่เกิน 50 วัน หรือในมลรัฐเวอร์จิเนีย อาจมีการเพิกถอนใบอนุญาตในการดำเนินการของสถานประกอบการได้นอกจากค่าปรับที่กำหนดไว้ ในการดำเนินคดีใด ๆ สำหรับการละเมิดมาตรานี้โดยสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีผู้เยาว์อยู่ในห้องพูลหรือห้องบิลเลียด หรือในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงบุคคลใดที่ป้องกันขัดขวางหรือขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องจะมีความผิดในการกระทำความผิดและต้องระวางโทษปรับในระดับ 2 และจำคุก 6 เดือน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวทางการควบคุมและมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับกีฬาบิลเลียดแล้ว ผู้วิจัยเห็นสมควรนำมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการนำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพื่อให้ค้นพบความเหมาะสมของการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการควบคุมและกำหนดมาตรการทางกฎหมายต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทยเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายหลักที่ควบคุมบิลเลียดอยู่คือตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ยังมีข้อบกพร่อง เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่การเล่นบิลเลียดในทุกกรณีอันเป็นการเคร่งครัดมากเกินไป ทำให้ประชาชนเข้าถึงกีฬาบิลเลียดอย่างยากลำบาก ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้นำกีฬาบิลเลียดออกจากบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และหามาตรการอื่นมาใช้ทดแทนมาตรการทางอาญา ดังนั้น มาตรการที่สามารถนำมาใช้ทดแทนมาตรการทางอาญา แต่ในขณะเดียวกันก็ยังสามารถควบคุมบิลเลียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรจัดให้อยู่ในลักษณะของมาตรการทางปกครอง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดและไม่เป็นการใช้กฎหมายอาญามากจนเกินความจำเป็น การอาศัยมาตรการปกครองในการควบคุมนั้นสามารถลดการใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยไม่จำเป็นได้ ยังสามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงกีฬาบิลเลียดได้ง่ายขึ้น ดังจะเห็นได้จากในบางประเทศที่ยกเลิกการควบคุม เช่น ในประเทศอังกฤษ หรือเปลี่ยนมาตรการการควบคุมบิลเลียดมาเป็นการควบคุมบิลเลียดโดยไม่มี การออกใบอนุญาต เช่น ในประเทศฟิลิปปินส์ บิลเลียดในฐานะกีฬาสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ที่สามารถสร้างและฝึกฝนนักกีฬาที่มีความสามารถและมีศักยภาพได้

ผู้วิจัยยังเห็นสมควรควบคุมสถานที่ที่ประกอบกิจการบิลเลียดสาธารณะในประเทศไทยอยู่ โดยการนำกฎหมายปกครองที่เหมาะสมมาใช้บังคับ นำกฎหมายที่ควบคุมกีฬาในร่มในประเทศไทยที่มีลักษณะคล้ายกีฬาบิลเลียด รวมถึงกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง กำหนดความผิดทางปกครองในการควบคุมการเล่นบิลเลียด สถานที่ที่ใช้ในการเล่นบิลเลียด หรือการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบิลเลียดมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์หาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับกฎหมายไทย จะต้องคำนึงถึงบริบทของสังคมไทยและปัญหาของสังคมไทยที่แตกต่างจากในต่างประเทศ และลักษณะเฉพาะของกีฬาบิลเลียดที่แตกต่างกับกีฬาชนิดอื่น ทั้งนี้จะพิจารณาสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม จารีตประเพณี และสภาพสังคมไทยประกอบกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมของประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรพิจารณามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกีฬาบิลเลียดในต่างประเทศมา

พิจารณาร่วมกับมาตรการอื่น ๆ ในประเทศไทยที่เคยมีการเสนอหรือหาวิธีเพื่อที่จะกำหนดแนวทางการควบคุมและกำหนดมาตรการทางกฎหมายต่อกีฬาบิลเลียดในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

บิลเลียดเป็นกีฬามาตรฐานในระดับนานาชาติที่มีการแข่งขันในทุกรายการและทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนุกเกอร์เป็นกีฬาที่ได้รับการยอมรับและจัดให้มีการแข่งขันเกือบทุกรายการของกีฬาสมัครเล่น ในส่วนของกีฬาอาชีพนั้น สนุกเกอร์ถือว่าเป็นกีฬาอาชีพในระดับต้น ๆ ของประเทศและของโลก อย่างไรก็ตามในอีกแง่หนึ่งบิลเลียดเป็นการเล่นในร่ม รวมถึงในอดีตยังเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ของบุคคลในสถานที่เล่นบิลเลียดดังกล่าวอาจจะรวมถึงกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือผิดกฎหมายได้ ถึงแม้ว่าสาเหตุของการกระทำผิดกฎหมายต่าง ๆ จะไม่ได้เกิดจากการเล่นบิลเลียดโดยตรงแต่เมื่อสถานที่เล่นบิลเลียดนั้นเป็นสถานที่ที่มีความสุ่มเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำ ความผิดหรือก่ออาชญากรรมได้ ดังนั้น ในหลาย ๆ ประเทศจึงต้องมีการควบคุมสถานที่เล่นบิลเลียดดังกล่าวได้ ไม่ว่าจะเป็นประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ หรือเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ทั้งนี้ ทุกประเทศควบคุมโดยระบบอนุญาตเนื่องจากระบบอนุญาตเป็นระบบที่มีความเข้มงวดสูงมาก สามารถตรวจสอบได้ง่าย และจะไม่อนุญาตให้ผู้ใดกระทำการที่ ต้องขออนุญาตจนกว่าจะได้รับการอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการได้รับอนุญาตจากศาล เช่น ในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ในมลรัฐอลาบามา หรือการอนุญาตจากหน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ในประเทศฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวยอร์ก หรือเขตบริหารพิเศษฮ่องกง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เงื่อนไขในการขออนุญาตนั้นจะจำกัดเฉพาะการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะหรือการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อประกอบธุรกิจเท่านั้น ไม่รวมถึงการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อใช้เป็นส่วนตัวในเคสสถานหรือสถานที่พักอาศัย หรือเป็นการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อความบันเทิงหรือเพื่อสังสรรค์ระหว่างบุคคลในสมาคม สโมสร นิติบุคคล หรือองค์กรอื่น ๆ เท่านั้น

นอกจากที่กฎหมายในประเทศที่กล่าวมาข้างต้นจะต้องขออนุญาตตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะแล้ว ในกฎหมายของแต่ละประเทศยังได้กำหนดเงื่อนไขในการควบคุมและมาตรการอื่น ๆ ทางกฎหมายไว้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าใช้บริการในสถานที่ดังกล่าว หรือการห้ามมิให้กระทำการที่ผิดกฎหมายในสถานที่เล่นบิลเลียดดังกล่าว เช่น การห้ามเล่นการพนันในบริเวณโต๊ะบิลเลียด หรือการควบคุมความปลอดภัยทางด้านสถานที่ เช่นความปลอดภัยของอาคาร รวมถึงให้อำนาจเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบสถานที่ดังกล่าวได้ ถ้าหากมีการฝ่าฝืนในเรื่องในเรื่องใบอนุญาตหรือเงื่อนไขการควบคุมประการใด ก็จะมีการกำหนดโทษไว้หลากหลาย เช่น ในประเทศอังกฤษ การฝ่าฝืนตั้งโต๊ะบิลเลียดโดยไม่มีใบอนุญาตจะมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก หรือในสหรัฐอเมริกา มลรัฐ

อลาบามามีโทษเกี่ยวกับการใช้แรงงาน โทษจำคุกและโทษปรับ กรณีการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะ นอกเขตที่ได้ขออนุญาตไว้ หรือโทษเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาต เช่น ในสหรัฐอเมริกา มลรัฐเวอร์จิเนียกำหนดโทษการเพิกถอนใบอนุญาตไว้กรณีที่อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนเข้าใช้บริการในโต๊ะบิลเลียดสาธารณะดังกล่าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไปแนวความคิดเกี่ยวกับบิลเลียดในฐานะกีฬาได้รับการยอมรับมากขึ้น รวมถึงสภาพของสถานที่ประกอบกิจการบิลเลียดก็ได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ได้มีสภาพเป็นแหล่งมั่วสุมดังเช่นในอดีต แต่ได้เปลี่ยนสภาพเป็นสถานที่เพื่อความบันเทิงที่สามารถใช้เวลากับครอบครัว เพื่อนฝูง และการที่ควบคุมสถานที่เล่นบิลเลียดอย่างเคร่งครัดยังส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจต่าง ๆ เป็นภาระแก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการที่จะต้องมาดำเนินการขออนุญาตใบอนุญาต ต่อใบอนุญาต รวมถึงต้องมาปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด ดังนั้น ในหลายประเทศจึงได้มีการยกเลิกมาตรการในการควบคุมทางกฎหมาย เช่น ในประเทศอังกฤษที่พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจโรงบิลเลียดสาธารณะประสบปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตใบอนุญาตและต่อใบอนุญาต การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น การห้ามประกอบกิจการในวันอาทิตย์หรือวันหยุดต่าง ๆ ทำให้ขาดรายได้จึงได้ยกเลิกบทบัญญัติที่ควบคุมบิลเลียดไป หรือในสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวยอร์กที่การประกอบกิจการบิลเลียดเคยเป็นกิจการที่ต้องถูกควบคุมตามประมวลกฎหมายปกครองของมลรัฐนิวยอร์ก แต่เนื่องจากการดำเนินการขออนุญาตใบอนุญาตในการประกอบกิจการโต๊ะบิลเลียดนั้นมีค่าใช้จ่ายและต้องดำเนินการต่อใบอนุญาตทุกสองปี ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมต่อการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพิ่มหนึ่งตัว ดังนั้น เมื่อมีการปรับโครงสร้างองค์กรของกรมกิจการคุ้มครองผู้บริโภคในมลรัฐนิวยอร์กใหม่ จึงได้มีการพิจารณายกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการบิลเลียดด้วย หรือในบางประเทศ เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ที่แม้จะมีได้มีการยกเลิกบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวแต่ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการควบคุมการตั้งโต๊ะบิลเลียดสาธารณะโดยจากเดิมที่ให้อำนาจหน่วยงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตก็เหลือเพียงการควบคุมระยะทางของสถานที่ตั้งดังกล่าวจากสถานที่สาธารณะอื่น ๆ เท่านั้นมิได้กำหนดให้ต้องขออนุญาตแต่อย่างใด

ดังนั้น ในบางประเทศก็ได้ยกเลิกบทบัญญัติที่มีการควบคุมหรือมีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับบิลเลียดเอาไว้แล้ว ส่วนในประเทศที่ยังบังคับใช้อยู่นั้นก็จัดอยู่ในประเภทของกฎหมายที่สำคัญมากนัก เช่น ในสหรัฐอเมริกา มลรัฐอลาบามาก็บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายของมลรัฐ หรือในมลรัฐเวอร์จิเนียที่บัญญัติในประมวลกฎหมายของเมืองต่าง ๆ ในมลรัฐ ในประเทศฟิลิปปินส์แม้จะ

บัญญัติในรัฐบัญญัติอันมีศักดิ์เทียบเท่ากับพระราชบัญญัติ แต่เนื้อหานั้นจะเป็นการให้อำนาจแก่หน่วยงานท้องถิ่นในการกำกับดูแลการประกอบกิจการดังกล่าวนั้น หรือแม้แต่ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงก็เป็นกฎหมายของกระทรวงสาธารณสุขและบริการของเทศบาล มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ควบคุมบิลเลียดนั้นเป็นมาตรการที่ให้อำนาจหน่วยงานท้องถิ่นเป็นผู้กำกับดูแล ทั้งนี้ เนื่องจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการนั้นหากหน่วยงานท้องถิ่นเป็นผู้กำกับดูแลก็จะสามารถดำเนินการควบคุมและตรวจสอบได้ง่ายกว่า รวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่นจะสามารถออกมาตรการที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นได้เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหนึ่งอาจจะไม่เหมือนกับปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอื่น ๆ ในส่วนมาตรการที่ควบคุมนั้นจะพบว่าในกฎหมายของประเทศยังคงควบคุมบิลเลียดอยู่นั้นจะเน้นควบคุมเกี่ยวกับสถานที่ที่ติดตั้งบิลเลียดเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความปลอดภัยของสถานที่ดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สหรัฐอเมริกา มลรัฐอลาบามาหรือมลรัฐเวอร์จิเนีย มีมาตรการอื่น ๆ ประกอบเช่นการห้ามมิให้เยาวชนเข้าใช้บริการ แต่ทั้งนี้ก็ได้เคร่งครัดจนถึงขนาดที่เยาวชนไม่สามารถเข้าถึงได้เลย เช่น ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงที่แม้จะมีมาตรการห้ามมิให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการแต่จำกัดช่วงเวลาเพียงหลัง 20.00 นาฬิกาจนถึง 10.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้นเท่านั้น หรือมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมสถานที่มิให้อยู่ในบริเวณที่ใกล้กับสถานที่สาธารณะอื่น ๆ เช่น ในประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อลดการรบกวนสถานที่สาธารณะนั้นหรือกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดูแลสถานที่ดังกล่าวในเรื่องความปลอดภัยของอาคาร ระบบต่าง ๆ ภายในอาคาร ไม่ว่าจะ เป็นเขตบริหารพิเศษฮ่องกงหรือสหรัฐอเมริกา ในมลรัฐอลาบามาและมลรัฐเวอร์จิเนีย การควบคุมและการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมบิลเลียดในต่างประเทศจะเน้นไปที่การควบคุมสถานที่ที่เปิดให้บริการเกี่ยวกับบิลเลียดที่สาธารณชนเข้าถึงได้เท่านั้น กำหนดให้เป็นสถานที่เพื่อความบันเทิง และจะเน้นควบคุมไปที่ความปลอดภัยของสถานที่ดังกล่าวเป็นหลัก คำนึงถึงสวัสดิภาพและสุขอนามัยของประชาชนผู้เข้าใช้บริการและประชาชนที่อยู่บริเวณโดยรอบเป็นหลัก

ในประเทศไทย บิลเลียดมีวิวัฒนาการในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน อย่างไรก็ตาม สถานที่เล่นบิลเลียดในอดีตก็ประสบปัญหาเหมือนดังในประเทศอื่น ๆ คือ ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เล่นบิลเลียดซึ่งเป็นที่ร่มนั้นถูกใช้เป็นแหล่งมั่วสุม มีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในสถานที่นั้นได้ ประกอบกับในอดีตได้มีการตัดแปลงการเล่นบิลเลียดเป็นบิลเลียดรูหรือบิลเลียดหลุมเพื่อใช้เล่นการพนันโดยเฉพาะ อันเป็นการทำให้บิลเลียดได้รับผลกระทบถูกเล่นอย่างการพนันและถูกมองว่าเป็นการพนันอย่างหนึ่งด้วย ดังนั้น จึงต้องมีการควบคุมบิลเลียดไว้โดยกำหนดให้เป็นการเล่นในบัญชี ข. ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นการเล่นที่ไม่ต้องห้าม

เด็ดขาดแต่เป็นการเล่นที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะสามารถจัดให้เป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต หลังจากนั้นกระทรวงมหาดไทยได้มีนโยบายการห้ามออกใบอนุญาตบิลเลียดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยมีหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 15477/2504 ลงวันที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2504 ห้ามออกใบอนุญาตใน กิจการดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2505 เป็นต้นมา ทำให้บิลเลียดมีกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 คือ กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พุทธศักราช 2503) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พุทธศักราช 2534) ที่กำหนดให้สามารถมีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตได้เฉพาะ 2 กรณีเท่านั้นคือในเคสสถานจำนวนไม่เกิน 1 โต๊ะ และในสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จำนวนไม่เกิน 5 โต๊ะ

ในด้านปัจจัยการสนับสนุนจากรัฐบาลหรือการกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมได้รับค่อนข้างน้อย ในด้านการค้นหาคัดเลือกนักกีฬา พบว่าสมาคมมีปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือครอบครัว เพราะความเข้าใจของกีฬาชนิดนี้ยังมีความเห็นว่าเป็นกีฬาที่ไม่ควรให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกีฬาชนิดนี้เนื่องจากยังเห็นว่าเป็นแหล่งมั่วสุม และสมาคมก็ไม่มีศูนย์ฝึกกีฬาบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ในจังหวัดหรือภูมิภาคต่าง ๆ การที่กีฬาบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ยังคงอยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทำให้สมาคมหรือองค์กรเอกชนไม่สามารถนำนักกีฬาที่มีอายุน้อยมาฝึก รวมถึงผู้ปกครองก็ไม่สนับสนุน ทำให้กีฬาบิลเลียดในประเทศไทยไม่ได้รับการยอมรับและพัฒนามากเท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรยกเลิกบิลเลียดจากการเป็นการพนันในบัญชี ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และหามาตรการทางกฎหมายอื่นเพื่อใช้ควบคุมกีฬาบิลเลียด

จากการศึกษามาตรการควบคุมบิลเลียดที่เสนอในประเทศไทยแล้วพบว่าข้อเสนอที่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือการชำระเป็นพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่โดยที่บิลเลียดยังคงเป็นการพนันที่ถูกบัญญัติชื่อไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินั้นไม่ใช่มาตรการที่ควรนำมาบังคับใช้กับกีฬาบิลเลียด ทั้งนี้ เนื่องจากที่ได้ศึกษาแล้วว่าโดยสภาพนั้น บิลเลียดไม่ใช่การเล่นอันจะเข้าลักษณะของการพนัน ไม่มีเหตุความจำเป็นทางสังคมใด ๆ ที่จะกำหนดให้บิลเลียดเป็นการพนัน แม้จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือชำระเป็นร่างพระราชบัญญัติการพนันฉบับใหม่โดยที่บิลเลียดยังคงถูกบังคับดังเดิมนั้น ก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนากีฬาบิลเลียดในประเทศไทยได้ เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายการพนันในประเทศไทยนั้นมีขึ้นเพื่อควบคุมการเล่นที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ไม่เหมาะสมที่จะ

นำมาใช้ควบคุมบิลเลียดได้รับการยอมรับว่าเป็นกีฬาและควรจะสามารถเข้าถึงได้แก่ประชาชนทุกคน ส่งผลให้กีฬาบิลเลียดในประเทศไทยมีข้อจำกัด ไม่ได้รับการสนับสนุนและไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การกำหนดให้บิลเลียดเป็นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนันนั้นยังเป็นการใช้กฎหมายอาญาโดยไม่จำเป็นและขัดต่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่เห็นควรปล่อยให้การเล่นบิลเลียดนั้นเป็นไปโดยเสรีไม่มีการควบคุมใด ๆ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เล่นบิลเลียดซึ่งเป็นสถานที่สาธารณะว่ายังคงเป็นปัญหาในบางส่วน เนื่องจากบิลเลียดเป็นเกมกีฬาสังสรรค์เพื่อความบันเทิงในที่ร่มและมักจะมาควบคู่กับสิ่งอบายมุข เช่น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น เมื่อสถานที่ดังกล่าวเป็นที่ร่มทำให้ยากต่อการตรวจสอบหรือควบคุมในเรื่องสุขอนามัยและสวัสดิภาพของบุคคลที่เข้าใช้บริการหรือประชาชนโดยรอบ ซึ่งถ้าหากมีการควบคุมสถานที่ดังกล่าวให้เป็นไปโดยเรียบร้อยก็จะสามารถลดปัญหาการเป็นแหล่งมั่วสุมหรือแหล่งอาชญากรรมไปได้

6.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาประกอบกันทั้งหมดแล้ว ดังนั้น แนวทางที่ผู้วิจัยเสนอคือมีการแก้ไขความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยการยกเลิกการควบคุมบิลเลียดจากการถูกจัดให้เป็นการพนันในบัญชี ข. ลำดับที่ 23 และปรับเปลี่ยนรูปแบบการควบคุมบิลเลียดรวมถึงการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาใช้ระบบขออนุญาตเฉพาะกรณีที่ต้องตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อประกอบธุรกิจเท่านั้น สาเหตุเพราะเปิดโอกาสให้คนเข้าถึงบิลเลียดได้อย่างง่ายดายขึ้นไม่ว่าการเข้าถึงในเคสสถาน ตั้งเพื่อความบันเทิงในร้านอาหาร โรงแรม หรือเปิดเป็นโรงเรียนฝึกสอนได้ แต่ที่ยังคงไว้เฉพาะการประกอบธุรกิจ เพราะในส่วนใหญ่สถานประกอบการมักจะเป็นสถานที่ที่มีปัญหา มักเป็นแหล่งมั่วสุมหรือสามารถประกอบการทำความผิด เพราะมักจะมีการขายแอลกอฮอล์หรือเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคคล เป็นที่ที่ลับตามีรั้วรอบมิดชิด ยากต่อการพบเห็นของบุคคลอื่น จึงยังเห็นสมควรให้มีการควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการตั้งโต๊ะบิลเลียดที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้และมีค่าใช้จ่าย การควบคุมไม่ใช่ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่เป็นการควบคุมตามกฎหมายปกครอง ทั้งนี้เนื่องจากบิลเลียดโดยสภาพแล้วมิใช่การพนัน รวมถึงการบังคับตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ยังเป็นการไม่เหมาะสมและเคร่งครัดเกินไปจนส่งผลกระทบต่อบิลเลียดในฐานะกีฬา การกำหนดให้อยู่ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นการใช้กฎหมายอาญาไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ใช้กฎหมายอาญาเกินความจำเป็น

ในกรณีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น พูลหรือสนุกเกอร์ เป็นส่วนตัวเห็นสมควรให้สามารถเล่นได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาต แต่กรณีที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันนั้นผู้วิจัยเห็นสมควรให้เล่นได้ แต่ทั้งนี้ควรจะมีการได้รับอนุญาตก่อน กฎหมายที่ผู้วิจัยเสนอให้ใช้ควบคุมกรณีที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันคือ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 หมวด 7 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ 9 กิจการที่เกี่ยวกับบริการ ที่จะต้องมีการกำกับดูแลการประกอบกิจการ ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแล สภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ มีการควบคุมปัญหามลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการของตน และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากโดยสภาพแล้วการเล่นบิลเลียดมิใช่การเล่นที่สร้างปัญหาแต่อย่างใด หากเพียงแต่มีคนนำบิลเลียดมาเป็นสื่อกลางในการเล่นการพนันหรือมาขายผลการแข่งขัน รวมถึงสถานที่ที่ใช้เล่นบิลเลียดซึ่งเป็นที่รุ่มร้อนอาจเป็นช่องทางหรือสถานที่ในการกระทำความผิดหรือเป็นแหล่งมั่วสุมของบุคคลได้ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 นั้นเป็นการควบคุมเพื่อประกอบธุรกิจเท่านั้น เทียบเคียงกับการเล่นโบว์ลิ่ง สเก็ต ที่เคยถูกควบคุมด้วยกฎหมายอื่นด้วยสาเหตุคล้ายกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางการควบคุมบิลเลียดของสหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงที่ควบคุมห้องบิลเลียดโดยมองเรื่องสุขอนามัยของห้องบิลเลียดเช่นเดียวกัน เนื่องจากหลายประเทศก็ตระหนักว่าการประกอบธุรกิจบิลเลียดเป็นสิ่งที่ปัญหาอาจเป็นช่องว่างในการกระทำความผิดได้ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 ยังสอดคล้องกับแนวทางของต่างประเทศที่ให้หน่วยงานท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุม กำกับดูแลกิจการดังกล่าว เนื่องจากหน่วยงานท้องถิ่นสามารถตรวจสอบได้อย่างใกล้ชิด สามารถออกกฎเกณฑ์และมาตรการที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นได้ การควบคุมตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง กิจการที่มีกระบวนการผลิตหรือกรรมวิธีการผลิตที่ก่อให้เกิดมลพิษหรือสิ่งที่ทำให้เกิดโรค จะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณข้างเคียงนั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ทางเสียง แสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน รังสี ฝุ่นละออง เขม่า เถ้า ฯลฯ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจึงเป็นกิจการที่ต้องมีการกำกับการประกอบกิจการเนื่องจากในกระบวนการผลิตหรือกรรมวิธีการผลิตในการประกอบการ อาจเกิดมลพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพได้จากการประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่มีการควบคุมป้องกัน

ที่ดี ดังนั้น การดำเนินการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจำเป็นจะต้องทราบถึงมลพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพทั้งพนักงานและประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 มาตรา 31³⁰⁶ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแล้ว แต่ยังไม่มียกเว้นบังคับใช้ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งนี้ เพราะมาตรา 32³⁰⁷ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดประเภทของ กิจการตามประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขทุกประเภทกิจการหรือบางกิจการที่ต้องมีการควบคุมในท้องถิ่นนั้น หมายความว่ากิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่รัฐมนตรีประกาศนั้น จะมีผลบังคับใช้ในท้องถิ่นใด ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อกำหนดของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเสียก่อนและไม่จำเป็นต้องประกาศทุกกิจการควรเน้นเฉพาะกิจการที่เป็นปัญหาของท้องถิ่นเท่านั้น

กรณีที่ประกอบการในลักษณะที่เป็นการค้า ผู้ประสงค์จะขอเปิดบริการจะต้องทำการขออนุญาตต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องตามลักษณะประเภทของกิจการที่ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช 2535 (ประเภทของโรงงาน) พระราชบัญญัติการควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2535 (ลักษณะของอาคารสถานประกอบการ) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พุทธศักราช 2535 (การใช้สารเคมี วัตถุเชื้อเพลิง) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และหากกิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม ผู้ประกอบการหรือประชาชนที่จะขออนุญาตจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ต้องดำเนินการขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ข้อกำหนดท้องถิ่นมีผลบังคับใช้และเมื่อพ้น 90 วันดังกล่าวแล้วผู้ที่ประกอบกิจการจะต้องขอและได้ใบอนุญาต

³⁰⁶ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 มาตรา 31 บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ”

³⁰⁷ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 มาตรา 32 บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา 31 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทของกิจกรรมตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับผู้ดำเนินการตาม (1) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ได้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ”

จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามขั้นตอนในข้อกำหนดท้องถิ่นว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอและการต่อไปอนุญาตเสียก่อนจึงจะดำเนินการกิจการดังกล่าวนี้ได้พร้อมผู้ประกอบการหรือประชาชนที่ขออนุญาตจะต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดท้องถิ่น

2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ราชการ ส่วนท้องถิ่นออกเป็นข้อกำหนดท้องถิ่นหากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามมาตรา 73³⁰⁸

3) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเฉพาะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุไว้ในใบอนุญาต กรณีจำเป็น (ถ้ามี) หากฝ่าฝืนเงื่อนไขเฉพาะจะมีความผิดตามมาตรา 76³⁰⁹

กรณีที่ประกอบการที่ไม่ใช่ลักษณะเป็นการค้า กฎหมายกำหนดไว้ว่าไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทั่วไป ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้สำหรับกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 เป็นเงื่อนไขเฉพาะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุเพื่อมิให้เกิดการใช้สถานที่ใช้ประกอบกิจการบิลเลียดเป็นแหล่งมั่วสุมหรือแหล่งก่ออาชญากรรมอีก โดยการกำหนดเวลาเปิดและปิดทำการ วันปฏิบัติราชการตามปกติระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกาถึงเวลา 01.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกาถึงเวลา 01.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น หรือห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตโอนใบอนุญาตให้ผู้อื่นไปใช้ หรือห้ามมิให้เล่นเป็นอย่างอื่นนอกจากการเล่นอย่างการนับแต้ม ขณะกันเป็นเกมส์สั้นเกมส์ยาวหรือเล่นอย่างอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์หรือรัสเซียเชียนพูล เป็นต้น

ในเรื่องการพนัน การเล่นพนันบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือการทายผลการแข่งขันบิลเลียดหรือการเล่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นการพนันกันไม่ว่าจะเป็นบริเวณส่วนตัวหรือว่าในสถานประกอบธุรกิจก็ตาม ก็จะเข้าลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัติการ

³⁰⁸ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 มาตรา 73 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความใน มาตรา 20 (5) มาตรา 32 (2) มาตรา 35 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 40 (2) หรือ (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 29 มาตรา 35 (2) หรือ (3) หรือมาตรา 40 (1) (4) (5) (6) หรือ (7) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท”

³⁰⁹ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 มาตรา 76 บัญญัติว่า “ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา 33 วรรคสอง หรือมาตรา 41 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

พจน์ พุทธศักราช 2478 มาตรา 4 ทวิ เป็นบทบัญญัติที่ใช้อุดช่องว่างสำหรับการพจน์รูปแบบอื่น ๆ และสามารถเอาผิดได้หากมีการเล่นการพจน์ อย่างไรก็ตาม หากจะป้องกันและปราบปรามการการแพร่หลายของการพจน์หรือการเดิมพันกีฬาหรือการแข่งขันต่าง ๆ ควรระบุประเภทการพจน์ดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ โดยระบุเป็นการควบคุม “พจน์ทายผลกีฬาหรือการแข่งขันต่าง ๆ” เพื่อให้สามารถเอาผิดผู้พจน์ได้อย่างครอบคลุมทุกชนิดกีฬา รวมถึงการพจน์บิลเลียดด้วย เพื่อยับยั้ง ปราบปรามไม่ให้ผู้กระทำผิดกล้าที่จะเข้าเสี่ยง

ดังนั้น นอกจากบิลเลียดแล้วผู้วิจัยเห็นควรว่าต้องตรวจสอบการเล่นที่ถูกบัญญัติไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข. เป็นสำคัญเพื่อเป็นความยืดหยุ่นในการบังคับใช้และเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ใช้ดุลยพินิจของผู้ที่มีอำนาจเกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบในช่วงสถานการณ์หรือช่วงเวลานั้น ๆ จะส่งผลให้การควบคุมการพจน์มีประสิทธิภาพ การนำการเล่นที่ล้ำสมัยหรือไม่เป็นที่รู้จักในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. รวมไปถึงการเล่นที่ใช้ทักษะเป็นสำคัญจึงไม่ควรควบคุมและกำหนดให้เป็นการพจน์ ได้แก่ แข่งเรือพุง แข่งเรือลำ วิ่งวัวคน มวยปล้ำ ยิงเป้า สะบ้าทอย สะบ้าชุด ฟุตบอลโต๊ะ เป็นต้น ที่สามารถพิจารณาว่าเป็นกีฬาที่ได้หรือการเล่นอื่น เช่น โยนห่วง ชีร์รูป โยนสตาจค์ หรือวตุถุใด ๆ ลงในภาชนะเหล่านี้เป็นการเล่นที่ใช้ทักษะเป็นสำคัญอันมิใช่การพจน์แต่อย่างใด

เมื่อหน่วยงานของรัฐลดการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่จำเป็นลงย่อมสามารถลดงบประมาณแผ่นดินลงได้ และสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปใช้กับการบังคับใช้กฎหมายที่จำเป็น จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประชาชนจะไม่ถูกบังคับใช้กฎหมายที่มีลักษณะเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร หรือกฎหมายอื่นที่ล้ำสมัย ไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม อาจมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็น เมื่อมีการยกเลิกกฎหมายควบคุมการประกอบกิจการของประชาชนเกินความจำเป็น การประกอบกิจการของประชาชนก็จะเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากยิ่งขึ้น และจะเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ดียิ่งขึ้นด้วย

ภาคผนวก ก

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาปัญหาบิลเลียดหลุมว่าเข้าลักษณะอาญาและเป็นการพนันประเภทที่ 2

คัดจากหนังสือพิมพ์เดลิเมล์ วันพุธที่ 20 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2471

๒๑-
(เดลิเมล์หนังสือพิมพ์เดลิเมล์ ฉบับที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๑)
อธิบดีกรมอัยการพิจารณาปัญหาบิลเลียดหลุม
ว่าเข้าลักษณะอาญาและเป็นการพนันประเภทที่ ๒
เป็น 64148

มหาอำมาตย์ตรี พระยามานวราชเสวี อธิบดีกรมอัยการ
ได้วินิจฉัยเรื่องการพนันชนิด "บิลเลียดหลุม" ว่าจะเป็นการผิดกฎหมาย
การพนันหรือไม่ และให้ส่งคำวินิจฉัยนั้นไปยังกรมตำรวจ ฯ มีสำเนาขอ
ความดังต่อไปนี้ .-

เวลาที่มีการ เล่นชนิดหนึ่งแพร่หลายมากในจังหวัดพระนคร เรียก
กันว่า "บิลเลียดหลุม" วิธีเล่น ใช้โต๊ะสี่เหลี่ยมตั้งขาขนาดโต๊ะบิลเลียด
เล็ก ทางปลายโต๊ะข้างหนึ่ง มีหลุมเรียงรายเป็นกลุ่ม รวม ๕ หลุม
มีเลขประจำหลุมตั้งแต่เลข ๑ ถึง เลข ๕ มีลูกกลมหัวควายไม้ขนาดเล็ก
กว่าลูกบิลเลียด รวม ๖ ลูกข้าง ๕ ลูกข้าง ผู้เล่นจะเป็นก็คนที่ตามวาง
สตางค์ก้นละเท่า ๆ กัน (จะเป็นคนและเท่าใดก็แล้วแต่จะตกลง กัน) ไว้เป็น
กองกลางแล้ว ทุกคนยัดลูกเหล็ก หรือลูกกลิ้งลงหลุมปลายโต๊ะข้างหนึ่ง
ซึ่งไม่มีหลุมไปยังปลายโต๊ะอีกข้างหนึ่ง ซึ่งมีหลุมเรียงรายอยู่ ถ้าลูกกลิ้ง
หยดที่ลูกเหล็กหรือกลิ้งไปไม่ลงหลุมเลย ผู้ยัดหรือกลิ้งก็ไม่ได้แต้ม ถ้าลง
หลุม เลขที่เท่าใด ก็ได้แต้มเท่านั้น ถ้าลงหลุมมากกว่าหลุมหนึ่ง ก็เอา
แต้มประจำหลุมที่ลง นั้นบวกกันนับเป็นแต้มได้ โดยวิธีนี้ คนใดได้แต้มมาก
ที่สุด คนนั้นเป็นผู้ชนะได้กรรมสิทธิ์ในเงินกองกลางทั้งหมด ฝ่ายเจ้าของ
โต๊ะวงโคคาชีก เรียกกันว่าคาเกม เกมละ ๒ สตางค์ข้างมากกว่าข้างแล้ว
แต่การ เล่นพนันนี้มากหรือน้อย

การเล่นชนิดนี้ได้เลืกกันรวดเร็ว เป็นการ เล่นชนิดเสี่ยงโชค

64149

ไม่ต้องการฝีมือในเชิงเล่น การเล่นชนิดนี้แม้จะเป็นการเล่นอย่างใหม่
ไม่ปรากฏชื่อในกฎเสนาบดีว่า เป็นการ^{เล่น}ตามพระราชบัญญัติก็ดี แต่
เมื่อได้พิจารณาวิธีเล่นแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นการเล่นที่มีวิธีหรือลักษณะ
ท่าของ เกี่ยวกันกับการพนัน "สี่เหลงลัก" (ลูกเต๋า) กล่าวคือ การพนัน
อยู่ที่การเสี่ยงโชคในการที่ใครจะได้แต้มมากกว่ากัน และวิธี^{ที่}เกิดแต้ม
ก็เป็นไปในท่าของ เกี่ยวกัน คือไขทอคและไขกลิ้งลูกที่ทอคหรือกลิ้งไปนั้น
เป็นเรื่องทำให้เกิดแต้มเช่นเกี่ยวกัน มีเพียงกันอยู่บ้างก็เพียงเล็กน้อย
เช่นไขลูกมากกว่ากัน เต๋าเมื่อทอคไปคงได้แต้มทุกครั้ง แต่
บิลเสียคหลุม เมื่อกลิ้งไปอาจไม่ได้แต้มเลยก็ได้เท่านั้น ซึ่งทำให้ลักษณะ
สำคัญของการเล่นไม่

การพนัน "สี่เหลงลัก" เป็นการพนันประเภทที่ ๒ (กฎเสนาบดี
สำหรับอากรการพนันในมณฑลกรุงเทพฯ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๗๖
๑๒๑ กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาลแก้ไขการพนัน "สี่เหลงลัก" ลงวันที่
๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๒) การพนันประเภทที่ ๒ นี้ นอกจากมีชื่อระบุ
ไว้ในกฎแล้ว ตามกฎนั้นยังให้นับรวมถึงการพนันอื่น ๆ อันเป็นการเล่นท่าของ
เกี่ยวกัน^{ด้วย} (สำหรับในหัวเมืองให้กฎเสนาบดีสำหรับอากรการพนันใน
มณฑลชั้นใน ร.ศ. ๑๒๐ กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยแก้ไขหมวดและ
อัตราการพนัน "สี่เหลงลัก" ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๒ กฎเสนา
บดีสำหรับการพนันให้ใช้ในมณฑลชั้นใน ร.ศ. ๑๒๕)

อนึ่ง เห็นควรกล่าวไว้ด้วยว่าการเล่นชนิดนี้ เป็นทางชั่วใจนักเลง
ให้เกิดโสมและหลงหมกมุ่นเล่นไปโดยไม่คิดเสีย การเล่นชนิดนี้ศาลฎีกา

- 168 -

64150

๗
[๕]

ได้เคยวางหลักไว้ว่า แม้ไม่ตรงกับรายชื่อที่ระบุไว้ ถ้าเป็นกีฬาเล่น
 ของท่านเองด้วยกัน ก็นับเข้าเป็นการพนันที่ผิดกฎหมาย (ดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่
 ๒๗/๑๓๑ มโนสาร เล่ม ๑ หน้า ๑๔๓)

โดยนัยดังกล่าวนี้จึงเห็นว่า "บิลเลียดหลุม" เป็นการพนันนับเข้า
 ในประเภทที่ ๒ แห่งกฎหมายนี้ ผู้เล่นและเจ้าของโต๊ะผู้จัดหลุมให้
 ภาวเล่นมีความผิดตามพระราชบัญญัติอากรการพนัน ร.ศ. ๑๒๐ มาตรา
 ๑๐ ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติอากรการพนัน ร.ศ. ๑๒๐ กฎหมาย
 ลักษณะอาชญา มาตรา ๖๕

การฟ้อง ควรกล่าววิธีเล่นบิลเลียดหลุมให้ปรากฏในฟ้อง และ
 กล่าวว่าการ เล่นชนิดนี้มีลักษณะท่านองเกี่ยวกับการพนัน "สี่เพาลัก"
 คว

การนำสืบ นอกจากนำสืบถึงวิธีจำเลยเล่นบิลเลียดหลุมว่าเล่น
 กันอย่างไรแล้วควรนำสืบถึงการ เล่น "สี่เพาลัก" ว่าเล่นกันอย่างไร
 คว เพื่อให้ศาลเทียบการเล่นชนิดนี้ทั้ง ๒ ชนิดนี้มีลักษณะท่านองเกี่ยว
 กันดังที่ได้กล่าวในฟ้อง

กรมอัยการ

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑

(ลงนาม)

พระยามานวราชเสวี

เที่ยง คัต

พร-ทาน

ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

กฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2503 และมาตรา 16 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2482 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478
- (2) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 4 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 2)
- (3) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 3)
- (4) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 4)
- (5) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 5)
- (6) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 6)
- (7) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 7)
- (8) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 (ฉบับที่ 8)
- (9) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 9) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478
- (10) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 10) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

- 2 -

(11) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 11) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช 2478

(12) กฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 12) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช 2478

(13) กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2499) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช 2478

(14) กฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ.2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช 2478

(15) กฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช 2478

(16) กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ.2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 2 ให้เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้เป็นการเล่นในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน
พุทธศักราช 2478

บาคารา

ข้อ 3 ให้เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้เป็นการเล่นในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน
พุทธศักราช 2478

1. สะบ้าทอย

2. สะบ้าชุด

3. ฟุตบอลโต๊ะ

4. เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล ไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส
เลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ไม่ว่าจะโดยมีการนับ
แต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม

ข้อ 4 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าของงาน ผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนัน
ตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ และใบอนุญาตจัดให้มีการแถมพอกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค
โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา 8

(1) ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับกรุงเทพมหานคร

(2) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับจังหวัดอื่น

นอกจากกรุงเทพมหานคร

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตภายใต้
เงื่อนไขดังต่อไปนี้

ข้อ 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดย ข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

- 3 -

ก. การพนันต่อไปนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตได้

(1) แข่งม้าหรือแข่งสัตว์อื่น ซึ่งไม่มีการเล่น โตแคไลเซเตอร์ สวีป หรือน็อกเมกิง

รวมอยู่ด้วย

(2) วิ่งวัวคน ซึ่งไม่มีการเล่น โตแคไลเซเตอร์ สวีป หรือน็อกเมกิง รวมอยู่ด้วย

(3) โพนกระระจอก ไฟต่อแค้น และไฟต่าง ๆ เว้นแต่ไฟโป๊กเกอร์ ไฟเผา

(4) ควด

(5) ช้องอ้อย

(6) สะบ้าทอย

(7) สะบ้าชุด

(8) ชกมวย มวยปล้ำ

ข. การพนันต่อไปนี้ ในกรุงเทพมหานครให้ออกใบอนุญาตได้เมื่ออธิบดีกรมการปกครอง
สั่งอนุมัติแล้ว ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งอนุมัติแล้ว

(1) ให้สัตว์ต่อสู้กัน

(2) ไฟโป๊กเกอร์ ไฟเผา

(3) บิลเลียด

(4) การจัดให้มีการแถมพอกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบ

กิจการค้าหรืออาชีพ

ค. การพนันต่อไปนี้ ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สั่งอนุมัติแล้ว

(1) แข่งเรือพุ่ง แข่งเรือล้อ

(2) ชีรูป

(3) โยนห่วง

(4) โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ

(5) ตกเบ็ด

(6) จับสลากโดยวิธีใด ๆ

(7) ยิงเป้า

(8) ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ

(9) เต้าข้ามด่าน

(10) หมากแกว

(11) หมากหัวแดง

(12) บิงโก

-4-

(13) สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์
อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

(14) แข่งม้า หรือแข่งสัตว์อื่น ซึ่งมีการเล่นโตเตโลเซเตอร์ สวีป หรือน็อกเมกิง รวมอยู่ด้วย

(15) ริงวู้คน ซึ่งมีการเล่นโตเตโลเซเตอร์ สวีป หรือน็อกเมกิง รวมอยู่ด้วย

(16) โตเตโลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

(17) สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

(18) น็อกเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

(19) ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่
ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายประเทศที่จัดนั้น

(20) ฟุตบอลโต๊ะ

(21) เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่างหรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่น
โดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะ
กันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม

ข้อ 5 กำหนดอายุใบอนุญาตให้เล่นการพนันตามบัญชี ข. ต้องไม่เกินจำนวนวัน
และต้องอยู่ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(ก) การพนันต่อไปนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งวันและให้เล่นได้ภายในกำหนดเวลา

การพนัน	กำหนดเวลา
1. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้ หรือแข่งกัน ซึ่งไม่มีการเล่นโตเตโลเซเตอร์ สวีป หรือน็อกเมกิง รวมอยู่ด้วย	7 ถึง 19 นาฬิกา
2. ริงวู้คน	7 ถึง 19 นาฬิกา
3. แข่งเรือพุ่ง แข่งเรือลื้อ	7 ถึง 19 นาฬิกา
4. ช็องอ้อย	7 ถึง 19 นาฬิกา
5. ชกมวย มวยปล้ำ	12 ถึง 24 นาฬิกา
6. ชีรู๊ป	7 ถึง 24 นาฬิกา
7. โยนห่วง	7 ถึง 24 นาฬิกา
8. โยนสดาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ	7 ถึง 24 นาฬิกา

ข้อ 4 ค.(20) เพิ่มเติมโดยข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 4 ค.(21) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2530) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

-5-

การพนัน	กำหนดเวลา	
9. ตกเบ็ด	7 ถึง 24 นาฬิกา	
10. จับสลากโดยวิธีใด ๆ	7 ถึง 24 นาฬิกา	
11. ยิงเป้า	7 ถึง 24 นาฬิกา	
12. ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ	7 ถึง 24 นาฬิกา	
13. เต้าข้ามแดน	7 ถึง 24 นาฬิกา	
14. หมากแหว	7 ถึง 24 นาฬิกา	
15. หมากหัวแดง	7 ถึง 24 นาฬิกา	
16. บิงโก	7 ถึง 24 นาฬิกา	
17. สะบ้าทอย	7 ถึง 24 นาฬิกา	
18. สะบ้าชุด	7 ถึง 24 นาฬิกา	
19. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน ซึ่งมีการเล่น โตแคไลเซเตอร์ รวมอยู่ด้วย	12 ถึง 20 นาฬิกา	
20. โตแคไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใด อย่างหนึ่ง	12 ถึง 20 นาฬิกา	
21. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง	12 ถึง 20 นาฬิกา	
22. ไฟ่นกกระจอก ไฟต่อแค้น ไฟต่าง ๆ		
	วันอาทิตย์	12 ถึง 24 นาฬิกา
	วันอื่น	18 ถึง 24 นาฬิกา
23. ควด	วันอาทิตย์	12 ถึง 24 นาฬิกา
	วันอื่น	18 ถึง 24 นาฬิกา

(ข) การพนันต่อไปนี้ต้องไม่เกินจำนวนวัน นับจากวันออกใบอนุญาตถึงวันออกสลาก ถ้ากำหนดการออกสลากไว้หลายคราวจนถึงเวลาออกสลากครั้งสุดท้าย และการออกสลากคราวเดียว หรือหลายคราวนั้น ถ้าทำในประเทศไทยต้องอยู่ภายในเวลา 7 ถึง 24 นาฬิกา ในวันที่กำหนดไว้

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์
อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

2. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัด
ให้มีขึ้น โดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

- 6 -

(ค) บิลเลียด ฟุตบอลโต๊ะ หรือเครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกลพลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับจากวันออกใบอนุญาตและให้เล่นได้ภายในเวลา 17 ถึง 23 นาฬิกา

ข้อ 6 กำหนดอายุใบอนุญาต การจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพให้นับแต่วันที่เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตจนถึงวันที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้ตามที่เห็นสมควรและการเสี่ยงโชคแต่ละคราวต้องอยู่ภายในเวลา 7 ถึง 24 นาฬิกา แห่งวันที่กำหนดไว้

ข้อ 7 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ให้ออกใบอนุญาตให้เล่นได้เฉพาะในงานรื่นเริงสาธารณะหรืองานนักขัตฤกษ์หรือในโอกาสพิเศษอื่นเท่านั้น

1. ชีรูป
2. โยนห่วง
3. โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ
4. ตกเบ็ด
5. จับสลากโดยวิธีใด ๆ
6. ยิงเป้า
7. ปาหน้าคน ปาสัตว์หรือสิ่งใด ๆ
8. เต้าข้ามด่าน
9. หมากแกว
10. หมากหัวแดง
11. บิงโก

ข้อ 8 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำรายงานจำนวนยอดเงินรายรับและรายจ่ายในวันหนึ่ง ๆ ยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตในวันรุ่งขึ้นทุกวัน

1. โดแคไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 9 การพนันบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเรียกร้อง ผู้รับใบอนุญาตต้องยื่นบัญชีรายการแสดงยอดเงินราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อ

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง
2. สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

-7-

3. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

ข้อ 10 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตให้ทราบสถานที่ วันและเวลาที่จะออกสลากอย่างน้อยสามวันก่อนวันออกสลาก และให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตให้หลักฐานไว้เป็นสำคัญว่าได้รับแจ้งความนั้นแล้ว

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

2. สวิป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 11 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำบัญชีการจำหน่าย และให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจตรวจบัญชีนั้นได้

1. สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง

2. โดเต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. สวิป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

5. ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น

ข้อ 12 ให้กำหนดคล้ายตามมาตรา 16 วรรค 1 และมาตรา 16 ทวิ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นโดเต้ไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง เสียภาษีดังนี้

(ก) ในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ร้อยละ 10	}	แห่งยอดรายวัน ก่อนหักรายจ่าย
(ข) ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 5		

(2) ผู้รับใบอนุญาตเล่นบู้กเมกิง
อย่างใดอย่างหนึ่งเสียภาษี ดังนี้

(ก) ในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ร้อยละ 10	}	แห่งยอดรายรับ ซึ่งหักรายจ่ายแล้ว
(ข) ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 5		

(3) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง สวิปหรือขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศนั้น เสียภาษีดังนี้

-8-

(ก) ในจังหวัดพระนคร	}	แห่งยอดราคาสลาก ซึ่งมีผู้รับซื้อ ก่อนหักรายจ่าย
และจังหวัดธนบุรี		
ร้อยละ 10		
(ข) ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 5		

(4) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการสาธารณกุศล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เสียภาษีในอัตราร้อยละ 0.5 แห่งยอดราคาสลาก ซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย

นอกจากภาษีดังกล่าวแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเสียภาษีเพิ่มขึ้นตาม มาตรา 16 วรรค 2 อีกร้อยละสองครึ่งแห่งยอดที่ต้องเสีย เพื่อเป็นรายได้ของเทศบาลแห่งท้องที่ที่เล่นการพนันตามใบอนุญาต ข้อ 13 การพนันตามบัญชี ข. ดังต่อไปนี้ ให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

(1) ไพ่บริดจ์ ซึ่งเล่นในสมาคมระหว่างสมาชิก หรือบุคคลที่สมาคมอนุญาต หรือเล่นในบ้านระหว่างญาติมิตร โดยสมาคมผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น

(2) บิดเลียด ซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง และรั้วรอบมิดชิด จำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการรื่นเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิดเลียด โดยอนุโลม

(3) วังวู้คน ซึ่งได้มีการเล่นโคเต้ไลเซเตอร์ สวีป หรือปู้กเมกิง รวมอยู่ด้วย ชกมวย มวยปล้ำ ซึ่งกรมพลศึกษาหรือแผนกศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคจัดให้มีขึ้นระหว่างนักเรียน ข้อ 14 เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตผ่อนผันการอนุญาต ให้ผิดไปจากลักษณะ ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้หลังใบอนุญาตได้แต่เฉพาะเมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว

ข้อ 15 ผู้ใดประสงค์จะจัดให้มีการเล่นการพนัน ตามบัญชี ข. หรือการจัดให้มีการ แลมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา 8 ให้ทำคำขอตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ ขึ้นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ ดังนี้

- (1) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่กรมการปกครอง
- (2) ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่ที่ทำการปกครองอำเภอหรือที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ

ข้อ 13 (2) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 15 แก้ไขเพิ่มเติม โดยข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

-9-

ข้อ 16 ภายใต้งบข้อ 19 ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข.
และใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นเกม หรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้า
หรืออาชีพตามมาตรา 8 ให้ใช้แบบพิมพ์ตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 17 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เล่นการพนันตามบัญชี ข. ให้กำหนด ดังนี้

ลำดับ	การพนัน	ค่าธรรมเนียม
1	การเล่นซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน	
	(ก) ชนโค กระบือ แพะ แกะ	วันละ 400 บาท
	(ข) ให้สัตว์อื่นนอกจาก โค กระบือ แพะ แกะ ต่อสู้กัน	วันละ 200 บาท
	(ค) แข่งม้า	
	ในกรุงเทพมหานคร	เที่ยวละ 500 บาท
	ในจังหวัดอื่น	เที่ยวละ 50 บาท
	(ง) แข่งสัตว์อื่นนอกจากม้า	เที่ยวละ 200 บาท
2	วิ่งวัวคน	วันละ 200 บาท
3	ชกมวย มวยปล้ำ	วันละ 200 บาท
4	แข่งเรือพ่วง แข่งเรือลือ	วันละ 200 บาท
5	ขี่รูป	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
6	โยนห่วง	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
7	โยนศตางค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
8	ตกเบ็ด	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
9	จับสลากโดยวิธีใด ๆ	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
10	ยิงเป้า	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
11	ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
12	เต้าข้ามด่าน	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
13	หมากแกว	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
14	หมากหัวแดง	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
15	บิงโก	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท
16	สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่น อย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น แก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง	วงหนึ่ง วันละ 200 บาท ครั้งละ 5,000 บาท

-10-

ลำดับ	การพนัน	ค่าธรรมเนียม	
17	โคเคิลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร	วงหนึ่ง	วันละ 10,000 บาท
		วงหนึ่ง	วันละ 1,000 บาท
18	สวิป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง	ครั้งละ	1,000 บาท
		วงหนึ่ง	วันละ 5,000 บาท
19	บู้กเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง	วงหนึ่ง	วันละ 5,000 บาท
20	ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวิป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัดพิมพ์ขึ้น โดยชอบด้วยกฎหมาย ของประเทศที่จัดนั้น	ครั้งละ	1,000 บาท
21	ไพ่		
	(ก) ไพ่นกกระจอก	วงหนึ่ง	วันละ 1,000 บาท
	(ข) ไพ่โป๊กเกอร์ ไพ่เผล	วงหนึ่ง	วันละ 2,000 บาท
	(ค) ไพ่ห้องจีน ไพ่ซีเช็ก	วงหนึ่ง	วันละ 1,000 บาท
	(ง) ไพ่อื่น ๆ	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
	ถ้าเล่นระหว่างญาติมิตร ในเคหสถาน อันมิใช่ร้านค้าและมีใช้การเล่นประจำ	วงหนึ่ง	วันละ 50 บาท
22	ควด	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
23	บิลเลียด	โต๊ะหนึ่งเดือนละ	300 บาท
24	ซ็องอ้อย	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
25	สะบ้าทอย	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
26	สะบ้าชุด	วงหนึ่ง	วันละ 100 บาท
27	ฟุตบอลโต๊ะ	โต๊ะหนึ่ง	1,000 บาท
28	เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่นโดยวิธีสัมผัส เลื่อน กด คิค ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถ ทำให้แพ้ชนะกันได้ ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือ เครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม	เครื่องหนึ่ง	2,000 บาท

ข้อ 17 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 20 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ข้อ 17 อันดับ 28 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ 5 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2530) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

-11-

ข้อ 18 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดให้มีแถมพก หรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ด้วยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพให้กำหนด ดังนี้

กำหนดอายุใบอนุญาต	ค่าธรรมเนียม
1 วัน	300 บาท
ไม่เกิน 7 วัน	600 บาท
ไม่เกิน 1 เดือน	1,500 บาท
ไม่เกิน 6 เดือน	6,000 บาท
ไม่เกิน 1 ปี	9,000 บาท

ข้อ 19 บรรดาแบบพิมพ์คำร้องขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน และใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข. ตามแบบที่แนบท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2409) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เมื่อได้แก้ไขให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ให้คงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2503

ให้ไว้ ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2503

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวงฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช

2478

๑๒๓๘

เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้เป็นการเล่นในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

สล็อตแมชชีน

ข้อ ๒ ให้เพิ่มเติมการเล่นต่อไปนี้เป็นการเล่นในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

ฟุตบอลโต๊ะ

๑๒๓๕

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

เครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้า จักรกลหรือสปริง คีต ยิงหรือโยน
วัตถุใด ๆ ในลักษณะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๐) และ (๒๑)
ของข้อ ๔ ค. แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

“(๒๐) ฟุตบอลโต๊ะ

(๒๑) เครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้า จักรกลหรือสปริง คีต ยิง
หรือโยนวัตถุใด ๆ ในลักษณะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมาย
ใด ๆ”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (ค) ของข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราช
บัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้
แทน

“(ค) บิลเลียด ฟุตบอลโต๊ะ หรือเครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้า
จักรกลหรือสปริง คีต ยิงหรือโยนวัตถุใด ๆ ในลักษณะโดยมีการ
นับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ ต้องไม่เกินสามสิบวันนับจากวัน
ออกใบอนุญาต และให้เล่นได้ภายในเวลา ๑๗ ถึง ๒๓ นาฬิกา”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของข้อ ๑๓ แห่งกฎ
กระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความใน

๑๒๔๐

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความ
ต่อไปในแทน

“(๒) บิลเลียด เพื่อความรื่นเริงในสมาคม จำนวนไม่
เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร หรือในสถาน
ที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ
โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บ
หรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น”

ข้อ ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๒๗. และ ๒๘. ของข้อ
๑๗ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

การพนัน	ค่าธรรมเนียม
๒๗. ฟุตบอลโต๊ะ	โต๊ะหนึ่ง ๓๐๐ บาท
๒๘. เครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้า จักรกล หรือสปริง ดัด ชิง หรือโยนวัตถุใดๆในลักษณะ โดยมีการนับแต้มหรือเครื่อง หมายใดๆ	เครื่องหนึ่ง ๘๐๐ บาท

๑๒๔๑

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

ข้อ ๓ ให้เพิ่มแบบพิมพ์ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นแบบพิมพ์
 ใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนัน ฟุตบอลโต๊ะ หรือเครื่อง-
 เล่นซึ่งใช้ไฟฟ้า จักรกลหรือสปริง ดัด ยิงหรือโยนวัตถุใดๆ
 ในลักษณะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ ท้ายกฎกระทรวง
 ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราช
 บัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๑๒๔๔

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมีปัจจุบันมีเครื่องเล่นการพนันที่ใช้ไฟฟ้าจักรกล หรือสปริง ดัด ยิง หรือโยน ในตู้หรือภาชนะใด ๆ แล้วนับแต้มหรือเครื่องหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นเป็นการแพ้ชนะหลายชนิดด้วยกันโดยผู้จัดให้มีไม่ต้องระอรับอนุญาต และมีประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าไปเล่นเป็นจำนวนมากเป็นการเพาะนิสัยให้ประชาชนและเยาวชนผลิตผลเสียใ้ในการพนัน ขาดความสนใจต่อการเล่าเรียนและอาชีพ เป็นการบั่นทอนความก้าวหน้าและทำลายเศรษฐกิจแห่งประเทศชาติ และเป็นแหล่งสำหรับมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤติมิชอบ จึงสมควรออกกฎกระทรวงควบคุมเครื่องเล่นการพนันดังกล่าว

ส่วนการเล่นบิลเลียดสำหรับเอกชนหรือสมาคม ซึ่งจัดให้มีการเล่นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต ก็สมควรวางระเบียบควบคุมเกี่ยวกับสถานที่ คุณสมบัติ ผู้จัดและจำนวนโต๊ะให้เป็นการเหมาะสม

กฎกระทรวงฉบับที่ 27 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช

2478

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๑ เมษายน ๒๕๓๕

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน

พุทธศักราช ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๑๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของข้อ ๑๓ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรื้อรอบมิตชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเข้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อม

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๑ เมษายน ๒๕๓๔

จากการเล่นนั้น หรือข่งเล่นเพื่อการร่นเรงในสมาคมที่ตั้งขนตามประมवल
กฎหมายแพ่งและพานิชย์ จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกม
ตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติ ระหว่าง
เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และใน
วันหยุดราชการ ระหว่างเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา
ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้
ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม”

ข้อ ๒ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

พลเอก อีสระพงษ์ หนูนกักดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๑ เมษายน ๒๕๓๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากข้อกำหนด
 เกี่ยวกับการพนันบิลเลียดที่ให้อัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตตามที่ (๒) ของข้อ
 ๑๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราช
 บัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘
 (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘
 กำหนดไว้และใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสม
 กับสภาพการณ์ในปัจจุบันสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดดังกล่าวเพื่อให้เกิดความ
 สงบเรียบร้อยในสังคม รวมทั้งเพื่อบอกกันมิให้เป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนและ
 เป็นแหล่งสร้างปัญหาอาชญากรรมขึ้นในสังคม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวงฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช

2478

เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑๔ ก ราชกิจจานุเบกษา หน้า ๑
๒ ธันวาคม ๒๕๔๘

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๕๓๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ และใบอนุญาตจัดให้มีการแถมพลาหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา ๘

- (๑) ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับกรุงเทพมหานคร
- (๒) นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ สำหรับจังหวัดอื่น

นอกจากกรุงเทพมหานคร

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

- ก. การพนันต่อไปนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตได้

- (๑) แข่งม้าหรือแข่งสัตว์อื่น ซึ่งไม่มีการเล่นโตแคไลเซเตอร์ สวิป หรือนิกเมกิง รวมอยู่ด้วย
- (๒) ริงวู้ดคน ซึ่งไม่มีการเล่นโตแคไลเซเตอร์ สวิป หรือนิกเมกิง รวมอยู่ด้วย
- (๓) โพนกกระจอก ไฟต่อแค้น หรือไฟต่าง ๆ เว้นแต่ ไฟโป๊กเกอร์ และไฟเผ
- (๔) ควด
- (๕) ช้องอ้อย
- (๖) สะบ้าทอย
- (๗) สะบ้าชุด
- (๘) ชกมวย หรือมวยปล้ำ
- ข. การพนันต่อไปนี้ ในกรุงเทพมหานคร ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่ออธิบดีกรมการปกครอง
สั่งอนุมัติแล้ว ในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด
สั่งอนุมัติแล้ว
- (๑) ให้สัตว์ต่อสู้กัน
- (๒) ไฟโป๊กเกอร์ หรือไฟเผ
- (๓) บิลเลียด
- (๔) การจัดให้มีการแถมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบ
กิจการค้าหรืออาชีพ
- ค. การพนันต่อไปนี้ ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
สั่งอนุมัติแล้ว
- (๑) แข่งเรือฟ่ง หรือแข่งเรือค้อ
- (๒) ชีร์รูป
- (๓) โยนห่วง
- (๔) โยนสตาจค์หรือวัตถุใด ๆ ลงในภาชนะต่าง ๆ
- (๕) ตกเบ็ด
- (๖) จับสลากโดยวิธีใด ๆ
- (๗) ยิงเป้า
- (๘) ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใด ๆ
- (๙) เต้าข้ามด่าน

- (๑๐) หมากแกว
 (๑๑) หมากหัวแดง
 (๑๒) บิงโก
 (๑๓) สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์
 อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง
 (๑๔) แข่งม้าหรือแข่งสัตว์อื่น ซึ่งมีการเล่นโตแคไลเซเตอร์ สวีป หรือปูกेमกิง รวมอยู่ด้วย
 (๑๕) ริงวิวคน ซึ่งมีการเล่นโตแคไลเซเตอร์ สวีป หรือปูกेमกิง รวมอยู่ด้วย
 (๑๖) โตแคไลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
 (๑๗) สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
 (๑๘) ปูกेमกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง
 (๑๙) ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือสวีป ซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทย แต่ได้จัด
 ให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น
 (๒๐) ฟุตบอลโต๊ะ
 (๒๑) เครื่องเล่นซึ่งใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้า พลังแสงสว่าง หรือพลังอื่นใดที่ใช้เล่น โดยวิธี
 สัมผัส เลื่อน กด ดึง ดัน ยิง โยน โยก หมุน หรือวิธีอื่นใดซึ่งสามารถทำให้แพ้ชนะกันได้
 ไม่ว่าจะโดยมีการนับแต้มหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ก็ตาม”
- ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓)
 ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
- “ข้อ ๑๕ ผู้ใดประสงค์จะจัดให้มีการเล่นการพนันตามบัญชี ข. หรือการจัดให้มีการแถมพอก
 หรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา ๘
 ให้ทำคำขอตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ ดังนี้
- (๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่กรมการปกครอง
 (๒) ในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นที่ที่ทำการปกครองอำเภอ หรือที่ทำการ
 ปกครองกิ่งอำเภอ”
- ข้อ ๓ ให้ยกเลิกแบบพิมพ์คำขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน พ.น. ๑ ท้ายกฎกระทรวง
 ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้
 แบบพิมพ์คำขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน พ.น. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้แทน

หน้า ๔
เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑๔ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน ซึ่งได้ออกให้แก่ผู้รับใบอนุญาตก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุ แต่ถ้าผู้รับใบอนุญาตนั้น ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความใน พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ก่อนใบอนุญาตเดิม สิ้นอายุก็ให้ทำได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ ๕ บรรดาคำขอใบอนุญาตเล่นการพนันที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและ ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าคำขอนั้นเป็นคำขอตามกฎหมายฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ โดยอนุโลม

ข้อ ๖ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทนา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พ.น. ๑

คำขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน

เขียนที่.....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....
หมายเลขประจำตัวประชาชน □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ อายุ.....ปี สัญชาติ.....
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต.....
ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนัน.....
..... จำนวน..... มีกำหนด..... ณ ที่หรือบ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพนันกับลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขของการ
เล่นการพนันดังระบุไว้หลังใบอนุญาต

ลายมือชื่อ.....ผู้ร้องขอ
(.....)

ลายมือชื่อ.....ผู้เขียน
(.....)

รับคำขอวันที่...../...../.....

ลายมือชื่อ.....ผู้รับคำขอ
(.....)

ตำแหน่ง.....

คำสั่ง.....

ลายมือชื่อ.....เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

กรณีการอนุญาตต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมการปกครอง
ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๑. เสนอ.....

ลายมือชื่อ.....เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

๒. เสนอ.....

ลายมือชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

๓. คำสั่ง.....

ลายมือชื่อ.....ผู้สั่ง
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

หน้า ๕

เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑๔ ก   ราชกิจจานุเบกษา   ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ไปให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบแทน เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการถึงและไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูประบบราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ในส่วนของอำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเล่นการพนันตามบัญชี ข. สถานที่อื่นค่าขออนุญาต และแบบคำขออนุญาตเล่นการพนันเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก ค

หนังสือกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการจัดให้มีการเล่นบิลเลียด

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 11654/2504

๒๒๕

(สำเนา)

ที่ ๑๑๖๕๔/๒๕๐๔

กระทรวงมหาดไทย

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๔

เรื่อง ให้ตรวจตราจับกุมและดำเนินคดีแก่ผู้เล่นพนันด้วยตู้บิลเลียดไฟฟ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดและอธิบดีกรมตำรวจ

ด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร ได้หารือว่า ขณะนี้ภายในเขตท้องที่อำเภอเมืองได้มีผู้นำตู้บิลเลียดไฟฟ้าออกให้ประชาชนเล่นการพนันเป็นจำนวนมาก และเป็นกรายกที่จะจับกุมดำเนินคดี เพราะผู้เล่นพนันไม่ได้วางเงินสินพนันไว้ให้ปรากฏจึงขอทราบวิธีปฏิบัติในการจับกุมและการอ้างบทกฎหมายที่ต้อง ในการดำเนินคดีแก่ผู้เล่นพนันด้วยตู้บิลเลียดไฟฟ้าเพื่อจะได้ดำเนินการปราบปรามต่อไป

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตู้บิลเลียดไฟฟ้าที่ประชาชนใช้เป็นเครื่องมือเล่นพนันกันนี้คงจะมีแพร่หลายในจังหวัดอื่นๆ อีกด้วยและจะทำให้ประชาชนและเด็กๆ นิยมเล่นพนันกันอันเป็นภัยต่อสังคมในวันข้างหน้า ซึ่งยากที่จะปราบปรามลงได้ง่ายๆ เห็นเป็นการสมควรที่ทุกจังหวัดจะได้ทราบวิธีปฏิบัติในการจับกุมและดำเนินคดีตามที่จังหวัดสมุทรสาครหารือนี้โดยทั่วกัน จึงขอเรียนชี้แจงให้ทราบทั่วกันว่าตู้บิลเลียดไฟฟ้านี้โดยสภาพก็เป็นเครื่องมือสำหรับเล่นเพื่อความสนุกสนานและรื่นเริงชนิดหนึ่ง แต่ถ้าผู้เล่นใช้เล่นพนันเอาทรัพย์สินกันแล้วย่อมผิดพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๔ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๕ และมีโทษตามมาตรา ๑๒ อนุ ๒ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๕ สำหรับปัญหาการจับกุมที่จะให้หลักฐานเพื่อดำเนินคดีนั้นให้กำชับเจ้าพนักงานผู้ทำการจับกุมหรือพนักงานสอบสวนหาหลักฐานประกอบคดีโดยเต็มความสามารถ

ทั้งนี้ ให้ทุกจังหวัดเร่งตรวจตราสอดส่องปราบปรามโดยเข้มงวดกวดขันแล้วรายงานผลไปให้กระทรวง ฯ ทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. ชูณรงค์รัฐเขตต์

(ชูณรงค์รัฐเขตต์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมตำรวจ

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 15477/2504

๒๒๖

(สำเนา)

ที่ ๑๕๔๗๗/๒๕๐๔

กระทรวงมหาดไทย

๒๕ กันยายน ๒๕๐๔

เรื่อง ห้ามไม่ให้ออกใบอนุญาตให้เล่นบิลเลียดและให้ปราบปรามเครื่องเล่นการพนันประเภทที่เด็กนิยมเล่น
เรียน อธิบดีกรมตำรวจ และผู้ว่าราชการจังหวัด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า การเล่นบิลเลียดซึ่งเป็นการพนันชนิดหนึ่ง ตามหมายเลข ๒๓ บัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ที่เจ้าพนักงานได้อนุญาตให้จัดมีขึ้น โดยทั่วไป เพื่อหาประโยชน์จากการเก็บค่าเกม และปัจจุบันนี้มีเครื่องเล่นการพนันบางชนิดซึ่งใช้ไฟฟ้า จักรกล หรือสปริง ดัด บึง หรือโยน ในตู้ภาชนะใดๆ แล้วนับแต้มหรือเครื่องหมายต่างๆ มีหลายชนิดด้วยกัน ซึ่งมีผู้จัดให้มีขึ้นอย่างเปิดเผยโดยไม่ต้องขออนุญาต มีจำนวนมากกำลังระบาดแพร่หลายอยู่ขณะนี้ สำหรับ สถานที่เล่นบิลเลียดที่ได้รับอนุญาต โดยทั่วไปประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าเล่นเข้าพนันเป็นจำนวนมาก เป็นการเพาะนิสัยให้เพลิดเพลินฝักใฝ่ในการพนันไม่สนใจต่อการอาชีพและการเล่าเรียน เป็นการบั่นทอน ความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมบุคคลผู้ประพฤติมิชอบ เพื่อจัดความ เสื่อมโทรมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายห้ามไม่ให้ออกใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นบิลเลียด คงให้มีได้เฉพาะภายในสมาคมหรือในเคหะสถานของเอกชนเพื่อความรื่นเริง โดยเจ้าบ้านมิได้เรียกเก็บหรือ รับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่น ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป ส่วนการเล่น การพนันด้วยเครื่องมือบางชนิดดังกล่าวข้างต้นนั้นกำลังดำเนินการออกกฎกระทรวงเพิ่มการเล่นชนิดนี้ เข้าไว้ในบัญชี ก. และ ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ จึงขอให้เข้มงวดกวาดขัน ตรวจสอบตราสอดส่องปราบปรามโดยเด็ดขาด ตามที่ได้เคยสั่งการมาแล้ว ตามหนังสือกระทรวงฯ ที่ ๑๖๕๔/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๔

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นนโยบายโดยเคร่งครัดด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. นครรัฐเขตต์
(ขุนนครรัฐเขตต์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมตำรวจ

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0210/ว 1937

๒๒๗

ที่ มท ๐๒๑๐/ว ๑๙๓๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนรัชฎาภิเศก กท ๑๐๒๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

เรื่อง ให้กวดขันการอนุญาตจัดตั้งและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสมาคม

เรื่อง อธิบดีกรมตำรวจและผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (วันกรุงเทพมหานคร)

ด้วยปรากฏว่า ในปัจจุบันมีสมาคมจำนวนมากไม่น้อยที่ได้ดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับ และพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่นการแสวงหารายได้หรือผลประโยชน์จากการตั้งโต๊ะบิลเลียด หรือการรวมเอาสมาคมหลายสมาคมไว้ในสถานที่แห่งเดียวกัน เพื่อจะได้ตั้งโต๊ะบิลเลียดได้จำนวนมากขึ้นไว้หารายได้ พฤติการณ์ของสมาคมและผู้บริหารสมาคมดังกล่าวล้วนส่อไปในทางแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้ตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ รวมทั้งแสวงหาผลประโยชน์จากกิจกรรมเชิงพาณิชย์อื่นๆ อีกทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุขนานัปการ เช่น ยาเสพติด การพนัน โสเภณีและอื่นๆ อันเป็นการมอมเมา นักเรียนนักศึกษา เยาวชนและประชาชนทั่วไป

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการป้องกันไม่ให้มีการตั้งสมาคมเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากการตั้งโต๊ะบิลเลียดเล่นการพนันอันเป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุขนี้ ได้มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหนังสือสั่งการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางมาตรการควบคุมดูแลอย่างรัดกุมทุกขั้นตอนแล้ว ตั้งแต่ยื่นคำร้องขออนุญาตจัดตั้งสมาคม เจ้าหน้าที่จะต้องทำการตรวจสอบสถานที่ตั้ง วัตถุประสงค์ที่แท้จริง และสืบสวนพฤติการณ์ของผู้เริ่มการให้ได้รับความแน่ชัดเสียก่อนว่า ไม่ได้ตั้งขึ้นเพียงเพื่อเอาชื่อสมาคมบังหน้าหารายได้จากการเล่นโต๊ะบิลเลียด รวมทั้งสอดส่องดูแลพฤติการณ์อย่างใกล้ชิด เมื่อได้รับจดทะเบียนแล้ว หากปรากฏว่าสมาคมใดจัดตั้งขึ้นเพื่อบังหน้าโดยมีวัตถุประสงค์แอบแฝงให้มีการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อเล่นการพนัน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ก็ให้ดำเนินการขิดชื่อออกจากทะเบียนสมาคมหรือร้องขอศาลให้สั่งเลิกสมาคมที่มีพฤติการณ์ดังกล่าวเสีย

ฉะนั้น จึงขอให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทุกฝ่ายได้เอาใจใส่เข้มงวดกวดขันในการควบคุมและป้องกันไม่ให้มีการจัดตั้งสมาคมขึ้นบังหน้า โดยมีวัตถุประสงค์แอบแฝงเพื่อตั้งโต๊ะบิลเลียดเล่นการพนัน และตรวจตราไม่ให้นักเรียน นักศึกษาและเยาวชนเข้าไปมั่วสุมเล่นบิลเลียดในสมาคมโดยถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อย่างเคร่งครัดต่อเนื่องและจริงจังด้วย พร้อมทั้งให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นตรวจตรากวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ หากยังปรากฏว่ามีข้อบกพร่องหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งดังกล่าวอีกให้พิจารณาสมรรถภาพและลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นโดยเฉียบขาดแล้วรายงานผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ หุตะเจริญ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทยสำนักงานปลัดกระทรวง
กองนิติการ
โทร.๒๒๒๒๔๔๔

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0216/3057

๒๒๘

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๖/๓๐๕๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนรัชฎาภิเศก กท ๑๐๒๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

เรื่อง คำตอบกระทู้ถาม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๓/๑๓๓๕๖ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๒๓ ร. จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ส่งคำตอบกระทู้ถามที่ ๑๒๓ ร. เรื่อง กีฬาสุนัขเกอร์และบิลเลียดของนายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี มาให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการและได้รับแจ้งว่า กระทู้ถามดังกล่าวได้นำเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๗/๒๕๓๗ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ นั้น

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขข้อความบางตอนเพื่อให้มีความชัดเจนและใช้ภาษาที่รัดกุมมากขึ้น จึงขอแก้ไขคำตอบกระทู้ถามตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ชวลิต ยงใจยุทธ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
สำนักงานนายทะเบียนพรรคการเมือง
โทร. ๒๒๒๔๑๕๘

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๒๓ ร.
ของ นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี
เรื่อง กีฬาสันทนาการและบิลเลียด

ข้าพเจ้า พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบกระทู้ถามของท่าน สมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ที่ถามว่า ขอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดมาตรการการอนุญาตให้ตั้งโต๊ะสนุกเกอร์ และบิลเลียด โดยเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าเกมส์การแข่งขัน เพื่อนำรายได้เข้าบำรุงรัฐ เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายจะได้หรือไม่ประการใด ถ้าไม่ได้เป็นเพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

ขอเรียนว่า ปัจจุบันการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ เป็นกีฬาอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย มีการแข่งขันทั้งระดับภายในและต่างประเทศ และเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่กำลังชื่อเสียงให้กับประเทศไทยมาแล้ว แต่ในทางกฎหมายได้กำหนดให้บิลเลียดเป็นการพนันตามบัญชี ข. ลำดับที่ ๒๓ ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งเดิมเจ้าพนักงานอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นเพื่อหาประโยชน์จากการเก็บค่าเกมส์ สำหรับสถานที่เล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ที่ได้รับอนุญาต แต่เนื่องจากประชาชนและเยาวชนนิยมเข้าไปเล่นเป็นจำนวนมาก เป็นการเพาะนิสัยให้ฝักใฝ่ในการพนันไม่สนใจต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาเล่าเรียน ทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมของบุคคลผู้ประพฤติมิชอบตลอดจนเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าและเศรษฐกิจของชาติ กระทรวงมหาดไทยจึงมีนโยบายห้ามมิให้ออกใบอนุญาตจัดให้มีการอนุญาตจัดให้มีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ แต่คงให้มีได้เฉพาะภายในสมาคมหรือในสถานของเอกชนเพื่อความรื่นเริง โดยเจ้าบ้านมิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่น ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕ เป็นต้นมา

แต่เนื่องจากมีสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติการพาณิชย์สงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งสมาคมต่างๆ เหล่านี้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ได้ไม่เก็บห้าโต๊ะ โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต และไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายในเรื่องเวลาของการเล่น นอกจากนี้ทางสมาคมได้ใช้วิธีการพลิกแพลงโดยรวมสมาคมมากกว่า ๒ สมาคมไว้ในสถานที่เดียวกัน เพื่อสิทธิในการตั้งโต๊ะบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์เพิ่มขึ้นจากที่กฎหมายได้อนุญาต และยินยอมให้เยาวชนหรือบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกเข้าเล่นการพนันทำให้เกิดปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อยและเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชน ตลอดจนเป็นแหล่งที่ทำให้มีจลาจล สร้างปัญหาอาชญากรรมขึ้นในสังคม ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๓๔) โดยออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดย

๑. ลดจำนวนสมาคมให้เหลือเฉพาะสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้นที่สามารถตั้งโต๊ะบิลเลียดได้ไม่เก็บห้าโต๊ะโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และให้คิดค่าเกมส์พอสมควร

๒. จำกัดระยะเวลาการเล่นการพนันบิลเลียดในสมาคม โดยจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติ ระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการระหว่างเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๑.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น

๒๓๐

๓. ต้องปฏิบัติตามลักษณะ ข้อจำกัด และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม ได้แก่

๓.๑ ห้ามมิให้เล่นเป็นอย่างอื่นนอกจากเล่นอย่างการนับแต้มชนะกันเป็นเกมส์สั้นเกมส์ยาว หรือเล่นอย่างอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ หรือรัสเซียพูล

๓.๒ ห้ามมิให้ผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่นด้วย

นอกจากนี้หากเอกชนรายใดสามารถตั้งโต๊ะบิลเลียดให้อยู่ในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวาง และรอบรั้วมิดชิดได้จำนวนไม่เกิน ๑ โต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านมิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตแต่อย่างใด

ดังนั้น การที่จะให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดมาตรการการอนุญาตให้ตั้งโต๊ะบิลเลียดโดยเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าเกมส์ การแข่งขัน เพื่อนำรายได้เข้าบำรุงรัฐนั้น ไม่อาจกระทำได้เพราะจะเป็นช่องทางให้มีการมีส่วนร่วมเล่นการพนันมากยิ่งขึ้น เป็นแหล่งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทางหนึ่งและเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องควบคุมลำบาก

ข้อ ๒ ที่ถามว่า สนุกเกอร์และบิลเลียดเป็นกีฬาในร่ม ที่ช่วยให้คนมีอายุมากได้มีโอกาสออกกำลังกายและใช้พื้นที่ประหยัด จึงสมควรที่จะได้มีการส่งเสริมกีฬาประเภทนี้ รัฐบาลมีแผนและนโยบายไว้อย่างไรหรือไม่ ประการใด ขอทราบรายละเอียด

ขอเรียนว่า รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมทางด้านการศึกษา และเห็นว่าบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่ว่าเป็นกีฬาอย่างหนึ่งซึ่งสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย จึงมีการส่งเสริมการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์เป็นกีฬา และไม่ปิดกั้นความเจริญก้าวหน้าของกีฬาดังกล่าว ดังนั้นการตั้งโต๊ะบิลเลียดเพื่อเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านแล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้น และการตั้งโต๊ะบิลเลียดภายในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ ยังสามารถกระทำได้เช่นเดิม ดังนั้น คนมีอายุมากที่จะเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์เพื่อการออกกำลังกายก็สามารถเล่นได้ในเคหสถานหรือในสมาคมดังกล่าว

นอกจากนี้ คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการพิจารณารับรองให้การเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ให้เป็นกีฬาประเภทหนึ่ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

ข้อ ๓ ที่ถามว่า โต๊ะสนุกเกอร์ที่ตั้งขึ้นในสถานที่ เช่น สมาคมและสโมสรทั่วประเทศที่ได้รับอนุญาต มีอยู่เท่าใด และมีโต๊ะสนุกเกอร์รวมทั้งหมดกี่ตัว

ข้อ ๔ ที่ถามว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งโต๊ะสนุกเกอร์ถูกต้องตามกฎหมายมีทั้งสิ้นกี่ราย และมีจำนวนโต๊ะสนุกเกอร์กี่ตัว ขอทราบรายละเอียด

ขอเรียนว่า ปัจจุบันสมาคมที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ทั่วประเทศ มีทั้งหมด จำนวน ๖,๕๕๔ ราย (ข้อมูลถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๗) ซึ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร มีสมาคม ๓,๓๖๐ ราย โดยแต่ละรายจัดตั้งโต๊ะตามกฎหมายได้ไม่เกินสมาคมละ ๕ โต๊ะ ดังนั้น จึงคาดว่าจะมีโต๊ะบิลเลียดทั้งหมดประมาณ ๑๖,๘๐๐ ตัว

(๒) ในจังหวัดอื่นในภูมิภาคนอกจากกรุงเทพมหานคร มีสมาคมรวม ๓,๑๙๔ ราย แต่ละรายจัดตั้งโต๊ะตามกฎหมายได้ไม่เกินสมาคมละ ๕ โต๊ะ ดังนั้น จึงคาดว่าจะมีโต๊ะบิลเลียดทั้งหมดประมาณ ๑๗,๙๗๐ ตัว

อย่างไรก็ตาม จากการที่สมาคมที่จัดตั้งขึ้นมา มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป บางแห่งก็จัดให้มีโต๊ะบิลเลียดเพื่อความรื่นเริง บางแห่งก็จัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ของสมาคมบางประการ และไม่จัดให้มีการเล่นบิลเลียดหรือการเล่นอื่นที่เรียกว่าสนุกเกอร์ ดังนั้นนายทะเบียนสมาคมจึงไม่สามารถตรวจสอบจำนวนโต๊ะบิลเลียดที่จัดขึ้นมา ว่ามีจำนวนแน่นอนทั้งหมดเท่าใด

๒๓๑

ข้อ ๕ ที่ถามว่า ขอรบว่าปีหนึ่งมีผู้ถูกจับกุมเรื่องสนุกเกอร์ที่เปิดโดยผิดกฎหมายกี่รายใน
ข้อหาอะไรบ้าง

ขอเรียนว่า การจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้โต๊ะสนุกเกอร์ที่เล่นในลักษณะฝ่าฝืนต่อ
กฎหมายที่นายทะเบียนได้รับแจ้ง มีรายละเอียดดังนี้

(๑) พ.ศ. ๒๕๓๒	จำนวน ๖ ราย
(๒) พ.ศ. ๒๕๓๓	จำนวน ๔ ราย
(๓) พ.ศ. ๒๕๓๔	จำนวน ๒ ราย
(๔) พ.ศ. ๒๕๓๕	จำนวน ๓ ราย
(๕) พ.ศ. ๒๕๓๖	จำนวน ๔ ราย

สำหรับฐานความผิดที่มีการจับกุมคือ จัดให้มีการเล่น, ลักลอบเล่นการพนันบิลเลียดโดยไม่ได้รับ
อนุญาต และนายทะเบียนได้ดำเนินการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนทุกราย

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0209.3/27066

บันทึก

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กรณีที่การกีฬาแห่งประเทศไทยจะขอส่งเสริมให้สนุกเกอร์เป็นกีฬาสำหรับเยาวชน

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท 0209.3/27066 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2540 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า การกีฬาแห่งประเทศไทยมีความประสงค์ที่จะส่งเสริมสนุกเกอร์ให้เป็นกีฬาย่างแท้จริง โดยมีเงื่อนไขเปิดให้เยาวชนเข้าเล่นฝึกซ้อม มีกำหนดเวลา ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่การกีฬาแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม และควบคุมมิให้มีการเล่นการพนัน โดยจะจัดให้มีการเล่นในอาคารสำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทยในส่วนกลางหรือสาขาจังหวัด ซึ่งในเรื่องดังกล่าว คณะกรรมาธิการการกีฬา สภาผู้แทนราษฎร มีมติเห็นชอบที่จะให้กระทรวงมหาดไทยสนับสนุนหลักการของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามที่กล่าวนี้ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ความประสงค์ของการกีฬาแห่งประเทศไทยดังกล่าวไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากมิได้เป็นการจัดขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม และมีได้มีการเล่นการพนัน แต่เนื่องจากมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ได้บัญญัติบทลงโทษไว้ว่า ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สินนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์ของตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สินนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า หากกระทรวงมหาดไทยเห็นควรให้การกีฬาแห่งประเทศไทยดำเนินการส่งเสริมสนุกเกอร์ให้เป็นกีฬาตามหลักการดังกล่าวข้างต้น การกีฬาแห่งประเทศไทยจะต้องขออนุญาตหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 9) ได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมตำรวจ) และผู้แทนการกีฬาแห่งประเทศไทยแล้วได้ความว่า คณะกรรมาธิการการกีฬา สภาผู้แทนราษฎร ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้สนุกเกอร์เป็นกีฬา ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาแนวทางต่าง ๆ สามแนวทาง คือ ยกร่างพระราชบัญญัติสนุกเกอร์ พ.ศ. .... หรือแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยตัดบิลเลียดออกจากบัญ

ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือแก้ไขข้อ 13(2)¹ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 27 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ต่อมา การกีฬาแห่งประเทศไทยเสนอแนวทางการส่งเสริม สนุกเกอร์ให้เป็นกีฬา โดยมีเงื่อนไขว่าจะเปิดให้เยาวชนเข้าเล่นฝึกซ้อม มีกำหนดเวลา ไม่เรียก เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ และควบคุมมิให้มีการเล่นการพนัน โดยจะจัดให้มีการเล่นในอาคารสำนักงาน การกีฬาแห่งประเทศไทยในส่วนกลางหรือสาขาจังหวัด ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้แนะนำให้ การกีฬาแห่งประเทศไทยหารือกรมตำรวจว่าจะต้องขออนุญาตหรือปฏิบัติตามพระราช บัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือไม่ การกีฬาแห่งประเทศไทยจึงได้หารือปัญหา ดังกล่าวไปยังกรมตำรวจ ซึ่งกรมตำรวจ เห็นว่า เรื่องนี้ไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องขออนุญาตตาม พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เพราะการกีฬาแห่งประเทศไทยมิได้จัดให้มีขึ้น เพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม และมีได้เป็นการเล่น การพนัน กรมตำรวจจึงได้มีบันทึกถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยว่า เห็นควรเสนอรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยในฐานะรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 พิจารณาสั่งการ แต่กระทรวงมหาดไทยยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับบทสันนิษฐานตามมาตรา 5² แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงหรือปัญหาดังกล่าวไปยังคณะ กรรมการกฤษฎีกา

ข้อ 13 ฯลฯ

ฯลฯ

(2) บิลเลียด ซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่ง โต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้าน แล้วแต่กรณี มิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อม จากการเล่นนั้น หรือซึ่งเล่นเพื่อการวิ่งเริงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวนไม่ เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าเกมตามสมควร และจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติ ระหว่างเวลา 15.00 นาฬิกา ถึงเวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา 11.00 นาฬิกา ถึง เวลา 01.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบ อนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 5 ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 9) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า มาตรา 4 วรรคสอง³ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 บัญญัติว่า การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ตนโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาต หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต และมาตรา 5⁴ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 บัญญัติว่า ผู้ใดจัดให้มีการเล่น ซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น โดยที่การเล่น"สนุกเกอร์" เป็นการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันกับการเล่น "บิลเลียด" ซึ่งระบุไว้ในลำดับที่ 23⁵ ของบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังนั้น หากการกีฬาแห่งประเทศไทยมีความประสงค์ที่จะส่งเสริมสนุกเกอร์ให้เป็นกีฬา โดยจะจัดให้มีการเล่นในอาคารสำนักงานการกีฬา

มาตรา 4 ฯลฯ

ฯลฯ

การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอื่นใดซึ่งรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุเพิ่มเติมไว้ จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

ฯลฯ

ฯลฯ

³โปรดดูเชิงอรรถที่ 2, ข้างต้น

⁴บัญชี ข.

ฯลฯ

ฯลฯ

23. บิลเลียด

ฯลฯ

ฯลฯ

แห่งประเทศไทยในส่วนกลางหรือสาขาจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา 8(1)⁶ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 และในการนี้ คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยก็ชอบที่จะออกข้อบังคับหรือระเบียบตามมาตรา 19(1)⁷ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 8(1)⁸ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 โดยมีกำหนดหลักเกณฑ์แน่ชัดให้เยาวชนเข้าฝึกซ้อมสนุกเกอร์ มีกำหนดเวลา ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ เพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อม และมีมาตรการควบคุมมิให้มีการเล่นการพนันการกีฬาแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 7⁹ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ย่อมกระทำการกิจการต่าง ๆ ได้ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตาม มาตรา-8 ทั้งนี้ ตามมาตรา 9¹⁰ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย

มาตรา 8 ให้การกีฬาแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมการกีฬา

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของการกีฬาแห่งประเทศไทย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 8 และมาตรา 9

ฯลฯ

ฯลฯ

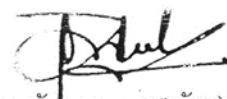
⁶โปรดดูเชิงอรรถที่ 6, ข้างต้น

มาตรา 7 ให้การกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นนิติบุคคลมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใด ภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรก็ได้ แต่การตั้งสำนักงานสาขานอกราชอาณาจักรจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

¹⁰มาตรา 9 ให้ กกท. มีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา

8 ฯลฯ

พ.ศ. 2528 การดำเนินการดังกล่าวย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการจัดให้มีการเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือการเล่นที่มีลักษณะคล้ายกันเพื่อเป็นทาง นำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามมาตรา 4 วรรคสอง¹¹ แห่งพระราช บัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และไม่เข้าเงื่อนไขของบทสันนิษฐานตามมาตรา 5¹² แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังนั้น หากได้มีการดำเนินการตามมาตรา 19(1)¹³ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ในลักษณะดังกล่าวโดย ครบถ้วนแล้ว¹⁵ การกีฬาแห่งประเทศไทยไม่ต้องขออนุญาตหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ การพนัน พุทธศักราช 2478

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม 2541

¹¹โปรดดูเชิงอรรถที่ 3,ข้างต้น

¹²โปรดดูเชิงอรรถที่ 2,ข้างต้น

¹³โปรดดูเชิงอรรถที่ 7,ข้างต้น

¹⁴ ขณะนี้ คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยยังมิได้ออกข้อบังคับหรือ ระเบียบตาม มาตรา 19(1) แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 แต่การกีฬาแห่งประเทศไทยได้ออก ประกาศกำหนดให้ สนุกเกอร์/บิลเลียด เป็นชนิดกีฬาตามนัยมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่ง ประเทศไทย พ.ศ. 2528 (ประกาศการกีฬาแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 เรื่องการกำหนดชนิดกีฬาที่สมาคมซึ่งมี วัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการกีฬาหรือการส่งเสริมการกีฬาดังกล่าว จะต้องขอรับใบอนุญาตจาก กกท. ตาม มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ลงวันที่ 6 มกราคม 2529)

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0307.4/ว 1253

ที่ มท ๐๓๐๗.๔/ว ๑๒๕๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอิสรภาพฯ กทม. ๑๐๒๐๐

กรุงเทพฯ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง การจัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชั้นตอนการจับกุมการจัดให้มีการเล่นการพนันฯ และตัวอย่างบันทึกการจับกุม
โดยไม่มีหมายจับ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยปัจจุบันปรากฏมีร้านขายอาหารมักนิยมจัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันเพื่อนำมาบริการแก่ลูกค้าเป็นจำนวนมาก โดยปล่อยให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในระหว่างปิดภาคเรียนเข้าไปใช้บริการ เป็นการเพาะนิสัยให้เพลิดเพลินผิกฝึในการพนันไม่สนใจต่อการประกอบอาชีพและการเรียน อีกทั้งเป็นแหล่งมั่วสุมของบุคคลผู้ประพฤติมิชอบ ประกอบกับได้รับการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการจับกุมจากหลายจังหวัดเกี่ยวกับในกรณีดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ มาตรา ๔ วรรคสอง บัญญัติว่า การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ข. ห้ามพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน จะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นทางนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ตนโดยตรงหรือทางอ้อมได้ ต่อเมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าหรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตหรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้น โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

๒. การเล่นสนุกเกอร์เป็นการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกันกับการเล่นบิลเลียดซึ่งระบุไว้ในลำดับที่ ๒๓ ของบัญชี ข. ห้ามพระราชบัญญัติการพนันฯ การจัดให้มีการเล่นดังกล่าวจะดำเนินการได้จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเสียก่อน หรือมีกฎกระทรวงให้จัดขึ้นได้ โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต เมื่อพิจารณาจากข้อ ๑๓ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนันฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๓๔) กำหนดให้บิลเลียดสามารถจัดให้มีการเล่นขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่ทั้งนี้ต้องเป็นบิลเลียดซึ่งเล่นในเคหสถานที่มีบริเวณกว้างขวางและรั้วรอบมิดชิดจำนวนไม่เกินหนึ่งโต๊ะ โดยผู้จัดให้มีการเล่นหรือเจ้าบ้านแล้วแต่กรณีมิได้เรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมจากการเล่นนั้นหรือซึ่งเล่น

/ เพื่อการ ...

- ๒ -

เพื่อการรื่นเรีงในสมาคมที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จำนวนไม่เกินห้าโต๊ะ โดยสมาคมเก็บค่าชมตามสมควรและจัดให้มีการเล่นในวันปฏิบัติราชการตามปกติระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๑.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และในวันหยุดราชการระหว่างเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๑.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ตลอดจนปฏิบัติตามลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแบบใบอนุญาตให้จัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียดโดยอนุโลม

๓. คำว่า "เคหสถาน" ซึ่งไม่มีบทนิยามไว้ในกฎหมายว่าด้วยการพนันจึงต้องไปพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๔) ซึ่งให้ความหมายว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัยและให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม และเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑ (๓) แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า "สาธารณสถาน" หมายความว่า สถานที่ใด ๆ ที่ประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ แสดงให้เห็นว่าหากร้านอาหารเป็นประเภทที่ใช้เป็นที่พักอาศัยด้วยนั้น เมื่อเป็นการดำเนินการในระหว่างที่เปิดกิจการอยู่ก็นับว่าเป็นสาธารณสถานตามมาตรา ๑ (๓) แต่หากร้านอาหารได้ปิดให้บริการแล้วก็จะเข้าลักษณะเป็นเคหสถานตามมาตรา ๑ (๔) ได้

๔. จากข้อเท็จจริงหากร้านอาหารได้ดำเนินการจัดให้มีการเล่นสนุกเกอร์ในระหว่างเปิดกิจการอยู่ก็จะไม่เข้าข้อยกเว้นตาม ข้อ ๑๓ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓)ฯ เพราะไม่ใช่เป็นการจัดให้มีการเล่นในเคหสถานโดยไม่ต้องไปพิจารณาว่ามีการเรียกเก็บหรือรับผลประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่แต่อย่างใด เมื่อไม่เข้าข้อยกเว้นดังกล่าวแล้วก็จะต้องไปพิจารณาตามหลักทั่วไปในมาตรา ๔ วรรคสอง ซึ่งหากร้านอาหารดังกล่าวได้จัดให้มีการเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาตก็จะเข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๕ ที่กำหนดว่าผู้จัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติย่อมพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กันให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งตน และผู้ใดเข้าเล่นอยู่ด้วยก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๑๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ ในส่วนของผู้จัดจะอ้างว่ามีได้มีการจัดให้มีการเล่นการพนันหรือมิได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ตนหรือไม่นั้นเป็นเรื่องการดำเนินการพิจารณาคดีในชั้นศาลที่ผู้จัดจะต้องนำสืบแก้ตามข้อสันนิษฐานดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในการจัดระเบียบสังคม จึงให้จังหวัดแจ้งทุกอำเภอดำเนินการตรวจตราและสอดส่องร้านอาหารหรือสถานบริการต่างๆ ที่จัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน

/ ในพื้นที่ ...

- ๓ -

ในพื้นที่ที่รับผิดชอบหากพบว่ามีผลกระทบความผิดให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วรายงานให้
กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำขั้นตอนการจับกุมและตัวอย่างบันทึก
การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ เพื่อให้เจ้าพนักงานใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมา
พร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์โพยม วาศภูติ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักการสอบสวนและนิติการ
โทร./โทรสาร ๐-๒๓๕๖-๙๕๗๕

หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0307.4/ว 3717

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๗.๔/ว ๓๗๑๓

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาคารพนันตู้ม้า การจัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่น
อย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน และการพนันประเภทอื่นๆ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๐๓๐๗.๔/ว ๑๒๕๒ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑

ตามที่หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และหนังสือพิมพ์
มติชน ฉบับประจำวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้เสนอข่าวในลักษณะเดียวกันว่ามีประชาชนส่งข้อมูล
ร้องเรียนเรื่องการลักลอบจัดให้มีการเล่นการพนันตู้ม้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่จัดให้มีการเล่น
การพนันสนุกเกอร์กันอย่างแพร่หลายในเขตปริมณฑล ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสระบุรี อีกทั้งในปัจจุบันมีร้านขายอาหาร
และสถานบริการฯ นิยมจัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน
เพื่อเป็นการบริการลูกค้า โดยปล่อยให้คนเข้าไปใช้บริการ ซึ่งในเรื่องดังกล่าว
กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือตามอ้างถึงแจ้งให้จังหวัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว นั้น

เนื่องจากในปัจจุบันยังมีผู้ลักลอบจัดให้มีการเล่นการพนันตู้ม้า และการพนันประเภท
อื่นๆ อยู่จำนวนมากในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ตามที่ปรากฏเป็นข่าวดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการสนอง
นโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในการจัดระเบียบสังคม อีกทั้งยังเป็นการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาคารพนันตู้ม้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่จัดให้มีการเล่นการพนัน
สนุกเกอร์ดังกล่าว และป้องกันมิให้เยาวชนเฟลิดเฟลินลุ่มหลงในการพนัน จึงให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้นำเรื่องการพนันตู้ม้า และการจัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการ
เล่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน เข้าที่ประชุมคณะกรรมการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
เพื่อกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ได้ผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒. ให้กำชับนายอำเภอ ประธานเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สอดส่องกวดขันการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับการพนันตู้ม้า การจัดให้มีการเล่นการพนันบิลเลียด สนุกเกอร์ หรือการเล่นอย่างอื่น
ที่มีลักษณะคล้ายกัน รวมทั้งการพนันประเภทอื่นๆ ด้วย ถ้าพบว่ามีกรกระทำผิดให้ดำเนินการโดยเฉียบขาด
และหากเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำผิดให้ดำเนินการทางวินัยด้วย

/ ค. ประชาสัมพันธ์ ...

- ๒ -

๓. ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนทราบถึงโทษและผลของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๓๘ และมีรางวัลสินบนนำจับหนึ่งของค่าปรับตามนัยมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ผลการดำเนินการเป็นประการใดรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย วงศ์นิติกร)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักงานการสอบสวนและนิติการ

โทร/โทรสาร ๐-๒๓๕๖-๙๕๗๕

บรรณานุกรม

- Abou Elmagd, M. Is Billiards Considered a Sport? International Journal of Physical Education, Sports and Health 2017; 4(3) (04/17 2017): 248-251.
- Affairs, N. C. Pool or Billiards Room [Online]. Available from: <https://www1.nyc.gov/site/dca/businesses/license-checklist-pool-billiard-room.page> [18 December 2020.]
- Ashworth, A. Conceptions of Overcriminalization. Ohio State Journal of Criminal Law 5, 407 (2008): 411.
- Ashworth, A. Principles of Criminal Law. 5th ed. New York: Oxford University Press, 2006.
- Beccaria, C. On Crimes and Punishments and Other Writings. Translated by Davies, R. B. E. R. New York: Cambridge University Press, 1995.
- Benn, S. I. An Approach to the Punishment in Freedom and Responsibility. Edited by Morris, H. California: Stanford University Press, 1961.
- Council, N. Y. C. Changing the Name of the Department of Consumer Affairs to the Department of Consumer and Worker Protection [Online]. Available from: <https://legistar.council.nyc.gov/LegislationDetail.aspx?ID=3983141&GUID=F3370B22-9D76-401A-91BC-23736DBAA0EC&Options=ID%7CText%7C&Search=> [18 December 2020.]
- Dreef, M., Borm, P., and Genugten, B. v. d. Measuring Skill in Games: Several Approaches Discussed. Mathematical Methods of Operations Research, 59 (2004).
- Dunstan, R. Gambling in California. California: California Research Bureau, 1997.
- "Encyclopedia of Crime and Justice." edited by Kadish, S. H. New York: The Free Press, A Division of Macmillian, 1983.
- Everton, C. The History of Snooker and Billiards. Haywards Heath: Partridge Press, 1986.
- Feinberg, J. Legal Paternalism. Canadian Journal of Philosophy 1 (September 1971): 105.

Fisher, T. Economic Analysis of Criminal Law [Online] [Online]. Available from: https://www.law.utoronto.ca/utfl_file/count/users/mdubber/fisher.pdf [15 September.]

Flew, A. Definition of Punishment in Contemporary Punishment. Edited by Gerber, R. J. and McAnany, P. D. Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1972.

Gambling, U. S. C. o. t. R. o. t. N. P. t. Gambling in America: Final Report of the Commission on the Review of the National Policy toward Gambling. Washington: Commission on the Review of the National Policy toward Gambling, 1976.

Garcia, M. A. Filipino Wizards of the Pool Table [Online]. Available from: <http://www.positivelyfilipino.com/magazine/filipino-wizards-of-the-pool-table> [December 3 2020.]

Grupp, S. E. Theories of Punishment. Bloomington: Indiana University Press, 1971.

Guinto, M. L., and Adviento, M. The Filipino Invasion of Pool: Setting New Standards in the Game. Edited by al, P. T. e.: 2014.

H., E. Sociology of Sport. Homewood, Ill: Dordey, 1973.

Hart, H. L. A. Punishment and Responsibility. London: Oxford University Press, 1982.

Husak, D. Overcriminalization: The Limits of the Criminal Law. New York: Oxford University Press, 2008.

Inspirer, C. สนุกเกอร์ พูล และบิลเลียดต่างกันอย่างไร [Online]. FEBRUARY 15, 2017.

Available from: <HTTPS://WWW.CENTRAL.CO.TH/E-SHOPPING/SNOOKER-POOL-BILLIARDS/> [15 December 2020.]

Kadish, S. H. The Crisis of Overcriminalization. American Criminal Law Quarterly 7, 24 (1968): 24.

Kerlinger, F. N. Foundations of Behavioral Research. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964.

Klein, D. U.S. Attorney: Sports Betting Is a Game of Skill [Online]. July,24 2015.

Available from: <https://kleinmoynihan.com/u-s-attorney-sports-betting-is-a-game-of-skill/>.

Leonard, W. M. A Sociological Perspective of Sport. Minnesota: Burger P.C., 1984.

Lombardi, F. Relic Law Racking up Pool Sites [Online]. 2007. Available from:

- <https://www.nydailynews.com/new-york/relic-law-racking-pool-sites-article-1.219248> [16 April 2021.]
- Ma, A. Meet Hong Kong's Snooker Players [Online]. 9 July 2018. Available from: <https://discovery.cathaypacific.com/tribes-hong-kong-snooker-players/>. [25 January 2021.]
- Meyer, G. a. o. Is Poker a Game of Skill or Chance? A Quasi-Experimental Study. Journal of gambling studies 29 (August 2012): 3.
- Mill, J. S. On Liberty. 2nd ed. Boston: Ticknor and Fields, 1863.
- Packer, H. L. The Limits of Criminal Sanction. California: Stanford University, 1968.
- Patrick Devlin, B. The Enforcement of Morals. Oxford: Oxford University Press, 1965.
- Places of Amusement Licences, L. a. C. S. D. Licensing Authority [Online]. Available from: <https://www.lcsd.gov.hk/en/licensing/index.html> [25 January 2021.]
- . Licensing Conditions: Conditions for Billiards Establishment Licence [Online]. Available from: https://www.lcsd.gov.hk/en/licensing/licensingconditions/be_licence.html [25 January 2021.]
- Posner, R. A. An Economic Theory of the Criminal Law. Columbia Law Review 85 (1985).
- Prins, H. Criminal Behaviour. 2nd ed. London: Tavistock Publications, 1982.
- Quinney, R. Crime and Justice in Society. Edited by Allen, F. A. Boston: Little, Brown and Company, 1969.
- Reid, S. T. Crime and Criminology. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1982.
- Rothgerber, L. R. A Practice Guide for Offering Online Contests and Promotions [Online]. 2014. Available from: https://www.lrrc.com/files/Uploads/Documents/CO%20%20Practical%20Guide%20Online%20Gaming_080614.pdf.
- Shamos, M. Billiards in the United States [Online]. Available from: <https://bca-pool.com/page/37>. [10 December 2020.]
- Shavell, S. Criminal Law and the Optimal Use of Nonmonetary Sanctions as a Deterrent. In Edited by Lange, J. C. a. J., Law and Economics, Volume 1. Aldershot: Dartmouth, 1992.

- Stein, V., and Rubino, P. The Billiard Encyclopedia: An Illustrated History of the Sport. 2nd ed. New York: Blue Book Publications, 1996.
- Stevens, M., and Young, M. Who Plays What? Participation Profile in Chance Versus Skill-Based Gambling. J Gamble stud (2010).
- Talamini, J. T., and Page, C. H. Sport and Society: An Anthology. Boston: Little, Brown, 1973.
- Williams, S. The Rise and Fall of the Filipino Craze [Online]. Available from: <https://www.vice.com/en/article/4wb83g/the-rise-and-fall-of-the-filipino-pool-craze>. [December 3 2020.]
- Zambrano, C. Billiards Community Decry Licensing Requirement [Online]. 7 May 2011. Available from: <https://news.abs-cbn.com/sports/05/07/11/billiards-community-decry-licensing-requirement> [11 March 2021.]
- กระทรวงมหาดไทย, ศ. ช. ๒. ก. ส. ส. ก., 19 มกราคม 2564.
- กองทะเบียนกรมตำรวจ. "การพนันชนิดต่าง ๆ " In เอกสารโครงการการฝึกอบรมความรู้ ตามพ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478, 19-20 มกราคม 2536.
- กัมปนาท ยะแสง นักกีฬาสนุกเกอร์. 13 เมษายน 2564.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. วิทยาศาสตร์การกีฬาสำหรับเทนนิส. กรุงเทพมหานคร: กองสมรรถภาพการกีฬาฝ่ายวิทยาศาสตร์การกีฬาการกีฬาแห่งประเทศไทย, 2548.
- เกษมทรัพย์, ป. วิชากฎหมายแพ่ง : ทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง, 2534.
- เกียรติจิจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร, 2551.
- คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. "เอกสารกรอบแนวทางการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์จากโทษทางอาญาที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายอันเป็นการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย." edited by สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 12 มกราคม 2561.
- คณิต ฌ นคร. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2560.
- คมชัดลึก. บอร์ด กกท.รับ "อี-สปอร์ต" เป็นกีฬา [ออนไลน์]. 27 กรกฎาคม 2560. แหล่งที่มา: <https://www.komchadluek.net/news/sport/289583> [เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2564]

- งานสมาคม กรรมการปกครอง. สรุปข้อกฎหมายและความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโต๊ะสนุกเกอร์และ การจัดระเบียบสังคม [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sao-mouangmoo.net/images/ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร/ประจำปีงบประมาณ%2063/สรุปข้อกฎหมายและความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเปิดโต๊ะสนุกเกอร์.pdf>. [เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2563]
- จิตติ ดิงศภัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2536.
- เจริญสุข, อ. เกณฑ์การแบ่งแยกความผิดอาญาและความผิดทางปกครอง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย คณະนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553.
- ซัชชัย โกมารทัต. กีฬาพื้นเมืองภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊ค, 2549.
- ชุมพล โลหะชาละ. คำอธิบายเรื่องการพนันชนิดต่าง ๆ ที่ขึ้นสู่ศาล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษร สัมพันธ์, 2524.
- ณัฐกร ศิริผ่องแผ้ว. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการ พนัน พุทธศักราช 2478. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2557.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. ทฤษฎีอาชญาวิทยาใน แนวการศึกษาชุดวิชา กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา ชั้นสูง หน่วยที่ 5 สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, บรรณาธิการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.
- ณัฐนนท์ จันทร์ขวาง. มิ่งค์ สระบุรี: แชมป์โลก 6 แดงหญิงวัย 19 ปีที่อยากให้สังคมเห็นอีกมุมของกีฬา สนุกเกอร์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.mainstand.co.th/catalog/2-Converse/945-มิ่งค์+สระบุรี+%3A+รองแชมป์โลกหญิงวัย+19+ปี+ที่อยากให้สังคม+เห็นอีก มุมของกีฬาสนุกเกอร์?fbclid=IwAR3hPPSlh0MYaN7zqfY-iw6-UtSGxcwMYsDCbxURxkLpi2cert84ul8HB5Q>. [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2563]
- ณัฐภูมิ สารรักษ์. ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการพนันในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติ การพนัน พุทธศักราช 2478. วารสารวิชาการ คณະนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ 6, ฉบับที่ 1 (มกราคม- มิถุนายน 2561): 89-90.
- เดือนคล้าย, อ. สำรวจความคิดในวัย 48 ปี ต้อง ศิษย์ฉ่อย "เอาผมไปยิงให้ตาย ผมก็รักสนุกเกอร์" [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.mainstand.co.th/catalog/1-FEATURE/162> [เข้าถึงเมื่อ 29 เมษายน 2564]
- ฉัตรพันธุ์เมธี, ว. "การพนัน สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน." 2528-2529.
- ทะนงศักดิ์ ถิ่นศรีนวล. กฎหมายเกี่ยวกับการพนัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณະนิติศาสตร์

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2529.
- นพพร ศรณรินทร์. แนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2535-2545) ของ ศูนย์กีฬาโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. โครงการวิจัย “กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย”. กรุงเทพมหานคร: 2554.
- นิสาชล ลีรัตนกร. พฤติกรรมการเล่นการพนันในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะ เศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
- "บันทึกเรื่องกฎหมายการพนันของต่างประเทศ (กรมยกร่างกฎหมาย)." คณะกรรมการกฤษฎีกา.
- เบญจวรรณ ธรรมรัตน์ และสุมาลี วงษ์วิฑิต. การพัฒนากฎหมายกำกับดูแลและส่งเสริมกีฬาอาชีพ. วารสารโครงการปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับที่ 2, ปีที่ 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559): 1-2.
- ปกป้อง จันวิทย์. ความรู้เบื้องต้นว่าด้วยนิติเศรษฐศาสตร์: ตัวอย่างของการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่ออธิบายศาสตร์อื่น [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://xa.yimg.com/kq/groups/18955247/919736825/name/intro_lawandecon_dr_aft.doc. [เข้าถึงเมื่อ 17 กันยายน 2563]
- ปกป้อง ศรีสนิท. กฎหมายอาญาขั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561.
- ปกรณ มณีปกรณ. ทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเทรต, 2555.
- ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสถานิติบัญญัติแห่งชาติ, ส. ส. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 : พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติความเป็นมา กระบวนการ และขั้นตอนในการตราพระราชบัญญัติดังกล่าวของสถานิติบัญญัติแห่งชาติ (ก.ป. 165/2558).
กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2558.
- ประสาน ศักดิ์สุภา. สนุกเกอร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2543.
- ประเสริฐศิริพันธ์, ส. การศึกษาปัจจัยความสำเร็จของกีฬาสนุกเกอร์ที่เป็นความหวังของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยะรังสรรค์ และนวนลน้อย ตริรัตน์. ห่วย ช่อง บ่อน ยาบ้า เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะ. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ตรีสวี (ซิลค์เวอร์มบุคส์), 2543.
- พรนภา ทัพเสน. มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลนักกีฬาอาชีพและบุคลากรทางการกีฬาใน สมาคมกีฬา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. 2555.
- พรหมหิตาธร, ส. คู่มือกฎหมายการพนัน. กรุงเทพมหานคร: สาร์กัพิมพ์นิติธรรม, 2536.

- พระพงษ์ บุญศิริ. สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย (วิทยาศาสตร์การกีฬา). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526.
- มนฤดี กীরติพรานนท์ กมลทิพย์ อาร์ธอส และวิษณุ วงษ์สินศิริกุล. ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา: http://www.gamblingstudy-th.org/document_research/121/2/4/
- มนัญญา ไวอัมภา. การลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติด: มิติการพัฒนาที่ใครได้ประโยชน์. วารสารสำนักงานป.ป.ส. 26, 2 (2553).
- "ร่างพรบ. การพนัน พุทธศักราช 2473 ร่างกฎหมายบัตรกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 13 แห่งพรบ. การพนัน พุทธศักราช 2473 (เกี่ยวกับใบอนุญาต)." In เลขเสร็จที่ 0013/2473-0014/2473.
- "ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ....". In เลขเสร็จที่ 169/2559, 2559.
- "ร่างพระราชบัญญัติการพนัน แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477." In เลขเสร็จที่ 0075/2478-0076/2478: คณะกรรมการกฤษฎีกา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- รามรงค์, ท. คู่มือการให้คำปรึกษาโดยชุมชนเพื่อลดปัญหาและผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงในชุมชน. คมกฤต, ธ., บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2563.
- วิภาพร เนติจิรโชติ. การบัญญัติความผิดลหุโทษให้เป็นความผิดอาญาทั่วไป: ศึกษาเฉพาะความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2548.
- วิโรจน์ สัตถาวร. คำอธิบายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. กรุงเทพมหานคร: กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2538.
- ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม. "การกำกับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค." มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ โดยแผนงานการขับเคลื่อนสังคมและนโยบายสาธารณะเพื่อลดผลกระทบจากการพนัน สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ศิริชัย จันทร์สว่าง. การสร้างเครือข่ายครอบครัวบำบัดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในชุมชนด้วยอิสลาม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- เศรษฐบุตร์, จ. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ผากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอมการพนันขั้นต่อ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2492.
- สตีธร ธนานิโชติ. การพนันในมิติทางสังคม เศรษฐกิจและกฎหมาย. วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ (2554).

- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคนอื่น ๆ. รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1 เรื่อง “นิติเศรษฐศาสตร์ของระบบยุติธรรมทางอาญาของไทย”. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2554.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. กีฬาพื้นเมืองภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2548.
- สมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย. ประวัติและความเป็นมาการแข่งขันสนุกเกอร์อาชีพและเก็บสะสมคะแนน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.thailandsnooker.org/thailand_ranking_circuit_story.php. [เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2563]
- . ประวัติของสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย [ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา: http://www.thailandsnooker.org/bsat_history.ph [เข้าถึงเมื่อ 29 กันยายน]
- สมาคมเหรียญที่ระลึกไทย. 100 ปี เหรียญกีฬาไทย. กรุงเทพมหานคร: สมาคมเหรียญที่ระลึกไทย, 2557.
- สหชน รัตนไพจิตร. ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.
- สอนสุภาพ, ร. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ "การพนันแข่งม้าในประเทศไทย". กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2557.
- . รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ "โครงสร้างและพฤติกรรมกรรมการพนันมวยไทย". กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2560.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. บ่อนการพนันในสังคมไทย ใน เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเชิงนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2546.
- สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. แนวการศึกษาชุดวิชา 41716 กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาขั้นสูง = Advance Criminal Laws and Criminology. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554-2555.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. การควบคุมและความหมายของการพนัน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.thaihealth.or.th/Content/20944-การควบคุมและความหมายของการพนัน.html> วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554]
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. คู่มือแบบการร่างกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย, 2551.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ผ. ศ. ว. ก. ค. แ. ส. 48 ปีที่รอคอย..... “การกีฬา” ในรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,

2560.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา: <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-049.pdf>.]

โสภา ชปิลมันน์. อาชญากรรม: ปัญหาที่ควรแก้ไขในปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2537.

หลวงประเสริฐรัฐนุญกิจ. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอม การพินันชั้นต่อ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2477.

หลวงวิเทศจรยรักษ์. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2495.

อริคม อินทภูติ. กฎหมายเกี่ยวกับการพินันในประเทศไทย. วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 12, 2 (เมษายน 2524).

อภิชาติ อ่อนสร้อยและปรีชา ศิริรัตน์ไพบูลย์. บิลเลียด-สนุกเกอร์. ปทุมธานี: รัน ทู วิชั่นส์, 2555.

อภิวิชญ์ สีนสุวรรณเมธี กรรมการบริหารสมาคมกีฬาบิลเลียดแห่งประเทศไทย. 30 ตุลาคม 2563.

อวิการัตน์ นิยมไทย. กฎหมายการพินัน. จุลนิติ (กันยายน-ตุลาคม 2557).

อานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์. "ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์." In หลักสูตร "ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น" หน้าที่ 13, edited by สำนักงานศาลยุติธรรม, ต. ส., 13, 2557.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนภัสรัญชน์ ไชยวรุตย์
วัน เดือน ปี เกิด	6 ตุลาคม 2540
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	จบการศึกษาชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนชลประทานวิทยา ชั้นประถมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสารสาสน์วิเทศราชพฤกษ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสตรีนนทบุรี มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปริญญานิติศาสตร์บัณฑิตจากคณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีพุทธศักราช 2560 สอบผ่านหลักสูตรวิชาว่าความของสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสหภาพความร่วมมือถึงสอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิตจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาสมัยที่ 71 ปีการศึกษา 2561 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ หมวดวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในปีการศึกษา 2562